

JOSEF KUTÍK

Bílá vydra na vlčí stezce

S Tonym, kterému Indiáni říkají Bílá vydra, se nesetkáváme poprvé. Jeho osudy známe — ve 30. letech, v době krize, byl nucen spolu se svým otcem opustit svou vlast — Československo — a odejít za prací do Kanady. A zde poznává krásu, ale také krutost Severu. Potkává dobré, třebaže někdy drsné přátele — jedním z nich je Lulu Prudas — avšak i kruté a nelítostné nepřátele. Mezi ně patří Chriss Brett, který se Tonyma, nyní členovi Kanadské jízdní policie, po svém útěku z vězení krutě pomstí za to, že Tony dosáhl jeho zatčení.

KARAVANA

Bílá vydra na vlčí stezce

KUTÍK JOSEF

1.

„Cha-chá,“ vyletěl znenadání Lulu a ukazoval na mě prstem tlustým jako uzenka. A pak se dal do bouřlivého smíchu, až z jídelny poplašeně přiběhl Béla Nagy ve své oblíbené maďarské čamaře s červeným šněrováním přes prsa a hledal příčinu toho veselí.

Po pravdě řečeno, nikdo z nás, jak jsme seděli okolo dlouhého kuchyňského stolu, přikrytého bělostnými ubrusy, taky nevěděl, co Lulu Pruďase zase tak najednou pobavilo. Seděl jsem na bobku vedle

své židle a hledal ubrousek, který mi spadl na zem, a Lulu na mě nepřestával mířit ukazovákem a spíše se začínal zalykat, než aby se uklidňoval.

Pan baron, který obcházel stůl a kladl nám na talíře výsledek svého navýsost uspokojivého snažení, od něhož si sliboval zvlášť velké uznání, se s naběračkou ve vzduchu zarazil a obočí se mu v nesouhlase stáhlo. Temná indiánská tvář, protkaná sítí nejroztodivnějších, nejpodivuhodnějších a nejtenčích vrásek, jaké jsem kdy viděl, mluvila za všechna slova. Lulu už opět provedl něco, co pana barona ranilo.

„Bouchněte ho někdo do zad, ať se neudusí," zavolal jsem, ale jako by zapípal ptáček. Vydatné zvukové efekty

našeho kamaráda by nepřehlušila ani těžkotonážní lokomotiva, která právě přijela do nádraží, ze všech sil brzdí, a strojvedoucí zároveň visí na táhlu píšťaly.

Smích se začínal měnit. Ozvaly se v něm náznaky jiných zvuků, a postupně jsem rozeznal i nejasné hlásky, či něco dost podobného, a zároveň veselí Lulu Pruďase působilo tak nakažlivě, že se nám mimoděk taky roztahovaly koutky. I panu baronovi několikrát zacukaly nesouhlasně sevřené rty. A pak, znenadání, aniž věděl čemu, rozchechtal se Béla Nagy, nabral si na podnos hromadu talířů, a s tváří rozzářenou veselím rozrazil lítačky do jídelny, odkud k nám na vteřinku dolehla změť poněkud zmatených hlasů. Večeře v hostinci Webbs' House se obvykle vyznačovaly nenucenou decentností a tichem, které čeřilo jenom cinkání příborů a polohlasný hovor. Měkký koberec tlumil každý krok, a obsluhující personál, sestávající z Bély Nagye a Knuta Bergmana, se pohyboval neslyšně jako párek dobrých duchů, rozdávajících kolem nebeské dary pro spokojenost všech, kdo je sem zavítali ochutnat. Dnes tuto atmosféru narušil projev veselí našeho přítele Lulu.

„Tak copak je, mládenče," řekl strýc Josef a zamával dlaní Lulu Pruďasovi před očima. Lulu jen pokračoval v poněkud jiné tónině.

„Ten tvůj halas vzbouří všecky lidi několik domů okolo." broukla Betty.

Lulu se smál v souhlase se svými proporcemi, a jak se teď

hroudovitou pěstí začal bít do prsou o rozloze menšího letiště, až v nich temně dunělo, a pomalu vstával, vypadalo to, že nepotrvá dlouho a temenem hlavy pozvedne strop aspoň o jedno patro. Vlasy a vousy, nebo ta změť černých, beznadějně zmotaných drátů, která je nahrazovala a od šešulky dolů k bradě se nápadně rozšiřovala do tvaru lichoběžníku, už mu zase obrostly, takže ústa s klenotnicí dvaatřiceti zdravých, bílých, dravcích zubů, které tam někde ležely jako dobře ukrytý poklad, nebylo vidět. Zato byl vidět Lulu sám, a to odevšad a řádně. Jeho medvědí postavu se nepodařilo přehlédnout ani tomu nejlhostejnějšímu obyvateli Edmontonu, nad to ještě spěchajícímu, a když jsem se s Lulu Pruďasem objevil v ulicích a on se svou kolébavou chůzí, s dlouhýma rukama skoro ke kolenům a s pokrčenými prsty, jako by se měl co nevidět spustit na všecky čtyři, rozhýbal, a se špičkami trochu k sobě vykročil, každý nám šel rychle z cesty. Dokonce se zdálo, že slabší povahy přecházejí na druhý chodník, a ti odvážnější měli v očích nesmělou otázku, proč mu dovoluju chodit volně a nevedu si ho na bytelném řetěze. Šedivé pytlovité kalhoty a nápadně kárované sako s rameny jako babiččina almara se k té postavě nehodily. Ve svém obvyklém zálesáckém hávu, jak jsem ho znal nejvíc, tak nápadně nevypadal.

„Hi-hi-hi...," vyrážel ze sebe Lulu a pozvolna přecházel do fistule.

Pan baron už se taky tiše pochechtával a Betty, strýcova žena, se smála docela nahlas.

„Lidi, copak si hosti pomyslí," marně se snažil zasáhnout Josef. „Aspoň ty kdybys měla rozum," zabručel na Betty.

„Ro-ro-ro...," pokřikoval teď pro změnu Lulu. „Pánbů mě netrestej, on se pomát," sepnula ruce na mohutné hrudi starší z obou kuchařek, matka té druhé. Dcera už měla ducaté tváře taky rozzářené veselím, a div netleskala baculatýma rukama.

A Lulu, když ty ruce viděl, zvedl svoje taky a začal jimi šermovat a slzy se mu vyhrnuly do černého houští. A jeho pohyby začaly dostávat jakýsi strojový řád, a pak se jedna ruka vztyčila nad šišatou hlavu a druhá jí ve výši ramen pomáhala.

„Rosnička!" vyrazil ze sebe Lulu, a šťasten, že se mu podařilo vysvětlit nám důvod své dobré nálady, roztočil ruce ještě rychleji.

„Nebo ho posed zlej duch,“ řekla kuchařka a vyrazila hvízdavý astmatický výkřik.

„Hopla,“ zahalekal Lulu a švihl jednou rukou ke mně, počkal, a pak začal tahat za pomyslný provaz. A jeho smích se pozvolna, pomaloučku uklidňoval, jen dobublával někde v okolí žaludečního důlku. A já jsem pochopil a narovnal jsem se.

„Nejvíc se člověk pobaví, když se někomu něco stane, co, ty uličníku?“ houkl jsem na něho. „A čím je to horší, tím líp. Víte, co ho tak pobavilo?“ Tak jako před chvílí nad stolem mi tehdy koukala hlava z vody, a Lulu Pruďasovi to připomnělo tu scénu.

Lulu už zase dřepěl na zvlášť bytelné židli, kterou Indián Napoleon několika dubovými prkýnky jaksepatří zpevnil. Pan baron, i vstoje vedle sedícího Lulu Pruďase o půl hlavy menší, pochopil stejně jako já.

„Jestli se, pane Luciene, smějete tomu, jak tadyhle pan Siskou div nezahynul, když marně bojoval s proudem rozvodněný Mackenzie, aby zachránil svýho psa, pak mi dovolte, abych“ vám projevil hlubokej nesouhlas. Vaše veselí je nevhodný, pane! Nevhodný hned z několika důvodů. Šlo o život, jestli jste si nevšim. To za prvé. A za druhý se podává jídlo. A přestože se vám neustále snažím vštípit, jak se člověk chová mezi lidma, každou chvíli provedete takovouhle nepřístojnost.“

„He?“ položil Lulu jednu ze svých obvyklých otázek, a bublání naráz ustalo. Ruce ovšem zapomněl nahoře. Ještě se trochu pohybovaly, asi jako větve věkovitého dubu v mírném vánku.

„A nejhorší na celé věci bylo, pane Luciene, že jste dobře věděl, že jste se ne a ne naučit házet lasem, když jste se pokoušel živit jako kovboj. Sám jste to potom panu Siskou přiznal. A přitom právě na tomhle vašem hodu byl pan Siskou závislý celým svým bytím.“

„No a co?“ zeptal se Lulu a zazářil. „Nepovedlo se to?“

„Ale jo, povedlo,“ řekl jsem. S Lulu Pruďasem jste se těžko mohli déle bavit a nepodlehnout pocitu bezmocnosti. „A nebýt tebe, tak tu dneska nesedím.“

„Kvůli psovi,“ řekl strýc Josef nevěřícně, jako by tu historku slyšel prvně. „Kvůli psovi se div neutopí,“ vrtěl nade mnou hlavou.

Měl jsem znovu opakovat, že nemám smečku psů, ale partu kamarádů? A co na tom, že ti kamarádi neumějí mluvit a jsou celí chlupatí? Mnohokrát mi pomohli z bryndy. A vůbec, bez psů by byl člověk na vysokém Severu bezmocný, a záleží jenom na spolupráci a vzájemném porozumění, jak dlouho si lovec bude bez úrazu vyšlapovat divočinou. A pak se rozdíl mezi obyčejnými psy a psy kamarády brzy ukáže.

Pan baron nám se starostlivou pozorností naložil na talíře, a já už jsem zase předem slastí polykal, jako konečně nad každým jídlem, které připravil. Nezapomněl si všimnout mého výrazu a potěšené zamžikal očkama, ale zároveň hlídal Lulu Pruďase. A Lulu, jak stále ještě myslel na házení lasem, až se mu vousy ježily, mimoděk hrábl lžící a bez kousání polkl dobrou čtvrtku své porce. Pan baron pln bolesti otočil hlavu stranou. Při druhém hrábnutí už nevydržel, zvlášť když si Lulu hned nato navalil do úst půl krajíce chleba, a zároveň bohatě drobil do klína.

„Pane Luciene, víte, co jíte?“ zeptal se pan baron. „Co?“ polekal se Lulu a podíval se do talíře. „Něco tomu je?“

„Mládenče, mládenče,“ nechápavě na něho hleděla Betty. „Copak ty nevíš, co to znamená, když někomu chutná?

„Jak to, nevím?“ bránil se Lulu. „Mně chutná všecko.“ „A co třeba víc, tohle, nebo připálený boby, co si klohníš celou zimu?“

„To je přeci jedno, ne?“ divil se Lulu. „Hlavně že je toho dost.“

Pan baron skutečně trpěl. „Ne, s nikým podobným jsem se v životě nesešel,“ šeptal si pro sebe.

„Člověče,“ vykřikla na Lulu Pruďase Betty, a Lulu s přetékající lžící ve vzduchu novým leknutím ztuhl a vybryndal trochu víc než obvykle. Ubrus okolo jeho talíře už dávno nebyl zářivě bílý. „Pan baron je zázrak, to sis ještě neuvědomil? Zjevení. Obcování s ním by mělo být dovoleno jenom několika málo vyvoleným, co si jeho umění dovedou vážit.“

„Copak říkám něco jinýho?“ zeptal se Lulu a znovu hrábl do košíku uprostřed tabule. Pan baron jenom zvedl oči ke stropu.

„Chleba se k tomu vůbec nehodí, vandale,“ křikl jsem. „Tohle, co máš na talíři, je jenom pro chuť, pro podráždění jazyka. Musí se to

tam pomaloučku rozplývat, jako taje vločka sněhu na dlani, a přitom by se měly zpívat oslavný kantáty.“

„He?“ zeptal se Lulu stejně chytře jako vždycky v podobných případech.

„No, já vlastně taky nevím, jestli jsou kantáty oslavný, ale nad jídlem, co připravuje pan baron, by se pokaždý mělo myslet na nejsvětější věci člověka.“

Pan baron pro změnu skromně sklopil očka, a chvála, kterou slyšel nadmíru rád, ho aspoň trošku usmířila s projevy Lulu Pruďase.

„Kruci, to je pořád toho - všelijakýho,“ bručel si Lulu do vousů. „Já asi brzy zdrhnu.“

„Vždyť vám tu nic neschází,“ řekla mu Marie. „A ještě nejste úplně v pořádku.“

„Já tak najít toho pacholka, co tenkrát v tý nemocnici namydlil schody, jak jsem se tam za tebou vypravil,“ vzplál pojednou Lulu, „přerazím ho napůl.“ A zahlížel na mě tak, jako by měl podezření, že jsem na něho schody narafičil já. Zatím mu nikdo nevymluvil a už asi nevymluví, že nešlo o atentát na jeho osobu. Lulu byl odjakživa velice nedůvěřivý. A co si vzal do hlavy, to tam měl, a nikdo mu to nevzal.

„On to nebyl,“ řekla mu Marie, která už s Lulu Pruďasem měla své zkušenosti, a vedle toho i velkou trpělivost, a já měl podezření, že znám důvod. Lulu jí svým humpoláckým způsobem nevědomky a vlastně mimoděk pomohl, že jsem se už o maličko méně, aspoň navenek, bránil jít s ní studovat medicínu.

Jen jsem si na ten její nápad vzpomněl, vždycky znova mě polilo horko. Ale jak to se mnou zatočila, to už se vůbec vymykalo mému chápání. A navíc za přítomnosti Tomáše Laurena, chytrého, zkušeného policisty, mého velitele, který byl z Marie stejně tumpachový jako já. Zatím jsem tu myšlenku sice stále odmítal, ale cítil jsem, že k dalšímu zápasu už pomalu nemám sílu. Já, ještě nedávno lovec z divočiny vysoko na Severu, teď příslušník Královské kanadské jízdní policie, příslušník sice na nejnižší příčce, a vlastně jenom od předloňska, ale i tak - já si mám jít na čtyři pět let sednout nad knížky, když jsem se doposud se svými hafany a saněmi

volně projížděl po dalekých pláních Kanadských severozápadních teritorií! Já si mám natloukat do hlavy rozumy, když jsem jí zatím užíval k něčemu úplně jinému. A tahle slečna s bronzovou pletí, tmavýma očima a modročernou záplavou vlasů si usmyslí, že ze mne bude lékař, a vybojuje si to stejně lehce a neústupně, jako na svém tátovi vlastní studie. A přesvědčí kdekoho, nakonec téměř i mne, že to uspořádání mého života bude pro mě to nejlepší, co si jen lze přát.

„Přišel pan Lauren.“ Béla Nagy nakoukl lítačkami a malíčkem decentně ukazoval za sebe.

„No konečně,“ broukl si pan baron. „Už by to skoro ztratilo chuť.“

Béla Nagy zmizel, a místo něho propustily dveře chlapíka skoro stejně vysokého jako Lulu, ale štíhlého, šlachovitého, který se po nás podle svého zvyku rozhlédl s mírně skloněnou hlavou, a mně ten pohled znovu, jako snad pokaždé, připomněl dravce, co si z výšky vyhlíží kořist.

„Buďte tu všichni pozdraveni,“ řekl a pustil se svým tichým kočičím krokem k nám. „Zbyl drobet z panskýho stolu pro chudýho pocestnýho?“

„Zdržet se ještě pár minut, dostal jsi od pana barona pár pohlavků,“ povídám. „A Lulu ti všecko zhltal.“

„Ale božíčku, co to povídáte, pane Siskou,“ hrozil se pan baron. „Pan Lauren dobře ví, jak si ho vážím...“

„Nevěř mu,“ řekl Lulu Tomáši Laurenovi a nakrčil své nápadně nízké čelo. „Na mě si tady pořád vymejšlí tyhle svoje srandičky.“

„Copak jsi panu baronovi minulej týden nesněd to, co mělo stačit pro nás všecky?“ povídám.

Pan baron si přikryl dlaní oči. „A ke všemu to sesypal dohromady, do jednoho kastrolu,“ žaloval pan baron a nevěřícně vrtěl hlavou. „A vyjed to naběračkou.“

Betty už zase kuckala smíchem a černé oči jí zářily. „Co se tihle dva vrátili z nemocnice, je tu někdy jako v kabaretu,“ svěřovala se Tomáši Laurenovi. „Neumíte si představit, co všecko se může stát.“

„No, já mám tady s tím habánem taky svoje zkušenosti,“ řekl Tomáš Lauren. „Ale taky znám pana barona a dost se divím, že se

mu ještě nepovedlo našeho Lulu ukočírovat. Tím svým jemným, nenápadným způsobem mává s každým, kdo mu přijde do cesty.“

„Ale co to povídáte, pane Laurene,“ naoko se durdil pan baron. „Já přece nikoho v ničem neomezuju - a vůbec...“

„Že ne?“ vybuchl Lulu. „A co to věčný citýrování s takovou pitomostí, jako je tohle?“ S viditelným odporem odsunul jedním prstem příbor. „Nůž - to jo, ale můj starej loveckej, co s ním krájím pomalu celej život, je furt dost dobrej, a vždycky mně vystačil. A na všecko ostatní mám lžíci, ne?“ Lulu se na Tomáše zamračil, jako by za jeho potíže mohl on. „A to je furt: ‚Pane Luciene, ještě jste si neumyl ruce, a už si sedáte ke stolu - ne tady u výlevky, k tomu je umývadlo ...‘“ Lulu se svou nezvykle dlouhou řečí zadýchal. „A támhleten,“ zamračil se pro změnu na mne, „hned ty svoje legrácky: Umývadlo je tamhleto bílý s tím lesklým, jenom dej pozor, ať to neurveš ze zdi...“

„Jak to vypadá, tak to tu nemáš lehký, kamaráde,“ smál se Tomáš Lauren.

„Člověk už pomalu neví, jestli smí dýchat,“ huhlal Lulu. „A to musím sedět vedle něj, a on do mě pořád hučí, co a jak, že takhle ne - a všecko.“ A zahlížel na pana barona.

„Pojďte ochutnat, pane Laurene, ať vám to nevystydne,“ zval Tomáše pan baron, jako když neslyší, a na předehřátý talíř nakládal vydatnou porci.

„Od vás všecko, pane barone.“ Tomáš Lauren zhluboka nasál nosem a přivřel oči. „Vždycky, když jsem se s vámi sešel, jsem přemýšel, jak to provést, abychom mohli pořád zůstat spolu.“ Zasedl a uždibl vidličkou kousek té dobroty.

„Všim sis?“ povídám Lulu Pruďasovi. „Už ti došlo, že vidličkou se jí, a kromě toho, že to nejsou vidle?“

„Co mám říct?“ vydechl Tomáš Lauren. „Od momentu, co mě sem Tony prvně přived, zažívám v tomhle podniku jenom chvíle slasti. Paní Betty s děvčaty taky člověku dovedou zpříjemnit přítomnej okamžik.“ Ukázal na obě kuchařky, které se na něho stydlivě zaculily.

„Pana barona netrumfnu, kdybych se přetrhla,“ prohlásila Betty.

„Ale - no to se podívejme!“ vykulila oči ke dveřím.

Vyskočil jsem.

„Beatrice!“

„No ne, to je ale návštěva,“ zavolal Josef.

„Paní Beatrice ...,“ spěchal ke dveřím pan baron. „Dovolte mi to veliký potěšení, abych vám jako první potřás rukou ...“

„To je nějakýho vítání,“ šťastně se smála Beatrice, a její tmavá pleť se uzardívala stejně jako občas Mariina. „Jak se tu pořád máte?“

„Překrásně,“ ujišťovala ji Marie a pokoušela se proniknout tím chumlem, který se kolem Beatrice nakupil. Motal se tam dokonce i Nikipi, a zničehonic, jako by mu něco našeptalo, kdo přijel, objevil se v kuchyni i Napoleon. Lulu se na ten zmatek od stolu mračil a něco si pro sebe bručel.

„Co je?“ zeptal jsem se ho, jak jsem spěchal kolem, abych se i já zúčastnil vítání.

„Nic!“ utrhl se na mě. „Že už je to tu jako v indiánským lágru.“

„A máš snad něco proti tomu?“ zarazil jsem se, a teprve teď jsem si uvědomil, že je nás stejně bílých jako barevných, ale pro mne v tom nebyl žádný rozdíl.

„Nevím proč,“ hádal se Lulu. „Když jsem jezdil jako kovboj - teda - když jsem to zkoušel - můj nejlepší kamarád vypadal jako čerstvě navixovaná holínka.“ „Tak co teda?“

„Co by? To už tu člověk ani nesmí promluvit?“ Nechal jsem ho být a koutkem oka ještě zahlédl, jak znovu hrábl lžící do talíře a dokonale ho vyprázdnil.

Beatrice si právě potřásala rukou s kuchařkami. „Jak žijete, děvčata,“ dotazovala se, a pak je obě popleskala po tlustých bocích. „Že se ptám, viďte?“ A kuchařky se smály, až se na nich všecko třáslo.

„Moment, počkejte,“ krotil Tomáš Lauren pana barona, který už ve své horlivosti postrkoval Beatrici ke stolu. „Ještě je tu jeden člen uvítacího výboru.“

„Vás nejde přehlídnout ani potmě,“ řekla mu Beatrice a zapumpovala mu rukou. „A jsem ráda, že jste mě rovnou pad do ruky.“

„A jéje, zase mě čeká nějaký překvapení, co?“ „Prosím, pane Laurene, prosím, jedno po druhým,“ žadonil pan baron. „Všecko se mi to vysuší, a to abych to potom rovnou vyhodil ... Paní Beatrice, sem, prosím...“ „Jenom si po tý cestě trošku opláchnu ruce. A ty tvoje dobroty jsem cítila už venku.“

„Všímáš si?“ zeptal jsem se Lulu Pru ďase. „Čeho zase?“ Ukázal jsem k umývadlu. „Ale no jo, furt,“ utrhl se otráveně.

Beatrice se na něho ohlédla. „A ty jseš ten věčně rozzlobenej Tonyho hodnej kamarád Lulu, co?“ zeptala se. „Já jsem Beatrice a ráda tě poznávám.“

„He? Ale no jo ...,“ Lulu se zarazil. „Jakej hodnej?“ zeptal se podezíravě.

„Tonyho,“ ukázala na mě. „Nezatrh jsi mu, když chtěl vypít všecky vody Mackenzie? Nenašel sis ho v nemocnici a nezůstal tam s ním?“

Lulu Pruďase její pohled i chování proti vlastní vůli okouzlilo. „U tý Mackenzie - to nic nebylo, furt to každýmu povídám,“ řekl skoro stydlivě. „A do nemocnice jsem jenom zaběh ...“

„A přines metrák jídla a pití i s pivem a rumem,“ přidal jsem se. „A já zatím ještě skoro nic nesměl.“

„Copak by ses po těch jejich šlichtičkách a polívčičkách zmátořil?“ zahlédl na mě Lulu. „Já nejlíp vím, co je potřeba, aby byl člověk zdravej, neboj se.“

„A to asi zatím nevíš, co dobrýho pro Tonyho ještě udělal,“ řekla Beatrici Marie. „Za laskavý účasti pana Laurena mi ho pomoh přesvědčit, aby se mnou šel študovat medicínu.“

„Já?“ vyjevil se Tomáš Lauren. „Já že jsem ...“ „He?“ přerušil ho Lulu.

„To nic, Lulu, toho si nevšímej,“ snažil jsem se ho zarazit.

„Ty se do toho nepleť, když ti po tom nic není,“ odbyl mě. „Jak to bylo s těma študiema?“

„Přeci jste Tonymu nařídil, že musí jít...“

„Aha, nebo že na něj beru bič, já už vím. A taky že jo! Do toho učení pomaže, kdybych si ho měl uvázat na oprať. A s tím mistrem si to vyjednám tak, že z učení neuteče, kdyby dělal, co chtěl.“

„Tony, je to možný? Bílá vydra jako pan doktor?“ volala na mě Beatrice přes stůl.

„To koukáš, viď?“ šťastně se smála Betty, a strýc Josef se nadýmal pýchou.

„Lidi, neblázněte, copak já můžu jít študovat?“ bránil jsem se. „Už jsem vám stokrát říkal...“

„Jenom ty tu nepokřikuj,“ usadil mě Lulu. „Nemysli si, že když jseš teďka ten pan doktor, že si budeš na někoho vyskakovat - to bych ti teda brzy zatrh.“ A mračil se na mě, jako by se mě chystal zakousnout.

„Co byste soudila, paní Beatrice,“ vmísil se do hovoru pan baron, „jak by pan Siskou mohl nejvíc prospět lidem v teritoriích? Jako policista, nebo jako lékař?“ „To je rána pod pás, pane barone,“ vyčetl jsem mu. „Tony,“ náhle zvážněla Beatrice. „Kdyby ses byl vyznal v medicíně, myslíš, že by ti byl Robert umřel? A co lidi v Ottanawově táboře, i když jsi jich teda moc zachránil. A co tam u šachty, jak Noatak musel jet pro doktora až do dřevařskýho lágru, když postřelili pana barona? A víc a víc případů bych ti mohla vypočítat...“ „Nechat na Beatrice, ona nejlíp umět mluvit s Bílá vydra, aby on už potom nemít žádný slovo nakonec,“ řekl jsem.

„Co to breptá?“ chtěl vědět Lulu.

„Noatak,“ řekl pan baron. „To on, prosím, vždycky říká panu Siskou, když ho nemůže o něčem přesvědčit.“

„Aha, pravda,“ najednou se zasmála Beatrice. „Něco na tom asi bude, co, Tony?“ A zasvítila na mě těma svýma černýma očima.

„Ty mrňavá indiánská bestie,“ řekl jsem jí procítěně, „že já se s tebou, když jsi ležela nemocná u mě ve srubu, tolik piplal.“

„Vidíš? Taky jsem možná nemusela tak dlouho marodit, kdybys byl věděl, jak na to.“

Nadechl jsem se, ale mlčel jsem. Na tohle už nebyla odpověď. Aspoň já ji nenašel. Nechat na Beatrice..., zopakoval jsem si v duchu.

„Noatak jeden chytrej Indián,“ řekl s uznáním Nikipi. „To jo,“ přikývl si vážně.

Všiml jsem si, že Napoleon krouží kolem Beatrice a zhluboka

nasává nosem. Zřejmě si představoval, že z ní cítí vůni dálek, vůni indiánského tábora, odkud přichází. Zdálo se mi, že si pro sebe něco pobroukává, jako by tančil oslavný tanec a prozpěvoval si k němu jakési díkůvzdání, či snad zaříkával všecky dobré duchy, aby nepřestávaly Beatrici chránit a pomáhat jí ve všem jejím konání.

Kolem stolu se rozproudila čilá zábava, všichni se ptali, co je nového v Unkatakově táboře, a Beatrici naopak víc zajímalo, co se děje tady, a já jsem se po všech díval s hřejivým pocitem, že tohle je vlastně moje rodina, že ke všem těm lidem patřím a oni že patří mně. Josef byl můj strýc, a Betty, stejně jako Marie poloviční Indiánka, jeho žena, ale rodové svazky s tím pocitem neměly nic společného. Pocit sounáležitosti vyplýval z něčeho jiného. Našli jsme se cestou, při mém bloudění bílou divočinou, a s každým z nich mě vázaly příhody, které vedly k našemu přátelství. A teď jsme se najednou sešli u pohostinného stolu hostince Webbs' House, kolem něhož nás dříve nikdy tolik nesedávalo.

„Prosím vás, panstvo, nezapomínejte, že před sebou máte jídlo," upozorňoval pan baron, přestože viděl, jak si pochutnáváme - kromě Lulu, samozřejmě. Ten měl vždycky vyjedeno dříve, než se pan baron s kastrolem přesunul k sousedovi.

„Na něco jste mě připravovala," řekl Beatrici Tomáš Lauren a s rozkoší polykal.

„Pravda, a jde hned o dvě věci."

„Nenecháte si je až ke kávě, prosím?" ozval se znovu pan baron.

„Týká se to i tebe, pane - ale proč já ti pořád říkám po bělošsku, viď, Mittinaki?" začala Beatrice. „Ta první věc je o náčelníkovi Otukamoanovi..."

„Aha, už se zase staví na zadní, co?" hádal Tomáš Lauren.

„Má špatný rádce," zachmuřila se Beatrice. „Z kmene mu zbyla jenom hrstka lidí, takže zřejmě není z čeho vybírat."

„A kromě toho se dá lehce ovlivnit," přikývl Tomáš Lauren. „To jsme poznali."

„Je to už čtrnáct dní, co s celou svou radou přijel k nám do tábora, a ještě jsme ho ani nestačili řádně pohostit, začal rejpat do naší smlouvy. Že jeho kmen trpěl nejvíc a přišel o nejvíc lidí, že teda by

zasluhoval větší podíl ...“ „Ten starej trouba ...,“ namíchl se Tomáš Lauren, ale hned se opanoval. „Kdyby lidi z vašeho kmene nepřemohli ty lumpy, co právě Otukamoana a jeho muže věznili, měl dávno odzvoněno. To mu náčelník Unkatak nepřipomenul?“

„Otec mu to samozřejmě připomenul,“ řekla Beatrice. „S Ottanawou mu kousek po kousku zopakovali celou historii, ale není s ním řeč. A jeho rádci ho ještě z chamtivosti popichují. Ze kdyby měli větší podíly a pravidelně dostávali peníze, nemuseli by lovit a pracovat a měli by se dobře...“

„Pánbů mě netrestej,“ vmísil se do hovoru pan baron, „ale tenkrát, když se uvažovalo, co s kapitálem, sám náčelník Otukamoan povídal, že ta dohoda je nejlepší řešení, protože když Indián má peníze, nepracuje a kupuje zbytečnosti, a taky kořalku, a běloch že potom rychle dostane všecky peníze zpátky. A Indián steskem a smutkem ulehne a umře.“ Pan baron se s omluvou ohlédl po mně a po Tomášovi Laurenovi.

„Vidíte, a teď situace vypadá tak, že všecko, co jsme vybudovali, Otukamoan zboural.“ Bylo vidět, že jinak stále veselá a dobře naložená Beatrice si o osud společného díla dělá vážné starosti. „Kdyby se Otukamoan rozhod, že svoje podíly prodají společnosti, všecky naše záměry jsou pryč, a zbývající část by společnost nakonec zhltla taky.“

„Jenomže tohle je vaše věc a já nemám právo se do ní míchat.“ Tomáš odsunul talíř.

„Tys na něj platil nejvíc,“ namítla Beatrice. „Ani bych neřek ...“

„V každým případě tě Unkatak žádá o přátelskou službu - když stejně asi bude potřeba, aby ses k nám vypravil.“

„To je ta druhá věc, co mě čeká?“

„Správně. V dosahu našich lovišť, spíš maličko dál, kam už naši lovci zajíždějí zřídka, se usadili dva divní běloši,“

„Co je na nich divnýho?“

„Neloví - teda nepokládají pasti, střílejí jenom pro maso, jinak sedí ve srubu a topí a topí. Jenom někdy zapřáhnou psy a někam jedou, ale brzy se zase vracejí.“

„Pořád ještě nevidím důvod, proč bych se o ně měl

zajímat.“

„Já vlastně taky ne. Jenom naši lovci nepřestávají opakovat, že celá ta záležitost je moc a moc divná. A Noatak teda povídal, abys přijel a vzal s sebou Tonyho.“

„Hledají zlato!“ vyhrkl Lulu. „jestli odstřelili nějakou skálu...“

„Nic takového se nestalo.“

„Na výlety zrovna čas nemám...,“ váhal Tomáš Lauren. „A bavit se s Otukamoanem taky není žádná velká legrace.

„Ty,“ dloubl do mě Lulu, který mě zatím nikdy, co jsme se znali, neoslovil jménem, nanejvýš mě v řídkých případech nazval kamarádem, „jak to tenkrát bylo s tím kopcem, co byl celej ze zlata?“ Oči mu zasvítily. Zlato bylo jediná věc, pro kterou se dokázal nadchnout. „Tys to nečet? Byly toho plný noviny.“ „Jaký nečet?“ začal se podle svého zvyku čertit. „Proč nečet?“

„Aha, já zapomněl. V nemocnici jsi mně povídal, že ve škole s učením moc pospíchali...“

„No a co, ne? Ať si pospíchali. Já je nechal.“ „A žes tam skoro nechodil...“

„Taky že ne. Já už jako malej jsem byl velkej, a tak mě máma posílala dělat, abych přines nějakej ten centík. Ona jich nikdy zrovna moc neměla.“

„...a že to, co ses naučil, jsi stejně zapomněl.“ „A to je ti snad nakonec divný, ne? Co nepotřebuješ, přeci rychle zapomeneš.“ Začal rudnout. „Ale proč ty musíš vždycky všecko tak zamotávat? Já se ptal na ten zlatej kopec.“

„Hotový zvěrstva, pane Luciene,“ předešel mě pan baron, který zaslechl, co si povídáme. „A že jsem už v životě něco viděl.“

„Pár lumpů zkrátka...,“ začal jsem. „Kdybyste dovolil, pane Siskou, já bych snad sám... Vaše podání bývá právě v těch nejdramatičtějších momentech příliš stručný...“ „He?“ zeptal se Lulu. „To nic, Lulu ...“

Pan baron si už nenechal vzít slovo. „Jak správně povídal pan Siskou, pár lumpů padlo na zlatou žílu, žílu tak neuvěřitelnou, že už se jí nedá, říkat žíla. Ten kopec byl doslova plnej zlata.“

Lulu poslouchal s vykulenýma očima. „Na nic takového jsem

nikdy nepad," řekl potichu, jako by se bál, že se ten zlatý kopec vyplaší a ulétne.

„Lidi, co ten nález udělali," nedal se rušit pan baron, „nejdřív začali těžit sami. Potom se jim to zdálo pomalý, tak začali chytat Indiány z kmene Chilcotinu, co v kraji lovili, a nutili je pracovat pro sebe."

„Proč si nezjednali?" divil se Lulu. Nádeníků by našli dost."

„To je právě ono! Zlata měli za spoustu miliónů, a oni začali škudlit. Dílo nepřihlásili, aby ušetřili na daních, a všecko ututlali."

„Copak o to, ono je škoda každýho dolaru," přemítal Lulu a opatrně vzhlédl.

„Ty uličníku, že ty to děláš taky tak?" vyjel jsem si na něj v žertu.

„Jaký taky tak?" utrhl se. Já zkrátka..." A už zase začal dostávat barvu raků.

„Pak už měli i Indiánů málo a začali si vozit posily odsud, z Edmontonu. Šmejdili po všelijakých zapadácích, a jak poznali, že je někdo v úzkých, hned ho naverbovali. Byli to většinou lidi. co někde něco vyvedli a báli se policie. A mysleli si, že se jim nabízí báječná schovávačka. Jenomže jen je dopravili na šachtu, rovnou je vrazili do kaple."

„Do kaple? Do jaký kaple, zase?" Lulu podezřívavě mrkl z pana barona na mě.

„Ve štole byla vyrubaná taková větší odbočka, kde ty lidi drželi za mřížema, a nikdo, kdo se tam dostal, už neviděl denní světlo, nenadých se čistýho povětří..."

„Kolik jich bylo?" Lulu zuřivě zamrkal. „Těch zavřenejch?"

„Když jsme tam přišli, tak okolo třiceti."

„Proč teda nepopadli ty, co je tam zavřeli, pod krkem?"

„Když vy, pane Luciene, pořád vyrušujete," postěžoval si pan baron. „To pak je těžký udržet linii příběhu..."

„Neříkej he," zakřikl jsem Lulu Pruďase, který už asi otvíral pusu. Aspoň porost na bradě o tom svědčil.

„Když jsme ty lidi našli," pospíšil si pan baron, „většinou měli na nohou těžký okovy, spojený řetězem nejvýš půl metru dlouhým - a kdybyste viděl ty strašný, zhnisaný rány až na kost - no hrůza. A ty

lidi byli děsivě zesláblý, kost a kůže. A v tý kapli konali i tělesnou potřebu, a jídlo - musím zdůraznit, že bídný, naprosto nedostatečný -, jim tam nosili v takový oplechovaný bedně, z který všichni společně jedli.“ Pan baron zvedl ukazovák. „Rukama,“ zdůraznil. Lulu však byl zaujat příběhem.

„A co nejhoršího,“ pokračoval pan baron, „když už někdo nemoh pracovat a neumřel sám od sebe, dostal kulku do hlavy.“

„Byla to doopravdy hrůza,“ řekl jsem. „Když jsme to hnízdo vybrali, našli jsme desítky mrtvých, který zmrzlá zem zatím nedovolila pohřbít.“

„Ty z dřívějška už odklidili. Šachta fungovala několik let.“ Pan baron potřásl hlavou, jako by do dneška nedokázal uvěřit, že to, co viděl na vlastní oči, je možné.

„Ty si to tu, Lulu, necháš vypravovat, jako bys o tý věci v životě neslyšel,“ povídám.

„Jaký neslyšel? Slyšel. Já se tam pak chystal, ale nikdy nebyl čas. O čem se to domlouvají?“ ukázal prstem na Beatrici a Tomáše Laurena.

„Když jsme tam tu bandu zlikvidovali a opatřili nemocný,“ ujal se pan baron hbitě slova, „pan Lauren s panem Siskou navrhli, aby se ten zlatej důl zaregistroval na kmen náčelníka Otukamoana, kterej skoro zmizel z povrchu zemskýho, a na kmen otce tadyhle paní Beatrice, náčelníka Unkataka.“

„A na vás a na Nikipiho,“ dodal jsem.

„Ani jsme si to za naše nepatrný zásluhy ne ...“

„Za kolik toho bylo?“ zajímal se Lulu.

„Nechte mě domluvit, prosím, pane Luciene. Takže k tý registraci. Dohodlo se, že oba kmeny budou žít jako doposud, budou lovit a živit se prodejem kůží a z kapitálu vybírat jenom tehdy, když padne špatnej rok, nebo při nějaký jiný mimořádný události. Sám starej Otukamoan tu zásadu prosazoval - a co vyvádí teď, jste slyšel.“

„A tam někde okolo,“ vyptával se Lulu s leskem v očích, „by se nenašlo nějaký nadějný místo?“

„Celý to tam zabrala společnost, co ten kopec koupila.“

Lulu se zadumal a posmutněl.

„Poslouchej, ty chudáčku, ty nemáš dost?“ rýpl jsem si.

„Ale no jo,“ ohnal se po mně.

„Takže zítra si tu zařídím svoje věci - Mittinaki, počítám, že se mnou zajdeš do banky a na ředitelství společnosti, a pozítří ráno vás beru s sebou,“ slyšel jsem Beatrici, a Tomáš Lauren pomalu kývl. „Ty se snad přidáš, ne?“ mrkla na mě.

„Nikam,“ řekl strýc Josef rozhodně. „Ještě je marod.“

„Posledně v nemocnici povídali, že už jsem v pořádku,“ namítl jsem.

„Ale nemusíš,“ řekla honem Beatrice. „Kdybys teda ještě ...“

„Ráno zavoláme doktoru Silvarovi,“ řekla Betty. „Uvidíme, co on na to, ale doufám, že tě nepustí.“

„Dobře,“ kývla Beatrice. „On totiž jeden mládenec od nás, co tu už o něm byla řeč, ti vzkazuje, že se nemůže dočkat, až ti zase vypráší kožich.“

„Ten lotr Noatak, co? On snad nikdy nedostane rozum. Jak se pořád má?“

„Noatak se nejvíc zasloužil o to, že jsme ty lumpy přemohli a sami neměli žádný ztráty,“ šeptal pan baron Lulu Pruďasovi do chlupatého ucha.

„Jestli Bílá vydra k náčelník Unkatak, Nikipi taky?“ ptal se chlapec dychtivě. „A Mittinaki?“

„Copak ty bys tady vydržel?“ zeptala se Betty. „Kam Bílá vydra, tam i Nikipi a Mittinaki, co?“

„No jo, ale my máme psy ve Fort Providence,“ povídám.

Beatrice se potutelně ušklíbla. „Noatak tě chtěl překvapit, ale abys měl klid - už jsou u nás.“

Trochu jsem ztuhl. Znal jsem indiánskou péči o psy. V zimě buď musejí tahat, nebo slouží za potravu, v létě se o sebe musejí starat sami. Jsou neustále tak vyhublí, že na nich kůže visí jako na hastroších.

Beatrice pochopila a znovu se na mě zašklebila. „Jen žádný strachy. Noatak si nepřestává stěžovat, co má práce, když musí pečovat o ty tvoje miláčky.“

Trochu se mi ulevilo. Noatak ví, jak mi na mých chlupáčích

záleží, a jistě udělá všecko, aby jim nic nechybělo.

„Já jedu taky," rozhodl se znenadání Lulu.

„Moment, moment," povídám. „Kosti máš sice srostlý, ale na takovýhle túry ještě nejseš."

„Jaký kosti? Jaký nejseš? Jedu, a hotovo."

„Já nevím, mládenče," řekl Tomáš Lauren. „Nemůžem tě přeci míchat do věcí, co se tě netýkají."

„Jaký netýkají?" pokračoval ve svém originálním dotazování Lulu. „Když se týkají jeho," ukázal na mě, div mi nevypíchl oko, „tak mě taky."

„Jseš prima kamarád, Lulu, to já vím," povídám, „ale vážně bys měl ještě počkat. Pak třeba vyrazíme spolu, ale dokud nejseš úplně v pořádku ..."

„Kde to řek, že nejsem?" vzplál Lulu. „Doktor?"

„Ne, já nevím, jen si to myslím."

„Tak si toho doktora vezmu s sebou, no, když máš takový starosti," utrhl se na mě Lulu.

„Ten tak má čas na výlety!"

„Co? Nevěříš? Tak si chvilku počkej." Lulu se ohlédl. „A jestli tadyhle panička nemá místo v eroplánu, vezmu si svůj."

„Copak ty máš eroplán, ty brepto?" povídám.

„Nemám, ale když bude potřeba, tak si ho koupím. Eroplánů všude je ...!"

„Páni," rozhlédl jsem se kolem stolu, „myslíte si, že našeho Lulu přehádáte? Kdepak. Nemáte naději."

„Ze ne?" pochechtával se Lulu pobaveně. „Já se nikdy s ničím moc nepáral."

Beatrice si ho s mírnými pochybnostmi v očích prohlížela. „V našem táboře je vítán každej slušnej člověk," řekla opatrně a vzhlédla ke mně.

„Lulu není špatnej," povídám, „jenom se rád hádá, a hlavně pere. A zásadně si jede podle svýho, omezovaní nemá rád."

Lulu si mě ze strany prohlížel a zřejmě se zatím nerozhodl, jestli mi vynadá nebo přikývne.

„Dobrý večer vespolek," ozvalo se česky a hned nato anglicky.

„A je tady!“ vykřikl Lulu a zvedl se.

Strýc Josef už vítal doktora Silvara, krajana, který dokonce pocházel z téhož koutu Čech, kde my jsme se narodili. Narazili jsme na sebe v nemocnici, kde mě ošetřoval, a spřátelili jsme se. Chodil do Webbs’ House na české speciality, které se tu v bohatém výběru podávaly, na kramfleky a kucmoch s mákem, po kterém se mu léta stýskalo, na vepřovou s knedlíkem a zelím, ale hlavně na českou řeč. Na ní si pochutnával jako na té nejvybranější lahůdce.

Lulu vyrval doktora Silvara z Josefových rukou a otočil ho k nám. „Tak jim řekněte, jakej jsem,“ pobízel ho. Doktoru Silvarovi, přestože byli přibližně stejně staří, něco málo přes třicet, kupodivu vykal, což byla velká pocta a projev uznání a obdivu, které k lékařům po svých nedávných zkušenostech z nemocnice choval.

„Jakej jste?“ zeptal se doktor. „Jako se zdravím?“

„Jo,“ důrazně přikývl Lulu.

„Skoro uzdraven.“

„Jak to - skoro?“

„Nu, ty zlomeniny si musí postupně zvykat na zatížení - a proč se vlastně ptáte?“

„Jaký kosti tenkrát řek, že mám?“ natáhl Lulu ukazovák proti Marii a pak jim píchl ke mně.

„Jako mastodont,“ odpověděla Marie trochu překvapeně.

„To je takový velký zvíře,“ vysvětloval Lulu všem okolo, co v nemocnici od Marie s velikým podivením vyslechl. „Dvacetkrát nebo padesátkrát větší než medvěd.“ Dloubl mě do prsou. „Řek, že mám kosti - nebo že jsem jako mastodont, to už nevím.“ Maličko se zadumal a hleděl do zdi někam nad naše hlavy. „To že jsem tak velikej,“ dodal okouzleně.

„O co tady jde?“ vyptával se doktor Silvar trpělivě. Už ho taky nápady Lulu Pruďase příliš nepřekvapovaly.

„Ale, tadyhle Beatrice - vy se vlastně neznáte...“ Představil jsem je. „Tak teda Beatrice mě láká k nim do tábora, kde už bych se případně proběh za saněma, když mně to dovolíte. A Lulu si myslí, že musí se mnou, aby na mě dal pozor.“

„No,“ zaváhal doktor Silvar, „já bych vám to spíš nedoporučoval.

Kdyby šlo jenom o zimu a mráz, nic proti tomu, pokud byste byl na sebe opatrnej. Ale všelijaký ty silácký kousky, co tam nahoře provádíte, nebo běhání s pejskama...“ Zavrtěl hlavou. „Nejdřív byste musel začít trénovat - cvičení, delší pochody, později běh a tak, a postupně zvyšovat dávky.“

„Jak dlouho?“ zeptal jsem se.

„Aspoň čtrnáct dnů.“

Pan baron významně zakašlal, a když jsem se neměl k řeči, rozhodl se promluvit sám. „Promiňte, pane doktore, promiňte, pane Siskou, ale snad by měl pan doktor vědět...“

„Že už trénuje - nemám pravdu?“ přerušil ho doktor a podezřívavě po mně mrkl. „Odkdy?“

„Skoro měsíc, prosím...“ Pan baron se rychle otočil ke mně. „Ošetřujícímu lékaři, pane Siskou, se nesmí nic zatajovat, prosím.“

„Správně,“ potvrdil doktor Silvar. „Taky jste se mi moli zmínit. Ale dobře. Při minulý prohlídce jste byl v pořádku, tak snad...“

„A já?“ nemohl se „dočkat Lulu. „Já přeci běhal s ním.“

„Cože...! Ale že se vůbec divím, co?“ Doktor Silvar se zahleděl vzhůru do černých houštin, zahalujících hlavu Lulu Pruďase. „Žádný bolesti?“

„Cha...“ mávl Lulu tlapou.

Doktor uvažoval. „Vy jedete taky?“ zeptal se pana barona. „Neměli by totiž zůstat bez odbornýho dohledu, ani jeden, ani druhej.“

Pan baron se nad tou poctou zapýřil jako dívenka. „Je to velká čest, pane doktore, že mi věnujete tolik důvěry, prosím...“

„Jakej odbornej dohled?“ položil Lulu jednu ze svých oblíbených otázek. „Jste můj doktor? Jste. Tak pojedete oba dva - jako odborný dohledy.“

„Ale pane Luciene,“ napomenul ho důrazně pan baron, „copak se pan doktor může kdykoliv sebrat a jet, kam se mu zlíbí? Má přeci svoje povinnosti.“

„No právě.“ Lulu na doktora lišácky mrkl. „Ty povinnosti jsme si už zařídili.“

„Abyste věděli,“ rozhlédl se po nás doktor Silvar, „pan Lucien,

protože se zatím neuskutečnila koupě nemocnice, koupil aspoň mne. Zaplatil mi na rok dopředu dvojnásobek dosavadního platu, a navíc mi povolil dál pracovat. Ale jak by mě potřeboval, musím mu být k dispozici.“

Lulu vychutnával dojem, který doktorova řeč vyvolala, a skoro dojatě pomrkával. Obrovský okurkovitý nos mu mírně zčervenal.

„Lulu, ty lumpe, ty to teda myslíš vážně!“ zahulákal jsem. „Pamatuješ, Tomáši, jak s tím přišel, když si ho nechali v nemocnici? A my jsme sice připouštěli, že Lulu je možná prachář, ale spíš jsme si mysleli, že si dělá legraci, když vykřikoval, že si koupí celej špitál i s personálem.“

„A on si ten chasník legraci nedělal,“ řekl Tomáš vážně.

„Já jsem se s tímhle podvodníkem stýkal jenom jednu sezónu - teda, povídám stýkal, ale spíš to vypadalo tak, že Lulu, jen mě někde zahlíd, nedokázal odolat, aby mě neprohnal, div mě neuštval k smrti, a když už nic jinýho, aspoň mně pokaždý vynadal, co se do mě vešlo. On nevěřil, že nehledám zlato, kterýmu sám zasvětil celej život, a měl mě za nekalou konkurenci. Jednou mě, krom jiných legrácek, taky div nezastřelil...“

„Ale to přeci nic nebylo, už jsem ti to mockrát vysvětloval,“ bručel Lulu. „Já přeci zase tak moc střílet neumím. A z takový dálky...“

„Právě, z takový dálky. Šla mně půl metru od hlavy. Ale o to teď nejde. Jde o to, že já ho měl za ubožáka. Za polovičního žebráka. Když jsem ho v těch jeho odrbaných kožešinách, věčně upachtěnýho a hladovýho, viděl bloudit sněhem, bydlet v boudě, že i kozám se u nás doma stavěly lepší, a hltat polosyrový maso s tak nemožnýma šlichtama, že pomalu i psům nad nima švidraly oči, je div, že jsem ho pokládal za největšího chudáka na celým Severu? Ale ono je to jinak - už jsme o tom tadyhle s Tomášem a s doktorem mluvili. On je ten pacholek v tom svým žebráckým toulání šťastnej, představte si! Nic z toho zlata, co má někde ulitý, a ze všeho, co by si za ně moh koupit, mu nedokáže nahradit život, jakej vede - svobodnej, volnej, do kterýho mu nikdo nemluví...“

„Přesně tak, šťastnej,“ přikývl doktor Silvar. „On totiž jinej život

ani nechce.“

Lulu koukal do stolu, jako by najednou ohluchl. „Já vám povídal, doktore, že si ho Sever ostrouhal k obrazu svýmu, a vy soudíte, že je to jinak. Že Lulu v jádru už takovej odjakživa byl, že to měl v sobě, jenomže o tom nevěděl, a když se dostal do divočiny, teprve poznal, že právě tohle je ono, co mu scházelo a co mu vyhovuje.“

„A jak to vypadá,“ přidal se Tomáš Lauren, „pravdu můžete mít oba, viď, fešáku?“

„He?“ zeptal se ho Lulu, a Tomáš si spíš jen tak pro sebe mávl rukou. „Ale nic,“ řekl potichu.

„Jak to tak vypadá, Betty, pánové se dohodli a nás tu klidně nechají,“ řekla Marie.

„Koukám,“ přisvědčila jí Betty. „Hej, Josefe, co kdybych si vzala pár dnů dovolenou, co bys tomu řek?“

„Jo, a já tě nedostanu zpátky,“ odmítavě třepal prsty Josef. „Já dobře vím, jak tě to tam táhne.“

„A divíš se, Josefe?“ ptala se Marie. „Narodila se tam, prožila tam kus života - já bych nikdy nedokázala zůstat navždycky tady, jako ona.“

„Obchod se nesmí pustit ruky,“ domlouval Betty Josef. „Ne že bys tu dovolenou nezasluhovala...“

„Tak jak to bude?“ zasáhla Beatrice. „Kolik vás pojede?“

„Já nemůžu,“ skoro zanaříkala Marie, „ve škole by mě na tak dlouho neuvolnili.“

„A mě ten můj starej medvěd taky nepustí,“ postěžovala si Betty, a hodila po Josefovi zdánlivě nerudný, ve skutečnosti však láskyplný pohled.

„Já jedu tadyhle s doktorem určitě,“ hlásil Lulu.

„Takže vlastně skoro všichni,“ uzavřela Beatrice. „Táta bude mít radost.“

II

Když jsem si ráno oblékal svůj starý kožešinový oblek, mimoděk

jsem si povzdechl. Přes půl roku jsem ho neměl na sobě, teď byl pečlivě vycíděný a téměř ztratil svůj osobitý, divočinou nasáklý pach. Znovu jsem si všiml kulatých dírek na zadní části sobí pláštěnky i kožešinové blůky. Věděl jsem, že to byla Marie, kdo je zalátal a obkroužkoval červenou nití. Ptal jsem se jí proč. „Abys nezapomněl, že tady se kůže barvila tvou krví," odpověděla. „Jako lékař už se nebudeš dostávat do takového nebezpečí."

Lékař! Pořád si nedokázala srovnat v hlavě, proč se stále tolik bráním. Marně jsem jí vysvětloval, že pro všecko, co jsem zažil a co mířilo někam úplně jinam než ke studiím.

Když táta ve třicátých létech, v době krize a nezaměstnanosti, přišel o práci, jeho bratr Josef už žil několik let v Kanadě a v každém dopise si pochvaloval, jak dobře se mu daří. Lákal i tátu, a posmíval se mu, že se bojí vytáhnout paty za humna. Jenomže Josef, to byla úplně jiná povaha než táta. Kam přišel, všude ho bylo plno, okamžitě měl hromadu kamarádů, a tak nebylo divu, že si vždycky nějakou slušnou obživu našel. Táta byl vážnější, zodpovědnější, držel se zpátky. I jeho měli lidi rádi, ale spíš pro jeho pracovitost, a že na něj bylo za všech okolností spolehnutí.

Když tátu propustili z pivovaru, zkoušel to u nás ve vsi u sedláka, podělkoval v lese, ale když už dluhy u kupce byly pomalu vyšší než naše chalupa, vzbouřil se, v hostinci svého kamaráda pana Rejchrta se napil na kuráž, a vrátil se s rozhodnutím: Jede se za Josefem do Kanady. Máma sice nakonec souhlasila, ale protože už dlouho marodila, vypravila nás dva, že přijede za námi.

Od samého začátku táta škudlil, na lodi jsme jeli nejnižší třídou. A já mu tam onemocněl. To mi bylo čtrnáct.

A táta jako by odchodem z rodné vsi ztratil všecko, co ho dělalo chlapem a nezmarem Antonem Žižkou ze Smržova. Jako by se v té mase ubohých vystěhovalců rozplynul, stal se jenom její nepatrnou částečkou. Nemohl se dočkat, až se v Montrealu setká s Josefem. Otřáslo jím, že Josef nečekal. Byl už zase dál, tady, v Edmontonu, ale poslal nám aspoň do přístavu krajana, který se živil se svým koníkem povoznictvím. U něho jsme pak první čas žili, ale skrovné úspory i peníze, co nám u pana Slezáka Josef nechal, pomalu mizely

v kapse lékaře, který se mě pokoušel postavit na nohy. A já byl nemocný jenom touhou po domově a cizotou prostředí, v němž jsem se bez vlastního přičinění octl a musel žít. A pak už táta nevydržel a rozhodl, že se pustíme dál. Vypravili jsme se na cestu clo Edmontonu, kde jsme se podle strýce Josefa měli usadit u Betty Webbsové. On už byl zase dál. Na cestu vlakem, autostopem i pěšky, jak se dalo, přes celé území Kanady osmdesátkrát větší než naše republika. Na pouť tisíce kilometrů dlouhou - a mě ta cesta kupodivu uzdravila a pohostinné prostředí v hostinci Webbs' House mi zase dodalo chuti do života. Pak umřela máma, a já jsem byl znovu na dně. A táta - táta jako by trochu umřel s ní. A navíc odešel i on. Josef, v té době už správce stanice Společnosti Hudsonova zálivu, vzal tátu k sobě jako svého pomocníka. Jenomže táta měl v té době ciziny dost a nechtěl nic jiného než se vrátit domů. Ostýchal se však přijet jako žebrák, a když slyšel, že lovci za jednu jedinou sezónu, pokud se vydaří, mohou vydělat slušné peníze, pustil se s náhodným společníkem nahoru na Sever - a vrátil se jako zlomený stařec, který si skoro neuvědomoval své okolí, a nakonec mi v jednom z edmontonských ústavů zemřel.

A já jsem se mezitím taky ztratil. V sebeobraně jsem uhodil známého rváče, opilce - a jak jsem se později dozvěděl, i několikanásobného vraha - Franka O'Briana polenem do hlavy. Je pravda, že mě napadl a já se jenom bránil, přesto mě však pocit viny a strach před spravedlností vyhnaly do divočiny. Bez zkušeností, bez přípravy, jen se saněmi a smečkou psů jsem se vydal na dalekou bezcílnou pouť - a za mnou letěl přízrak mrtvého muže. Je snad tohle příprava pro studium medicíny? Utíkal jsem do neznáma - a měl jsem štěstí. Tam, kde by možná zkušený lovec zahynul, já jsem prošel. První sezónu jsem se skrýval. Druhou osmiměsíční zimu jsem strávil u Roberta, a když zemřel, zdědil jsem jeho chatu. Třetí sezónu jsem lovil a čtvrtou už jsem na Severu působil jako člen Kanadské jízdní. A minulou sezónu jsem pomáhal dopadnout bandu, která pašovala do indiánských ležení alkohol, a téměř skončil svou pozemskou pouť. Bylo mi něco přes dvacet, a zdálo se mi, že je trochu pozdě na knížky. Nebylo by po tom všem absurdní, kdybych

se pustil do studování? Ale Marie měla jiný názor. A jak mi řekl Tomáš Lauren: „Jakmile tahle slečna ví líp než ty sám, co je pro tebe lepší, jseš ztracen.“

Probral jsem se ze vzpomínek, když někdo zaťukal na dveře.

„Už je čas, pane. Dole čeká snídaně.“ „Díky, hned jsem tam, pane barone.“ Natáhl jsem si blůzu, a najednou jsem měl pocit, že jsem se ocitl doma. Opět jsem měl na sobě pohodlné kožešinové oblečení, místo pevných bot měkounké mokasíny - a když jsem bral do ruky pláštěnku ze sobí kůže, která se mnou tolik prožila, svoje zbraně a příruční tlumok, znovu mě napadlo: Studie? Když se přede mnou otvírá kraj, který jsem si nekonečně zamiloval a po kterém teskním stejně jako po dětství v rodné vsi?

Mimoděk jsem zajel prsty do vousů na bradě, ale nebylo to ono. Zdály se příliš upravené. Nahoře na Severu není čas na maličkosti, a co jiného než maličkost je péče o zevnějšek? Když už vlasy a vousy moc překážejí, stačí nabrousit nůž a trochu je okudlat.

Se severským oblečením se proměnil i zevnějšek mých přátel. Dva z nich zřejmě cítili něco podobného jako já, tvářili se skoro svátečně, a Nikipi, jako vždycky, když se něco chystalo, nedokázal skrýt dychtivost, a pan baron ho krotil. Snad nikdo z nás nevěděl, co jí, a když jsem si odmyslel moderní kuchyň, zase jsme seděli ve třech kolem hrubého stolu v našem starém srubu jako už tolikrát předtím. A zase jsme měli ten blahodárný a hluboký pocit sounáležitosti a solidarity, který dovede tolik zahřát u srdce. Jenom čtvrtý z naší společnosti si jako obvykle hleděl svého, s hlasitým srkáním si bryndal na rozložitou hruď a marnotratně drobil kolem. I jemu nějaká dobrá duše vycídila slupku a zalátala ji zvlášť silnou nití. Zdálo se však, že Lulu si nic z toho neuvědomuje.

Pan baron začal sklízet ze stolu a přitom shodil pláštěnku, kterou jsem měl přehozenou přes židli vedle sebe. „Mimochodem, pane,“ řekl, když se patřičně omluvil, „všim jste si něčeho?“

„Jo, stejně jako na blůze. Marie vyšívala, co?“ „Nejen to, pane. Na pláštěnce máte ještě jedno vylepšení.“

„No ne,“ vykřikl jsem, „to je přece - Marie mně olemovala kapuci

rosomáčí kůží!“

„Ano, pane, a nám s Nikipim taky. Dala si kožky poslat od svého pana otce.“

„To se to bude cestovat,“ pochvaloval jsem si. „Marie je zlato.“

„Už žádná jinovatka se nám nebude srážet kolem obličeje, prosím. Tvářičky jako v peřinkách...“

„Ještě že to uznáš,“ řekla Marie. Stála v pootevřených dveřích a trochu se na mě mračila a trochu se smála. „Marie, jak to, že nespíš?“

„Jsem přece dobře vycepovaná indiánská holka, ne? Když se chlapi chystají na cestu, musím být k ruce - jenomže já jsem drobátko zaspala.“

„To je jedno,“ zachraptil Lulu, který jak jsem si teprve teď uvědomil, zatím dnes nepronesl jediné slovo.

„Že ano?“ zazářila na něj Marie, a Lulu trochu ztuhl. „Co jsi povídala, že uznám?“ vzpomněl jsem si. „Co asi?“ zazářila i na mě. „To, co jsi řek.“ „Že je slečna Marie zlato,“ napověděl mi pan baron. „Jo!“ potvrdil Lulu, a div mi pro moji nechápavost nezahrozil prstem.

„Aha, tohle... No, však je - a díky, Marie. Bude to prima pocit - s tím rosomákem.“

„Já vím, že bude,“ přikývla, a mně bylo jasné, že svá slova myslí zároveň ještě trochu jinak než já.

„Lidi, jak já jsem spala,“ ozvala se Beatrice a postrčila Marii do kuchyně.

„Už vám nesu snídani, prosím,“ spěchal pan baron. „Tady se někdo zbláznil,“ bručela Betty, ještě v županu a s opuchlýma očima. „Vždyť máte plno času. A snídani jsem měla připravit já vám.“

„Samý indiánský paničky,“ bručel si Lulu do vousů, ale bez despektu, a jak jedna přes druhou brebentily, těkal po nich trochu vykulenýma očima. Nejdéle setrvával u Marie - až mě píchl droboučký osten žárlivosti. A když jsem následoval příklad Lulu Pruďase a díval se na ně taky, snad nejméně indiánsky vypadala plnokrevná Indiánka Beatrice, zatímco dvě zbývající, obě jen poloviční Indiánky, by tu rasu zapřít nemohly, zvláště Marie, jejíž

pleť měla nejtmavší odstín bronzové barvy.

Dvě z nich pak v rychle ubývajícím šeru svítání stály ve dveřích a mávaly, když nás taxíky odvážely na letiště. Ještě však než jsme vyšli, přitočila se ke mně Marie.

„Ty, Tony, já bych nerada zase obšívala dírky," usmála se na mě, ale oči měla vážné. „Pamatuj na to, prosím tě.

„Nedělej si starosti, Marie. Otukamoan po mně snad pálit nebude," žertoval jsem.

„Já na pana Siskou dohlídnu, slečno Marie," šeptl jí pan baron do ucha.

„Nikipi taky," řekl chlapec, který u ničeho nesměl chybět.

„Tak to jsem ráda," řekla Marie, ale oči se jí stále nedokázaly usmát.

Než jsme nasedli, slyšel jsem, jak řidič druhého taxíku, v němž přijel Tomáš Lauren s doktorem Silvarem, říká Lulu Pruďasovi: „Pomalu - pomalu, kamaráde, vždyť mně ty dveře urvete. A sedejte si opatrně, buďte tý dobroty, ta drožka už má svoje léta..."

Ale ani tehdy se Mariiny oči nerozjasnily, přestože ten proslov slyšela a stejně jako ostatní viděla, jak Lulu beze slova loupl po taxíkářovi očima a zamračil se.

Když jsme u letiště vystupovali, trochu jsem se zakuckal. Předtím jsem doktora Silvara zahlédl v autě jen letmo. Teď se vyloupl v nezvyklém, úplně novém kožešinovém oblečení, s mokasíny na nohou. Pláštěnku a kožešinovou čepici nesl v ruce, jako by nevěděl, co s nimi, a novotou se lesknoucí puška mu zřejmě překážela.

„Doktore!" vykřikl jsem. „Vám to sluší!"

„ještě si dělejte legraci," trochu se na mě utrhl. „Já to nechtěl, to on. Prej v civilu ani zanic. A hned mně to koupil."

„Ale on má pravdu. Tam, kam jedeme, byste v ničem jiným neobstál."

„Povídal, že by rád jednou zažil jeden takovej den, jak jsme mu vypravovali," hlásil Lulu. „Od rána do večera šedesát sedmdesát kilometrů..."

„Neblázni, Lulu, vždyť by ho to zabilo!"

„Jaký zabilo? Chce to poznat? Chce. Tak to pozná, kdybych ho

měl celou cestu nýst na zádech.“

„Doktore,“ zapřísahal jsem doktora Silvara, „nepouštějte se s ním na cestu, on vás umorduje.“

„Já si to teda ještě rozmyslím, pane Luciene,“ řekl doktor, „i když teda tak, jak to oba líčíte, to musí být jedna velká nádhera...“

„Ještě dlouho budete postávat venku?“ volala Beatrice. Vstoupili jsme za ní do dřevěné budovy. „Tamhle,“ ukázala na malého obtloustlého človíčka.

„Dobré jitro, paní Beatrice,“ zahlaholil a široce se usmál. „Jak tak koukám, budeme mít skoro plno.“ Trochu se zarazil, když se dveřmi prodral Lulu. „Ale ale,“ broukl si spíš pro sebe, otočil se a druhými dveřmi vyšel ven.

Po letištní ploše se prohánět svěží ranní větřík a štípal do tváří. Nedaleko stál robustní stroj, jehož plochy se v prvních šikmých slunečních paprscích stříbrně leskly.

Všiml jsem si, že pan baron si něco šušká s Nikipim. Oba vypadali trochu zaraženě, a šlapali dost opatrně, jako kdyby se dohadovali, co je od toho velkého ptáka asi čeká.

„Copak je, lidi?“ zeptal jsem se.

Pan baron popotáhl nosem a vzápětí na mě omluvně mrkl. „Budeme přistávat na sněhu, prosím,“ ukázal na podvozek. „Tohle se zaboří.“

Pilot se po něm trochu překvapeně ohlédl. Zřejmě ho udivilo perfektní vyjadřování pana barona, jako už tolik jiných před ním. Spíš čekal nějakou severskou hatmatilku, směs angličtiny, francouzštiny a všemožných indiánských jazyků, jakou jsem se nahoře v divočině dorozumíval i já a každý, kdo tam přišel. „Na to jsme zařízeni,“ řekl. „Vidíte ty lyžiny? Podvozek se zatáhne,“ ukazoval prstem.

„To je ovšem něco jiného, prosím,“ pokývl uspokojeně pan baron. „Děkuji, pane.“

Pilot se po něm znovu ohlédl. „Prosím,“ řekl automaticky, vyšplhal po schůdcích a otevřel dveře. „Tak račte,“ zval nás.

Pan baron maličko zaváhal a naznačoval, že počká, jenom ať jdeme napřed. Nikipi, který se držel za ním, měl rty nezvykle sevřené

a pohyboval se trochu nucené. Jeden ani druhý ještě v letadle neseděli.

Když na schůdky vstoupil Lulu, letadlo se mírně zakolébalo a on se zastavil, ale hned se znovu rozhýbal. Uvnitř stál s hlavou mezi rameny a rozhlížel se.

„Já si vás trochu rozsadím," pospíšil si pilot. „Vy semhle," řekl Lulu Pruďasovi. Nakonec nás rozdělil tak, abychom Lulu Pruďase vyvážili.

„Jak dlouho bude let trvat, pane?" zeptal se pan baron a Nikipi spěšně vzhlédl. Zatím si ještě nesedl, ani neuvolnil svůj strnulý postoj.

„No, když to nahoře nebude moc foukat proti, tak něco přes pět hodin."

„Pět..." Pan baron polkl.

„Zdá se vám to moc? Jakpak dlouho byste to dělali se saněma?"

„Tak tři neděle - přibližně - ale o to nejde, prosím..."

„Nebojte se, nebude se to houpat ani jako ty vaše saně, za to vám ručím. A co ty, mládenče, nesedneš si?"

Nikipi se opatrně spustil do sedadla za pana barona.

„Jakou rychlostí poletíme, prosím?" zajímal se ještě pan baron.

„Okolo dvou set padesáti za hodinu."

Pan baron si pro sebe tiše hvízdl. „A benzínu máme dost?"

Pilot se už uculoval. „Dvakrát tolik, co potřebujeme, jenom v nádržích. Pak máme ještě přídavný nádrže." Ohlédl se po Lulu Pruďasovi a trochu zvážněl. „Vy, mládenče, radši ani moc nevstávejte a neposkakujte mně po mašině, dobře?"

„Ale no jo, furt," bručel Lulu spíš pro sebe, ale oči nezvedl. Hleděl stále do jednoho místa. „To je v drožce - neurvěte mně dveře, tady aby člověk pomalu nedýchal..." Jeho projev však neměl tu správnou razanci, a Lulu se zdál prvně, co jsem ho poznal, trochu nejistý.

„Copak je, Lulu, taky jsi ještě neseděl v takovýmhle zařízení?" zavolal jsem na něho přes uličku.

„Jaký neseděl? Jaký zařízení?" vzplál, a tím trochu své nezvyklé nejistoty ztratil. „Vydržel jsem horší věci, ne?"

„Žádný strachy,“ řekl pilot a poplácal stěnu vedle dveří do kabiny jako milovaného koně. „Tohle je spolehlivá bedna. A já ji zrovna včera celou prohlíd a od rána ji předehřívám. Tak můžem, paní Beatrice?“ Otočil se a zapadl do svého sedadla. V minutce zarachotily motory a stroj se začal otřásat.

Pan baron se křečovitě chytil sedadla, postřehl můj pohled a pokusil se o úsměv. „Já nemám strach, pane,“ zavolal hlasitěji, než bylo potřeba. „Jenom je to všecko pro mě kapánek nový... A ty už se konečně pořádně usaď, kluku,“ utrhl se na Nikipiho.

Ve chvilce jsme se vznášeli vysoko v čirém ranním vzduchu a měli nerušený výhled do dálek zdánlivě nekonečných. Krajinu pod námi dělily na kousky silnice, lány polí, oživovaly ji vesnice či jednotlivé farmy, ale netrvalo dlouho a všecky známky civilizace a lidské přítomnosti počaly řídnout, až zmizely docela. Zůstaly jen lesy a planiny a mezi tím modrozelené plochy, pospojované žilkami téže barvy.

Pan baron už dávno ztratil veškeré obavy. „Tak tohle je ta opravdická Kanada, pane,“ pokřikoval na mě nadšeně, jako by ji právě sám stvořil. „Já to o ní věděl, o mršce, ale teprve takhle shora ji člověk jaksepatří pochopí. Je to tak, prosím. Lesy a nic než lesy, a rozlehlý pláně - jezera, tisíce jezer... Jak je někde ďolík, hnedle se naplní vodou. Každý údolí si vytvoří svoje vlastní jezírko, a ta voda si pak už najde cestičky, aby si zaskočila z jednoho do druhýho - no, jen se podívejte! Já jednou čet, že v Kanadě máme několik tisíc jezer a deset tisíc kilometrů řek. A menší říčky by už snad nikdo nespočítal.“

„Sníh,“ vykřikl Nikipi. „Sníh...!“

V dálce skutečně zajiskřilo zářivě jasnou bělí, nejdříve ve stržích či na stráních odvrácených od slunce, pak se bílé plochy začaly nenápadně spojovat, a nakonec kraj pod námi objala náruč zimy. Jako bych cítil ten chladný čirý vzduch, chřípí se mně mimoděk sevřelo jako pod útokem rezavého mrazu. A najednou jsem prudce zatoužil běžet tam dole za saněmi, za chlupatými oháňkami svých psů, uhánět tou bělostnou nádherou dál a dál do divočiny, kde jako by dosud nikdy nestanul člověk, do pustiny, kde se zdánlivě nic

nepohne, která je však ve skutečnosti tolik plná života...

„Všim jste si, pane, jak led změnil barvu jezer a řek?“ volal pan baron. „Co není pod sněhem, je teď modrozelený. Už abychom byli dole.“

Také on se zřejmě nemohl dočkat toho velebného, strhujícího pocitu, který se člověka zmocní, když se v bledém světle či za jiskření sněhu ocitne pod vysoko vyklenutou oblohou, a kolem něho do široka daleka obrovské modré a bělostné prostory, jenom ta čistá, mrazivá, nebezpečná, drsná a neopatrné zabíjející, ale když jí člověk rozumí a nebojí se jí, i přátelská a bohaté dary poskytující bílá plocha, značkovaná lesy, rozbrázděná roklinami a rozhoupaná bělostnými vršky...

„Taková výška, pane, co se v ní vznášíme,“ pln obdivu se ke mně na okamžik otočil pan baron. „A když si člověk představí, že tahle krajina má připravena mnohá další překvapení - víte, pane, že například vrchol Mount McKinley se svými šesti tisíci devadesáti metry by na nás koukal shora?“

„No a co?“ pošklebo val se Lulu, kterému asi vadilo, že je ten vrchol o něco větší než on.

Mně však nadšení pana barona vůbec nebylo k smíchu, a Nikipimu při pohledu dolů svítily oči jako malé divoké kočce. Jako by jimi objímal ten svět, svůj svět, kde se narodil, vyrostl a kterého se jen z přátelství ke mně tak dlouho odříkal, a stejně jako pan baron čekal, až se úplně uzdravím, aby se mohl vrátit. Teď tedy ten svůj svět znovu viděl, měl ho téměř na dosah, stejně jako já, a možná víc a bezprostředněji jej cítil, a brzy - brzy se jej měl svými mokasíny dotknout.

„Tolik krásy,“ nepřestával horovat pan baron,

„...a skoro zadarmo,“ dodal pojednou jiným tónem.

„Jaký zadarmo?“ odtrhl se Lulu od okénka.

„Ale - to jsem si jenom uvědomil,“ řekl pan baron posmutněle a neustále vyhlížel ven, „jak se tady s tím krajem kšeftovalo.“

„Jo?“ ptal se Lulu. Obchod ho vždycky zajímal, přestože on sám skoro žádný neprovozoval.

„Čet jsem o nějakým Henry Conroyovi,“ vzpomínal pan baron,

„to byl anglickej vysokej komisař. Při svý památný plavbě po vaší milovaný řece Mackenzie, pane Siskou, dojednal odstoupení výsostných práv na okolní území od indiánských náčelníků za nitě, munici a třiadvacet tisíc dolarů.“

„To je zadarmo,“ konstatoval Lulu a zřejmě si představoval, kolik nadějných kutacích možností by mu ta rozlehlá území poskytla, a bez obav z konkurence.

„Na každýho Indiána připadlo dvanáct, na náčelníka jedenatřicet dolarů. Navíc jim ten Conroy přidal prapor a nějakou velkou medaili. Jo, a zavázal se, že Indiáni nebudou muset rukovat. A každý tři roky měli dostat nový oblečení.“ Pan baron na dlouho zmlkl. Mlčel i Lulu, a zdálo se, že o něčem zmateně přemítá.

Zachytil jsem Nikipiho pohled, trochu ostýchavý a tázavý. Chlapec maličko píchl ukazovákem k pilotovu sedadlu a potom si poklepal na hruď. Pokrčil jsem rameny. „Zkus to,“ povídám. „Nejvýš tě vyžene.“

Nikipi se pomalu zvedl, zapátral po zemi před sebou, a opatrně vykročil.

Pilot jeho přítomnost vycítil a pootočil hlavu. „Copak je, mládenče?“ zeptal se přes rameno. „Chceš se učit řídit?“

Přidal jsem se k Nikipimu. Oči mu jezdily po množství ciferníků a všelijakých budíků, co jich tam pilot měl. Pak ke mně s mírným zmatkem vzhlédl.

„Já všem těm hodinkám a hejblátkům taky nerozumím,“ odpověděl jsem na jeho nevyslovenou otázku.

„Tohle?“ ukázal pilot. „Všecko je zvyk. Koukni se: Výškoměr, rychloměr, kompas, měřidlo benzínu v nádrži...“ A vyjmenovával další a další přístroje. Ani při nejlepší vůli jsem si je nedokázal zapamatovat. A pak mám jít

študovat, napadlo mě a mimoděk jsem se sám nad sebou zašklebil.

„Nechceš si to zkusit?“ zeptal se pilot Nikipiho. Odsedí a pokynul mu vedle sebe.

Znovu jsem se setkal s Nikipiho pohledem, tentokrát ještě nejistějším. „Nic za to nedáš,“ povídám. Pobaveně jsem sledoval vnitřní boj, který Nikipi sváděl. Nakonec se přece jen odhodlal a

zlehoučka přisedl na růžek pilotova sedadla.

„Koukni se, takhle se letí nahoru, takhle dolů - a to je vlastně celej zázrak. Tak ukaž.“

Nikipi natahoval ruku, jako by se bál, že ho páka kousne, pak ji vzal opatrně do dlaně a maličko jí pohnul. Letadlo poslušně zvedlo nos a zamířilo do modré báně. Nikipi páku vrátil a posunul ji na druhou stranu. Předek letadla se okamžitě sklonil. Nikipi se šťastně zazubil, troufl si znovu, a když ho letadlo opět poslechlo, nahlas se zasmál a naráz přitlačil ještě víc. Stroj se prudce sklonil a země, doposud tak vzdálená a rovná, vyskočila a v prudkém úhlu se řítila proti nám.

„Jeminkote,“ slyšeli jsme zezadu pana barona, „vezměte mu to z ruky, copak to jde, dávat klukům takovýhle hračky?“

„Jestli toho hned nenecháte, tak si tam na vás došlápnu a uvidíte ten tanec,“ zahromoval Lulu. „Pomalu zpátky,“ řekl nevzrušeně pilot. „Ještě.“ Letadlo plavným obloukem vyrovnalo a začalo stoupat. V nejnižším bodě jsem pocítil lehkou nevolnost a tlak kolem žaludku, ale ten pocit hned přešel. „Tak kruci, neslyšeli jste?“ hulákal Lulu. „Ať už jseš zpátky, kluku!“ pokřikoval s ním pan baron, a když jsem se poohlédl, zatřepal na mě zuřivě hlavou. „Aspoň vy, pane, mějte rozum, prosím,“ žadonil. „Chceme snad doletět zdravý, ne?“ A křečovitě se držel, přestože jsme opět letěli klidně.

„Jo,“ přisvědčoval mu Lulu. „Já už nohy polámaný měl.“

„Nesmíš tolik,“ vysvětloval právě pilot Nikipimu. „A kdybys chtěl zatočit...“

„To by na začátek stačilo, pánové,“ povídám. „Už jsme si užili, tak snad abychom pokračovali v letu.“

„Ale vždyť my pokračujeme,“ smál se pilot. „Vůbec jsme se neodchýlili od našeho směru.“

„Povídám ti, aby sis šel sednout,“ volal znovu pan baron.

„Jo! Nebo tě odtamtud vytáhnu za uši,“ vyhrožoval Lulu. „Tak běž,“ řekl pilot. „Třeba se nám někdy šikne, aby sis to zase zkusil.“

Nikipi nerad poslechl, ještě jednou pohladil očima přístroje a obličej mu zářil nadšením. „Děkuju, pane,“ řekl se zdvořilostí,

odkoukanou od pana barona.

„Tak, a konec s pejskama, co?“ dohadoval se s ním pan baron, přestože Nikipi ve své blaženosti neřekl ani slovo. „Zblázní se do pilotování jako ostatně pokaždý do všeho novýho, uvidíte, pane,“ stěžoval si. „Za moment se vás začne vyptávat, kde by se moh naučit lítat.“

„A proč ne, pane barone?“ povídám. „Myslíte, že by to nedokázal?“

„A to zas jo, pane, o tom nemám nejmenší pochybnost,“ obrátil pan baron s pýchou skoro otcovskou. „Hlavu on má dobrou, a všechno pochopí na první slovo.“ Najednou stáhl obočí. „Jenomže člověk aby potom nevycházel ze strachu, že někde srazí vaz. Dovedete si představit ty nekonečný hodiny čekání, pane?“ „Tak byste lítal s ním,“ povídám. „Jo, já a pilot, že?“ zeptal se skepticky. „Ale ne, jako cestující. Aspoň byste se podíval po celý svojí milovaný Kanadě, a netrvalo by vám to roky.“

„Vy si ale dovedete dělat z člověka legrací, pane Siskou,“ maličko na mě zahrozil prstem. „Jak říká pan Lucien, prosím - tedy - promiňte...“

„Samý srandičky, já vím. Ale vás by to nelákalo?“

„Jaký srandičky zase?“ ohlédl se po mně Lulu, který pozorně vyhlížel dolů, a zřejmě odhadoval, kde by odpálil skálu, kde by bylo potřeba podívat se do nánosu písku, který ze skal přinesl nadějný potok, a vůbec myslel na podobné poetické věci.

„Copak o to, prosím,“ zamyslel se pan baron a já jsem viděl, že jsem vzbudil jeho zájem.

A najednou jsem i já začal svůj žert brát napůl vážně. „Peněz máte dost, pane barone, klidně byste si moh koupit deset letadel.“

„Vy dobře víte, že to bohatství, co mi tak nečekaně spadlo do klína, je určeno na jiný účely, pane. Je mnoho bídy mezi Indiány...“

„Ctí vás, pane barone, že tolik věnujete na zlepšení jejich situace, ale jenom úroky by vám na letadlo stačily. A moh byste navštívit všecky svoje kamarády po celých teritoriích a rychle přispěchat na pomoc, kdyby bylo někde potřeba. A podívat se i na paní představenou v misii...“

„Sestru představenou,“ opravil mě jemně, a najednou se zachechtal jako dřevorubec. „Promiňte, pane,“ omluvil se okamžitě, „já si jenom představil, jak by aspoň jednou v životě ztratila řeč.“ Znovu se zasmál. „A to se, prosím, za celý ty léta, co jsem žil v její blízkosti, nikdy nestalo.“

„Myslíte, že se z novin nedozvěděla, jak jste se vzmohl?“

„Možná to četla, ale ona je to velice skeptická dáma, prosím. A teď by se před ní snes z nebe ten její obyčejnej misijní kuchaříček, a zároveň děvče pro všecko, kterýho vyhnala pro kapánek svý osobní rosolky, co se jí tajně napil, a řek by jí třeba: ‚Sestro představená, mohl bych vás pozvat k projížďce jedním ze svých nových osobních letadel?’“ Pan baron se s rozkoší nořil do svých představ a náramně se bavil. „Nikipi,“ řekl chlapci, který se v zamyšlení trošku mračil, „co bys tomu řek, kdybychom si koupili nějaký malý letadlo, třeba starší, a ty ses naučil pilotovat?“

Nikipi si všiml předchozího veselí pana barona, teď se na něj podezíravě podíval a zamračil se ještě víc.

„Počkej, počkej, já to myslím vážně. Pan Siskou tady do mě mluvil tak dlouho, až mě docela přesvědčil. A - víš co?“ zazářil novým nápadem. „Až pan Siskou vystuduje, budeme s ním lítat po teritoriích a léčit Indiány. Ty budeš pilotovat a já panu doktorovi Siskou dělat - bratra - tedy zdravotní personál.“

„Tak moment, moment, pane barone, vy to obracíte proti mně!“

„Dobře, dobře,“ třepal ručičkama pan baron, „ale můžeme přece dělat patřičný přípravy pro případ - že ano

- a naučit se pilotování přece taky chvilku trvá, ne?“ „Člověče, pane barone, s vámi člověk nikdy neví, kam se dostane. Vy už jste jako Marie. A jako Lulu.“

„He?“ vytrhl se Lulu z pozorování.

„Nejen jako oni, prosím, pane Siskou. Pan Josef s paní Betty rovněž počítají s vašimi studiemi, pan Béla Nagy s panem Knutem Bergmanem jsou přesvědčeni, že od novýho běhu začínáte, a pan Lauren se tajně těší, že jakmile dostanete glejt, udělá z vás lékaře Královský kanadský jízdní. Trochu se ale bojí, že vás slečna Marie nepustí, protože má o vaši budoucnosti úplně jiný představy.“

„Pane barone,“ přerušil jsem rázně jeho vodopád, ale při pohledu do jeho vrásčitého, nadšením zářícího obličeje jsem se vzdal. „Já tenkrát v nemocnici povídal, že mnoho psů, zajícova smrt,“ dodal jsem jenom.

„Já myslel, pane, že si uvědomujete, v jaký pýše nad vámi bychom tonuli, jak bychom si považovali, že z našeho středu vyšel slavnej lékař...“ „Už honem taky slavnej, co?“

„A proč ne, pane? A s těmi psy, prosím - všecko kolem vás jsou jenom hodný psi, prosím. Pokud vás někam ženou, teda jenom za vaším lepším.“

„Copak, zase se nechce, jít učit na doktora?“ zajímal se Lulu. „Jenom to nechte na mně, já si to s ním vyřídím.“ A mnohovýznamně proti mně zvedl chlupatou bradu.

„Lékařský povolání je nejzáslužnější lidská činnost, co znám, pane,“ řekl pan baron vážně. „A není divu, že lidi si lékařů odjakživa velice vážili.“

Chlapec mu poklepal zezadu na rameno. „Nikipi moc rád půjde učit lítat. Lítat je lehký a Nikipi brzy umí. A bude pyšnej, až bude vozit velkýho doktora Bílou vydru.“ „Tak, a teď jsi nade mnou udělal kříž i ty, „kamaráde.“ Nikipi se jenom zasmál, vyskočil a běžel se postavit k pilotovi.

„Pěkně tě tisknou, ti tvoji kamarádíčkové,“ zasmála se Beatrice, a já jsem si teprve teď všiml, že se společně s Tomášem Laurenem a doktorem Silvarem naší debatou náramně baví. „Ale co tě znám, je to pořád stejný. Nikdy jsi sám dost dobře nevěděl, co je pro tebe lepší. Vždycky tě tam museli druhý dostrkat.“

„To jsou Noatakovy moudrosti, co tu hlásáš,“ zavrčel jsem na ni, a ona se rozesmála naplno, a s ní oba druzí. „K nám tě Marie jako doktora určitě nepustí, jak povídal tadyhle pan baron,“ ušklíboval se Tomáš Lauren. „Když mi to dovolíte, rád vám se studiemi pomůžu,“ řekl doktor Silvar. „Já to už - abych pravdu řek - slečně Marii slíbil.“

„Tak to teda ne!“ rozpálil jsem se, skoro jako to dovedl Lulu. „Tady v jednom kuse někdo rozhoduje za mě, a dokonce sjednává...“ Moje slova přerušil sborový smích, řehonil se i trochu zmatený Lulu, který, když se do sytosti vysmál, se vyptával, o co šlo. Nakonec,

abych zachránil situaci, jsem se raději smál s nimi.

A všeobecné veselí, které v letadle zavládlo, vydrželo po celý zbytek cesty a pilot, když začal opisovat kruh nad ohbím řeky, kde se zjara voda do široka rozlévá a kde leží tábor náčelníka Unkataka, se stále ještě pro sebe pochechtával.

III

„Tak jsme doma," zavolala Beatrice. a všichni se vrhli k okénkům.

„Už jste se někdy dostal do indiánskýho tábora takhle vysoko na Severu?" zeptal jsem se doktora Silvara.

„Kdepak, já se vůbec skoro nikam nedostal, nebyl čas," odpověděl a zvědavě si prohlížel kruh kuželovitých stanů a droboučké postavičky, které se zahemžily na prostranství mezi nimi a neustále přibývaly.

„Tak pozor," zavolal pilot, „jdeme na přistání. Chyťte se a nepouštějte, dokud nezastavím." Stroj klouzavě provedl poslední obrat nad táborem.

Jen ztichlo rámusení motorů, nedočkavě jsme se natlačili ke dveřím. Beatrice otevřela a zamávala. Pozdravilo ji sborové volání a Ottanawa, její manžel, přikročil ke schůdkům a pomáhal jí dolů. Podobné uvítání očekávalo při sestupování i Tomáše Laurena a mne, stejně jako Nikipiho s panem baronem. Zbylo i na doktora Silvara, za minutku však ztichlo, když dveře zaplnila obrovitá figura Lulu Pruďase, ale hned nato volání zesílilo. Ozvaly se i udivené výkřiky. Díval jsem se, jak se Lulu na to vítání tváří, a vtom jsem ležel na zádech, div jsem si nevyrazil dech.

„Bílá vydra pořád stejnej," zazněl nade mnou známý hlas. „Jak ho Noatak nedržet, hned se svalit jako medvědí mládě."

„Noataku, ty lumpe," vykřikl jsem do všeobecného halasení, máchl jsem rukou a podrazil mu nohy, jako před okamžikem on mně, a aby si užil, nacpal jsem mu plnou pusu sněhu a zvedl se. A už jsem ležel znova.

„Tak copak, copak," přiběhl Lulu s přísně staženým obočím a

chystal se na Noataka skočit.

„Zastav, Lulu," vykřikl jsem, než mu stačil zlomit vaz. „On si jenom potřeboval zaskotačit..." A už jsem měl plnou pusu sněhu zase já.

Lulu nerozhodně přešlápl a zamračeně přihlížel, jak se zvedáme.

„Noatak rád vidět Bílá vydra," šklebil se na mě mladý Indián, mačkal mi dlaň a druhou rukou mě popleskával po rameni. Oplácel jsem mu stejnou. „Ty uličníku, mně se už po tobě taky stejskalo." Oba jsme statečně skrývali dojetí, a kdyby k nám byl vážným krokem nepřistoupil Ottanawa, popleskávání by snad trvalo do večera.

„Všecky rádi, že Bílá vydra mezi námi," řekl Ottanawa slavnostně a držel se zpříma jako vždycky, někdy až příliš zpříma. „Náčelník Unkatak on rád přivítat, až vyslechnout lovce, který přijet." Potřásl mi rukou a jeho oči mi zářily vstříc.

„Ottanawo, člověče, je radost tě zase vidět," řekl jsem mu a stisk jeho pravice zesílil. „Ale nezdržuj se od povinností, ještě si popovídáme. Já se zatím mrknu na svoje pejsky. Kdepak je mám?"

Těšil jsem se na ně po všecky ty dlouhé měsíce, co jsem je neviděl, a moje dychtivost vzrůstala každým metrem, jímž jsme se k nim letadlem blížili. Teď se mi zdálo, že v tom všeobecném ohlušujím štěkotu, který se k nám stále silněji nesl z okraje tábora, jasně rozeznávám hlasy svých jednotlivých psů.

„Tak kde jsou, Noataku?" naléhal jsem. „Doktore," pokřikoval jsem na doktora Silvara, který se k nám přidal, „chcete vidět nejlepší psy v teritoriích?"

A pak jsem je uviděl. Stáli, hlavy natažené k nám, napjaté řemeny se chvěly jako struny. Když mě zahlédli, na okamžik ztuhli, ale pak rozehráli takový bláznivý koncert, jaký jsem snad od nich v životě neslyšel. S neskrývaným dojetím jsem si prohlížel Reka s huňatou červenavou srstí, jasně, zářivě bílého Punťu s černou maskou na hlavě a skvrnou na zádech, střapatého bělošedého uličníka Míšu, který nikdy nezkazil žádnou legraci, černého loupežníka Haryka, i mého možná nejmilejšího, skromného Azora, a říkal jsem si, že přece neuplynula tak dlouhá doba, že je to jako včera, co jsem se s nimi

nedobrovolně rozloučil...

Míša nadskočil všemi čtyřmi najednou a řemen ho svalil na záda, ale v mžiku zase stál, a div se neuškrtil. Ostatní se taky nemohli dočkat. Už jsem je nesměl trápit, musel jsem jim poskytnout trochu té jejich oblíbené zábavy. Skočil jsem mezi ně, a oni se na mě naráz nadšeně vrhli, a už jsme se váleli v jednom klubku. Dali se do mě tlapami, cvakali mi tesáky u samého nosu, tahali mě za vlasy a za uši a já jsem jim šťastně spílal, odkopával je a odhazoval stranou, ale pět hbitých, snad půlmetrákových šelem mě brzy udolalo, a když mě jeden přes druhého zalehli a šklebili se mi s vyplazenými jazyky do obličeje jako rozjaření čerti, nedokázal jsem víc než jen vydávat přidušené skřeky.

„Vydrž, kamaráde," uslyšel jsem najedou ryk, a na tvrdém sněhu zadusaly rychlé kroky. A než jsem ho stačil zarazit, Lulu doběhl a začal psy tahat za zátylky a odstrkávat nohama. Psi ode mne na chviličku odvrátili pozornost a já jsem se skokem plavmo pokusil dostat z jejich dosahu.

„Necháte toho, pacholci!" zařval nedaleko mocný hlas. Česky. „Ale hned, nebo si to slíznete!"

Vyletěl jsem - ten výkřik mnou projel, jako když mě bodne, a doktor Silvar, který mému zápolení s chlupáči z bezpečné vzdálenosti trochu poplašeně přihlížel, se prudce otočil, div se nesvalil.

„Slyšel jste?" vyjekl. „To bylo česky!"

Lulu Pruďas se taky zarazil, s jedním psem v každé ruce otočil hlavu, takže už zase vypadal, jako když mu roste obráceně, a jen jako mimochodem odkopával zbývající psy, kteří po něm zuřivě chňapali. Rychle odhodil ty, které držel, a skočil mimo jejich dosah.

„Ty jedna mrňavá indiánská bestie, že já ti na ten tvůj fórek pokaždý znova skočím!" řekl jsem Beatrici, která stála nedaleko s mírným, nevinným úsměvem na plných rtech. „To ona," namířil jsem na ni celou paži. „Vidíte ji, doktore? Tváří se jako svatoušek. Každou chvíli mě takhle nachytá."

„Ty nikdy dřív neříkat ty jedna mrňavá indiánská bestie," vybafl na mě Noatak skoro dotčeně.

„A není, co?!“ vrazil jsem mu nos do obličeje.

Ohlédl se po Beatrici, chvíli ji studoval, a pak s přesvědčením řekl: „Je!“ A určitě už si zase uvědomil, že o tuto hezkou, mazanou dívku Beatrici stál před několika lety tolik, že se mě pokoušel zabít, protože se mu zdálo, že mi před ním dává přednost. A jak byl potom rád, že si vzala Ottanawu. Věděl, že vedle ní každý muž, ať Indián, či bílý, nutně musí hrát druhé housle, že na ni zkrátka nestačí. A blahopřál si, že tomu údělu ušel.

„Řekne mně konečně někdo, co je to tu za blázinec?“ vztekal se Lulu. „Já se tadyhle tohle...,“ nerudně loupl očima po psech, kteří už zase trhali řemeny a dožadovali se pokračování našich hrátek, trvajících podle jejich názoru příliš krátce. Jindy jsme se kočkovali tak dlouho, až ze mě skoro stáhli kalhoty, a někdy dlouhé hodiny potom jsem látal a sešíval, co na mně povolilo.

„Jenom legrace, Lulu,“ uklidňoval jsem ho. „O to víc tě šlechtí, že ses kvůli mně s holýma rukama pustil mezi ty bestie.“

„Jaká legrace?“ dohadoval se. „Přeci jsem viděl, jak...“ Najednou pochopil. „Že tohle jsou ty tvoji hafani, co jsem je tenkrát jednoho po druhým div nepřetrhal jako háďata? No jo, tak to už se ničemu nedivím.“ Znechuceně se otočil zády. „Blázen,“ řekl o mně Beatrici. Když se nemohl porvat s chlapy, s gustem vzal za vděk zvířaty, a nakonec se ukázalo, že o nic nejde. Lulu byl zklamán.

„Počkejte tu, uličníci,“ vykřikl jsem na psy. „Reku! Punťo! Míšo! Haryku! Azore!“ Jeden po druhém se na mě pozorně zahleděli. „Už brzy vás zase proženu!“ Psi zklamaně poštěkávali a zahlíželi na mě skoro jako Lulu, když se mu na mně něco nelíbí.

„Punťa, Haryk, Míša...,“ šeptal si okouzleně doktor Silvar. „Človíčku, vždyť vy jste si tu zasadil kousek domova, kam se dalo, viďte? Ale jak to, že paní Beatrice mluví česky?“

Beatrice s hranou skromností sklopila oči a zespodu na mě pomrkávala jako způsobná holčička.

„Žili s Noatakem nějakej čas v mým srubu...“ „A takhle on každou chvíli vyřvával na psy,“ doplnila mě Beatrice. „Slyšela jsem to jeho nadávání tak často, že jsem si zkrátka každý slovo zapamatovala.“

„Ale tak věrně," kroutil doktor Silvar hlavou, „já vážně myslel, že se tu octnul nějakej krajan."

„Ottanawa nás volá," povídám. Stál před náčelníkovým stanem a dával nám znamení. „Lulu," zavolal jsem, „jdeme k náčelníkovi, tak neutíkej." Lulu se zastavil. „Já taky?" „Bylo by slušný, aby ses představil, ne?" Lulu tentokrát kupodivu bez protestu poslechl a počkal na nás. Uvědomil jsem si, s jakým potěšením naslouchám vrzání sněhu pod mokasíny, jak mimoděk zhluboka vdechuju ten čirý, lahodný, mrazivý vzduch, a pozoroval jsem mráz, který mě začal štípat do nosu a přes dvojí rukavice zalézal za nehty. Jak mi tohle všecko scházelo - až jsem skoro odvykl té čisté, jak čepel nože ostré zimě...

Ottanawa odhrnul sobí kůži u vchodu stanu a pustil nás dovnitř. Náčelník Unkatak stál v pozadí, kolem ohně, který plápolal uprostřed, seděli na rozprostřených kožešinách členové rady starších. Zastavili jsme se vedle Tomáše Laurena, který přišel před námi.

Náčelník Unkatak přihlížel, jak se rozestavujeme. Zdvořilost mu velela, aby chvíli slavnostně mlčel. Ve stanu se rozhostilo ticho, jen oheň praskal, a k otvoru vysoko nahoře se vinul proužek téměř bezbarvého dýmu.

Vždycky jsem si toho člověka velice vážil. V té nevysoké postavě se zračila vrozená vznešenost, právě tak jako v mužné tváři moudrost, dobrota, ale zároveň ráznost a rozhodnost.

Přišla nutná uvítací řeč. Náčelník nemluvil tak květnatě, jak mají ve zvyku někteří jiní Indiáni jeho postavení, ale stejně nás všecky podělil svou chválou, Tomáše Laurena, mne, pana barona i Nikipiho, a se vší uctivostí zdůraznil také zásluhy doktora Silvara na mém uzdravení. Nezapomněl ani na Lulu Pruďase, a v krátkosti vylíčil, jak mě Lulu tahal z vody. Lulu kupodivu ani neřekl he nebo něco podobného ze svých zásob chytrostí, jen na náčelníka kulil oči a s pootevřenými ústy svým medvědím způsobem maličko přešlapoval.

Po náčelníkovi se za nás za všecky ujal slova Tomáš Lauren. Mluvil krátce, výstižně a nezapomněl na nic, co slušnost vyžadovala vyjádřit. A hned na to nás náčelník požádal, abychom zasedli, a nastalo to, co je na Severu nejdůležitější částí každého vítání: Jídlo.

Spousta jídla. Když je ženy přinesly, Lulu se olízl a nedočkavě si několikerým pokrčením paží povytáhl rukávy. Postřehl jsem, že doktor Silvar se po mně nejistě ohlíží. „Ničeho se nebojte, doktore," řekl jsem mu. „Neptejte se, co to je, a jezte. Bude vám chutnat, uvidíte."

Jídlo bylo skutečně výborné, dobře připravené, většinou masité a tučné - obojí je v končinách osmiměsíčních mrazů nutné, jinak by tam člověk dlouho nevydržel - bylo ho dost, až příliš, a my už jsme sotva dýchali. Zachránil nás Lulu, takže jsme hostitele neurazili.

„Koukni se," dloubl mě loktem do žeber. „Některý jedí lžící, ale některý taky jenom tak, rukama. A jde to. A mě támhleten malej v jednom kuse citýruje."

„Nikde nevidím náčelníka Otukamoana," prohodil Tomáš Lauren mezi jídlem.

„Nechce se s tebou setkat," odpověděl Unkatak. Právě tak jako jeho dcera Beatrice, která asi zdědila nadání pro jazyky po něm, mluvil téměř bezchybnou angličtinou, a já před ním míval pocity méněcennosti. „Podařilo se ti ho aspoň trošku zviklat?" „Zviklat Otukamoana?" Unkatak potřásl hlavou. „Možná by se to povedlo, ale ti jeho našeptáváči... Nejhorší je Ratikuo. Popichuje i všechny ostatní."

Pan baron zvedl oči od misky. „Ratikuo...? To jméno jako bych měl znát."

„Jak to, že má na Otukamoana takovej vliv?" ptal se Tomáš.

„Muž jeho dcery."

„Ratikuo - Ratikuo...," bručel si pan baron, „nebyl to některej z těch marodů ze šachty?"

„Já bych si s Otukamoanem pohovořil hned po jídle, jestli si myslíš, že něco zmůžu," řekl Tomáš Lauren. „Pozveš ho sem?" Unkatak pochybovačně stáhl rty. „Asi by nepřišel." „Dobře. Koho teda vezmeme s sebou?" „Navrhuju otce a Ottanawu, pak Mittinakiho za naše sdružení, a měl by jít taky Tony a Noatak." „A ty," řekl Tomáš Lauren. „A já, samozřejmě," přikývla Beatrice. Toto byl jeden z mála kmenů, kde měla žena přístup do rady starších, a nejen přístup, ale i rovnoprávný hlas. Přestože se téměř po

celém Severu situace indiánských žen postupně měnila k lepšímu, mnohde ženy doposud vystupovaly spíš v rolích nevolnic, a tato novinka se ještě nerozšířila. Zasloužila se o ni Unkatakova moudrost - a samozřejmě i láska k dceři a pýcha na její schopnosti a vědomosti, získané v misii - ale hlavně právě samy tyto Beatriciny přednosti. Když se Beatrice pustila do jednání se společností, která šachtu odkupovala, přetrumfla všecky její právníky, a díky své neústupnosti vydobyla takové podmínky, s jakými nikdo nepočítal, a pan baron se jí později stal rovnocenným partnerem. Ukázalo se, že schopnosti obchodování má téměř stejně vyvinuté jako nadání kuchařské.

Hned po jídle se Tomáš Lauren bez velkého nadšení zvedl. Bylo na něm vidět, že chce mít tuhle nemilou záležitost co nejdřív za sebou. Zúčastnil jsem se tehdy u šachty skoro všech jednání s Otukamoanem a vzpomínal jsem na ně velice nerad.

Otukamoan nejdřív nevěděl, jestli má vstát, či ne, ale když jsme se po příchodu do jeho stanu zastavili a nehýbali se, přece jen se pomalu zvedl. Už dávno to nebyl onen děsivě vyhublý stařec jako tenkrát, když se za naší pomoci zase prvně dostal ze sluje na čerstvý vzduch. Naopak, vypadal dnes blahobytně a vypaseně a jeho obličej i vlasy se leskly tukem. Držel se zpříma se stejnou pyšnou důstojností jako tenkrát, a mlčky se díval někam mimo nás.

„Zdravím tě, náčelníku," promluvil Tomáš Lauren. „I vás, muži z kmene Chilcotinů." Rozhlédl se po kruhu zachmuřených tváří kolem ohně.

„I ty pozdraven," zvedl Otukamoan ruku sotva do výše břicha. „Zbytečný ty přijet. My svoje věci vyřídit sami."

„Na to, že tomu muži vděčíš za svůj život i za životy mnoha svých lidí, nevítáš ho právě zdvořile," vytkl mu Unkatak.

„Otukamoan zvyklej mluvit přímá řeč," odmítl ho náčelník.

„Kdyby ne Tomáš Lauren, možná nikdo od Severní lidi už nežije," řekl Ottanawa s důrazem.

„Kmen Chilcotinů už víckrát poděkoval," namítl Otukamoan. „Potřeba pořád opakovat?"

„Nepotřebuju žádný díky,“ vložil se do hovoru Tomáš Lauren. „Ale - myslíš, náčelníku, že naši věc vyřídíme tak rychle, že není potřeba si k tomu sedat?“

Otukamoan se zamračil. Přestože byl sám na návštěvě, toto byl jeho stan a jeho oheň, a on rozhodoval, koho k němu pozve. Pokud by nás nevybídl k usednutí, znamenalo by to, že nás chce vědomě urazit. Neochotně tedy ukázal na kožešiny a první se spustil na zkřížené nohy.

„Náčelníku,“ začal náčelník Unkatak, „náš přítel Tomáš Lauren nám tenkrát po tvým osvobození navrhl, abychom společně převzali šachtu, která zatím neměla registraci. Nebýt jeho, neměli jsme nic. Jistě mu tedy neupřeš právo projevit svůj názor k vašim námitkám, s kterýma jste přijeli.“

Otukamoan neodpověděl, jen na Unkataka upíral temné, v odlescích plamenů kalně svítící oči.

„Co kdybys mně prozradil, náčelníku, proč chceš kapitál rozdělit?“ zeptal se Tomáš Lauren. „Ty sám jsi přece tenkrát mluvil v tom smyslu, že pokud Indián má peníze a nepracuje, brzy o všecko přijde a steskem zahyne.“

„Moje lidi chtít,“ odbyl ho Otukamoan, jako by tím bylo pro něho všecko vyřízeno. Jeho starý obličej, jakoby pokrytý nehybnou měděnou fólií, zůstával skoro beze změny. Přesto se mi zdálo, že se Otukamoan právě pohrdavě usmál, ale úsměv v pravém slova smyslu to nebyl. Jen pár lícních svalů se skoro neznatelně posunulo a způsobilo sotva postřehnutelné stažení rtů. Dlouhé hnědé kostnaté prsty ležely na kolenou jako neživé.

„Všichni?“ ptal se Tomáš Lauren. „Chceš to ty?“ otočil se k prvnímu z Indiánů, kteří seděli vedle Otukamoana.

Muž se zarazil a překvapeně otevřel ústa, ale mlčel.

„Nevíš. A ty?“ ukázal Tomáš Lauren na jeho souseda.

„Možná lepší - rozdělit,“ zněla váhavá odpověď.

„Nejseš si teda moc jistej. Kdo z vás je úplně a beze zbytku pro rozdělení?“ Čekal. Indiáni se po sobě ohlíželi a nevěděli, jak se zachovat. Tenhle způsob vyjednávání nečekali. „Vidíš, náčelníku? Nikdo.“

Otukamoan se zlobně ohlédl po půlkruhu svých rádců. Najednou zjistil, že je sám. Ukázal prstem. „Proč ty nemluvit?“

Indián se ošil. „Čekat, co ostatní,“ vymlouval se. Měl i na Indiána nápadně vysedlé lícní kosti, široká, ostře vykreslená ústa a větrem ošlehanou tvář jako vytesanou ze dřeva. Oči vypadaly jako dvě černá světýlka zasazená hluboko v lebce a modročerná nepoddajná hříva tvrdých hustých vlasů jako paruka vyrobená z koňských žíní.

„Ty jsi Ratikuo, viď?“ zeptal se ho Tomáš Lauren. „Ty prej nejvíc stojíš o dělení. Proč?“

Indián se vší mocí ovládal, přesto jsem postřehl, že mu obličejem proběhl výraz zmatku. „Všecky chtít dělit,“ vyhrkl vzdorovitě.

„Ratikuo, Ratikuo...,“ bručel si pan baron stejně jako v Unkatakově stanu, a najednou skoro vykřikl: „Ratikuo! Už to mám!“ S dlaněmi opřenými o kolena se naklonil dopředu, jako by si chtěl Indiána zblízka prohlédnout. Indián se lekl.

„Co je, pane barone?“ povídám.

„Promiňte, pánové, že vyrušuju, ale na něco jsem si vzpomněl.“

„Tak ven s tím, máte slovo,“ řekl Tomáš Lauren.

„Náčelníku,“ uklonil se pan baron vsedě Otukamoanovi, „velice si vážím tebe a tvých lidí. Viděl jsem dost, abych pochopil, že kmen Chilcatinů je kmen statečných bojovníků a spravedlivých lidí. Ale i v nejlepším kmenu se najde hrstka špatných, a kdyby třeba jenom dva, kdyby jenom jeden, dokáže zasít nesvár mezi všechny ostatní.“ Pan baron se rozehříval. „Je to tak?“

Otukamoan neodpovídal, jen na pana barona pochmurně zíral.

„Můj otec říkával,“ pokračoval pan baron, „když smícháš dobrý se špatným, spíš se dobrý zkazí, než aby se špatný zlepšilo.“ Odmlčel se, protože se mu, stejně jako mně, zdálo, že Otukamoan se chystá promluvit. Otukamoan však stále mlčel.

„Tohle se špatně poslouchá, já vím,“ navázal pan baron. „Slyšet o někom ze svých lidí, že je schopen všeho, třeba i zrady...“

Otukamoanovi rádci se s nesouhlasem otočili ke svému náčelníkovi, někteří se prudce rozhovořili. Otukamoan se narovnal v zádech, jako by chtěl pana barona okřiknout.

„Jen ještě okamžik,“ pospíšil si pan baron. „Můžu ti předložit

důkaz. Na tobě potom bude, jestli ho přijmeš, nebo ne. Ale řekněme - co kdyby se mezi tvými muži našel někdo, kdo by se dal podplatit, aby dělal právě to, co dělá, totiž aby rozeštvával a popichoval ostatní...“

„Neposlouchat!“ vykřikl jeden z Otukamoanových lidí. „Falešná řeč.“

„Neposlouchat,“ vykřikli i někteří další.

Otukamoan zvedl pánovitě ruku. „Nechci dál poslouchat plácání jako od starý ženský,“ řekl potichu, s neskrývanou pohrůžkou. „Mluvit o důkaz. Chci ten důkaz. Když nemít, hned konec. Všecko jednání konec.“

Pan baron se trochu nejistě ohlédl po Tomáši Laurenovi. Přece jen si asi nebyl svou věcí tak docela jist.

„Už jste to načal, tak už to zkrátka musíte dokončit,“ řekl mu Tomáš Lauren pološeptem.

„Dobře. Prosím teda, aby přišel Nikipi. Neví, o čem se tu právě jednalo, nemůže být ovlivněn. Souhlasíte?“ Otukamoan okamžitě přikývl, po něm i Unkatak a ostatní. Jen lidi z kmene Chilcotinů se nevyjádřili. Noatak však už vyběhl a ve chvilce přiváděl trochu udiveného a udýchaného chlapce.

„Zůstaň stát, Nikipi,“ řekl mu pan baron, „a vzpomínej. Je tomu asi dva měsíce, co jsem pro paní Beatrici něco vyřizoval na ředitelství společnosti. Byl jsi tam se mnou. Je to tak?“

„Je,“ souhlasil Nikipi, přejel shromážděné zvědavým pohledem a opět se v očekávání zadíval na pana barona.

„Nechali nás čekat na chodbě.“ Chlapec přikývl.

„Dlouho jsme čekali a bavili se tím, že jsme pozorovali úředníky, co přecházeli kolem nás.“ Nikipi dal najevo, že se pamatuje.

„Dva z nich se při řeči zastavili blízko nás, ohlédli se, ale když viděli jenom Indiány, bavili se dál.“

Nikipi teď v očekávání hleděl panu baronovi do očí. „Jeden z nich, ten, co bral za kliku úřadovny, kde asi pracoval, povídal tomu druhému, že ten člověk zvýšil nároky. Že chce dobrou chatu někde při misii, celé zaopatření pro sebe a celou svoji rodinu a ročně

dvojnásobek částky, co mu nabídla společnost. Je to tak?“ „Ano,“ řekl Nikipi.

„A ten druhej řekl, že i tak je to zadarmo, a že jakmile se dosáhne rozdělení, tu půlku od kmene Chilcotinu už jako by měli pod střechou a že ji dostanou pěkně lacino. A pak vyslovil jméno. Jméno bělocha, který s někým od Chilcotinů vyjednával.“

„Nikipi nepamatuje jméno,“ řekl chlapec váhavě. „Nebylo to Roben?“

„Bylo,“ vyhrkl Nikipi, a zároveň Otukamoan sjel zběžným, nic neříkajícím pohledem po jednom ze svých mužů

„Pak jsme slyšeli ještě jedno jméno. Indiánský jméno.“

„Nikipi nedával pozor na jméno. Nevěděl, že bude potřeba si vzpomenout.“

„Máš pravdu. Ale bylo to jméno muže, co měl svoje lidi přesvědčit o tom, co by společnosti nahrálo do ruky. Je to tak?“

„Je...,“ Nikipi stáhl obočí a bylo na něm vidět, že se snaží rozpomenout.

„Náčelníku,“ otočil se pan baron k Otukamoanovi, „moh bych tě poprosit, abys postupně jmenoval všecky svoje lidi, jak sedí“ vedle tebe?“

Otukamoan byl zřejmě proti své vůli zaujat tím, co slyšel. Zaváhal sice, ale pak namířil ukazovák na prvního. „Takamoa,“ řekl a přenesl ukazovák vedle. Padalo jméno za jménem. „Ratikuo.“

„Ratikuo,“ opakoval pomalu Nikipi, a pak znovu, s důrazem: „Ratikuo! Ratikuo ten člověk, co oni mu zaplatí, aby on rozeštval svoje lidi. Nikipi slyšel dobře,“ ukázal si chlapec na uši. Dlouho bylo ticho. Nikdo se nepohnul, všichni hleděli před sebe, nikdo se neměl k řeči, nikdo nechtěl promluvit první. Unkatak ze zdvořilosti, Otukamoan, protože byl zahnán do kouta a uvažoval, co počít, aby mohl sezení ukončit se ctí. Bylo zřejmé, že jméno Roben mu není neznámé, a on skoro uvěřil, tak přesvědčivě svědectví pana barona působilo.

Konečně si trochu váhavě odkašlal. „My teď skončit,“ řekl, ale vůbec se neohlédl po Ratikuovi, a přesto věděl, že Ratikuo sedí se shrbenými rameny. „My ptát Ratikuo. Ptát tak, on musí odpovědět

pravdu. Jestli on zradil, já pak s Unkatak znova mluvit, jestli dělit, nebo nedělit.“ Zmlkl a dál se nehnutě díval do plamenů. A my jsme se tiše zvedli a beze slova se vytratili.

Ta pochmurná scéna s hrozivým podtextem mi nešla z hlavy, ale naši indiánští přátelé ji brali jinak.

„Mittinaki,“ řekla Beatrice, „ty jseš poklad. Ode dneška už žádný jednání nepovedu bez tebe. A Nikipi se bude zaučovat.“ „Nikipi učit na pilota,“ namítl chlapec. „Šťastnej, kdo má takový přátele jako je Mittinaki,“ přidal se k Beatrici Unkatak. „Začínám věřit, že ta záležitost dobře dopadne.“

„Tak vidíte,“ ozval se Tomáš Lauren. „Mermomocí jste mě tu chtěli mít, a přitom jste se rovnou měli obrátit na pana barona.“

„Však ty tu taky máš co dělat,“ odbyla ho Beatrice.

„A my jsme rádi, že vás tu zase jednou všecky vidíme.“

„Koukněte se,“ povídám, „co to tam ten Lulu vyvádí?“

„Než pro mě přišel Noatak, Lulu povídal mužům, kdo

s ním chce zápasit,“ řekl Nikipi. ,

„Našemu kamarádovi se zase zachtělo rvačky,“ povídám. „Už dlouho si to potěšení odpíral. Pojďte honem, než někoho zmrzačí.“

„To se hned tak někomu nepovede,“ řekla Beatrice. „U nás taky máme zkušený rváče.“

Prostranství se rychle zaplňovalo lidmi, skoro jako při našem příletu. Neviditelný místní dorozumívací systém pracoval bez poruch. Prodrali jsme se davem. Lulu už byl vysvlečen do kazajky a svým medvědím krokem přešlapoval uprostřed kruhu. Nedočkavě se rozhlížel. „Lulu,“ vykřikl jsem, „koukej toho nechat!“ Zarazil se. „A proč?“ zeptal se s nelíčeným podivem. Přitáhl jsem si doktora Silvara. „Řekněte mu to vy,“ pobídl jsem ho. „Řekněte mu, že třeba ještě nemá všecko srostlý...“

„Jaký srostlý?“ řekl Lulu. „O nic přeci nejde. Mládenci si přišli sáhnout, jaký mám svaly, tak jsem jim řek, že si je můžou vyzkoušet, no!“

„Měl byste s tím počkat,“ varoval ho doktor Silvar. „Hlavně ta páteř...“

Do kruhu vstoupil Indián s hrubým, surovým obličejem, skoro

stejně velký jako Lulu, ale štíhlejší a mrštný jako úhoř, a Lulu na nás zapomněl. Bylo marné pokoušet se o další vyjednávání.

„Moment," vykřikl jsem znova. „Beatrice, náčelníku, řekněte všem, že nechceme vidět žádný nože nebo sekyrky. Jen holý ruce."

„Noataku, vezmeš si to na starost," řekl Unkatak. „Bude se zápasit poctivě." A odkráčel za svými povinnostmi.

Indián v kruhu bez výstrahy zaútočil, a dav vykřikl, a pak už nepřestával. Ten skok byl vysoký a perfektně provedený, obě Indiánovy nohy užuž plnou váhou těla dopadly Lulu Pruďasovi na hruď, ale těsně před tím je draply dvě lopatovité pracky, a Indián odpéroval kotoulem nazad. Tvrdě dosedl na udusaný sníh a zřejmě se mu nechtělo vstávat, Lulu tedy přikročil, popadl ho za kazajku na hřbetě a za kalhoty, a jak byl v ráži, hodil ho jediným lehkým rozmachem téměř při zemi mezi lidi. Na vteřinku se ukázala ulička a Indián plavmo opět přistál na sněhu, popojel po břiše dobrých pět metrů a zůstal ležet.

„Dost, Lulu, stačí," zařval jsem, ale Lulu máchal paží směrem k sobě a lákal dalšího odvážlivce.

Nikdo se nepřihlásil, Lulu tedy zvedl dva prsty. Ani teď neměl nikdo náladu. Lulu tedy zvýšil na tři. Pak teprve se do kruhu opatrně vysunuli tři muži a s rukama od těla a s pokrčenými koleny se rozmísťovali. Lulu nepřestával přešlapovat a hlavu otáčel na všecky strany jako zvědavá želva.

A pak skočil jeden Indián vpřed a hned se stáhl, zatímco druhý vybíhal a třetí vyrazil těsně za ním. A náš na pohled těžkopádný a neohrabaný kamarád stačil všecky ty pohyby postřehnout, a jeho paže zapracovaly bleskovou rychlostí. Dva muže v mžiku držel za límce hlavami u sebe a třetí lebka do těch dvou plnou silou narazila. Když Lulu uvolnil prsty, všichni tři jeho protivníci se motali jako opilí, a za posměšného pokřikování přihlížejících hledali, kudy se dostat z kruhu.

A Lulu rozjařeně vztyčil nad hlavu pět prstů, a když se nic nedělo, postupně to vytáhl až na sedm.

„Tak teď už toho snad je dost, ne?" houkl jsem. „O panu Lucienovi se povídá, prosím, že čím víc mužů má kolem sebe, tím

víc se mu zápas líbí,“ volal pan baron do všeobecného halasu kolem nás.

„Snad ne něco jako šachová simultánka?“ smál se Tomáš Lauren, a napjatě se díval, jak se další Indiáni připravují k boji.

„Přesně jste to vystih, prosím, pane Laurene,“ horlivě přikyvoval pan baron. I on byl cele zaujat divadlem. „Pro pana Luciena je to taky simultánka.“

„Teď ale dostane nařezáno,“ prorokoval jsem. „A patří mu to, pitomci jednomu.“

„Riziko hry, prosím,“ pokrčil rameny pan baron. Doktor Silvar mě popadl za paži. Indiáni, jako by si dali znamení, naráz vyrazili, sesypali se na našeho kamaráda ze všech stran, a on pod nimi zmizel, až na hlavu, která teď vypadala jako vrabčí makovička nad bachratým labutím tělem. Ale to už se celý ten chumel začal otáčet, točil se rychleji a rychleji, a místy zavlály nohy v kožených nohavicích a ukazovaly se podešve mokasínů v různém stupni opotřebení. A zároveň někde vespod pracovaly i paže. Tu rázem tvrdě odpadl jeden ze zápasníků, tu druhý vyletěl vysokým obloukem a ztratil se v davu, třetí udělal několik kotrmelců, ale všichni se zase plni zápalu vraceli do boje. A znenadání se celý ten hrozen rozpadl, a Lulu s rozpaženýma rukama se ještě několikrát otočil kolem své osy. Když se trochu překvapeně zastavil, setkal se s mým pohledem.

„Kluci jsou jako divoký kočky,“ křikl na mě pln nadšení, a vzápětí znovu zmizel.

Tentokrát ho lavina srazila na kolena. Chvílemi teď obrázek připomínal ragby, chvílemi jsem si připadal jako v kině na filmové grotesce. Zápasníci bojovali tiše, nejvýš se tu a tam ozval hlasitější vzdech, sten, zahekání či úporné funění jako při velké námaze - a hromada se převalila, a nikdo by neuhodl, čí úd komu patří, jenom ty mokasíny jako menší kánoe bezpečně příslušely Lulu Pruďasovi.

A začalo se dít neuvěřitelné. Jedno tělo po druhém se opět nějak vymotalo z toho uzlu a odlétlo stranou, vymrštilo se vzhůru či se kutálelo, jako když jsme u nás doma váleli ze stráně sudy, a zbytek Lulu rozmetával způsobem a rychlostí, jež oči těžko dokázaly sledovat. A pak zase stál, kymácel se, ale těla kolem něho už se

odmítala pohybovat, nebo se jen tak plazila či převalovala po udusaném sněhu, až přece jen dva tři z bojovníků namáhavě vstali a pokoušeli se pokračovat. Jednomu položil Lulu dlaň na čelo a mocně odpéroval, a muž drobnými krůčky cupital pozpátku a zmizel v davu. Druhého Lulu podmetl jedním lehkým pohybem chodidla, a poslední utekl sám.

Lulu se jako v nevíře zastavil a díval se kolem sebe, jako by se ptal, proč se tam ti muži povalují. Jeden rukáv měl utržený a zatím po něm nebylo vidu, druhý držel na několika nitích, kalhoty měl téměř vysvlečené, nohavici po straně rozpáranou až k boku. Vykukovaly z ní tlusté bílé spodky, vytažené od kotníku až po koleno, a odhalovaly baňaté lýtko porostlé černými chlupy. Čepice zmizela neznámo kam.

Když se Lulu vynadíval, oprášil si ruce. „Tak vstávat, hoši, vstávat, tak moc se vám zase nestalo," řekl skoro něžně, plný tichého štěstí se usmíval, a byl by své protivníky láskou objímal. Skláněl se k nim a pokoušel se je stavět na nohy, a oni se už taky na nohách udrželi, ale s leknutím uhýbali jeho rukám a jeden po druhém se ploužili pryč.

Dav, který celý zápas od samého počátku provázel ohlušujícím křikem, pomalu utichal. K Lulu Pruďasovi se přitočilo několik žen, něco štěbetaly a naznačovaly mu, že mu zacelí rány v oděvu. A než jsme se vzpamatovali, odváděly si ho s sebou. Lulu otáčel hlavu, takže už zase vypadal, že mu roste obráceně, vyhledal mě očima a trochu vítězně, trochu zmateně se usmál. Pokýval jsem s uznáním hlavou a on mi pokýval taky. Pak mi zmizel i on. Dav ho věrně následoval a prostranství se vbrzku vylidnilo.

Teprve teď jsem si uvědomil bolestivý stisk na paži a pokusil se uvolnit doktorovy prsty.

„Tohle snad není možný," šeptal si doktor Silvar. „V týhle chvíli už sám nevěřím tomu, co jsem viděl. Vy jste to vyjádřili přesně: Mastodont... Já ho potom prohlídnu, ale ručím vám za to," pokračoval, jako by se se mnou hádal, „že nebude mít ani vyvrtnutej palec."

„On pere třeba s medvědem," řekl Nikipi plný pýchy, že se může

počítat k přátelům muže, co tu předvedl zápas, na který nikdo z přítomných v životě nezapomene, a zpráva o něm se rozletí po celých teritoriích.

Náčelník Unkatak se po nás pobaveně rozhlédl. Ani jsem si nevšiml, kdy se vrátil. „Dobře že jste ho vzali s sebou. Některý naši mládenci už o sobě v poslední době začali mít příliš vysoký mínění, a ten váš přítel je teď přived k rozumu.“

„Podívejte se, prosím, Otukamoan se svým průvodem,“ zavolal tiše pan baron.

Zatímco jsme přihlíželi zápasu, Chilcotinové už měli zapřaženo. Rozhovor s Ratikuou skončili překvapivě brzy. Náčelník zvolna vycházel ze stanu, za ním kráčeli ostatní, a jen byli venku, stáli skoro rameno na rameni. Ratikuo se krčil v jejich středu.

Otukamoan se dal přes prostranství k nám, zastavil se pár kroků před Unkatakem a opět pozvedl paži do výše pupku. „Otukamoan děkuje příteli Unkatakovi za pohostinství,“ řekl slavnostně, se starosvětskou důstojností. „Omlouvá se, že tak dlouho ujídal z jeho jídla.“

Mluvil jazykem svého kmene, ale většinou jsem mu rozuměl a zbytek jsem si domyslel. A říkal jsem si, že Otukamoan je pýcha sama. Jiný by se za obstrukce, které tu čtrnáct dnů předváděl, jistě styděl, ale Otukamoan by asi pokládal za pohanu, kdyby dal najevo něco, co by se podobalo studu.

„Není třeba se omlouvat,“ odpověděl Unkatak. „Stačí mi vědomí, že Otukamoan odjíždí jako přítel. Kdy zase budu mít příležitost ho uvítat?“ Pokládal tak nepřímo otázku, zda se bude pokračovat v jednání, ale Otukamoan se nedal chytit.

„Kmen Chilcotinů se těší, že teď zase na oplátku přivítá náčelníka Unkataka. Buďte zdrávi.“ A přejel nás postupně všecky, jak jsme tam stáli, vážným, neproniknutelným pohledem. Zastavil se na Tomáši Laurenovi, pak na Beatrici, ale snad nejdéle na panu baronovi.

„Přejeme tobě a tvým lidem dobrou cestu a šťastnej návrat domů,“ řekla Beatrice.

„Moment, náčelníku,“ ozval se Tomáš Lauren trochu jako proti

své vůli, „co bude s tím mužem?“

„Ratikuo doma v náš tábor,“ odpověděl Otukamoan zachmuřeně.

„Já vím. Nebylo by lepší, kdybyste mu vyplatili jeho podíl a nechali ho jít, kam chce?“

„Patří kmen Chilcotinů.“

„Jistě. Já bych jenom nerad, aby se mu něco zlýho přitrefilo. Ručíš mně za to, že se dostane ve zdraví domů?“

„Ty ručit za to, že nikdo z tvých lidí nezlomit dneska nohu?“

Tomáš Lauren si Otukamoana chvíli prohlížel. „Dobře, náčelníku. Když ne tuhle, tedy určitě příští loveckou sezónu se u vás zastavím, a doufám, že toho člověka najdu v pořádku.“

Otukamoan zlehka pokrčil rameny. „Taky doufat. Ale co když on stydět tak, že nechce žít? Nebo odejde pryč?“

„Potom se budu moc vyptávat. A konečně - je to přeci muž tvý dcery, ne?“

Otukamoan stihl Tomáše Laurena za ta slova zlým pohledem. Nerad je slyšel. Ještě chvilku mlčky stál, pak znovu pokynul Unkatakovi, otočil se a toporně odcházel. Ve chvilce se ozvaly vysoké táhlé výkřiky, znamenající začátek cesty. Ratikuo běžel u saní, které však už měly svého psovoda, a nedalo se rozeznat, jestli se sám drží přívěsného řemene, nebo jestli je připoután. Vůbec se neohlédl a rozběhl se stejně jako ostatní.

„Tak nevím,“ řekl s pochybností v hlase pan baron, a nerozhodně se díval za řadou saní stejně jako my, až co zmizely za cípem lesa. „Proč vyjíždějí na noc?“

Na okolní lesy se skutečně kladlo lehké šero. A jakmile už se objevilo, znamená to, že za sebou vleče přítmí stále hustší, a na jeho konci tmu černou jako krtčí kožíšek a stejně hebkou, a cítil jsem, že toho na mě bylo za jediný den až dost. Znovu se mi celý promítal, když jsem se už skoro v polospánku choulil do teplých kožešin. Z vedlejšího stanu k nám vzdáleně doléhalo hromové chrápání Lulu Pruďase. Chvílemi znělo jako varhany.

Vedle mě se zavrtěl doktor Silvar. „Spíte?“ zeptal se potichu. „Já vám to musím říct, jinak bych snad neusnul. Já jsem z toho ze všeho jako v Jiříkově vidění...“

„Všecko je zvyk," řekl jsem malátně.

„...a přiznám se, že vám taky trochu závidím. Tolik dobrých přátel, a co všechno jste už s nima zažil..." Pomalu jsem ho přestával slyšet.

IV

Ráno jsme vyjížděli tak, jak je na Severu zvykem, skoro ještě za tmy. Večer se dlouho debatovalo o tom, jestli má jet doktor Silvar s námi. My s Tomášem jsme váhali, Lulu však byl rozhodnut. A sám doktor by se byl velice rád zúčastnil, ale přitom si nebyl jist, jestli dělá dobře.

„Beru si ho ke svým saním," uzavřel debatu Lulu. „Oblečení má jaksepatří, tak co? Je přeci chlap, ne?"

Marné byly naše námitky, že doktor může být desetkrát chlap, ale když není zvyklý na tu naši dennodenní dřinu, která nás po cestě neustále provází, nemůže tempo vydržet.

„Tak ho povezu, no!" odbyl nás Lulu.

Ráno se tedy připravil i doktor Silvar. Když jsme odhrnuli kůži stanu, zůstal stát, jako když narazí na neviditelnou zeď, a skoro se roztřásl.

„Br," oklepal se. „Kolik tak asi je? Co myslíte?"

„Dobrejch čtyřicet, možná drobátko víc," řekl pan baron, který kolem něho od rána obíhal jako starostlivá mamina okolo školáčka a pomáhal mu s oblékáním.

„Mně se zdá, že aspoň sto," bručel si pro sebe doktor Silvar a stahoval si kapuci co nejníž.

A pak jsme oněměli. Přidusal k nám Lulu, ale jaký Lulu! I v tom šeru jsme viděli, že je od hlavy k patě v novém, neodrbaném, novotou svítícím oblečení. Na šišaté hlavě měl čepici z červené lišky s ocasem visícím mu na záda, a na mokasínech jásavě oranžové vyšívání. I pláštěnka ze sobí kůže, kterou si nestačil obléknout a zatím ji nesl přes ruku, byla úplně nová, bez poskvrnky. A rukavice z kůže krysy pižmové, která má tu blahodárnou vlastnost, že mrazem netuhne a při těch nejnižších teplotách zůstává vláčná, měly manžety

pomalu až po lokty.

„Lulu!“ vykřikl jsem. „Ty jseš fešák!“

„Jako na módní přehlídku, prosím,“ broukal si pan baron.

„No ne, chasníku,“ přidal se Tomáš Lauren, „z tebe je někdo úplně jinej.“

Lulu náhle upadl do rozpaků. To bylo něco nečekaného, nevídaného, a kdybych to neviděl na vlastní oči, nikdy bych neuvěřil.

„Co? No jo, tohle - to nic není,“ breptal, trochu se předkláněl a prohlížel se. „To ty ženský...“

„Šily celou noc,“ řekl Noatak. „Ony moc vážit síla.“ Ztlumil hlas a zachechtal se. „Ony moc nasmát, když brát od běloch Lulu míry, jak on lechtivej. On takhle kroutit.“ Několikrát zavrtěl boky. „Ony pak smát celou noc.“

Lulu už se zase našel. „Je na tom něco k smíchu?“ zabouřil.

Noatak poněkud zkrotí a ustoupil z jeho dosahu. „Všichni vážit Lulu,“ spěchal s ujištěním. „Muži moc velká chvála.“

„Ale no jo...,“ Lulu po svém zvyku máchl ploutví za sebe. „Kde jsou, kruci, ty psi? Máme tu snad zmrznout?“ Vzpomněl si na pláštěnku a rychle se do ní navlékal. Když ne a ne srovnat liščí ohon do kapuce, tiše sakroval, a zdálo se, že má chuť ho urvat.

Rozběhl jsem se přes prostranství k místu, odkud se ozýval štěkot. Moji hafani už byli syti, o krmení se postarali naši indiánští přátelé, a poblíž stály moje staré, dobré, otřískané saně, úzké a ploché, s koženými postranicemi na přepásání nákladu a s předkem potaženým napjatou kůží. Maně jsem je pohladil. .

„Tak, kluci, hezky jeden po druhým na svý místo,“ pokřikoval jsem u vytržení a vychutnával každý dotek mrazem ztuhlého řemenu, každý navyklý pohyb, všechno to psí hemžení kolem sebe.

Psi se sami řadili tak, jak byli za léta navyklí. Ve chvilce jsme byli připraveni. Než jsem ze sebe dokázal vyrazit povel, první po dlouhých měsících, zatajil se mi radostí dech. A jen jsem vykřikl, div jsem se nenatáhl na sníh. Psi zabrali s horlivostí, z níž bylo vidět, jak i oni se nemohli dočkat, až zase vyrazíme. U našeho stanu jsem je zarazil jen s potížemi, a tím jsme nadělali zmatek v potahu našeho Lulu a vysloužili si tirádu šťavnatých nadávek.

„Teď abych ty bestie rovnal znova!“ vyřvával do tichého jitra. „Kdo má ty řemeny v jednom kuse rozmotávat?“

Noatak mu vybral zvlášť silnou smečku, úměrnou jeho proporcím, která měla případně utáhnout doktora Silvara. Taky Tomáš měl vypůjčené psy. Pan baron a Nikipi, podobně jako já, řídili vlastní.

Hulákání Lulu Pruďase vylákalo ze stanů první zvědavce, a netrvalo dlouho, našim přípravám přihlížela dobrá polovina tábora. A všichni se točili kolem svého včerejšího hrdiny, kolem Lulu Pruďase, až mu tolik pozornosti začínalo vadit. Byla to nutná daň za nehynoucí slávu, kterou si získal. A všecky přítomné ženy se pohihňávaly do dlaní. Noatak po nich významně zamrkal a znovu se zachechtal.

A pak jsme konečně za zběsilého štěkotu psů a hlasitého pozdravování Unkatakových lidí vyrazili. První, se známým táhlým výkřikem, Attiba, který nás večer informoval o svém pozorování dvou podivných mužů, na něž jsme se právě vypravovali podívat, za ním Nikipi.

„Ten kluk aby nebyl všude první,“ zahudroval jako pokaždé za podobné příležitosti pan baron, a honem se pustil za ním.

Tomáš Lauren dal přednost Lulu Pruďasovi. „Držte se, doktore,“ zavolal, ale jak psi zabrali, stejně to s doktorem pořádně škublo, a div mu to nevytrhlo z ramene ruku, kterou svíral přívěsný řemen.

Nakonec jsme se rozběhli my dva s Noatakem, vedle sebe, tak jako už tolikrát.

„Kdyby tys nemoh utíkat, Noatak zabalit do kožešin na svoje saně jako miminko,“ pokřikoval na mě, ale v očích jsem mu zahlédl stínek obav. Byla to první cesta po mém zranění. A měli jsme před sebou nejméně padesát kilometrů, vzdálenost, kterou jsem obvykle překonával hravě, ale teď, po nemoci...

„Jen ty dávej pozor na cestu, ať zase nezakopneš,“ odpovídal jsem mu. „Jseš nějak moc vypasenej a neohrabanej, jak jsem si všimnul.“

Vyjeli jsme z lesního průseku na mírně stoupající planinu, mrazy a větry uválcovanou jako mlat, a jen jsme se dostali na vrcholek, spustili jsme se do táhlého, rozlehlého údolí. Šero už se stáhlo někam do lesů a úžlabin a světlo rychle nabývalo vlády. A přišel okamžik,

nastaly ty chvíle, které jsem v době nemoci tolikrát přivolával, o kterých jsem snil a tolik se těšil tím nedočkavým, rozechvělým těšením, jaké člověk nedokáže zahnat, kdyby se sebevíc snažil. Ten let se podobal volnému pádu, kdy se člověk nedotýká země, kdy se lehounce a bez námahy vznáší a čirý, lahodný, mrazivý vzduch mu prostupuje celým tělem, vzbuzuje pocit lehké opilosti a vytržení, a čím dále trvá, tím je omámení hlubší.

Ani jsem si neuvědomil, kdy jsem začal rozjařeně výskat a hulákat, a nakonec zpívat jako opilý kočí, když se vrací od muziky. Přezpíval jsem celý svůj zpěvník, písničky, co jsem se naučil ve smržovské škole, až se mi začalo nedostávat dechu. Vyskočil jsem na saně, abych se vydýchal, a aspoň pokřikoval na své psy. „Jedem, uličníci, jedem, zaberte, ať to fičí...," podle našeho zvyku česky. A psi natřásali chlupaté zadky a odhazovali zadníma stranou jako hravá kůzlata, frkali a štěkali radostí, a kdyby mohli, váleli by se ve sněhu stejně jako já. A pak jsem se dával zase do zpěvu.

„Blázen nikdy zdravej," pokřikoval na mne Noatak. „Blázen vždycky zase blázen."

Ale viděl jsem, že i na něho, přestože takovéhle jízdy byly jeho denní chleba, se částečně přenesla moje bláznivá chvíle, a znovu, jako mnohokrát dříve, jsem pocítil spřízněnost, silné vnitřní pouto, které nás vzájemně spojuje.

„Ty kluku jeden ušatá, ty už zase potřebuješ vyprášit kožich, co?" pokřikoval jsem na něj. „Pročpak ses včera nepřihlásil, když náš kamarád Lulu hledal pořádný chlapy?"

Noatak táhle, s despektem zahvízdal, a pravicí si mával kolem ucha. „S medvědem taky neprat," volal. „A tohle deset medvěd."

Viděl jsem Lulu Pruďase za nejrůznějších okolností, ale zatím nikdy za saněmi. Kdo by očekával jakési valící se, těžkopádné a funící těleso, musel by rychle změnit svůj názor. Lulu měl krok lehký jako pardál, a běžel tím dlouhým, pravidelným, úsporným způsobem, jímž se dají urazit neuvěřitelné vzdálenosti.

U paty zalesněného vršku na dně údolí jsme zastavili. Lulu se tyčil nad doktorem Silvarem, který zhrouceně dřepěl na saních, a sotva popadal dech. Pan baron se k němu starostlivě skláněl.

„Tohle je šílenství,“ sípal doktor a potřásal skloněnou hlavou. „Nelidský, nezodpovědný šílenství...“

„Proč jsi ho nechal běžet, člověče!“ pustil jsem se do Lulu Pruďase.

„Utíkal jen chvilkama,“ bránil se Lulu. „Většinou stál vzadu na saních.“

„Nechcete se přidat ke mně, pane doktore?“ dotazoval se pan baron. „Já nabral hromadu kožešin, abyste nevystyd.“

„Pan baron jako obvykle počítal se vším,“ konstatoval Tomáš Lauren. „A vy byste ho měl poslechnout, doktore.“

„A ty buď zticha!“ zakřikl jsem Lulu Pruďase, který se už zase chystal k jednomu ze svých hromových projevů. „Kde potom seženeš primáře do tý svojí nemocnice, když doktora zchvátíš?“

Pod tím argumentem Lulu sklapl.

„Já se zalykal už jenom tím mrazivým vzduchem,“ odfukoval doktor Silvar, „a ještě k tomu to tempo...“

„Jaký tempo?“ hádal se Lulu, ale už s menší vervou. „Ten Indián vpředu se batolí jako sotva vylíhnutý štěně.“

„Já mu řek, aby nespěchal,“ přiznával Tomáš Lauren.

„Cože?“ vzhlédl k němu v nevíře doktor Silvar. „Tomu říkáte nespěchat?“

„Tohle tempo je tak nejvejš na padesát kilometrů, ale do samýho večera,“ povídám. „Za dobrých podmínek je někdy potřeba udělat i sedmdesát - a tadyhle Noatak dokáže i dvakrát tolik.“

„Vy jste si o tom ve Webbs’ House mnohokrát povídali,“ znovu vrtěl hlavou doktor Silvar, „ale já to pokládal za takovou tu vaši mysliveckou latinu.“

„Pojďte, pane doktore, než se do vás dá zima,“ pobízel doktora pan baron a natřásal kožešiny na svých saních. „Na tyhle si sednete a tou medvědinou vás přikrejeme... A nasaďte si tyhle brejle, nebo oslepnete, a vy ostatní taky, prosím.“

Ta rada byla na místě. Ostré slunce už začínalo rozžíhat každou jednotlivou jehličku sněhu, až se zatmívalo před očima. Noatak s Attibou si nasadili brýle z kůry s úzkými příčnými štěrbinami. Jenom Lulu jako by neslyšel.

„Lulu, koukni se, co dělají ostatní,“ upozornil jsem ho.

„No a?“ zeptal se. „Mně je to jedno.“

„Ty na to kašleš, co? Ty jseš asi na brejle moc velkej.“

„Co zase máš? Nikdy jsem to neměl na nose, a zatím jsem neoslep.“

„To se ti přitrefí jenom jednou - naposledy. A dělej si teda, co chceš.“

„Sedí se vám pohodlně, pane?“ vyptával se pan baron doktora.

„Báječně, já bych jenom nerad zdržoval,“ bránil se ještě doktor Silvar, ale s rozkoší se zavrtával hlouběji do kožešin.

„Jakýpak zdržování, prosím,“ uklidňoval ho pan baron. „Kdybychom nestačili, dojedeme po stopách za nimi, a nic se neděje.“

„A co vy?“ ptal se mě doktor Silvar, když už pohodlně usazen a se spokojeným výrazem na sebe za pomoci pana barona natahoval poslední kožešinu.

„No, trochu se zadýchávám, ale jinak to jde.“ „Trochu se zadýchává!“ vyrazil ze sebe doktor Silvar. „Půl roku po průstřelu plic a těžkým otřesu mozku - a trochu se zadýchává. Víte, co jsem čekal? Že tak za hodinku zastavíte a se zdvořilou omluvou se vrátíte.“

„Je mně báječně, jenom mně zkrátka schází trénink.“

„Žádný píchání? Tadyhle vás nebolí? A hlava se vám nemotá?“ Doktor jenom mávl rukou a ohlédl se po Lulu Pruďasovi. „Tamhle toho se radši ani neptám, včera jsem viděl dost. Lékařská péče by mu nejvýš ublížila.“

„Potřeba jet,“ upozornil nás Noatak. „Cestou strže. Dlouhý objížďky.“

Neustále jsem se rozhlížel a nemohl se nabažit té proměnlivé krásy. Uháněli jsme mrazivými pláněmi nahoru dolů, až se za námi bíle prášilo, na chvíli se nám vždycky ukázaly vršky, ke kterým jsme podle Attiby a Noataka mířili, pak jsme se opět propadli do jiného údolí, a každé další bylo tak nepodobné předchozímu, až k nevíře. Objížděli jsme cípy lesa a nořili se do přirozených průseků podrostem, překonávali zamrzlé potoky a jezírka, po jejichž rovném, zasněženém povrchu se nám cestovalo nejlíp. Polykali jsme kilometr

za kilometrem, ale co ty vzdálenosti znamenaly proti nedozírnosti končiny, kterou nazýváme divočina, proti rozloze větší než celá Evropa...

V poledne dal pan baron v závětří na kraji lesa pokyn k zastavení. „Kdybyste dovolil," řekl doktorovi, a zpod nohou mu vytáhl dva objemné pytle.

Noatak s Nikipim a Attibou už tahali soušky a chrastí a zakládali oheň, kolem něho navršili čerstvě nasekané chvojí, které pokryli kožešinami.

Doktor Silvar se popleskával po obličeji, nebo spíš po tom mále, co mu vykukovalo z kožešin, a něco si bručel.

„Ztuhlej, až se člověk diví, že vůbec dokáže promluvit, co?" povídám. „A teď se zkuste třeba zasmát."

Doktor poslechl, zasmál se nahlas, ale na jeho výrazu se to skoro nepoznalo. Stejně jako ostatní měl kapuci kolem dokola olemovanou bílou jinovatkou. Kromě mne, pana barona a Nikipiho.

„Zlatý ruce slečny Marie, viďte, pane Siskou." Pan baron láskyplně pohladil rosomáčí kožešinu na lemu kapuce.

„Zlatý ruce," souhlasil jsem a litoval, že naši chválu neslyší. „Stačí ty ledový rampouchy na fousech."

„Vy se tu rychtujete přespat?" houkl Lulu. „Co to chvojí?"

„Já vím, ty jseš zvyklej schroustnout v běhu kus zmrzlýho masa," povídám, „ale my jsme lidi." „A co jsem já?" zavrčel na mě hrozivě. „Slečna Marie by řekla, že mastodont," napověděl mu pan baron.

Lulu se zamyslel. „To leda," řekl potom, jako poslední se posadil k ohni a kdesi za vousy se mu rozlil nevyzpytatelný úsměv. Zřejmě se znovu pokoušel představit si to velké zvíře.

Zatímco se na okraji ohně rozehřívaly zmrzlé ryby pro psy, pan baron otevřel své pytle a začal rozkládat zásoby. „V tom nedostatku času jsme s Nikipim nestačili připravit nějaké speciality, prosím," omlouval se na všecky strany a napichoval na pruty kusy pečeného sobího masa, které jsme si potom rozehřívali nad ohněm. K němu podával placky, plněné nasekanými vnitřnostmi, a pemmikan, tu moji oblíbenou, lahodnou směs sušeného mletého masa, kukuřičné

mouky, soli a tuku. V kotlíku začala vřít voda, a pan baron do ní nasypal několik plných hrstí čaje.

„Vy toho vezete jako na tejden," řekl Tomáš Lauren a s chutí se zakousl do šťavnaté pečínky.

„Člověk nikdy neví, a taky máme strávníky s poněkud větší spotřebou - ale pozor, pane Luciene!"

„Co je?" trhl sebou Lulu. „Už to mám pečený, ne?" „To jo, ty čuníku," povídám, „ale taky máš na sobě úplně nový roucho, nevšim sis?"

„He?" zeptal se Lulu, a pak stočil pohled tam, kam jsme se všichni dívali. „Jo tohle?" zeptal se nevzrušeně a umaštěnou dlaní setřel kapance tuku z kožešiny na prsou. „To se člověk stejně dlouho neuhlídá," zavrčel a znovu se svým dravčím chrupem zakousl do masa. Další kapance přibývaly k předešlým, a když si Lulu ještě navíc podle indiánského způsobu, převzatého i mnohými lovci, utíral upatlané dlaně o kolena nebo do vlasů a rozhlížel se po dalším soustu, pan baron odvrátil hlavu. Ale je třeba na obranu Lulu Pruďase poctivě přiznat, že nikomu z nás se v tom posedu na zkřížených nohách nepodařilo uchránit svůj oděv před stopami jídla. Tak už to v divočině chodí. Jak den po dni ubíhá, na oblečení se podobné stopy množí, k nim přibývá smůla z věčné práce se dřevem, krev ulovené zvěře a podkožní tuk, který lovec tupou hranou nože seškrabává z kožek. A Lulu, jak sám často říkal, se zkrátka s ničím nepáral, a co se mělo stát, ať se stane hned.

Všiml jsem si, že se doktor Silvar po všem, co se kolem ohně děje, dívá dychtivýma, okouzlenýma očima. „Nelitujete, že vás Lulu přinutil jet s námi?" zeptal jsem se ho česky.

„Litovat? Človíčku! Pokud mě nikdo nehoní do toho šíleného trapu..."

„Kdybyste neměl půlku zvápenatělých plic, taky by vás to tak neunavilo."

„No," řekl s pochybnostmi, a skoro bezmyšlenkovitě rozbaloval klůcek, pozůstatek jakéhosi doběla vypraného teplého spodního prádla, v němž mu pan baron podával další příděl dobrot. „Ale víte, co je můj největší dnešní zážitek?"

„Ta jízda," hádal jsem. „A všecka ta nádhera kolem." „Taky, a to neuvěřitelně modrý a vysoký nebe nad námi, ta krajina, co se v jednom kuse mění jako ve snu, ale nejvíc, že tady, nad tím vším, nad smečkami psů a ve společnosti Indiánů, se po těch bílých pláních dodaleka nesla nejmilejší písnička mýho táty - Dobrů noc, má milá, dobrů noc. Vy ho znáte, ten smutek člověka, vytrženýho z vlastního světa, tak se mně nebudete smát, ale já div neřval steskem po domově. Okolo vás krása tak nesmírná, že jsou jí plný oči - a v srdci prázdno..." „Chápu," řekl jsem tiše, a znenadání na mě opět s celou zákeřností spadla stejná touha po rodné vsi, jako už tolikrát ve chvílích klidu, u osamělého ohníčku nebo v teple srubu, a ta touha se začala rvát s mou láskou k tomu novému domovu, který se rozkládal všude kolem mne, a chvíli vítězila jedna strana, chvíli druhá, ale vrch nakonec nezískala žádná. „Taky se mně stejská, doktore, někdy k nevydržení, a přitom vím, že kdybych se tam vrátil, usychal bych steskem tady po tom."

Doktor chvíli seděl mlčky. „Vy to máte ještě těžší, člověče," řekl, „a mě to trošku utěšuje, ale stejně je to tíha."

„Takhle když mluvil na svý psy," ukázal na mě Lulu přes oheň dalším přídělem masa, „tak jsem hádal, co je to za čipevajský nářečí, který neznám. A neměli bysme se zvedat?" vzpomněl si.

Zezadu na nás sice dravě dorážel mráz, ale z druhé strany blahodárně připaloval oheň, a mně se nechtělo. Cítil jsem, že ta nucená přestávka po mém zranění vykonala svoje a že při tomhle tempu, které jsem dříve snášel bez potíží, mě bude do večera všecko bolet. A přitom jsem se nadýmal pýchou, že po takových ranách dokážu jízdu vydržet.

Přibližně po další hodině Noatak zastavil. „Strže," řekl. Do hloubky asi deseti metrů téměř kolmo klesala holá, hrozivě vyhlížející skála, na níž se udržel sníh jen v hlubších trhlinách. Dno bylo nerovné a vyplňovaly je zasněžené balvany. V době tání se tudy asi hnaly divoké záplavy vody a měnily toto koryto v dravou říčku. „Dlouhý objížďky," ukázal Noatak paží vpravo.

„Moment," zarazil ho Lulu. „Tohle?" Několikrát si prohlédl strž na obě strany. „To nic není, vezmem to přes."

„Počkej, počkej, Lulu. Nemáme křídla," povídám.

„Jaký křídla?" utrhl se na mě. „Takovejch už jsem viděl - a sám. Teď je nás tu plno."

„Copak chceš dělat, mládenče?" staral se Tomáš Lauren.

„Přenýst, co jinýho?"

„Tady?"

„Tady ne, tamhle kousek dál."

„Ty ses asi zbláznil, člověče," vybafl jsem na něho. „Máme taky psy. A saně. Nevšim sis?"

„Jak je dlouhá ta objížďka?" zeptal se Lulu Noataka.

„Tři hodiny. Možná čtyři."

Lulu pohrdavě odfoukl. „Tak to stojí za to, ne?"

„A jakpak to chceš provést, chasníku?" zeptal se Tomáš Lauren, a zřejmě se mu do toho podniku nechtělo.

„Jako jindy. Jedem."

Zarazil asi po padesáti metrech. „Koukněte," ukázal svým novým palčákem přes strž. „Támhle je to nižší."

„Ale tady spíš vyšší," namítl jsem.

„Ty schody tuhle nevidíš?"

„Tomu říkáš schody? Z takovýhle nějaký skály jsem spad a namlátil jsem si hlavu."

„O hodně vyšší, pane Siskou, pánbů mě netrestej," opravil mě pan baron.

„Já bych stejně rád slyšel, co chceš podnikat, než se do toho pustíme," řekl Tomáš Lauren.

„To je furt řečí, kruci," rozkatil se Lulu. „Počkej, a uvidíš." Vrazil Noatakovi do ruky opratě, sedl si na okraj strže a nohy spustil dolů.

„Zaraž," křikl jsem, a Lulu se lekl, div nesjel po zádech do koryta.

„Co zase strašíš?" zařval na mě. „Mlč a koukej se." Otočil se na břicho, zašátral nohama pod sebou a s vousy hrozivě naježenými a s přivřenýma, pozornýma očima se začal ponořovat.

Dívali jsme se za ním, a snad všem, stejně jako mně, se mimoděk svíraly sanice. Lulu se sunul po skále níž a níž jako had, zachytával se nepatrných výstupků a špičky mokasínů bezpečně spolupracovaly s rukama. Konečně stál na jakémsi přibližně půl metru širokém

prahu, vzhlédl k nám a neočekávaně se zazubil. „Koukáte jako ptáčátka z hnízda," zachechtal se.

„Aspoň se nesměj, holomku," vykřikl jsem na něho, a hned jsem ztlumil hlas. „A drž se něčeho."

„Nějakej nervózní, ne?" zeptal se Lulu Tomáše Laurena. „Tak začněte podávat."

„A co jako?" zeptal jsem se.

„Co asi?" rozohnil se. „Saně přeci, ne?"

„Jo, a dál poběžíme pěšky, co?"

„Kruci, šoupněte sem už někdo ty saně! Myslíte si, že mně to tu dělá nějakej plezír?"

„Pojďme to teda zkusit," rozhodl se Tomáš Lauren, ale sám si svým rozhodnutím nebyl zatím jist.

„Spusťte je zadkem dolů, lyžinama ke mně. Ale prázdný." Lulu se obrátil zády ke skále a stáčel oči vzhůru. Stál pod plochým výstupkem, takže mu sníh ani moc nepadal do očí, když jsme saně překotili přes hranu a pomalu je sesouvali dolů.

„Už je mám," zafuněl Lulu, a po kouskách si nechal lyžiny klouzat rukavicemi, až je držel za špičky. Pak si přidřepl a pomalu pouštěl saně po stěně dolů. A vyšlo mu to. Saně stály na dně, opřeny o skálu, a Lulu se ani moc nemusel shýbat.

„Teď dva chlapy - ty lehčí," poručil si Lulu, když se zase narovnal.

„Naházet, jo?" zavolal jsem pln obdivu a rozjařenosti, že se mu to povedlo.

„Zavřete mu někdo tu klapačku," houkl Lulu. „Tak jedem - a uvázat na řemen."

„Nikipi první," řekl horlivě chlapec.

„Nikam," zarazil ho pan baron.

„Mittinaki druhej, oba nejmenší váha," namítl Nikipi.

„Vidíte, pane? Takhle vždycky člověka přesvědčí," postěžoval si mně pan baron, ale oči už mu taky svítily dychtivostí.

„Tak pouštějte," velel Lulu, když Nikipi s řemenem pod rameny klouzal přes okraj. „Povolte," poroučel si, jen dosáhl na chlapcovy nohy. Když si ho postavil vedle sebe, rozvázal mu řemen, popadl ho

za ruce a spustil ho na saně. Nikipi po nich sešplhal jako veverka.

Vypadalo to všecko jednoduše, když to tak člověk viděl, ale celá akce předpokládala naprostou víru v rozvahu a pohotovost Lulu Pruďase. A jediný, kdo neměl pochybnosti, byl snad jenom on sám. „Další," řekl, a pan baron se snesl stejnou cestou jako Nikipi. Jen se mi zdálo, že se nejdřív rychle pokřižoval.

„Položte ty saně," řekl Lulu. „A vy podávejte další."

Druhé saně přistály dole, a Lulu si přál, aby je Nikipi s panem baronem položili na první tak, aby kousek zadní části zůstal volný. U třetích totéž, takže saně začaly tvořit jakési schodiště.

„Docela důmyslný, ne?" řekl s uznáním doktor Silvar. „Je neuvěřitelný, co všechno ten můj zaměstnavatel dokáže.

Ani všechny sedmery saně nebyly potřeba, zbylé už Nikipi s panem baronem přenášeli na druhou stranu strže.

„Proč jsme je rovnou nespustili na řemenu až dolů?" řekl jsem.

„Jen ty se nestarej," odbyl mě Lulu. „Na to jseš ještě moc malej."

„Já už věřím, že ví proč," uvažoval doktor Silvar.

„Teďka psy. Tak, jak jsou, v postrojích," poroučel Lulu dál.

„Copak půjdou, člověče?" odporoval mu Tomáš Lauren. „A pokoušou tě."

„Není pes, co bych si s ním neporadil," tvrdil Lulu. „Začněte."

Psi se bránili, vzpírali se všema čtyřma, štěkali, vrčeli a cvakali po nás tesáky, a měli jsme co dělat, abychom prvního za neustálého okřikování dostali přes okraj. Houpal se tam, hrabal všema čtyřma po skále, a zoufale obracel oči k nám. Ale jak už tam visel jeden, svou váhou stahoval za sebou ostatní, a nakonec ta procedura byla lehčí, než se zpočátku zdálo. Lulu jim něco nesrozumitelného bručel do uší a do čumáků, na ty divočejší zuřivě zavrčel, a psi, ve snaze se něčeho zachytit, po něm sice hrabali tlapami, ale nepokusili se ho napadnout, jako by věděli, že jsou na něm úplně závislí. A netrvalo dlouho, a byly dole všecky smečky, a krátce na to i naše rance, zavazadla i zbraně.

„My teď budeme na ty saně skákat jako na trampolínu, co?" pokřikoval jsem v radosti, že se našemu kamarádovi všecko tak daří. „A odrazem na druhou stranu."

„Jen ty se usaď," broukal spokojeně Lulu. „Pouštějte chlapa."

Zdálo by se to neuvěřitelné, ale za čtvrt hodinky jsme všichni stáli dole. Lulu si nás jednoho po druhém přebíral a pozorně nás stavěl na vrchní saně. Poslední zůstal Noatak a vysloužil si od Lulu Pruďase pochvalu, jak obratně - jediný bez řemenu kolem těla - umí slézat po skále. Zdálo se mi, že Noatak ji vzal velice vážně a je na ni nadmíru pyšný. Udělil mu ji přece člověk, který od včerejška předvedl tolik odvážných kousků...

Na druhou stranu jsme se dostali ještě mnohem rychleji, jen jsme saně přetahali kousek dál proti proudu, kde Lulu objevil dva pohodlné prahy, na které nám postupně pomohl vyšplhat. Z horního jsme se už celkem bez potíží dostali každý sám, jen za pomoci Tomáše Laurena, který vylezl první a za pláštěnky nás spíš jenom zajišťoval. Psy Lulu jednoho po druhém vystrčil na první práh, a na další je povysazoval za chlupaté zadky.

„Aspoň tři hodiny ušetřený, co?" radoval se, když jako poslední vyšplhal na břeh a „oprášil si palčáky. „A to bylo furt mutování, že to nejde a kdesi cosi, co, pane policajt?"

„Jseš pašák, mládenče," pochválil ho Tomáš Lauren.

„Já se nikdy s ničím nepáral," pronesl Lulu své oblíbené úsloví a naježil na Tomáše bradu v úsměvu. Vzápětí žďuchl pana barona do zad. „Že nám ale vyhládlo, co?"

„Samozřejmě, pane Luciene, hned to bude," souhlasil horlivě pan baron. „Co byste radši..." A vyjmenovával mu jednotlivé chody, které mu byl schopen poskytnout. Lulu ho však zklamal. Jenom mávnul rukou. „To je jedno...."

„Jen když toho bude dost," doplnil jsem ho.

„Ano," trochu se zarazil pan baron, ale obdiv k Lulu Pruďasovi zvítězil. Lulu dostal ode všeho, a my s ním.

„Takže kudy teď?" zeptal se Tomáš Lauren, když od nás pan baron vybral svoje klůcky.

Nemuseli jsme daleko. Krátce před tím, než jsme se asi po hodině jízdy vynořili z lesa do volné krajiny, Noatak zabrzdil. Průhledy jako zelenými tunely jsme vyhlíželi na planinu. „Oni tady!"

Pod sosnami, schýlenými pod bělostnou přikrývkou, byl sníh modrý. Venku, ve slunci, které nás neustále provázelo, i přes brýle pronikavě bodal do očí. Od bělostné plochy se jen tu a tam odrážely hromady kamení a tmavé pásy morén, z nichž vítr odvál všechen sníh. Plošina se mírně svažovala, a v nejnižším bodě se rýsovalo zasněžené kulaté jezero s ostrůvkem uprostřed. Noatak pokynul, a ještě kousek popojel.

Pod ochranou krajních stromů jsme vyhlíželi do kraje. Dálkou zmenšeny, ujížděly údolím saně. Za nimi běželi dva muži. Zdálo se, že se pohybují zvolna, ale podle dlouhých kroků těch dvou jsem soudil na středně rychlý pochod.

Tomáš Lauren tiskl rty k sobě, poohlédl se po mně, po Noatakovi, a znovu se zadíval na pláň. „Tak se mně zdá," řekl pochybovačně, „že jsme si udělali výlet pro nic za nic. Co vám na nich připadalo divný?"

„Všecko divný," tvrdil Noatak. „Naši lovci viděli."

„Pozoruješ snad něco mimořádnýho?"

„Ne," musel připustit Noatak, a hned nato se předklonil. „Jo."

Viděli jsme i my. Jeden z mužů zůstal vzadu a druhý hned zarazil psy. Tomáš Lauren přiložil k očím dalekohled a já jsem z pouzdra vytáhl svůj.

Opozdilec se otočil a dal se do běhu zpátky. Druhý ho několika skoky dostihl a popadl ho za paži. Chvíli se tak tahali, až druhý muž uprchlíka přemohl a dotáhl ho k saním. Ten se přestal bránit, a zakrátko už zase klusali dál.

„Nic mimořádnýho?" zeptal se Noatak.

„No," rozvažoval Tomáš Lauren, „zatím nevíme..."

„Už mu zase utek," vyhrkl pan baron.

„Kdepak, tamten je rychlejší," řekl jsem. „Už si ho zase vede. A koukni se, jak do něho strká."

„A donutil ho stoupnout si vzadu na saně," řekl Tomáš Lauren.

„Pes nechce táhnout taková váha," hlásil Noatak. „Muž nadává."

„Tohle všecko přeci nemůže na tu dálku bez dalekohledu vidět," řekl mi doktor Silvar tiše.

„Vidí," řekl Nikipi. „Nikipi vidí. Mittinaki taky."

„Věřte jim, doktore. Mají oči skoro lepší než celý naše dalekohledy.“

„Psovod přeběh s bičem k vedoucímu smečky,“ řekl

jako na potvrzenou pan baron. „Jejda, teď se po něm pes ohnal, a div ho nekous.“

„Švihá psa bičem,“ kývl Noatak.

„A ten vzadu spad a zůstal ležet,“ skoro jsem vykřikl. „A tamten ujíždí a už se o něj nestará.“

„Ale vždyť takhle ve chvilce zmrzne,“ volal pan baron.

Vzdálené saně se přehouply přes terénní vlnu, kterou jsme v tom jednolitém jiskření zatím nepozorovali, a zřejmě mířily k lesu, jehož pás lemoval vrcholky vzdálených vršků.

„Jedeme,“ řekl Tomáš a vyrazil. V mžiku ho však předstihli Nikipi s Noatakem, kteří se řítili ze svahu jako lavina.

„Vidíte to?“ pokřikoval na mě ze saní pana barona doktor Silvar. „Tohle už není běh, to je let. Jak to, že jim stačí nohy?“

Ležící muž se nehýbal. Rychle jsme se k němu blížili. Dorazili jsme daleko za Nikipim a Noatakem, kteří se už skláněli nad postavou na sněhu. Oba se naráz zvedli, a otočeni k nám, čekali, až zastavíme. „Kořalka,“ řekl s odporem Noatak. „Ožralej.“

„Počkejte, já se na něj podívám,“ hrabal se z kožešin doktor Silvar. „Máte pravdu,“ řekl po zběžné prohlídce. „Totálně. Ale jak to, že vydržel běžet? Je úplně bezvládnej.“

„Co s ním uděláme, pane doktore?“ staral se pan baron.

„Musí do tepla - snad abychom ho zatím dali na vaše saně. Jinak pro něj tuhle chvíli víc udělat nemůžeme.“

Pokoušel jsem se s Noatakem muže zvednout, ale přestože se nezdál nijak velký, byl jako prkno a klouzal nám z rukou.

„Uhněte,“ odstrčil nás Lulu, podebral muže svýma hromskýma prackama, a když se narovnal, vypadal jako dobrák tatínek se spinkajícím děťátkem v láskyplném náručí. „Pozor!“ vykřikl Nikipi.

V

„Hej-hej-hej-héj!“ hulákal na nás muž, který tu zanechal svého společníka. Popoháněl spřežení ze stráně a mával nad hlavou puškou. Nohy se mu od kolen dolů rozbíhaly v neuvěřitelném úhlu do stran, takže šlapal po vnitřních hranách chodidel, ale na rychlosti mu to neubralo.

Nikipi s Noatakem a Attibou měli svoje zbraně v mžiku uvolněny z nákladu na saních a drželi je v rukou. Pan baron se vzápětí přidal.

„Jestli ho hned nepustíš, rovnou ti ustřelím palici,“ nepřestával hulákat muž a štval psy, div nezačali dělat kotrmelce. Zarazil mě jeho nepřirozený, postavě neodpovídající, vysoký hlas.

„A já ti ji urazím bez flinty,“ zařval mu Lulu v odpověď.

Muž se zapřel patami do sněhu a brzdil, až se kolem saní rozlétla bílá sprška, a naklonil hlavu na stranu. „Ať jsem pes, jestli tohle není ten uječenej pacholek Lulu,“ řekl procítěně. „Kterej čert tě dones do těchhle zapadlejch končin, ty starej vopičáku?“ Muž se pokoušel rozhýbat ztuhlé svaly na tvářích do úsměvu, ale vyšel mu jenom pitvorný škleb. Patřil k těm málo mužům ze Severu, co nenosí plnovous. Jen horní ret, propadlý, jako by se pod ním neskrýval jediný zub, krášlil řídký ježatý knírek, a po tvářích a bradě pod spodním, pro změnu daleko předsunutým rtem, se jako sobí lišejník rozlézalo několikadenní, nestejnoměrně rostlé strniště.

„To jseš ty...,“ zabručel Lulu otráveně. Zřejmě si už představoval, jak se zase pěkně sepere, a teď byl zklamán.

„V celý krásе a velikosti, yahahá,“ radoval se neznámý a popoběhl se saněmi k nám. Zároveň zasunul pušku do saní. „Ale snad abys mě představil, ne?“

„To je jeden, co ho znám,“ pohodil k němu Lulu chlupatou, bíle ojíněnou bradou.

„Yahahá,“ kýval horlivě hlavou neznámý. „Víc toho o něm nevíš?“ zeptal se Tomáš Lauren Lulu Pruďase.

„Copak Lulu se někdy stará, jak se kdo jmenuje? U mě to neví dodnes,“ řekl jsem.

„Jaký neví? Když jsem potřeboval, tak jsem se na tebe vždycky

doptal, ne?“

„Já vím, jako v nemocnici, viď? Jak jsi řek, že hledáš toho střelenýho, hned byli doma.“

„Tak vidíš,“ řekl s uspokojením Lulu. „A co že ty pohazuješ lidi po teritoriích?“ zeptal se Tomáš Lauren příchozího.

„Jo - říká se mu Kostihrýzek-Oslí huba,“ vzpomněl si Lulu.

„Yahahá,“ zasmál se muž potěšeně, a nám se vysvětlil původ alespoň druhé poloviny pojmenování.

Lulu s nelibostí potřásal hlavou. „Pořád stejnej! Za ten jeho smích jsme mu každou chvíli nařezali. Nedá se to dlouho poslouchat.“

„Yahahá,“ zasmál se muž skoro fistulí. „Jak moc ho znáte? Taky se svámi chce věčně rvát?“

„Ale nechce,“ utrhl se na něho Lulu, který stále ještě choval v náručí nehybnou postavu.

„Ale chce,“ tvrdil muž. „Co pamatuju, kam přišel, tam do někoho rovnou zaryl, dostal pár facek, zaradoval se, a už se pral. A jestli ho vážená společnost chtěla uklidnit, muselo se nás na něj sesypat aspoň deset, všecko chlapi zvyklí na krumpáč a lopatu, co se nebojí rány. A když jsme mu jaksepatří zvalchovali hřbet - teda většinou, někdy, když byl v obzvláštní ráži, nás přepral on - a vyhodili ho na mráz, nejhodnější člověk, jakýho znám. Než ho to zase popadlo. Taky ho ale někdy zima postavila na nohy a on se vrátil. A v zábavě se pokračovalo.“ Muž se na našeho kamaráda culil a nebyl k zastavení. „A když potom dostal doopravdy nařezáno, zmizel někde v nějakým koutě teritorií, kde vydržel, dokud zase nedostal apetit...“

„Abychom to nezamluvili,“ řekl Tomáš Lauren, „můžeš mně povědět něco tady o tom? A ty už ho někam polož, mládenče.“

„Hoď ho ke mně do saní,“ nabídl se muž. „On je na ně zvyklej.“

„Já myslel, že už zase řekneš yahahá,“ utrhl se Lulu. „A jestli s tím svým pitomým chechtáním nepřestaneš, dostaneš těch pár facek ty.“

„Yahahá,“ zakuckal se muž a pečlivě opilého přikrýval.

„Dá se na tebe volat ještě nějak jinak, než jak to povídal Lulu?“ ptal se Tomáš Lauren.

„Jo,“ kýval muž, „já jsem křtěnej Gabriel, ale to už je dávno. A

jináč Lorimer. Pro kamarády ale vždycky jenom Gabriel. Ale proč tu mrznem, když nedaleko máme pohostinnou chaloupku, kde snad ještě nevyhaslo v kamnech?“

„To se ani neptáš, kdo jsme?“

„Kamarádi mýho kamaráda, ne? A s kým je kamarád on, s tím jsem i já, to je jednoduchý.“

„Tak nás veď,“ řekl Tomáš Lauren.

„Zase jeden samorost, kterýho si divočina ostrouhala k obrazu svýmu, co?“ řekl mi doktor Silvar trochu špičatě a šel si sednout do saní, kam ho pan baron pokynem ruky uctivě zval.

„Tak moment - moment,“ volal jsem za ním. „Přeci nechcete srovnávat...“

„On je taky starší, takže máte pořád dost času,“ odbyl mě a smál se mi do očí.

Když jsme pak ujížděli dál, chtě nechtě jsem se nad jeho slovy zamýšlel. Kdybych pokračoval ve svém loveckém životě, soustavný tlak divočiny a dlouhá údobí samoty by mě asi taky rozmělnily na prášek, a pak si mě uplácaly podle svého. Příklad jsem měl v Robertovi a mnoha dalších starousedlících.

Jeli jsme asi půl hodiny, až jsme za úzkou zamrzlou zátokou dalšího jezera, většího než ono kruhové s ostrůvkem, zahlédli chatu, nízká trámové stavení, přičaplé na kraji lesa. Celé to místo vypadalo jako obrázek z vánoční pohlednice, a vůbec nevadilo, že jediné malé okénko, lesknoucí se v pozdním slunci, je zasazeno nakřivo a začernalý plechový komín svírá se střechou povážlivý úhel. Slunce už stálo nízko nad jezerem a natahovalo stíny jedlí do pateronásobné délky, na západě už plály červánky a dalekou rovnou plochu jezera barvily krví. Pod stromy se vplížila fialová.

Srub našeho hostitele byl dost velký, takže jsme se v něm docela slušně srovnali. Nesměli jsme se ovšem moc vrtět a pláštěnky jsme vytřásali jeden po druhém ve dveřích. A protože jsem to už dlouho nedělal, znovu mě překvapilo, jaké neuvěřitelné množství sněhových krystalků se cestou v kožešinách usadí. A musejí se vyklepat, než sníh roztaje, jinak kožešiny zvlhnou a člověk je pak sotva unese.

Gabriel uložil opilého na kavalec, přikryl ho a šel naložit do

kamen. Přinesli jsme si suché obutí a vyzuli si mokré ponožky a mokasíny a dali je schnout. Po špinavé podlaze, kterou už dávno nikdo neuklízel, se začaly tvořit kalužinky a kaluže, ale to bylo vedlejší. V chatě panovala ta správná severská atmosféra, směs nejrůznějších pachů, která lovci voní, směs pachů kožešin, stále se sušících částí oděvu, zvěřiny a syrových, sotva oškrábaných zvířecích kožek. schnoucích v dřevěných rámech na stěnách, a jídla, a různých jiných, nad kterými se mi zatajil dech. A když ještě v plechovém komínu zahučelo a stará železná kamna začala dýchat přívětivým teplem, oči se mi přivřely slastí.

„Není pomalu čas na přípravu večeře, prosím?“ staral se pan baron. „Ze bychom s tím začali?“

Gabriel se po něm s podivem ohlédl. „Kdo ty jseš?“ zeptal se. „Jejich kuchař?“

„Jakej kuchař?“ ohlédl se po něm Lulu. „Zlatokopové si přeci někdy s sebou berou kuchaře...“ „Ale my nejsme zlatokopové,“ řekl pan baron. „Yahahá,“ zahalekal fistulí Gabriel. „A co je on?“ ukázal na Lulu Pruďase. „Nebo že by přesedlal na jinýho koně?“

„Tak abychom začali,“ řekl Tomáš Lauren, když jsme se rozsadili, kam se dalo, po židlích, po kavalcích, a Nikipi ve svém oblíbeném podřepu se zády opřenými o stěnu. „Kdo je ten člověk?“

„Ten?“ Gabriel pokrčil rameny. „Jak bych to řek - je to vlastně můj šéf - teda, do jistý míry... Ale proč tě to vlastně zajímá?“

„To je zvyk. Já a tadyhle Tony jsme od Kanadský jízdní.“ Gabriel sebou trhl.

„Jo? A vy jste - teda - vy jedete za mnou, nebo jen tak kolem.“ „Za tebou.“

Gabriel zvážněl a najednou mu nebylo do smíchu. „Já někde to - něco vyved?“ „Ty to nevíš?“

„Copak o to...“ Gabriel se drbal v rozmrzajícím knírku, z něhož mu kanuly kapičky vody. „To máš stejný jako s ním,“ mrkl na Lulu Pruďase. „Jak tomu mám rozumět?“

„On taky nikdy pořádně nevěděl, jestli někde někomu nepolámal hřbet.“

„Ty se taky rád pereš?“

„To ani ne, jenom když není vyhnutí, ale - jak bych ti to...“

„Co vlastně jseš, lovec?“ „Taky, a všecko možný.“

„Habáne, pověz mně o něm něco ty, když jemu se nechce.“

„He? O něm?“ řekl Lulu. „O něm není co povídat.“ „Jak to není?“ Tomáš Lauren ztrácel trpělivost. „Tak se mně zdá, pánové, že ani jeden, ani druhej si nejste moc jistej, jestli by na vás něco nevyplavalo, kdybyste se rozhovořili.“

„Jaký nevyplavalo?“ namíchl se Lulu. „Každej jsme zkrátka dělal, co se právě hodilo, no! Když nešlo lovení, tak jsme se hrabali v zemi. Nebo všelijak. Nějak se přeci člověk živit musí.“

„To jo,“ souhlasil Tomáš Lauren. „Ale mě by teď zajímalo to tvoje všelijak. Co to podle tebe znamená?“

„Všecko možný. Jednu sezónu jsem jezdil s poštovníma saněma, pak jsem se dal najmout jako veslař na jednu tu velkou kánoi, co se s nima v létě vozí zboží nahoru na sever, taky jsem to zkoušel jako dřevorubec - a tak všelijak.“

„Už zas?“ Tomáš Lauren mžikl na Gabriela. „A on?“ „Ten?“ Lulu se na Gabriela zamračil. „Pokaždý si to doved zařídit tak, aby se nenadřel. Na tý kánoi jenom vzadu kormidloval, v dřevorubeckým táboře, že umí drobet počítat a psát, nám dělal parťáka.“

„Tak vidíš, co toho o něm víš. Ještě by sis na něco vzpomněl?“

„Copak já vím?“ Lulu si hrál s čepicí, s nechutí se díval na liščí ohon a drbal se na vrcholku své lichoběžníkové hlavy. „To s těma vlkama jsem vám povídal?“

„Prej s vlkama,“ uchechtl se Gabriel. „Ať vám vypravuje o sobě. Co on vyváděl s vlkama.“

„On je Lulu moc skromnej,“ povídám, a dychtivě jsem čekal, jestli Gabriel potvrdí to, o čem se mi Lulu jednou jen tak mimochodem zmínil, a čemu jsem se bránil uvěřit. „Nechtěl bys nám to povědět ty?“

„Ale jo, docela rád. On tomu říkal, že si jde pohrát s mackama. Když takhle někdy slyšel, jak se při měsíčku svolává vlčí smečka, nabral si plný kapsy nařezanýho syrovýho masa a šel. Párkrát jsme se táhli v povzdáleči za ním. Natrousil to maso v řádce až někam, kde měl krytý záda, třeba k nějaký skále nebo tak, a čekal. A když přiběh

první vlk, házel mu dál, a poslední sousto těsně před sebe. To se ví, vlci jsou plachý a člověka se bojí, ale hlad je silnější, to já poznal. A když teda ten vlk skočil po tom posledním kousku, Lulu skočil zase po něm, popad ho za krk a za zadek, zvednul ho a přerazil mu hřbet o koleno. Po těch ostatních obvykle začal pálit, nebo je nechal, ať se sežerou navzájem, ale taky třeba odrovnal ještě jednoho.“

„Tak tys mně nelhal, ty pacholku,“ řekl jsem procítěně. „A já si myslel, že si ze mě střílíš.“

„Ale no jo,“ řekl Lulu nezvykle měkce a jako u vytržení se díval na Gabriela.

„My jsme mnohokrát hádali, co asi Lulu proti vlkům má, ale nic jsme z něj nedostali. Takže je asi jenom hravej jako batole.“

„Až vypravovat u nás,“ ozval se Noatak s úctou v hlase, „žádnej muž s ním už nepere. Vlka přes koleno...“ Díval se na Lulu Pruďase s nevírou v očích.

„Docela si tě dovedu s tím vlkem představit, habáne, ale mně se zdá, že se tu soustavně a úmyslně cosi zamlouvá. Co bys nám ještě moh prozradit na svýho kamaráda Gabriela, že se tak lekl?“

„Já už nic nevím,“ řekl Lulu. „Leda - leda proč se mu říká Kostihrýzek-Oslí huba.“

„No tak třeba, ale to druhý jsme si už asi všichni domysleli.“

„Yahahá,“ zařehonil se Gabriel jako na potvrzenou.

„Tohle, co?“ zamračil se na něj Lulu. „Jako ten nejpitomější osel, co se kdy narodil. Ale ten Kostihrýzek?“ Lulu se na nás v očekávání rozhlédl.

„Asi že rád okusuje kosti, ne?“ hádal pan baron.

„Nemůžu je ani.cejtit,“ řekl s odporem Gabriel.

„Teďka!“ zařehtal se znenadání Lulu. „Že si jich tolik užil.“ A smál se dál a plácal se dlaní do kolena, až mi nad těmi ranami zatrnulo v zádech. „On...,“ ukazoval na Gabriela oběma rukama, „jednou přišel o psy, o saně, o flintu, o všecko. Zůstaly mu jenom sirky, nůž a kotlík, co si v něm vařil čaj.“

Lulu se nezřízeně bavil.

„To je legrace, když se někdo dostane do takovýho maléru, co?“ houkl jsem na něho.

„Mně se to taky moc k smíchu nezdá, pane Luciene,“ poznamenal pan baron od kamen. „Když šlo o život, nebo ne?“

„A zbytek soba, co ho už skoro sněd,“ vyprávěl Lulu dál a nepřestával se pochechtávat. „A do rána zase přituhlo a napad novej sníh, a jaro, co už bylo na spadnutí, zase nikde.“ Lulu mimoděk začichal ke kamnům a zapolykal. „Tak toho soba dojed a kosti, co mu zbyly, zabalil do rance a šel. A když měl hlad, rozmlátil jich vždycky pár kamenem a sněd, nebo z nich uvařil polívku.“

„Jenomže v tý době jsem už moc nešel,“ přerušil ho Gabriel. „Nohy se mně motaly slabostí a popadaly mě vidiny.“

„No, a od tý doby jsme mu říkali Kostihrýzek.“

„A jak to dopadlo, prosím?“ zajímal se pan baron.

„Kdo je to, tenhle moc slušnej malej pán?“ zajímal se Gabriel. „Takovouhle řeč jsem na Severu snad v životě neslyšel. Není on velebníček? Nebo nějakej profesor?“

„Náš pan baron,“ povídám. „Poklad nad Doklady.“ Výtvory pana barona už mi taky chvíli dráždily nos.

„Já zapomněl na ty vlky,“ pleskl se Lulu do čela.

„Ale kdepak, o těch už tu byla řeč,“ povídám.

„Ne na ty moje,“ hádal se Lulu. „Na ty jeho.“ „Povídal, že se mu motaly nohy slabostí, jakpak by si teda moh hrát s vlky?“

„Kdo řek, že si hrál?“ vztekal se Lulu. „Přeci jsem povídal, že on je chytřejší než každém drchej. On jenom čekal, kdy se konečně ukáže nějaká zvěř, třeba liška nebo vlk, to je jedno.“

„Jdi, ty brepto. Přeci neměl flintu, tak se spíš měl modlit, aby něco takovýho, jako je vlk, ani okem nezahlíd.“ „Potřeboval maso, ne?“ dohadoval se se mnou Lulu. „Aby se zase pořádně najed a dostal sílu. Měl přeci ty svoje žmolky, ne? A nepleť mě pořád.“ Lulu se znovu podrbal na hlavě, jako by chtěl rozhýbat pomotané mozkové závity. „Co ho znám, vždycky tahal v ranci ty svoje kostičky. Znáte to? jako Eskymáci?“

„Jestli myslíš kostice...,“ kývl Tomáš Lauren. „Znát,“ řekl Nikipi a pan baron s Noatakem mu přikývli.

„Pověz jim, jak to provádíš,“ pobídl Lulu Gabriela. „Tadyhle doktor to nezná, že ne?“

„Yahahá, na tom přeci nic není,“ rozkládal Gabriel. „Já se to naučil nahoře v tundře. To si naštípete dlouhý kosti, až pěkně pruží, na koncích je drobet nabrousíte do takovýho drápu, a pak je zatočíte, aby z toho bylo takovýhle malý kolečko. No, a svážete to a namáčíte do rozpuštěnýho loje. A když lůj ztuhne, jenom přeříznete to, čím jste to svázali, a máte to.“

„Jen dál,“ pobízel ho doktor Silvar, který zřejmě o tomto způsobu lovu skutečně nikdy neslyšel.

„Dál - dál už není nic,“ krčil Gabriel rameny. „Jednou konečně vlci přišli, šest jich bylo, dost vyhublý, a já poházel kolem dokola ohně tyhle svoje hračičky. Vlci po nich skočili, a já dával dobrej pozor, aby se dostalo na každýho, a topil jsem, až plameny šlehaly pomalu do nebe, aby se do mě vlci nedali dřív, než to moje kouzlo začne působit.“ .

„Tady, pane,“ kladl před Gabriela pan baron plnou misku, a Gabriel se po něm znovu udiveně ohlédl, a pak se mu zachvělo chřípí a on popadl lžíci. Ale ještě se zarazil.

„A ve chvilce to vypadalo jako na střelnici, znáte to, ne? Jak trefíte do černýho puntíku a plechovej medvěd se převrátí na záda... Tak zrovna tak, jak se v tom horkým vlčím žaludku rozpustil lůj a ta odpružená kost se švihem roztáhla a rozpárala zvířeti vnitřnosti, vlk sebou taky mrsknul zpátky. A ty ostatní by se na něj byli hnedle, vrhli a sežrali mně ho před očima, jenomže jak jsem je všecky spravedlivě podělil, padali jeden za druhým, a já měl jídla na čtrnáct dnů. Tak jsem zůstal na místě, topil, až to hučelo a čtyřiadvacet hodin denně jed. A když jsem potom potkal lovce, co se trochu opožděně vracel na stanici, měl jsem vyhráno.“

„Nepovídal jsem ti to?“ vystrčil na mě Lulu bradu. „Měl ty svoje žmolky, no!“ A významně si zaťukal na čelo a dalším pohybem si nabral plnou lžíci z talíře, který před něho pan baron právě postavil.

„Ale no tak, pane Luciene,“ napomenul ho pan baron, ale Lulu si tak pochutnával, že si ho ani nevšiml. „Tadyhle máte taky jednoho hrdinu, co „chodí s holejma rukama na zvěř,“ vzpomněl si pan baron a přísně se zahleděl na Nikipiho. „Jenomže vlk je na něj málo. On musí mít rovnou medvěda.“

„Jakýho medvěda?“ zarazil Lulu lžíci v rozletu. „Živýho, ty chytrej,“ povídám. „Velkýho. Hnědýho.“ „Co to breptá?“ ptal se Lulu pana barona. „Pan Siskou nikdy nebreptá, pane Luciene, to bych si vyprosil,“ zastal se mě pan baron. „Ten kluk vážně zabil medvěda jenom nožem, a to mu ještě nebylo patnáct a měřil o pár centimetrů míň. Jsou tomu necelý tři roky.“ Lulu se po Nikipim ohlédl, jako by ho viděl prvně. „Tenhle? A jenom nožem?“ ptal se nedůvěřivě.

„Taky eskymáckej způsob,“ řekl Nikipi trochu dotčeně, vyskočil a ukazoval rukou. „Takhle zabodnout a trhnout nahoru - a medvěd mrtvej.“

„A ty skoro taky!“ Pan baron se dodatečně znovu vyděsil. „Pánbů mě netrestej, já do poslední chvíle nevěřil, že se z toho dostane živej.“ Zůstal ve vzpomínce stát s talířem v ruce.

„Díky, pane barone,“ natáhl se Tomáš Lauren přes stůl a vzal panu baronovi svůj příděl. „Abychom se ale vrátili k tý záhadě, co tamhle chrápe na kavalci. Co nám k němu povíš?“

„Jako já?“ ukázal si Gabriel lžící na prsa. „Už abych se ho zbavil. Čím dál víc mně leze na nervy.“

„To jako myslíš tak, že ho necháš zmrznout?“

„Ale kdepak, vrátím ho jeho matince, ať se zase stará ona.“

„Mám strach, že ti nerozumím.“

„To je jednoduchý,“ řekl Gabriel s plnou pusou, a najednou se na židli celým tělem otočil. „Co jste mně to, proboha, dal? Je to jako z nejlepší hospody, co jsem kdy navštívil, a ani tam jsem nikdy nic. podobnýho nejed.“

„Klidně pokračuj a ničemu se nediv,“ zarazil ho Tomáš Lauren. „A pověz, jak je to jednoduchý.“

„Jo tohle,“ uvědomil si Gabriel. „Já se v létě dostal až . do Montrealu, a jednou jsem pad v novinách na takovej divnej inzerát. Jako že - hledám společníka pro svýho syna, a nějaký podrobnosti, ale hlavní, co mě zaujalo, bylo to další. Ten společník měl být ráznej, silnej, scestovalej, a toho syna měl vzít někam na delší výlet a podobně. Tak si povídám, že za to nic nedám, když se zajdu poptat, co a jak. Já právě v tý době nevěděl, co bych měl podniknout, abych

si zase jednou naplnil věčně prázdnej žaludek. Tak jsem zašel na tu adresu, a tam vila jako hrad. Ale ale, povídám si, tady bude majetek, a rovnou jsem zazvonil. A všecko s plnou parádou. Krásná slečinka, že jsem jí div nepolíbil ruku, a ona to byla služebná, pak nějakej prkennej strejda, já myslel, že je to táta toho mladýho z inzerátu, a on nějakej lokaj, co mě přived k takový obyčejný tetičce, ani mladý, ani starý, jenom celý smutný, já myslel, že ta mě povede dál, a ona to byla sama milostpaní."

Gabriel si naložil do pusy novou dávku a nahnul si z plecháče. „Herdek, ty - vy - já pořád nevím, jestli ti mám tykat nebo vykat..., teda, i ten čaj umí uvařit líp než kdo jinej. Jo - tak nejdřív se mě vyptala, co jsem jako zač, a už to vypadalo, že mě tou svojí naleštěnou botičkou vykopne, ale když jsem se dostal na teritoria a tuhle moji chaloupku, najednou ji to chytlo. Víte - povídá, a dost se do řeči musela nutit, ono je to tak, že můj syn je notorickej alkoholik, a kdyby s vámi strávil celou tu osmiměsíční zimu na Severu, kde by se nedostal k pití, snad by se vyléčil. Notorickej alkoholik, povídám si, a už jsem se chystal, že se zdvořile rozloučím, teď ale ona dostala vítr, že z toho nic nebude, a začala s prosíkem. A jak uronila slzičku - konec. No co, jsem měkkota. A tak jsme si plácli. A když vyhodila sumu, div jsem nepřepad dozadu jako ty vlci. Za tři lovecký sezóny plný zvěře bych tolik nevydělal. A kdyby se mladej odnaučil pít, čekala mě mastná prémie."

„Ta ale, jak vidím, sotva bude," řekl Tomáš Lauren.

„Všecko člověk mít nemůže," pokrčil Gabriel rameny. „I tak jsem vydělal dost."

„A zase bez práce," huhlal si Lulu nespokojeně.

„Bez práce? Já bych ti to nepřál. Co já se s ním nazlobil, natahal, když se takhle zřídil, co jsem se po něm nauklízel - on je dost čuně - ale to jsem mu potom zatrh. Jak šel měsíc za měsícem, já už měl toho rozmazlenýho jedináčka čím dál víc plný zuby, a jak někde něco vyved, musel si to po sobě uklidit sám. A když chtěl sedět v teple - šupajdum sekyrku a na dřiví. A chceš čaj? Nebo polívku? Tak zase sekyrku nebo sochor a s vědrem támhle k jezeru." „Ale kde vzal pití?" zajímal se Tomáš Lauren. „Tohle kdybych já věděl! Ale podle

jeho blábolení hádám, že to má schovaný tady někde kolem, ale já to dodneška nenašel.“

„Tak bych si ho pohlídal, ne?“ namítl Lulu. „Jako bys nevěděl, jaký mám spaní.“ „A jo - to si poslechněte. My ho kolikrát přenesli z jednoho srubu do druhýho - ten ráno koukal!“ Lulu se bouřlivě rozesmál. „Nebo jsme mu chodili upíjet z jeho kořalky.“ Lulu se znenadání zamračil. „Jenomže on má v palici.“ zavrčel na Gabriela. „Nastražil na nás za dveřma past. A když jsme si podruhý řekli, že dnes si teda dáme pozor, nastražil tu past před dveře.“

„A když jste pak dávali pozor před i za dveřma?“ ptal se Gabriel s radostným očekáváním.

„Ve dveřích na mě spad kus klády, div mně nepřerazil hřbet!“

„Yahahá,“ dodal Gabriel.

„A tady na toho se ti nepovedlo nic vymyslet?“ ptal se Tomáš.

„Ale jo, jenomže mně všecky fígle prokouk. Tyhle mazavkové mají za ušima. Když se chtějí dostat k svýmu hltu, přetrumfnou tě, ať děláš, co děláš.“ Tomáš Lauren vytáhl notes.

„Prozradil bys mně jeho jméno a takový ty věci, co k němu patří?“

„To jako aby sis moh zkontrolovat, jestli jsem ho tu nezamordoval? Ale když jsem to neudělal doteďka... Napiš si teda: George Silverstone, jedenatřicet let, Montreal..., adresu najdeš támhle v polici.“

„A jak to teda bylo dneska,“ zajímal se Tomáš Lauren, když sklapl notes.

„Jako jindy. V noci mně zase vyklouz a napakoval se flaškama. Já sice všude všecko prohlíd, ale nějakou jsem propás.“

„Proč jsi ho teda nenechal tady?“

„Já si na něj vymyslel trest. Když se nalinkoval, žádný hajání. Sebral jsem ho a hurá na mráz. A po svejch. Samozřejmě že se cukal, ale jednou mě zvlášť namích, a já na něj vzal bič. A on si to pamatuje i v opici. Takže jak jsem řek: Jedem,’ měl sice řeči, ale poslech. Jenom mně cestou v jednom kuse utíkal.“ „To jsme viděli.“

„Jo? A helemese, že vy jste si mě vyhlíželi?“ „Lovci náčelníka Unkataka hlásili, že se tu děje něco divnýho.“

„Safra, safra, jsem já to zálesák, ničeho jsem si nevšim. Člověk by

řek, že je tu široko daleko sám...“

„Proč jsi ho nechal ležet na sněhu?“ stále ještě nebyl spokojený Tomáš Lauren.

„To já někdy dělám, když mě namíchne. Mám tu kolem položeno pár pastí, jednu právě za tím vrškem. A on už je tak otužilej, že mu ta chvilka nemůže ublížit, zvlášť když má zatopeno zevnitř.“

„To byste se zmýlil,“ namítl doktor Silvar. „Tím spíš by moh zmrznout.“

„Jo?“ podivil se Gabriel. „A kdo jseš ty?“ „Můj doktor,“ řekl Lulu. „Koukej se k němu chovat slušně.“

„Cože, tvůj...“

„Doktor, no! Nemůžu mít doktora, kdybych byl nemocné]? To je furt nějakýho divení...“

„Ale jo, u tebe je vlastně všecko možný. I to. co možný není.“

Srubem se rozlévalo přívětivé teplo a já, jak jsem předpokládal, jsem té dnešní cesty, té mojí první cesty bílou nádherou, měl až po krk. Bolelo mě všecko, co bolet mohlo. A doktoru Silvarovi najednou padla hlava, div si čelo nerozbil o stůl. Jak se lekl a trhl sebou, převrhl hrnek se zbytkem čaje.

„Isme už všichni notně ospalí, pane Gabrieli,“ řekl taktně pan baron. Objevil na polici petrolejku a zapálil ji. Nažloutlé světlo trochu změkčilo šero, které se mezitím nepozorovaně vplížilo do srubu, ale kouty zůstávaly temné.

„Nějak se tu snad složíme,“ řekl Gabriel s pochybnostmi a přejel po nás pohledem. „Já si lehnu k tomu svýmu ochmelkovi, a o ty dva kavalce se podělte, jak chcete.“

„Pane doktore, pojďte“, tadyhle blízko kamen vám bude nejlíp,“ staral se pan baron. „Když v noci vyhasne oheň, je ve srubu pomalu jako venku.“

„A kam vy? Tolik lidí se sem nevejde,“ namítal doktor Silvar.

„Noatak s Nikipim a Attibou už staví stany, prosím. Pan Siskou, jak vím, tráví obvykle první noc v divočině ve spacím pytli pod volnou oblohou.“

„He? Co je to za pitomost?“ zeptal se Lulu.

„Počítám si hvězdičky, ty chytráku,“ odbyl jsem ho.

„Pan Lauren snad aby si vzal ten druhej kavalec, na pana Luciena se mně zdá drobet krátkej - ale kam vy, pane Luciene?“

Lulu chlapácky zívl k nízkému stropu a protáhl se. „Tak parádně jsme si povídali, a vy začnete se spaním,“ bručel. „A jak se o něm začne, rovnou se mně zavírají oči.“ Otočil se kolem sebe jako pes, když si ušlapává trávu, strhl z hřebíku pláštěnku, lehl si a obrátil se ke zdi. „Tady to bude dobrý...,“ řekl slábnoucím hlasem a pláštěnku si natáhl až k nosu.

„Ale něco pod hlavu,“ řekl pan baron, ale první táhlý nelibozvučný tón z obrovité hrudi Lulu Pruďase rozechvěl skleněnou tabulkou v okně, až se zdálo, že z ní začnou opadávat tlustě navrstvené jehličky jinovatky.

„Povídal jste, že v noci je ve srubu jako venku,“ řekl doktor Silvar panu baronovi. „On na tý zemi zmrzne.“

„Nezmrzne, prosím. Je přivyklej zimě - to jste neslyšel, prosím? O těch Eskymácích z nejsevernějších končin Arktidy? Ne? Mají, prosím, obzvláštní plezír z toho, že spí v polozmrzlým stavu. Že je to prej báječnej pocit a oni nemají nikdy hezčí sny.“ Další zvuk, podobný tónu nejhlubší varhanní píšťaly, zaduněl srubem. Raději jsem se vytratil ke svým hafanům.

Noatak s Nikipim urovnávali pokrývky ve stanech a něčemu se hihňali. Attiba právě složil poslední náklad voňavého chvojí k ohni, kde se ho už kolem dokola vršila slušná hromada. „Díky, Attibo,“ řekl jsem a natahal na chvojí kožešiny a spací pytel ze saní.

Jak řekl pan baron, první noc v divočině jsem skutečně obvykle trávil pod volnou oblohou, pozoroval, jak vycházejí první hvězdy, v čirém povětří podivuhodně, nezvykle velké, a hlavou si nechal táhnout cokoliv, co přicházelo. Ticho, klid, třeskutý mráz, který nutil psy ukrývat čenichy pod chlupaté oháňky, voňavé jehličí a laskání hebkých kožešin, to byly jen vnější znaky té pohody, kterou jsem vždycky pociťoval. A vědomí sounáležitosti s tou do široka daleka rozloženou krajinou, o které si člověk myslí, že si ji podrobil a přivlastnil, zatímco ona si přivlastnila jeho, skrz naskrz ho prostoupila a má ho ve své moci jako ledová královna z pohádky, naplňovalo mi duši pocitem míru a dobrovolného odevzdání, pocitem

nekonečného, snad až nadzemského klidu. A z lidské bytosti, jež si najednou připadá nepatrná, titěrná jako ta nejmenší vločka sněhu, samovolně odplývá vše zbytečné a neužitečné, ten nepatrný človíček je najednou před tváří mrazivé, do hloubi promrzlé země sám - sám se sebou a se svými myšlenkami, které pozbývají důležitost, a ví, že slyší její tep. A cítí, že splývá s přírodou, a oči si ještě zachovávají vzdálenou i blízkou „krásu, kterou za den vstřebaly, a promítají si ji na inkoustovou, třpytivými střípky posypanou báň nad sebou.

Ten večer však moje potěšení trvalo jen krátce. Nezvyklá námaha po dlouhé době lenošení mi tu moji velkou tichou radost nemilosrdně uťala.

Probudil jsem se nezvykle brzo. Nikipi nesl kolem mne vědro s vodou a zakopl. Samozřejmě si vysloužil smích a musel znovu dolů k jezeru.

„Pst, tiše, uličníci," šeptal pan baron. „Vzbudíte pana Siskou."

„Já už jsem vzhůru - ale poslouchejte, tak se mně zdá, že tu někdo celou noc přikládal."

„My strach, aby Bílá vydra nezmrz," pošklebovaI se Noatak, čilý a chtivý žertování jako vždycky. „Spát jako malý štěně - takhle." Převalil se na záda a zvedl pokrčené ruce a nohy.

„Ty jseš komediant, ty kluku," řekl procítěně pan baron, ale smál se s ním.

„Copak, Lulu ještě vyhrává?" zeptal jsem se. Zdálo se mi, že slyším zvlášť povedené zatroubení.

„Pánbů mě netrestej, prosím, ale já nevím, jak se ostatní ve srubu vyspali," děsil se pan baron. „Myslíte, že už můžu dovnitř připravit snídani?"

„Noatak hlad," pobídl ho Noatak, „Nikipi hlad, Attiba hlad, Bílá vydra hlad jako medvěd, co se na jaře probudil..." •

Nechal jsem ho povídat. Hvězdy se pomalu propadaly někam na opačnou stranu oblohy, která už ztrácela temnou modř, spíš připomínala šmolku, kterou máma přidávala do vody na máchání prádla, a ranní šero jako poděšená vlčice uhánělo po pláních do úkrytu. Pod mokasíny mých přátel lehce vrzal sníh, mráz přes noc načerpal sílu a s úsvitem předváděl, co umí. Nejen na stromech, na

křoví a na stěnách srubu, ale i na kožešinách v dosahu mého dechu vykouzlil jiskřící bělostnou parádu. Stál v čistém vzduchu skoro viditelný, jako by se jím paní Zima opírala o prokřehlou zem. A v mém spacím pytli bylo tak teploučko a oheň tak příjemně hřál...

„Pane," volal pan baron ze dveří, „už se tu topí, a panstvo je taky vzhůru. Pojďte, prosím, k snídani. A vy, kluci, taky."

Všichni už byli v čilé zábavě, jenom George Silverstone se začal probouzet k vědomí, teprve když Lulu zkusil promluvit, a protože se mu to napoprvé vysušeným a prochrápaným hrdlem nepovedlo, hromově si odkašlal. Při tomhle zvuku moji psi před rokem vždycky stavěli uši do kornoutů a s hlavami na stranu čekali, kdy se ten zvuk ozve znovu.

„Už se nám klube," řekl Gabriel.

Silverstone zívl, několikrát překulil hlavu sem a tam, najednou zpozoroval, že je srub plný lidí, a vytřeštil oči. Posadil se a na minutku je zavřel. „Co to je?" zachraptil a hrábl si prsty do vlasů. Měl podivuhodně utvářenou hlavu. Vysoké, vypouklé čelo přecházelo v mohutnou, dozadu protaženou lebku, ale pod ním se tvář od propadlých spánků přes úzké lícní kosti ostře sbíhala do špičaté brady. Oči měl jako dvě díry do černého, mokvavého bláta.

„Co by - hosti," prohodil Gabriel lehce.

„Kde se tu vzali? Co chtějí?" „Jsou to příslušníci Kanadský jízdní..." „A chtějí se tě zeptat, jak se jmenuješ," přerušil Gabriela Tomáš Lauren.

„George Silverstone, proč?"

Gabriel se na Tomáše zašklebil, jako by se ptal, jestli je spokojen, a dodal svoje yahahá.

„Nemáme rádi, když se do teritorií dostává kořalka," řekl Tomáš Lauren.

„Kořalka? Tady nějaká je?" rozhlédl se Silverstone se zchytralým výrazem, a začal si dávat pozor. „Ne. Ty ses včera namazal čajem."

„Nemá cenu zapírat," řekl Gabriel. „Oni tě večer uspávali."

„Když na tebe podám žalobu, dostaneš možná rok," řekl Tomáš Lauren.

„To by mu náramně prospělo," souhlasil pomstychtivě Gabriel.

„Tam by se snad k pití nedostal.“ Silverstone se zarazil. „Rok - za co?“ „Už jsem to povídal. A když mně napadne, přidám k tomu prodej Indiánům. To je pak nejmíň o dva roky dražší.“

„Ale já nic neprodával. Ani jsem to sem nevozil.“ „Tak kdo?“

Silverstone sklopil oči na své ruce, které se maličko chvěly, ale jistě ne strachem. Zdálo se, že Tomášova slova ho nijak nevzrušila. Byl to jen následek pití, a ten člověk, jako každý alkoholik, strádal nejen tělesně. Měl podlomenou vůli i odolnost. „Jeden - zkrátka jeden člověk, no.“

„Jméno.“ Tomáš Lauren vytáhl svůj notes. „Rok nebo tři,“ řekl, když Silverstone váhal.

„Přeci mě za trochu pití nechcete zavřít, člověče.“ V Silverstonově hlasu se ozval tón bohatého rozmazleného synáčka, který smí všecko. „Víte, že si na vás můžu stěžovat? Naše rodina...“

„Tvoje rodina je daleko. Než se k ní dostaneš, vytřesu z tebe duši. Uvážu tě k saním a ty poběžíš v poutech třeba až do Fort Chipewyanu. S tím svinstvem se už jednou musí přestat.“

„Upozorňuju vás, pane,“ přidal se pan baron, který sám dlouho trpěl za náklonnost k ohnivému moku, „že tadyhle pan velitel, jak slyší o alkoholu v teritoriích, vidí rudě.“

Silverstone nakrčil slabošská ústa. „A když to řeknu?“

„Tak uvidím,“ řekl Tomáš Lauren. „Pokud se Gabriel zaručí, že se ani kapka nedostala mezi Indiány, uvidím.“

„Byl to - jeden můj kamarád, co jeho táta má podíly na dolech ve Wabassi Lake, mi to zařídil.“

Skoro jsem zastříhal ušima jako moji psi, a všichni přátelé taky zpozorněli. Z Wabassi Lake vycházely nové příděly pracovních sil na zlatou šachtu, jinak řečeno na jistou smrt.

„Kdo to byl a jak ti to zařídil.“

„Přeci nezradím kamaráda, co - já mu slíbil...“ Silverstone se pod našimi upřenými pohledy zarazil. „Ale ten druhý - ten se jmenuje - jmenuje Borg.“

„Toho my přece známe, Lulu,“ ozval se Gabriel. „No jakpak ne. To je ten hromotluckej Švéd...“

„Ale no vždyť já vím,“ řekl Lulu. „Pěknej pacholek. Já na

něj měl žízeň, ale on se mně pak někam zaběh.“ „Tak,“ broukl Tomáš Lauren skoro spokojeně. „Borg. My ho taky známe. A jak to teda proved?“

„Já nic nevím, to ten kamarád,“ tvrdil Silverstone. „Tady Gabriela jsem se vyptal, kam mě poveze, to bylo všecko.“

„Borg to sem asi nevez sám, co?“

„Já vážně nic nevím. Když jsme sem přijeli, už to tu bylo.“

„A jak jsi se dověděl, kam to schovali?“ Silverstone polkl. „Já si ještě na konci léta vzal letadlo a prohlíd jsem si to tu.“

„Tak nám pojď tu schovávačku ukázat.“ „Ani za nic! A už tam stejně nic není.“ „Ne? Tak dávej pozor. Jestli to sem vez Borg, odnese to on, ale ty stejně dostaneš na krk organizování zakázaný činnosti. Pokud ale Borg poslal nějakýho Indiána, kdo ti dosvědčí, že cestou neupíjel, případně nepodělil pár kamarádů? A to tě pak čekají ty tři roky, a žádný známosti ti nepomůžou. A ta cesta do Fort Chipewyanu navrch.“

Silverstone už ztratil svoji jistotu, a teď měl přijít o smysl života. „Přeci jsem vám všecko řek.“

„Jenom to jedno ne. Ale dobře. Vstávej a chystej se. Do Fort Chipewyanu máme skoro čtrnáct dnů.“

„To přeci nesmíte. Objednejte letadlo, já si ho zaplatím...“

Jeho boj byl však marný, přestože Silverstone dokázal Tomáši Laurenovi vzdorovat dost dlouho. Nakonec mu spadla hlava na prsa.

„Tak jo,“ řekl žalostně a začal se hrabat z kavalce. Vyhrnuli jsme se za ním. Ani se neohlédl po pláštěnce a šel jenom tak nalehko, v teplé košili a kožešinové vestě bez rukávů, zahnul za roh a poklekl na sníh. Potom podebral spodní prkno, jedno z těch, kterými byly kolem dokola obity základy srubu, a zatáhl. Hřebík vyjel jako namydlený.

Noatak Silverstonea odstrčil. „Moc flašek,“ hlásil. „Až dozadu samá flaška.“ Ohlédli jsme se na Silverstonea, který stál se spuštěnými pažemi a vzlykal jako školáček.

Nikipi přijížděl se saněmi. „Vzadu rokle,“ hlásil. „A rozbít,“ ukazoval na sekyrku za pasem.

Silverstone se na ni podíval, otočil se a se shrbenými rameny se šoural za roh. Dveře za ním zapadly.

„Ten Borg,“ doloval Gabriel cosi ve své paměti, a najednou sebou trhl. „No jo, samozřejmě, jste to vy,“ vyhrkl. „Tomáš Lauren a Nikipi a Noatak a ty druhý, to vy jste vybrali to hnízdo Wallyho Yatessena!“ „Tys ho znal?“

„Jakpak ne. Docela slušnej chlápek, ale jak čuchnul k penězům, stal se z něj naráz někdo úplně jinej. A taky jsem se párkrát srazil s tím Jimem Norrisem, jak se o něm psalo v novinách. Oni jeden čas zkoušeli štěstí tadyhle necelý čtyři denní pochody na sever, u toho jezera - jakpak se to - vzpomínáš si, Lulu?“ „Já je neznal. Já znal jenom toho Borga.“ „Safra...,“ namáhal si mozek Gabriel. Když jsme se vrátili do srubu, Tomáš Lauren vytáhl mapu. „My jsme někde tady,“ ukázal. „Asi čtyři denní pochody, to je odhadem okolo dvě stě padesáti kilometrů...“ „Už to mám.“ Gabriel zapíchl ukazovák vedle Tomášova prstu. „Tři bobří hráze - tak se to jezero jmenuje. Někde tady na západním břehu si postavili srub.“

„No, už ho potřebovat nebudou,“ řekl pan baron tiše. „Ale podívejte se.“ Silverstone ležel obličejem ke stěně, a neotočil se ani při snídani, ani potom, když jsme se s Gabrielem loučili a chystali se na cestu. „Takhle bych byl možná dopad taky,“ řekl mi pan baron. „A kupodivu mě z toho dostal člověk, co se mě tolik natýral a naponižoval - pan Harper. A právě tím týráním a ponižováním, který jsem už nemoh snášet...“

VI

Do Webbs’ House jsem se vrátil s radostí, že už zase vidím ty, s nimiž je mi dobře, a zároveň se smutkem, že jsem musel opustit místa, o kterých se mi téměř noc co noc zdálo. Ten týden v Unkatakově táboře byl naplněn vším, co jsem miloval, a stále delšími vyjížďkami. Někdy jsem vyrážel sám se svými psy, a všichni jsme se vyřádili do sytosti. Dokonce i doktor Silvar si vyzkoušel roli psovoda, a nacházel v ní stále větší zalíbení.

„Člověče,“ volával udýchaně, „mně je, jako bych měl plíce zdravý.“

„Z vás se nakonec taky stane takovej severskej divous, jakýho mně pořád předhazujete,“ říkal jsem mu, a on se jen smál, plný radosti, které se sám podivoval.

A Lulu, kam se vrtl, měl za sebou hromadu obdivovatelů, ale i obdivovatelek, a kde se zastavil, tam kolem něho tiše povrzával sníh pod mnoha páry mokasínů.

A loučení bylo smutné jako každé loučení, nejsmutnější však byli snad moji chlupáči. Už den před naším odletem projevovali nepokoj, jako by věděli, co se chystá, a nikdy mě od sebe nechtěli pustit.

Marie s Betty se ke mně vrhly s rozzářenými pohledy a nasávaly ze mě vůni divočiny.

„Vždycky, když jsem se vrátil,“ řekl jsem Marii, „Betty mě takhle očuchávala, a povídala: ‚Ty smrdíš, člověče, ty tak krásně smrdíš... Já to jednou nevydržím a uteču tam s tebou.‘“

„A nesmrdí?“ ptala se Betty.

„Smrdí,“ přisvědčila Marie okouzleně a přivřela oči. „A copak jste tam vlastně vyváděli?“

„Promiňte, pane Siskou,“ předešel mě pan baron, „ty záležitosti by zasluhovaly, aby se podaly s epickou šíří - vy je obvykle odbudete pár slovy...“

„Nechám to teda na vás,“ povídám, a pan baron si odkašlal, narovnal se a začal. Šel jsem si po svých. Zahlédl jsem, že Nikipi mizí v Napoleonově obydlí. Tam teď zazní druhá verze téhož vyprávění, pomyslel jsem si. A život vklouzl do starých kolejí, a já si opět začal připadat jako penzista. Drželo mě jenom pomyšlení, že po neděli, po prohlídce, kterou mi doktor Silvar při zpáteční cestě naordinoval, se přihlásím do služby. Vyzkoušel jsem si, že už vydržím tolik, co před zraněním - a Tomáš se o mém nástupu nenápadně zmiňoval taky. „Copak o to,“ říkal jsem mu, „ale co Marie? A Betty s Josefem?“ A Tomáš si mával dlaní kolem ucha: „Toho se taky bojím, člověče,“ říkal.

Druhý den po návratu začal se mnou pan baron rozhovor, do kterého se mu zřejmě nechtělo. „Za pár dní, pane Siskou, se jistě zjistí a lékařsky potvrdí, že jste úplně zdráv. My jsme si, prosím, tadyhle s Nikipim po vašem zranění slíbili, že vás neopustíme, dokud

nebudete v pořádku.“

„A teď mně chcete utéct, co?“

„Utéct, pane Siskou?“ zeptal se pan baron skoro dotčeně. „Máme přece nahoře svoje hospodářství, pane, chatu, kterou jste nám s vaší příslovečnou laskavostí věnoval. Kdoví jak to tam vypadá.“

„Tak aspoň počkejte na příští loveckou sezónu, tahle přeci už skoro končí,“ přemlouval jsem ho.

„Právě že bychom ještě měli stihnout letošní sanici, než přijde jaro. Bude jistě potřeba všelicos opravit, připravit zásoby dříví a nachytat ryby, však víte, co je kolem chaty práce.“

„Takže z koupě letadla nebude nic, co?“

„Tu možnost jsme samozřejmě ze zřetele nepustili,

prosím, a Nikipi by strašně rád - nu, však jste ho viděl - ale nehodláme podnikat nic samoúčelného.“ „Teď vám asi nerozumím, pane barone.“ „Přece jsme o tom tehdy v letadle mluvili, prosím. Kdybychom létali s vámi jako s lékařem, teprve by to mělo význam. Já koupím letadlo a udělám si ošetřovatelskej kurs, Nikipi se naučí pilotovat...“

„Zase už, pane barone? Vy jste jako Marie a...“ „Divíte se, pane? Policajtů je sice taky pořád málo, ale lékařů ještě míň. Kdyby jich v teritoriích přibylo ročně deset, pořád to nemůže stačit. A vedle toho - nehrozí přitom takový nebezpečí, pane Siskou.“ Hlas pana barona zvroucněl.

„Člověče, pane barone...,“ začal jsem, ale už jsem nevěděl, jak se tomu stálému nátlaku bránit. „Ale co se týče vašeho odchodu,“ snažil jsem se změnit téma, „až to řeknu Betty...“

„Paní Betty už jsem tu možnost naznačil, prosím. Reagovala sice podobně jako vy, ale moje vývody uznala.“ Vracel se pak k svým studiím neúnavně každý den. Jednou večer k nám zašel Tomáš Lauren, prvně od našeho návratu, a trochu křečovitě se zubil, když mu Betty vytýkala, že na nás zapomíná. „Zasedněte a dejte si s námi,“ pozvala ho.

„Díky, rád. Jo, abych nezapomněl,“ začal, jen se usadil, „na toho Borga ve Wabassi Lake vypravuju Josse McCoye.“ -

Lulu se zájmem zvedl hlavu. „Není to ten mrňavej Skot se

zlatejma vlasama?“

„Zrovna ten, Lulu,“ povídám. „Ty zkrátka, jak se někde něco blejská, do smrti na to nezapomeneš, viď?“

„Víte o tom, že pan baron s Nikipim nás chtějí opustit?“ zeptala se Tomáše Betty.

„Jo?“ mírně se podivil Tomáš, ale vůbec se k té zprávě nevyjádřil.

„Copak je?“ zarazila se Betty. „Netrápí vás něco?“ „Taky se mně od začátku zdá, že není ve svý kůži,“ přidala se Marie. „Jenom nepovídejte, je vám to vidět na nose.“

„Ženám nic neuteče, prosím, pane Laurene,“ promluvil pan baron. „A já z vás mám taky nějakej divnej dojem.“

Tomáš pomalu jedl, pochutnával si, ale zřejmě se zároveň nad něčím zamýšlel. „Ono asi opravdu není nic platný před ženskejma něco zatloukat,“ řekl nakonec. „Já je do toho nechtěl míchat, ale - no, zkrátka - Chriss Brett utek z vězení.“

„Ne!“ polekal se pan baron.

„Už jo. Při transportu. Zabil přitom strážnýho a druhýho těžce zranil. Tady, v Edmontonu.“

„Chriss Brett,“ řekl jsem tiše. „To je mu podobný.“ „Kdy se to stalo, pane?“ zeptal se pan baron a v očích se mu objevilo světýlko úzkosti. „Předevčírem.“

„A - doufám - doufám, že už jste si promluvil s některým ze spoluvězňů, pane Laurene. A zároveň se bojím, že vím, co jste slyšel.“

„Běloch Brett studenej jako nůž,“ ozval se Nikipi. „Nikipi slyšel, co on říkal, když poznal, že Bílá vydra s ním jenom hrál tu hru.“

„Taky to pořád v sobě nosím, pane Laurene. V tom člověku není kouska citu, jenom nenávist k celýmu světu. A tahle nenávist se celá otočila jedním směrem. Proti vám, pane Siskou. A to je to, co asi zjistil pan Lauren.“ „Je to tak, Tony,“ řekl mi Tomáš. „Půjde po nás po všech, ale ty mu ležíš v žaludku nejvíc.“

„Chriss Brett,“ řekl jsem znovu a představil si ho, štíhlého, chlapeckého, s ledovým svitem v očích, mrštného jako malý jedovatý had, a právě tak nebezpečného. V životě mi nemůže odpustit, že jsem se tvářil jako člověk stejné sorty jako on, a pak jsem se podílel na

jeho zatčení. Z Chrissova hlediska nazíráno, jsem ho sprostě podvedl, způsobil, že přišel o bohatství, které spolu se svými kamarádíčky za cenu mnoha životů nahromadil, a nakonec jsem ho dostal do vězení.

„Tak on toho nebude konec, ani když se Tony rozhoduje odejít od policie?“ zeptal se pln starosti strýc Josef.

„Už jsme rozjeli pátrání naplno,“ řekl Tomáš Lauren. „A vy dávejte pozor. Jak se dozví, že jste tady, můžete ho mít na krku. Vy taky, pane barone, a Nikipi s vámi.“ „Jak jste povídali, že se mu říká?“ ptal se Lulu. „Tebe se to netýká,“ povídám. „Ty ho neznáš.“ „Já znám každýho,“ hádal se. „Nemáte tam něco k jídlu,“ zamrkal důvěrně na Betty. „Jak že mu říkáte?“

„Chriss Brett,“ řekl jsem potřetí, a vzpomněl si, jak mě Chriss vyprovokoval vytáhnout dýku, a já mu ji skoro zabodl do krku, aby už dal konečně pokoj. Teprve v té chvíli jsem ho přesvědčil, že jsem stejně ostrý chlapík jako on, a Chriss Brett byl ochoten přijmout mě za kamaráda.

„Takovej - takovej...,“ doloval Lulu v hlubinách paměti, a jeho nízké čelo se hlubokými záhyby počalo ztrácet ve smotcích černého drátu, co se mu houpaly nad očima. „... kluk, hubeňour,“ vykřikl vítězně. „Věčně by se pral, a jak si moh vystřelit po Indiánech, hned byl celej pryč.“

„A my si hříšně mysleli, že máme po starostech,“ řekl pan baron. „Ale ono vždycky něco číhá v záloze, aby to člověku skočilo na záda, když to nejmíň čeká.“

„Je tu nějakej funus?“ zeptal se Lulu bojovně. „Tak si na něj došlápnem, a je to.“

„Ty o něm víš?“ zeptal jsem se ho.

„Já? Co je to za pitomost?“ „Tak kam si na něj chceš došlápnout?“ „To je potřeba znát svoje lidi, ne? A kapku to...,“ zaťukal si na čelo. „Myslet, ne?“

„A kdepak máš ty svoje lidi, co?“ zeptal se ho Tomáš Lauren.

„Koukni se, pane policajt, jsem prvně v Edmontonu? Nejsem. Měl jsem vždycky prašule, když jsem se sem dostal? Neměl. Tak co?“

„Co? To mně snad prozradíš ty.“

„Někde spát musíš, ne? A jíst.“ Zpozoroval, že před něho Betty staví mísy a talíře, aby si vybral, na co má chuť. A pan baron povyrostl, když viděl, co Lulu s jídlem v zápalu vysvětlování provádí. „Není to jednoduchý?“ řekl Lulu.

„Nějaký zapadáky, co?“ řekl Tomáš Lauren. „Žádný zapadáky, tam tě policajti stejně pokaždý najdou. Maštale.“ Lulu se vítězně zazubil a znovu si zaťukal na čelo, aby nikomu neušlo, jaký je chytráček. Zdál se sám sebou nadšen. „Maštale,“ opakoval plný horlivosti. „Co tu okolo města mají koňský handlíři. Tam je každej syčák jako v peřinkách.“

„No člověče...,“ začal Tomáš Lauren. „Koukáš, viď, pane policajt. „To jsi jako policajt nevěděl, co?“

„Já přeci nejsem místní polda,“ řekl Tomáš Lauren. „Ty zdejší to nejspíš vědí. Ale jak tys k tomu přišel?“

„Jak? Nijak. Někdo mě tam vzal, když jsem jednou potřeboval přespat, a už to bylo.“

„A jak to, že tam nechávají zadarmo přespávat?“ „Copak já vím? Ale ty koňský handlíři mají všelijaký kšefty, a když se třeba přeznačkovává kůň, jsou potřeba lidi, a tak...“

„...a tak si myslím, že mně začíná svítat. Když třeba někde někdo zahlídne koně, ke kterýmu se právě nikdo nehlásí, a přivede ho, handlíři se taky moc nediví, co? A koně rádi schovají a přeznačkují. Tys tam taky nějakýho přived, chasníku?“

„Copak si můžu všecko pamatovat?“ utrhl se Lulu a trochu se zarazil. „Ale to je snad teďka jedno, ne? Když se tam mrknu...“

„Jen ty zůstaň hezky stranou,“ řekl jsem ostřeji, než jsem měl v úmyslu, a zastyděl jsem se. Je pravda, že mě Lulu tam nahoře loni prohánět a znepříjemňoval mi život, jak mohl, ale když mě pak zachránil před utopením, z nějakého záhadného důvodu ke mně při té příležitosti pocítil jakési osobité sympatie, a dával mi je zkrátka najevo tak, jak uměl.

„Já si taky myslím, že by ses do týhle záležitosti neměl míchat,“ řekl Tomáš Lauren.

„Jaký neměl míchat?“ bránil se Lulu rozhořčeně. „Když ti po kamarádovi půjde vzteklej vlk, taky zůstaneš hezky stranou?“

„To přirovnání je přesný, pane Laurene,“ řekl tiše pan baron. „Chriss Brett je opravdu jako vzteklej vlk, a myslím si, že každá pomoc je dobrá.“

„No jo, ale Lulu...,“ bručel mu do ucha Tomáš Lauren.

„Jakýpak dlouhý bavení,“ řekl Lulu rázně a zvedl se. „Paničko, kdybyste mně strčila do kapsy pár krajíců chleba,“ otočil se na Betty, „já bych se tam rovnou vypravil. Mně se zdá, že je sakra potřeba něco dělat, a ne tady jenom sedět a kafrat.“

„Lulu, ty lumpe, ty bys člověka dojal,“ řekl jsem, Lulu však neslyšel. Vycpával si kapsy svého károvaného saka s rameny jako almara vším, co mu Betty chystala.

„Není to hrozný?“ řekl jsem Marii. „Každou chvíli mi dokazuje, co je schopen pro člověka udělat, ale zároveň dovede někdy jít pěkně na nervy. A já potom mám výčitky svědomí.“

„Taky bych chtěla mít takovýho kamaráda,“ řekla zamyšleně.

„Vždyť ho máš,“ povídám. „Leží ti u nohou jako hravý štěně, a když mu budeš šlapat na packy, začne vrnět štěstím.“

Lulu nakročil ke dveřím. „Lulu,“ zavolal jsem. Otočil ke mně hlavu, a ona už mu zase rostla obráceně. „Dej na sebe pozor.“

„Ale no jo!“ mávl za sebe tlapou. „Přeci nejsem žádnej malej pitomec, ne?“

„Mně by bylo milejší, kdybys nikam nechodil,“ řekl Tomáš Lauren. „Ale když teda - kdy se hodláš vrátit?“

„Až se něco dozvím. Počítám tak zejtra.“

„A kde tě máme hledat, kdyby ses nevracel?“

„Já se hned tak neztratím,“ hodil za sebe Lulu a ukazovákem šťouchl do lítaček, až se prudce rozkývaly.

„Celou dobu se mně zdá, že všichni tu věc bereme vážně, jenom ten, koho se týká, ne,“ ozvala se Betty.

„Taky pozoruju,“ přidala se Marie.

„Přeci se nezačne třást jako malej pejsek,“ namítl Tomáš Lauren, starostlivou vrásku mezi obočím vsak skrýt nedokázal.

„Moment - moment,“ vyskočil Josef, „tadyhle někde . „ Začal se přehrabovat v novinách na polici. „Jo. Tady je zprávička o tom, že Tony byl propuštěn do domácího léčení...“ Rychle listoval v dalších

novinách. „No jo, pamatoval jsem si to dobře. Píšou tu, že rekonvalescenci stráví tady u nás, ve Webbs' House."

„Takže Chriss Brett to má s plnou adresou," řekl pan baron a podíval se kolem stolu.

„Copak je, Anny?" zeptala se Betty starší kuchařky, která už chvíli stále naléhavěji hučela do své dcery, a teď jí zlostně uštědřila několik štulců do kyprých zad.

„Ale nic, nic, paní," pospíšila si dcera, a rychle mrkala nazrzlými řasami. V očích jí stály slzy.

„Tak to řeknu sama," rozhodla se starší žena.

„Ne!" zakřikla ji dcera. „Počkej...!"

„Tak dost," řekl Josef. „Jestli máte nějaký soukromý tohleto, běžte si to vyřídit jinam. My máme jiný starosti."

„Jenom okamžik, prosím, pane Siskou," zasáhl pan baron. „Já tu nechtě zaslech něco z toho, o čem si paní Anny se slečnou Anny povídaly, a zdá se mně, že to není zrovna od věci." Postavil se před kuchařky, které ho o dobré dvě hlavy převyšovaly. „Co z vás kdo vytahoval o zdejším podniku, jak vám před chviličkou povídala paní matka?" zeptal se.

„To mě teda taky moc zajímá," přidal se Tomáš Lauren.

„Tohle je něco úplně jinýho," rozvzlykala se mladší Anny. „Máma nechce, abych si našla ženicha, a jak se někdo objeví, hned na něm něco vidí..."

„Tak moment," zasáhla matka. „Přeju ti, ne že nepřeju, ale někoho pořádnýho, a ne nějakýho pobudu nebo divnýho pocestnýho, jako byl tenhle poslední - a stejně se tu už dva dny neukázal."

„Jenom klid," krotil ji Tomáš Lauren. „Kdo to byl?"

„Šofér," pípla dcera.

„To tvrdil on. Ale jak to, že měl tolik volnýho času? A že chtěl vědět do puntíku přesně, jak to tu chodí, kdo tu bydlí..."

„To on jenom proto, že mě litoval, co mám práce, a že vařit pro tolik lidí..." Anny se rozeštkala do utěrky.

„Třeba se ukáže, že o nic nejde," broukal Tomáš Lauren. „Jenom musíme za týhle situace vědět všecko, to jistě chápete. No vidíte. Tak mně povězte, zajímal se ten váš šofér o hosty v jídelně, nebo o lidi

tady v kuchyni?“

„Já nevím - ale spíš tady.“

„A z nich - na koho se ptal?“

„On se moc neptal.“

„Ta husa mu všecko vyzvonila sama od sebe,“ zlobila se matka a zahrozila na dceru baculatou pěstí.

„On se vážně moc neptal. Jenom povídal, že ho zajímá, v čem žiju, že o mně chce všecko vědět.“ Rozplakala se nahlas.

„Nezdálo se vám, že třeba někoho ze zdejších lidí zná?“

Anny jenom vrtěla hlavou, a nám všem bylo jasné, že ať to byl kdokoliv, dozvěděl se bez velkých nesnází všecko, co chtěl vědět. A nikdo zřejmě nepochyboval, že nešlo o náhodu.

„A zmizel ve stejnou dobu, kdy utek Chriss Brett,“ povídal si Tomáš Lauren spíš pro sebe. „Jak se jmenoval a jak vypadal?“

Odpověděla matka. „Prej Jim Brown, ale tak se jmenuje každej druhej. Stejně velkej jako ona, jenom hubenej jako tyčka. Černý kudrnatý vlasy, propadlý tváře, a knírek jako sňatkovej podvodník. Chodil v koženejch kamaších, ale ruce měl jako milostpán. Ať mně nikdo neříká, že šofér od náklaďáku může mít takovýhle vymydlený ručičky.“

„Smím si zavolat?“ zeptal se Tomáš Lauren Betty a už vytáčel číslo. „Matte?“ promluvil do sluchátka. „UŽ jsi večeřel? Tak ještě počkej a připrav kartotéku. Jde o vysokýho, štíhlýho chlápka...“ A zopakoval popis. „Máš to, Matte? Já tam přivezu někoho, kdo se na ty fotky mrkne.“ Položil telefon.

Obě kuchařky na něho hleděly se znepokojením. „Vidíš to?“ řekla mladší. „Teď mě seberou.“ Dvojitá brada se jí třásla.

„Ale kdepak,“ uklidňoval ji Tomáš Lauren, „za chvilku jste zpátky. Sundejte si tu zástěru a pojďte.“

„Nikipi nahoru pro pušky,“ vyskočil chlapec. „Pro Mittinaki taky pušku. Bílá vydra třeba pistoli do kapsy.“

„Počkej, jenom to nepřeháněj,“ řekl Tomáš Lauren. Pohlédl ustaraně na mne. „Ale tebe bych snad měl na pár dnů odvézt k nám, co ty na to?“

„Na zejtra mě objednali do nemocnice na kontrolní prohlídku.

Povídal doktor Silvar, že to může trvat tak do tří odpoledne.“

„Tak dobře, uvidíme. Jdeme, Anny?“

„Tak to dopadá, když si mladý nedají říct,“ bručel Josef. „Já tě přemlouval, abys nechodil k tý policii. Kdybys byl poslech, v životě ses s tím Brettem nesrazil.“

Nikipi se přiřítil s puškami a podával panu baronovi hrst nábojů. Obě kapsy kalhot měl vyboulené. „V noci hlídat,“ řekl.

„Stačí dvě patrony, ne?“ řekl pan baron. „Nejsme v lesích.“

„Horší než v lese. Všude plno lidí,“ odporoval Nikipi.

„Neblázněte,“ povídám. „Vy z toho děláte úplnou vojnu.“

„Někdo si musí dělat starosti, když ty sám si je nepřipouštíš,“ ozvala se Marie. „Já už se nechci dívat, jak ležíš v bezvědomí a nikdo neví, jestli se ještě probereš...“ Zarazila se a bronzová pokožka jí ztmavla. Ještě chvíli mi však statečně hleděla do očí, přestože její uzardění zvýraznilo, a pak se otočila.

„Toníku,“ řekl mi Josef česky, „buď tý dobroty a uvědom si, že ti možná jde o všecko. A s tebou i nám.“ Jeho slova zněla v češtině kupodivu naléhavěji, než kdyby je pronesl anglicky.

VII

Anny se vrátila až pozdě večer. Tomáš volal, abychom o ni neměli starost. Zatím prohlíží fotografie výtečníků, které mají v kartotéce. Zároveň probíhá rozsáhlá šťára, a Anny si má některé exempláře, které by odpovídaly jejímu popisu, nenápadně prohlédnout.

Černovlasý šofér se však nenašel a nikdo ho neznal.

S příchodem tmy se pokojný hotýlek Webbs’ House proměnil v pevnost. Moje námitky nebral nikdo na vědomí. Rozhodl vlastně Napoleon. Vstoupil do kuchyně s čerstvě nabroušenou sekyrkou a s nebezpečně vyhlížejícím vrhacím nožem, zasunutým za opasek. Už jsem byl svědkem, jaké zázraky Indiáni s těmi nástroji dokáží, a délku a přesnost hodů jsem nestačil obdivovat. „Napo v noci dvůr, zahrada a zadní vchod,“ řekl kategoricky. „Vy vpředu.“ Šel a postavil přede mne pestře pamalovanou dřevěnou figurku, jednoho z těch indiánských bůžků, které ve svém obydlí, v přístavku na dvoře,

po večerech vyráběl.

„Díky, Napoleone,“ řekl jsem mu, „ale snad mně bude stačit ta armáda živých ochránců, co tu mám.“

Napoleon vstupoval do domu jen výjimečně. Celé dny štípal dříví a vykonával kolem nejrůznější práce, ale pak se najednou objevil, vešel do jídelny a před některého hosta beze slova postavil svého bůžka. A vždycky to byl někdo, kdo měl co dělat s divočinou, přestože jsme na

tom člověku nepozorovali nic, co ukazovalo na takovou spojitost. A nikdy se nestalo, že by obdarovaný odmítl, nebo se dokonce té pitvorné postavičce vysmál. Napoleonův výběr byl naprosto neomylný.

Vyptávali jsme se ho, jak vycítí, že je nablízku někdo, kdo je hoden dostat takový dar.

„Napo nevědět,“ odpovídal. „Duchové sami chtít od Napo k některej člověk pryč.“ „Ale proč?“

„Oni cestovat s dobrej člověk domů místo Napo, když Napo nemůže. Oni potom na dálku vypravovat Napo do ucha, co vidět. Napo je s nimi zase doma.“

Víc jsme se od něho nikdy nedověděli. Zřejmě mu rozuměla jen Betty, ale odmítala se na to téma bavit, a později i Marie. Napoleon kdysi onemocněl, a další pobyt v divočině by ho byl zahubil. Betty si ho tedy vzala k sobě. A pan baron s Nikipim vzdávali Napoleonovi hlubokou úctu.

„Neuškodí, když si Béla Nagy s Knutem Bergmanem budou dávat větší pozor na hosty, mají na ně čich,“ řekl strýc Josef.

„Jo,“ rázně přikývla Betty. „A jestli se ti zase něco nezdá, Tony, můžeš si jít lehnout.“

„Proč nezdá? Já si jenom myslím, že Chriss je až moc chytrej na to, aby se tu někde plížil kolem. Spíš uháněl někam do bezpečí, a vyleze, až opadne rozruch.“

„Víš co?“ řekla Marie. „Běž si snad opravdu radši lehnout.“

Šel jsem tedy poslušně do postele. A jak jsem předvídal, za celou noc se nic mimořádného neudálo.

Ráno jsem se vypravil do nemocnice. Než jsem vykročil na ulici,

přidali se ke mně s naprostou samozřejmostí Nikipi s panem baronem. Pušky sice nenesli, ale byl jsem přesvědčen, že nějaké zbraně po kapsách určitě mají.

„Lidi, to už je snad stihomam, co vás popadá," řekl jsem.

„Nikipi s Bílá vydra," řekl chlapec nesmlouvavě. „Dovolte nám to, pane Siskou," přidal se pan baron. „Já bych doma usychal starostí."

„Připadám si jako nějakej knížepán se svitou," povídám, ale už jsem je nechal, ať si dělají, co je jim libo. A jejich starostlivost mě hřála v duši.

Kráčeli jsme ulicemi, jeden z nich po mé pravici, druhý po levici, oba o krůček pozadu, a nepřestávali se rozhlížet. Už mě skoro nakazili., Pozorně jsem si prohlížel všechny chodce, které jsme míjeli, neviděl jsem však jedinou známou tvář, ani cokoliv podezřelého. Tak jsme dorazili do nemocnice a oba mě doprovodili až před ordinaci doktora Silvara. Nikipi by byl nejraději vklouzl do dveří se mnou, ale sestra ho zarazila.

„Copak, něco se stalo?" přivítal mě doktor Silvar. „Z vězení utek jeden lump, kterýho jsem tam pomáhal dostat, a vyhrožoval, že si to se mnou srovná."

„To vyhrožování je při vašem řemesle častej zjev, ne?" „Asi je. Já ještě nejsem u Kanadský jízdní tak dlouho, takže se s tím setkávám prvně."

„A kamarádi o vás mají starost, viďte?" Otočil se ke stolu a rozložil lejstra. „Tak jakpak se máme?" Na hlase jsem mu poznal, s jakým potěšením zase mluví po našem, jak mu ta řeč chutná.

„Však víte. Jako bych nikdy nebyl marod." „Tak se, svlíkněte, já si vás poslechnu, a pak vás proženeme přes rentgen a encefalograf, podají si vás neurologové. Ale jak to, že vás nedoprovází taky pan Lucien? Kvůli tý nemocnici?"

„On už má vážně nějakou vyhlídnutou?"

„Jistě, a koupě je skoro uzavřená. A není to zrovna malá nemocnice."

„Tak přeci," povídám. „Ten tajnůstkář . . ." Sestra několikrát významně zakašlala. „Ona nám nerozumí, tak je jí to dlouhý,"

broukal potutelně doktor Silvar. „Takže se do vás dáme.“

Když si odbyl svoje, sebral papíry a dovedl mě na rentgen. Usadil se se mnou v čekárně - oba moji průvodci nás doprovodili a zůstali stát na chodbě - a nepřestával mluvit. „Já jsem asi upovídanej jako babka Metelková od nás z Meříce,“ řekl, „ale vy si můžete pohovořit česky, kdy se vám zachce.“

„Tak máte zaskočit častěji, stejně jste u nás od toho výletu nebyl.“

„Já se zastavím - ale - víte, jak si ve Webbs’ House někdy připadám? Jednak trošku jako doma, pro to český jídlo a pro bezvadně ošetřovaný pivo, a jednak - neuražte se, jako nedávno u náčelníka Unkataka. Uvědomil jste si to někdy? Vy dva s panem Žižkou, a pak paní Betty, slečna Marie, Nikipi a pan baron, a potom ten podomek, Napoleon . ..“

„Samej Indián, já vím, ale všecko zlatý lidi, ne? A Napoleon je první Indián, s kterým jsem se po příchodu do Kanady srazil - nevypravoval jsem vám to? Bylo mi asi patnáct, a on mi tou svojí věčnou sekyrkou nahnal pořádnej strach.“

„On taky pořád kouká jako kakabus, věčně zachmuřenej .. .“

„Smutnej, doktore. Strašně se mu stejská po domově.“ „Jo, to bychom si zase mohli vypravovat to samý, jako už tolikrát, viďte,“ přikývl s hlubokým porozuměním a na vteřinku se zamyslel. „Ale tenhle malej pan baron - já už se vás chtěl dávno zeptat, proč se mu tak vlastně říká?“

„Já to taky dlouho nevěděl. Narazil jsem na něj na stanici Fort Providence na horním konci Velkého Otročího jezera. Sloužil tam jako ten nejhorší otrok u správce Společnosti Hudsonova zálivu - ten na něj tak volal.“

„Ten člověk vás úplně zbožňuje.“

„Snad proto, že jsem se k němu choval lidsky. Však si mě taky potom našel a už se mnou zůstal.“

„Takový lidi dovedou být věrný,“ pokyvoval doktor hlavou. „Kromě toho vaří pan baron fantasticky, a přitom je to děsně komická postavička.“

„Taky jsem si to zpočátku říkal, zvlášť když mně vypravoval, že svoje kuchařský schopnosti má po francouzských předcích, a jeden z

nich že byl pravej nefalšovanej baron. A strašně mu záleželo na tom, abych ho taky za Francouze pokládal.“

„A přitom má obličej indiánštější než všichni Indiáni, který jsem v životě viděl.“

„Jo, a když jsem ho pak poznal blíž, dost jsem se styděl, že jsem se mu v duchu posmíval. Je to snad ten nejlepší, nejspravedlivější a nejspolehlivější člověk, jakýho jsem kdy potkal. Ale ještě k tomu titulu. Není to tak dávno, zrovna když jsme loni honili ty pašeráky alkoholu, jak to do mě potom napálili, se pan baron musel vytasit s doklady, a představte si. On má nějakej certifikát, a víte, co na něm stojí? Já do tý doby vlastně nevěděl, jak se jmenuje, a najednou čtu: Baron Pierre Paul de France. Já myslel, že to se mnou praští.“

„Vidíte, jak se někdy člověk v lidech plete - ale koukněte se, už jsou tady.“

Dveře se pootevřely a ve škvíře se objevily dva pozorné indiánské obličeje, jeden starší, posetý sítí drobounkých vrásek, druhý chlapecký, s poněkud světlejší pletí, s očima jako zralé borůvky.

„Jen pojďte dál, pánové,“ zval je doktor Silvar „Ještě bude chvíli trvat, než nás vezmou.“

„To je pravda, a doktor se od vás může přiučit něco z indiánský medicíny, která má taky něco do sebe,“ povídám.

Pan baron skromně sklopil oči, jako pokaždé, když ho někdo pochválil. „Pan Siskou poněkud - promiňte mi ten výraz - přehání. Moje znalosti jsou velice povrchní.“

„Mittinaki dobrej doktor,“ řekl s přesvědčením Nikipi. „Když na šachtě moc nemocnej muž, co skoro umírali, Mittinaki všechny vyléčil. Když Nikipi postřelenej, Mittinaki si věděl rady.“

„Svatá pravda, kamaráde,“ přidal jsem se. „Já poznal jeho zázračný mastičky proti omrzlinám a čaje proti horečce.“

„My už jsme se domlouvali, že si na ty věci uděláme trochu času, viďte?“ řekl doktor Silvar.

„Ano, ale copak já vám můžu nabídnout, prosím. Těch pár pytlíčků s kořením, se sušenými kořínky a s mastičkami vás moc nezaujme,“ tvrdil pan baron.

„U nás doma jsme měli kořenářky,“ odporoval mu doktor Silvar,

„který dokázaly úplný zázraky. Takže se dám rád poučit. Ale už nás volají na rentgen.“

Když jsme navečer odcházeli z nemocnice, měl jsem znovu, tentokrát úředně potvrzeno, že jsem úplně v pořádku.

„Těmhle mládencům ze Severu se všecko hojí dvakrát rychleji než jiným pacientům,“ řekl bělovlasý primář, když prostudoval výsledky všech prohlídek. „Už můžete klidně začít běhat a cvičit. A samozřejmě vydatně jíst.“ Doktor Silvar se zakuckal.

„Pan primář se drobátko zmýlil, prosím,“ chechtal se pan baron, když jsem cestou domů vyprávěl, co mi povídal. „Dvakrát? Pětkrát rychleji. A kdyby tak věděl, že jste se prohánět se saněma, asi by spad ze židle.“

„Doktor Silvar se mu to bál prozradit,“ řekl jsem.

Smáli jsme se a žertovali a trochu pozapomněli, proč mě pan baron s Nikipim doprovázejí, ale opět se nic nestalo, nikdo si nás nevšímal, a my v dobré náladě husím pochodem vstoupili do kuchyně. A hned v prvním okamžiku jsme postřehli, že tam panuje nějaká zvláštní atmosféra.

„Copak, něco se tu stalo?“ zeptal jsem se.

„Tady ne, ale Mariin táta je marod,“ řekl Josef.

„Jak to víte? A kde je Marie?“

„Vyřizoval to tu Stan Sett, znáš ho, ne? Ten pilot, co rozváží po stanicích zásoby. Přiletěl a rovnou sem zaskočil.“

„A co je Henrymu?“

„To přesně nevěděl. Na stanici tu zprávu nechal nějakej Indián. Ze všeho nejspíš to vypadá na otravu krve nebo co. Marie se hnedka sebrala a letěla tam.“

„Cože?“ zarazil jsem se. „A vy jste ji nechali? To nemohla počkat na mě?“

„Ty bys seděl na zadku, kdyby tvůj táta onemocněl?“ zeptala se mě Betty. „A Stan se hned zase vracel nahoru na Aklavik, tak vzal Marii s sebou.“

„Jenomže má svou trasu a žádný odbočky dělat nesmí.

„Ten Indián bude na Marii čekat se saněma někde na místě, kde se říká Sobí údolí. Stan jenom přistane a hned poletí dál. A je to

odtamtud k Henryho chatě o jeden denní pochod blíž než ze stanice, povídala Marie.“

„Kdybyste byli zavolali do nemocnice, letěl jsem s ní.“

„Nebo někdo z nás, prosím.“ Pan baron se tvářil ustaraně. „Copak máš?“ zeptala se ho Betty. „Něco se ti nezdá?

„Náhody jsou všelijaký, prosím,“ řekl váhavě pan baron. „Ale když právě do týhle situace náhle přijde taková zpráva...“

„Abych pravdu řek,“ přidal se Josef, „taky nás potom napadlo, že je to krapet divný. Jenomže Stana Setta přeci známe, je to poctívej kluk, a do žádný lumpárny by se nezamíchal.“

„Stan vyřídil, co měl vyřídit, ale jak víme, co je to za Indiána?“ povídám. „A kdy vlastně Stan odlétal?“

„Brzy po poledni. Marie se ani nestačila pořádně naobědvat.“ Betty se kousla do rtů. „Ty, Josefe, oni mají možná pravdu. Měli jsme je zavolat.“

„Nestrašte, lidi,“ skoro se zlobil Josef. „Uvidíte, že bude všecko v pořádku.“ Ale i jeho se zřejmě zmocňovaly pochybnosti.

„Jestli je pan Henry opravdu nemocen a jde o sepsi, měl jsem být při tom, nebo ještě radši doktor,“ staral se pan baron. „Slečna Marie si jistě ví ve všeličems rady, ale přece jenom...“

„Poslouchejte,“ řekl jsem, „asi nezbude nic jinýho než najmout letadlo a vypravit se tam. Co když je to vážný?“ Vzpomněl jsem si na Roberta, na hrubiána Roberta, který mě tolik potrápil v době, kdy jsem byl nucen sdílet s ním jeho chatu, než si vyléčím omrzlé nohy a ruce, ale na druhé straně mi vlastně zachránil život, a byl jediným přítelem, kterého jsem tehdy měl. Několik dní mi před očima pomalu a v bolestech umíral po zraněních, která mu způsobila šelma nazývaná indiánský ďábel - rosomák. Trpěl jsem s Robertem pro svou bezmocnost, neměl jsem nic, čím bych mu aspoň ulevil, když už jsem ho nedokázal uzdravit.

„Za chvíli je tma,“ řekl Josef. „Dnes už ti nikdo nepoletí.“

Do téhle situace vstoupil Tomáš Lauren, a také on okamžitě vycítil, že se něco děje. „Dnes už se opravdu nedá nic podnikat,“ řekl, když jsme mu vylíčili, co nás zneklidňuje, „ale pouštět jste ji tam neměli. Kdybyste byli zavolali k nám...“

„My už to teďka taky víme, pane policajt,“ skoro se na něho utrhla Betty. „Ale Stan spěchal, a všecko se to schumelilo tak rychle, že na nějaký úvahy nebyl čas.“

„A Marie byla na to šup v kožešinách,“ přisvědčoval jí Josef, „jenom si zaběhla do lékárny nakoupit nějaký prášky a všecko, co by mohla potřebovat, cestou sebrala drožku a hned vyjeli.“

Zvedl jsem sluchátko a vytočil číslo letiště. Za minutku jsem měl na ráno rezervováno letadlo.

Pan baron mě tahal za rukáv. „Ať je tam místo taky pro mě, pane Siskou,“ dohlašoval se.

„Pro Nikipi taky,“ žádal z druhé strany chlapec.

„Víc se pro tu chvíli nedá dělat, tak přestaňte bláznit,“ řekla s přehnaným důrazem Betty. „A usaďte se někam, ať o vás v jednom kuse nezakopáváme. Jídelna je plná lidí a je čas večeře, jestli jste si nevšimli. Béla s Knutem musejí pracovat.“

„Tak copak je s tím Brettem?“ vyptával se Josef, když jsme se posadili. Pan baron začal roznášet talíře.

„Jako by se vypařil,“ řekl Tomáš. „Takovej poprask hned od samýho začátku, kolem plno lidí, a najednou nic. Zrovna tak, jako by se za prvním rohem propad do země.“

Pan baron stavěl na stůl mísu s polévkou. „Ta věc byla bezpochyby připravena předem,“ řekl.

„Všecko na to ukazuje,“ přisvědčil Tomáš.

„Copak o to, kamarádíčků svýho ražení měl jistě víc než dost, a je mezi nima jistě velice populární,“ mínil pan baron.

„Jenomže právě v týhle společnosti se za podobný služby krvavě platí,“ řekl Tomáš Lauren. „A kde se hýbou větší peníze, tam obvykle nastává ruch. Každej se snaží utrhnout co největší kus. Ale tady nic. Žádnej pohyb, a že mezi těma lidma máme pěknejch pár informátorů.“

„Třeba ty peníze ještě přijdou,“ řekl jsem. „Už tenkrát, když jsme ten případ uzavírali, jsme si byli jisti, že nikdo z těch lumpů neprozradil o svých ulitých pokladech všecko. A Chriss Brett bral docela slušný podíly z výtěžku, a co jsem stačil vypozorovat, zvlášť moc neutrácel, ani na to vlastně neměl čas. Takže si určitě někde

něco ukryl, a začne platit, až se k tomu dostane.“

„Jistě. Jenomže bohužel nikdo nemá ponětí, kde ten úkryt hledat.“ Tomáš Lauren si všiml upřeného pohledu mladší kuchařky. „Ne, toho vašeho fešáka ještě nemáme,“ odpověděl na nevyslovenou otázku. Anny se pomalu odvrátila. „Ale my ho najdeme, nebojte se.“ Zarazil se a hleděl k lítačkám.

VIII

Do kuchyně vklouzl Béla Nagy s prázdným tácem v ruce a držel půlku dveří otevřenou. „Lulu jde,“ zavolal a něčemu se divil.

Důvod jeho překvapení jsme poznali vzápětí. Svým medvědím způsobem a se špičkami ukoptěných střevíců k sobě se uličkou mezi stoly v jídelně valil Lulu Pruďas, a okolo ramen si držel dlouhého hubeného chlápka, na kterém byl nápadný jeho smrtelně bledý, bohatým potem se lesknoucí obličej. Hosté zvedali hlavy od jídla a ten nesourodý párek si zvědavě prohlíželi.

„Pán je snad nemocen?“ staral se pan baron, jen se za oběma muži zavřely dveře. „Copak mu schází, že se tak potí?“

„Ale neschází,“ broukl spokojeně Lulu, a tvrdě posadil svého společníka do židle. „Přišel to - jak se tomu říká?“ Obkroužil nás pohledem a podrbal se v černém roští na bradě. „Jak se chodí k faráři...“

„Přece nemyslíte ke zpovědi, pane Luciene,“ přimračil se pan baron.

„Zrovna to myslím,“ zazubil se Lulu, a my jsme zatím neznali důvod jeho nevídaně dobré nálady.

„Tak už nás nenapínej, mládenče, a ven s tím,“ vrčel Tomáš Lauren a zpod obočí si prohlížel bledého pána, který trčel ze židle tak, jak dosedl, bez pohybu. Oči nezvedal a rty se mu téměř neznatelně třásly.

„Kdyby nejdřív bylo krapet piva,“ ohlédl se Lulu po Josefovi. „Šlapeme skoro přes celej Edmonton, tak mně dost vyprahlo.“

„Snad ne?“ lekal se pan baron. „To jste museli jít aspoň tři hodiny.“

„Něco snad vydržím, ne?“ skoro se na něho utrhl Lulu, ale hned si zase vzpomněl, že se před chvilkou z něčeho těšil. Znovu se podíval na Josefa, jestli už mu nese to pivo, na které si za svého pobytu ve Webbs’ House navykl.

„Pánovi taky?“ zeptal se Josef už na cestě k výčepu.

„Tomuhle?“ píchl Lulu palcem za sebe, a bledý pán sebou trhl. „Ani zanic. Až se to...“ Vystrčil bradu na pana barona.

„Vyzpovídá,“ napověděl mu pan baron.

„Třeba,“ řekl pojednou nepřítomně Lulu, pozoroval sklenici, kterou mu Josef přinášel, a svým nápadně červeným jazykem si olizoval rty.

„Já nechal rovnou natočit dvě další,“ řekl Josef. A

sedl si, a právě tak jako my, nedočkavě přihlížel, jak Lulu obrací sklenici a bez polykání si nechává stékat pivo do hrdla.

Lulu byl zdánlivě soustředěn jenom na svou žízeň, náhle však hrábl za sebe. Bledý pán se právě zvedal a mrkal po dveřích. Lopatovitá ruka Lulu Pruďase mu padla na rameno, div mu nezlomila klíční kost. Lulu zakloktal, rozkašlal se, a když se utišil, skoro přátelsky zabručel: „Tak tohle na mě, kamaráde, už nikdy nezkoušej. Špatně bys dopad.“

Mně se zdálo, že bledý pán špatně dopadl už teď. Tvář měl staženou bolestí, a když ho ta hromská tlapa pustila, div se neskulil na zem.

„Proč jste šli pěšky a nevzali si drožku?“ ptal se pan baron.

„Kdepak,“ zatřepal na něj Lulu prsty. „Já těmhle městským panáčkům nevěřím. Třeba by se znali a chtěli na mě něco zkoušet...“

„Tak už dost,“ řekl Tomáš Lauren. „Přived sis kamaráda. A co dál?“

„Kamaráda?“ divil se Lulu. „Vypadá na mýho kamaráda?“

„Viděli jsme, jak sis ho ved,“ provokoval jsem ho, aby se už konečně vyjádřil. „Jak dva šohajové ráno od muziky.“

„Jo tohle! Já si ho neved - vlastně teda ved, protože mně v jednom kuse utíkal. Nejdřív jsem ho držel jenom za ruku, on sebou ale cukal a lidi koukali, co se děje. A nejvíc koukali policajti. Tak jsem si ho drap takhle kolem ramen, on už byl hodnej, a lidí si mysleli, jak se

máme rádi.“

„A k čemu nám tu bude dobrej?“ ptal jsem se, a stejně jako v ostatních, ve mně narůstalo napětí. Lulu toho člověka jistě nepřivedl jenom tak pro nic za nic. Jeho výprava se týkala Chrisse Bretta. A tenhle člověk by tedy měl něco vědět, leda že by se Lulu zase jednou spletl. Přestože jak jsme se přesvědčili, v něm divočina vypěstovala postřeh a hbité reakce, taková malá zmýlená by Lulu Pruďasovi taky nedala moc práce.

Tomáš už nečekal a zkusil to sám. „Tak kam se poděl Ghriss Brett?“ zeptal se bledého muže. Muž sebou trhl stejně jako před chvílí.

„Slyšels?“ houkl mu Lulu zblízka do ucha, a muž nadskočil.

„Psst,“ zasyčel Josef a ohlédl se k lítačkám. „Cože? Jo, aha,“ Lulu si položil prst na rty. „Tak slyšels?“ opakoval šeptem, který zněl jako odfukování parní lokomotivy.

„Tak aby bylo jasno,“ řekl Tomáš, když muž neodpovídal, a nastavil mu před oči policejní průkazku. „Za napomáhání k útěku z vězení je několik let.“

„Na řeči on nedá,“ řekl Lulu, pomalu se na židli otočil a namířil na muže ukazovák velikosti uzenky. „Teďka dostaneš taky jedno pivo - támhle už ho ten premovanej nese - a pak začneš vyzpěvovat jako - jako...“ „Skřivánek,“ navrhl pan baron.

„Jo,“ souhlasil Lulu. „Protože jináč...“ Zahrozil muži před nosem.

Zdálo se, že by bledý pán nejraději odjel s židlí až ke zdi. Měl zřejmě z Lulu Pruďase panickou hrůzu.

„On ti všecko poví, neboj se,“ řekl Lulu Tomáši Laurenovi. „Jen co si lokne. To víš, není zvyklej tak běhat jako já - ale co bys chtěl - línej kočí, furt jenom na kozlíku... Tak co, kamaráde, nemáš snad na to pivo chuť?“ Poklepal muži ukazovákem na kostnaté koleno. Muž poslušně natáhl ruku po sklenici, pak se k ní přisál rty, a polovina obsahu zmizela. „Já věděl, že mu přijde vhod,“ řekl Lulu spokojeně, a opět položil muži dlaň na rameno. Bledý pán se přikrčil. „Tak se začni ptát.“ „Zajímá mě jenom jedno,“ řekl Tomáš a přitáhl si židli. „Chriss Bret. Jak to bylo s jeho útěkem?“

Dlaň Lulu Pruďase zdánlivě jenom tak lehce ležela na mužově

rameni, ale muž najednou poskočil a pokoušel se uhnout. Potom cosi poplašeně zachrčel.

„Takhle bych ti asi nerozuměl," řekl Tomáš Lauren a zblízka si muže prohlížel. „A ty dej tu ruku pryč."

„No, tak třeba jo," řekl Lulu neochotně. „Mně nedělá žádnou potíž ji tam zase dát."

Podivoval jsem se, jak to dnes Lulu Pruďasovi zapaluje, i jeho rozvernosti. Nejpravděpodobnější vysvětlení bylo, že se někde dosyta popral. Mimoděk jsem hledal stopy pěstí, nebo aspoň škrábance, jenomže v jeho obličeji bylo velice málo holé kůže, a ruce měl v pořádku. Oblečení taky.

„Tak jinak," řekl Tomáš Lauren. „Jméno?" „Lang," zachraptil muž a ohlédl se po tlapě, která ležela docela blízko, vedle nové sklenice piva. „Robert Lang."

„To už je lepší. Jak dlouho znáš Chrisse Bretta?" „Chtěl bych se ještě napít."

„Jo," milostivě mu dovolil Lulu. „Ale žádný vopičky s tou sklenicí si nezkoušej, já si tě hlídám," varoval ho. „Tak jak dlouho!" Tomáš Lauren ztrácel trpělivost. „A teď už žádný rozmýšlení a žádný pití, dokud se nedozvím, co chci."

„Já nevím. Pár let," řekl Lang. „Co to je - pár let?" „Tak pět šest." „To byl ještě skoro kluk."

Lang o jeho slovech uvažoval. „On snad vlastně nikdy nebyl kluk. Je pořád stejnej." „Co tím chceš říct?"

„Že byl dospělej už jako dítě. Odmalička se protloukal sám, bez rodičů."

„A všelijak, co? Ponejvíc jako lump." „Lump?" podivil se Lang. „Lump...," opakoval. „Jestli je lump, tak se jím neudělal sám. Nic dobrýho nikdy nepoznal, a vyrůstal tak, jak mu to dovolilo prostředí, v kterým žil."

Tomáš Lauren ho chvíli pozoroval. „Ty nejseš kočí, viď? Aspoň ne odjakživa."

Lang mu pohled oplácel, ale mlčel. Už se trochu vzpamatoval, bledost z jeho obličeje se vytratila. „Slyšels?" houkl Lulu. „Ne," řekl Lang. „Ne odjakživa." „Proč to teda děláš?"

„Mám rád koně.“ Zachytil pochybovačný pohled Tomáše Laurena. „Jinak v tom není nic - nic, co by vás zajímalo...“

„Mě zajímá všecko. A jestli jsi už měl s námi co dělat, stačí, když se mrknu do kartotéky.“

„Nenajdete mě tam. A tamto - zkrátka, rodinný záležitosti.“

„Dobře, prozatím to nechme tak. Ale poslyš, kterejpak je to, ten vysokej a hubenej jako ty, černý kudrny a mexickej knírek? Co chodí v kožených kamaších?“ Lang na vteřinku stiskl rty. „Neznám,“ řekl krátce. Obě kuchařky, tváře rozpálené od plotny, zvedly hlavy. Mladší si pomalu přikryla dlaní ústa. Očima visela na Langovi.

„He?“ zeptal se Lulu zase jednou svým starým způsobem.

„Ale znáš,“ řekl s určitostí Tomáš Lauren. „Tak povídej.“

„Nechce se mu?“ zajímal se Lulu. „To se dá zařídit.“ „Takovejch, jak jste povídal, je moc,“ řekl Lang neurčitě.

„Kdepak, právě že není,“ vrtěl hlavou Tomáš Lauren a vytáhl svůj oblíbený notes. „Tak já si to píšu.“ Lang však mlčel.

„Kraci,“ začal se rozehřívat Lulu. „Jestli já...“ „Ale já ho fakticky...,“ začal Lang, koutkem oka postřehl, jak se Lulu netrpělivě pohnul, a zarazil se.

„... od včerejška neviděl, chtěl jsi říct, ne?“ napovídal mu Tomáš Lauren. „Nebo od předvčerejška?“

Lang se stále neměl k řeči. Smotky smolně černých drátů na bradě Lulu Pruďase se začaly zachvívat.

„On si, veliteli, ještě asi nespočítal, že bychom si pro něho neposílali, kdybychom už všelicos nevěděli,“ nahrával jsem Tomáši Laurenovi. „He?“ podivil se Lulu.

„Až potom, kamaráde, až potom,“ uklidňoval jsem ho. „To je taky policajt,“ ukázal na mě Tomáš Lauren notesem. „A měl by sis přebrat, co ti napovídá.“

„To je furt nějakýho párání,“ vybuchl Lulu a vrazil Langovi okurkovitý nos skoro do obličeje. „Poslední slovo. Jestli to z tebe hned teďka nezačne padat jako peníze z toho...“

„... z forbesu,“ znovu mu napověděl pan baron. „Ale vždyť já vím! Tak jestli nezačne, uvidíš tanec. Nejdřív ale raneček hvězdiček.“ A místo nosu mu nastavil před oči pěst jako kus

červené, hranaté, rozpukané skály.

„Tohle přeci nedovolíte," řekl Lang Tomáši Laurenovi. Zdálo se, že už ho Lulu tolik neděsí. „Pst," řekl zase strýc Josef. „Jo, pst," zamračil se Lulu na Langa. „Nedovolím," souhlasil Tomáš Lauren, „ale rovnou si tě odvezu k nám. Ale tam se taky najde pár takových lamželezů." „Jak jsi to řek?" zajímal se Lulu. „Lamželezo," opakoval mu pan baron. Lulu si to slovo převaloval na jazyku. „Je to hezký, ale tamto bylo lepší. Jak mě to, kruci, pojmenovala v nemocnici ta indiánská slečna?" Zamračil se tentokrát na mě. „Jo, mastodont. To jako že jsem tak velkej." Tiše se radoval, jako vždycky, když si na tu chvíli vzpomněl. „Víte, co to je - mastodont?" ptal se, a když jsme povětšinou přikývli, byl trochu zklamán. „Mastodont," opakoval si pro sebe. „A řekla to tak krásně..." „Nebyla to Marie, ale nejdřív já," povídám. „To je jedno, ale ona líp než ty."

Lang nevěděl, co si o nás a naší debatě myslet. Ale když viděl, že Lulu se k němu znovu s hrozivým výrazem obrací, a Tomáš Lauren na něj zároveň s pobídkou kývl, zřejmě spíš proti své vůli řekl: „Tak teda jo, znám ho. Nebo spíš vím, kdo to je." Tomáš Lauren mlčky otevřel notes a mladá kuchařka těžce dopadla na stoličku vedle obrovitého sporáku, kde z hrnců stoupala pára.

„Emil Barnes - ale já o celý tý věci fakticky skoro nic nevím, a zrovna tak nevím, proč si tenhle váš člověk vybral právě mě."

„On asi věděl proč," řekl Tomáš Lauren. „A teď už se rozpovídej. Nejdřív, odkud sem ten Barnes přišel." „Podle toho, co jsem slyšel, asi z Ottawy." „A dál? Jen pokračuj."

„Co dál? Povídám vám, že vlastně nic nevím, ani jsem se o takový záležitosti nikdy nezajímal. Víte, jak to chodí. Člověk něco zaslechne tady, něco támhle, a dává si to dohromady, ale jestli je to tak doopravdy ..."

„Tak nám prozraď, co jsi zaslech, my už si to přebereme." Tomáš přešel k telefonu a už se ptal na dovolení jenom omluvným posunkem. „Je tam Matt Richardson? Jak to? Povídal jsem mu, že ho asi ještě budu potřebovat." Chvíli poslouchal. „Večeři - večeři - taky moh počkat. Jak se vrátí, ať se spojí s Ottawou. Emil Barnes. Jde o

toho údajnýho šoféra s knírkem. Zprávu chci hned. Matt ví, kde jsem.“ Šel se posadit. „Můžeš pokračovat,“ vybídl Langa.

Lang hledal, odkud začít. „Ten Barnes je tu už asi měsíc, a nikdo neví, co vlastně dělá. Přicházel a odcházel, jak se mu chtělo, a bavil se většinou jenom s patronem. Ani v čeledníku nespal, zařídili mu pokojík v hlavní budově. To je asi všecko, co o něm vím.“

„Jen to ještě zkus. Hlavně jak pasuje dohromady s Chrissem Brettem.“

„Chriss - ten už u nás pár let nepracuje, ale čas od času se ukázal, a bylo na něm vidět, že se mu daří slušně. Když jsme se ho ptali, co dělá, jen se ušklíboval, ale nikomu to nebylo divný. On o sobě nikdy moc nehovořil. A pak jsme četli v novinách, do jakýho svinstva se zamíchal.“

„Nikdo z vás o tom dřív nevěděl, co myslíš?“ Lang uvažoval.

„Těžko říct, ale spíš ne. Snad - snad jenom patron něco tušil.“

„Jak se jmenuje ten váš patron?“ „Edward Taylor, po straně se mu říká Cirkusák.“ „Podívejme se! Malej, černej, široký kotlety až na bradu, a vzadu na temeni malá lysinka. Svobodnej, obvykle žije sám.“

„To je přesný,“ přikývl Lang překvapeně. „No vida,“ brumlal si Tomáš, a znovu se přesunul k telefonu. „Ale dlouho tu není, co?“ ptal se, zatímco vytáčel číslo.

„Koupil ty stáje - jsou to asi dva roky.“ „To souhlasí. Haló, Matte, to je dost. Už jsi mluvil s Ottawou? Tak je popožeň, a zároveň vydoluj všecko, co se dá, o Edwardu Taylorovi, co se mu říká Cirkusák. Potom seber dva tři chlapy a přijeď sem. A druhý auto pro nás.“ Položil sluchátko a s omluvou se ohlédl. „Nezlobte se, že vám dneska dělám z podniku policejní stanici, ale jde o čas...“

„Policajta máme v rodině, tak jakýpak omluvy,“ řekla Betty.

„Děkuju.“ Tomáš znovu přisedl ke stolu. „Tenhle váš patron se s Chrissem Brettem kamarádil, co?“

„Dost,“ přikývl Lang. „Nechtěl bych mu křivdit, ale hádám, že ty hlášky o společných kšeftech budou pravda.“ Na Langovi byly znát pochybnosti. „Chlapi si o tom taky šuškali - zkrátka, vypadalo to tak, že Chriss Brett financuje nějaký společný podnikání, a že jde nejspíš

o překupnictví. Chápejte, všecko je to sesazený dohromady z pozorování celý party, co bydlíme v čeledníku, nikdo z nás nic konkrétně neví. A že teda se kupovalo kradený zboží a posílalo se někam jinam, aby se nedalo tak snadno vystopovat, třeba zrovna do Ottawy, ale taky do Montrealu, Toronta, Hamiltonu a Quebecku...“

„Zahlíd jsi někdy něco, co by tyhle domněnky potvrzovalo?“

„Já ne, ale chlapi povídali, že se zadním vchodem trousí do budovy všelijaký lidi - teda - jenom za tmy. A hned z chodby za dveřma se chodí do jedný místnosti - je velká pomalu jako biograf - ale nikdo z nás se tam nikdy nedostal. Někdy je odtamtud slyšet hluk, bouchání a rachocení a tak.“ „No vidíš, co zajímavostí nám můžeš prozradit, a pak

že nic. Ještě tohle: Nikdo z vás se nepokoušel zjistit, co se tam děje?“

„Máme dost svý práce, patron se stará, aby se nám nezkrátily žíly. A taky, do hlavní budovy se vlastně vůbec nedostaneme.“

„Personálu vstup zakázán? Já už to u některejch pánů šéfů viděl.“

„Úplně ne, ale všecko je zorganizovaný tak, že tam nemáme co dělat, a když to přeci jenom někdy někdo zkusil, patron nebo některej z těch jeho třech poskoků, se mračil jak sedm čertů.“

„Dejme tomu, že rachocení znamená manipulaci s tím zbožím. Ale povídals, že se posílá dál. Jak?“

„Jeden z těch poskoků, Dan Winters, používá fasuněk, takovej ten vůz s plachtou a otvíracími boky, kterej ale stojí vzadu, zatímco ostatní vozy na dvoře. Dvakrát třikrát týdně s ním jezdí do města, koně si připřahá sám. Chlapi ho několikrát zahlídli u nákladovýho nádraží.

„To se zdá dost jasný,“ řekl Tomáš Lauren. „Jak se říká těm třem poskokům, který tam zřejmě nemáte moc rádi?“

„Jak jsem povídal, Dan Winters, a pak Rolf Porter a Ben Morgan, ten vede papírování.“

Tomáš si jména poznamenal. „A jakpak asi do týhle společnosti pasuje Barnes, co bys hádal?“

„Tak tohle vážně netuším. Jedině snad, že by měl co dělat s tím zbožím, co chodí do Ottawy, jestli je opravdu odtamtud.“

„Možný to je, ale proč se ukázal až teď? Nebo jsi ho tu už zahlíd?“

„Ne, zatím ne. A proč až teď?“ Lang pokrčil rameny.

„No, co nám vychází? Ten váš patron se nejen zná s Chrissem Brettem, ale je s ním - řekněme - v obchodním spojení. Pak přijede jeden chlápek s knírkem, zřejmě je s Taylorem jedna ruka, a za měsíc je Brett venku z basy. A zmizí, jako by se vypařil. Nevypadá to jako týmová práce?“

„Chlapi u nás taky povídali, že Brettovi určitě někdo pomoh, ale šéfa s tím nikdo nespojoval.“

„Nepozorovali jste v posledních dnech kolem hlavní budovy něco neobvyklého? Nějakej ruch? No jo, domů by si ho Taylor asi nebral, spíš ho rovnou uklidili někam dál. Kdypak jsi naposledy viděl Emila Barnese?“ „Možná předevčírem, ale určitě to nevím.“ „Ze by se nám Brett zatoulal do Ottawy? Ale všelijakých schovávaček může mít celou hromadu. Co bys řek, proč by asi Barnes chodil do tohohle podniku a zajímal se o lidi, co tu bydlí?“

„V tom vám teda vůbec nepomůžu,“ Lang poposedl. „Nemoh bych dostat ještě jedno pivo, prosím vás?“

„Moh,“ řekl Josef, který stejně jako my ostatní napjatě poslouchal.

„Pověz mně ještě jednu věc,“ řekl Tomáš, „proč tys tak poslušně šlapal tady s kamarádem? Moh jsi zavolat o pomoc, když jste procházeli kolem policajtů?“

Lang se na vteřinku zarazil. „Vždyť by mně zlomil vaz.“

„Před policajty by si to snad nedovolil.“ „Třeba ne, ale risknul byste to vy? Koukněte se na něj - a na ty jeho ruce. jak jsem moh vědět, co ho napadne?“

„Dobře, ale stejně mně není jasný, proč jsi zapíral, že znáš Barnese.“

„Je zadobře s patronem, a to už je první podezřelá věc. A celej byl takovej divnej, trochu záhadnej, a zároveň nápadnej - zkrátka, nikomu z nás se nezdál. Takovýmu se i chlapi od koňů vyhnou, aby se nedostali do maléru.“

„Vidíš, ty huso,“ slyšeli jsme od plotny hlasitý šepot, a mladší Anny se dala do tichého pláče.

„To ještě nevysvětluje, proč jsi ho zapíral.“ „Já myslím, že jo. Ten chlap vypadal, že je v jednom kuse napůl v kriminálu, a já bych se do žádnýho nechtěl dostat. O maléry nikdo nestojí, ne?“ „Když už v jednom jseš až po uši, viď?“ „Cože?“ polekal se Lang.

„Zrovna nedávno jsem zaslech něco o tom, jak se živí koňský handlíři. A kdo tam pracuje, chtě nechtě se umaže taky.“ Tomáš čekal na odpověď, ale Lang mlčel.

„Jak lidi drží klapačku, když by spíš měli vypravovat, jsem hned celej vzteklej,“ zahučel Lulu. Asi se mu zdálo, že sám už příliš dlouho mlčí.

„Počkej,“ zarazil ho Tomáš. „Zkusíme si zalicitovat, Langu. Taylorovy kšefty s kradeným zbožím?“ „Ani po smrti,“ vyděsil se Lang.

„Nějaký zástoje okolo koní na vlastní pěst?“ nadhodil Tomáš.

„Kdepak, jak by se to dozvěděl, rovnou by mě vyrazil.“ „Tak teda Taylorovy pokoutní obchůdky s koníčkama?“ Lang tentokrát neodpověděl, a Lulu na Tomáše významně mrkl.

„A přeznačkovávání koní?“

„Jo,“ řekl s důrazem Lulu a spokojeně kývl. Zároveň do Langa skoro přátelsky rýpl loktem.

„Jaký...“ Lang na minutku stiskl rty a pak se podíval Tomášovi do očí. „No jo, tak teda jo. Párkrát. Jinak by mě byli rovnou vyhodili. Ale jenom ze začátku, pak už jsem se tomu vyhýbal, jak to šlo. Řek jsem jim, že jim na příplatky kašlu.“

„Proč ses bál, že by tě vyhodili?“

„Já - tenkrát jsem neměl kam jít. Byl jsem na dně. A tam mě chlapi vzali mezi sebe - a na nic se neptali.“ Tomáš mlčel. Lang na něho mrkl a sklonil hlavu, ale věděl, že Tomáš čeká na pokračováni. „To všecko - všecko kvůli ženě,“ rozhovořil se potichu. „Některá dovede udělat člověku ze života peklo - nezachováte se, ať děláte, co děláte. Vydržel jsem to pár let a pomalu jsem se dával na pití. A pak si to pití vzala za důvod, aby mě mohla nechat.“

Nikdo nepromluvil. Od plotny se k jednomu vzlykání přidalo druhé. „Já nechci, aby mě někdo litoval,“ zvedl Lang hlavu. „Vy jste se ptal a já vám podle pravdy odpověděl. A už je to dávno.“

„Co jsi dělal předtím? A promiň mi to tykání, já tykám kdekomu.“

Lang dal posunkem najevo, že mu to nevadí. „Jsem drogista. Měl jsem vlastní krám.“

„Proč teda děláš u koní a nevrátíš se ke svýmu?“ „Už jsem to povídal. Mám rád koně - a...,“ Lang zaváhal. „Tady žiju mezi chlapy, který řeknou na rovinu, co mají na srdci, žádný obezličky. A je jich pár, skoro pořád ty samý. V krámě - ale nemyslete si, že jsem nějakej cvok - tam vidíte desítky lidí denně, a to bych už asi těžko snášel.“ Podíval se z Tomáše na Lulu Pruďase. „Už můžu jít?“

„Aspoň něco k večeři vám snad nabídneme, ne?“ řekl Josef.

„Rád přijmu, samozřejmě si to zaplatím.“ „Kdo jí tady u toho stolu, neodváží se sáhnout po peněžence,“ řekla Betty. Pan baron čile vyskočil a běžel pro talíř.

Tomáš si ťukal notesem na koleno. Při každém zvuku zvenčí zvedl hlavu a podíval se na hodiny.

„Tak se mně zdá, Lulu, že jsi hrábnul vedle, ale zároveň přived toho pravýho,“ povídám.

„He?“ udělal si Lulu, který nad něčím dumal. „Že jsem si to nemyslel!“ „Jako co?“

„Že řekneš právě tohle.“

„No jo - když ty na člověka vybafneš jako pes na veverku... A co jsi to vlastně povídal? Ze jsem šáhnul vedle?“

„Nevšímej si ho,“ řekl Tomáš Lauren. „Moc jsi nám pomoh, vážně. Jak jsi na něj vlastně přišel?“

„Jak? Nijak. Oběh jsem pár stájí, co znám, a poslouchal řeči. Všude mám nějaký kamarády, co mě rádi vidí, a taky se přeci umím ptát, když se chci něco dozvědět, ne?“

„To jistě,“ ujišťoval ho Tomáš horlivě. „A co dál?“ „Dál to bylo jednoduchý.“ „Dobře, ale já bych to rád slyšel.“ Lulu se začal ošívat.

„Co bys moh slyšet? Nic. Nikde se o tom Brettovi nebavili, až pak na jedný štaci padlo jméno stájí, co je odtamtud tady ten.“ „Kolik těch štací jsi oběh,“ zeptal jsem se. „Kolik - kolik - jak to mám vědět? Já je nepočítal.“ „A na který ses porval?“

„Cože?“ vydechl Lulu, a najednou se polekal. „Jak to - já - kdo ti co to - nalhal?“

„Nikdo. Já tě znám. Všichni, jak tady sedíme, tě známe.“

„Jakto znám?“ zahromoval Lulu. „Jaký známe? Heleď se, kamarádíčku, já už asi na tebe byl moc dlouho hodnej, jak tak koukám, že jo?“ „Pane Luciene, pst,“ napomenul ho pan baron.

Lulu po svém zvyku mávl za sebe tlapou. „Ale vždyť já vím,“ pokřikoval, přece jen se však trochu krotil. Naštěstí panovala v jídelně dobrá nálada. „Tak kde?“ zeptal jsem se.

„Co furt má?“ vztekal se Lulu, a postupně hledal odpověď u všech, co se nacházeli v kuchyni. Bylo jenom dobře, že si nevšiml pobavených ohníčků v očích Nikipiho a pana barona. Josef se otočil a kuckal do kapesníku, a Betty ho bouchala pěstí do zad.

„Lulu, ty uličníku,“ povídám, „já to na tobě poznal hned, jak jsi přišel. Tu náladičku jsi neměl jenom z koukání na hvězdičky.“

„Včera večer přej byla nějaká mela ve stájích u Hollanda,“ ozval se Lang. „Dneska jsou chlapi samá náplast, a pár jich ztratilo nějakej ten zub. A jeden leží v nemocnici. Přeražený žebra.“

Lulu mu okouzleně visel očima na rtech. „Jo?“ zeptal se. „A kolik jich bylo?“

„Raněnejch? Snad asi patnáct.“

„Jo?“ radoval se Lulu. „A kdo to tam to - roztočil?“

Lang už dávno pochopil situaci. „Prej tam vpadla nějaká gorila, na něco se začala vyptávat, slovo dalo slovo, a z čeledníku mají dětskou stavebnici, co si ji podal zlej chlapeček.“

„Jo?“ zeptal se Lulu potřetí, zvýšeným hlasem. „A víš ty, že jseš docela dobrej kámoš? Já tě nerad to - ale koukni se na ty moje ruce. Když něco popadnu, já se necejtím. Tak do smrti dobrý, jo?“ A natáhl pravici.

Lang se na ni s despektem podíval. „Já ti teda ruku podám, ale slib mně, že nebudeš mačkat. Anebo radši jenom takhle.“ Pleskl do nastavené dlaně, a než po něm Lulu hrábl, rychle ucukl. „Vždyť ty bys na ty svoje ruce měl nosit zbrojní pas,“ dodal omluvně.

„Pověz nám, Lulu, proč jsi je tam u toho Hollanda začal pohlavkovat?“ zeptal jsem se.

„Dělali ze sebe moc chytrý, no, když to mermomocí musíš vědět,“ utrhl se Lulu. „Samá srandička - zrovna jako ty.“

„Nepovídej, že si troufli dělat si z tebe legraci. Jenomže ty už jsi byl moc dlouho hodnej, co? Těch necelejch čtrnáct dnů od návštěvy u Unkataka bylo k nepřečkání, viď? A koňáci, to jsou chlapi, co pro facku daleko nejdou, takže ti nedalo moc práce zvednout je z kavalců.“

„Ty víš pokaždý všecko nejlíp, co? Ale počkej, až se dostaneme někam nahoru. Já tě zase proženu, až ti chytnou gatě.“ .

„Domluveno, Lulu,“ povídám. „Ale ještě jsi mně neodpověděl.“

„A na co zase, kruci?“ cukal sebou Lulu.

„Že jsi přived toho pravýho, co všelicos ví.“

„Jak - jak,“ potřásal Lulu svou lichoběžníkovou hlavou.

„On tam nikdo jinej nebyl,“ řekl Lang. „Chlapi si zašli do hospody, tak drapnul mě.“

„No,“ přisvědčil mu Lulu a rozhodil ruce, jako by mi právě všecko dopodrobna vysvětlil.

„Tak to jo,“ řekl jsem bezmocně. „Už je mně všecko jasný.“

„To je taky dost,“ řekl Lulu a rozhlédl se po kuchyni, kde se všichni smáli, dokonce i mladší Anny se ze svého smutku pousmívala. Lulu si nejdřív nebyl jist, jestli se má přidat, potom se krátce, hromově zasmál s nimi a v obdivu se zadíval na své ruce.

„Tady, prosím,“ položil pan baron před Langa s neustávajícím chichotáním porci, nad kterou i Lulu Pruďasovi zašvidraly oči.

„Pro mě by tam krapet nezbyl?“ zeptal se. „Já od včerejška kale nejed.“

„Jistě, pane Luciene, co byste radši?“ „To je jedno. Třeba všecko, co by jináč zbylo.“ „Ach jo,“ povzdechl si pan baron. „Ale nedostanete to najednou, prosím. Hezky jedno po druhým.“

„Vždyť to furt povídám,“ bručel si Lulu. „Samý citýrování...“

„Ale papání ti chutná, viď?“ povídám. „Tak se nerouhej.“

„Chutná - chutná, mně chutnalo vždycky. A stejně jsou tady ve městě lidi chudáci. Viděls tu někde pořádnej kus šťavnatý sobí pečínky? Nebo kosti...“ Lulu natřásal ruce před obličejem, jako by užuž měl nějakou popadnout. „Nejlepší jsou ty dlouhý z nohou, spodní konce holeně, to znáš?“ zeptal se pana barona, který mu nakládal na talíř. „Rozťukneš je sekyrkou, a pak...“ Uzenkové prsty

pravice se jemně sevřely a tahaly, tahaly, „... hezky pomaloučku - morek - to je to nejlepší. V životě jsem nic lepšího nejed.“

„Je mi vás líto, pane Luciene,“ pravil pan baron odměřeně. „Soudím, že tenhle mozeček ve speciální úpravě by moh být nejmíň stejně chutnej.“

„No jo, třeba jo,“ souhlasil Lulu nepřítomně a chřípí se mu roztahovalo. Očima hledal lžíci.

„Vidličkou, prosím, pane Luciene. Leží vám vedle talíře.“

„Vidličkou, vidličkou,“ hučel Lulu, „copak se na tohle něco nabere? Dejte mně pořádnou lžíci. Vidličkou jako bych si na jazyk hodil rozinku.“

Teď už se usmíval i Lang, a ztratil trochu své rezervovanosti, kterou si zachovával i potom, když se jeho situace vyjasnila.

„Nechtěl bys zase rovnou naběračku, mládenče?“ zeptal se Josef. „Když jsem tě tenkrát zahlíd, povídal jsem si, že to nářadí je tak akorát příbor na tvoje proporce.“ Lulu se nejdřív prudce otočil, ale když viděl, že se Josef usmívá, taky naježil vousy do úsměvu. „Ale už odteďka, jo?“ řekl.

„Nic takovýho.“ Tón pana barona zpřísněl. „Až budete zase nahoře v tom svým kozím chlívku, jak vaše obydlí jistě trefně nazval tady pan Siskou, hltejte si jídlo třeba rovnou z hrnce. Tady jste mezi civilizovanýma lidma.“ „No, a je to,“ postěžoval si Lulu Josefovi i sobě, a jeho radost pohasla. Popadl lžíci, kterou mu za nesouhlasného pomrkávání pana barona podala Betty, a surově ji zapíchl do talíře. Skoro polovina té dobroty, nad kterou se mi sbíhaly sliny a kterou bylo třeba vychutnávat po kousíčkách, zmizela v nenasytném otvoru, skrytém v černých křovinách. Lulu polkl a hlasitě říhl.

„Čuně,“ šeptal si pan baron, běžel na druhý konec kuchyně, a sedl si na stoličku zády ke stolu.

„S tebou je, chasníku, vždycky veselo, co?“ řekl Tomáš Lauren. „Ze všeho uděláš kabaret.“

„Já?“ podivil se Lulu s plnou lžící před pusou. „Já přeci myslím všecko vážně.“

„Tím hůř,“ kývl Tomáš, a najednou zbystřil pozornost. „Už jsou tady. Jenom ještě trochu rozruchu a pak všichni vypadnem,“ sliboval

Josefovi a Betty.

Béla Nagy zřejmě čekal venku a přivedl je zadem, přes dvůr. „Co by si hosti pomysleli," šeptal Josefovi, „kdyby nám tu mašírovali jídelnou policajti?"

„Tak co máš, Matte?" zeptal se Tomáš Lauren obrovitého muže v uniformě.

Lulu přestal žvýkat a v obdivu na něj s otevřenou pusou civěl. „Krucinš," řekl potom procítěně.

„Dobrej večer," řekl Matt Richardson, a jeho bystré

oči nás jediným pohledem vyfotografovaly. Jak jsem později poznal, každou podrobnost uložily Mattu Richardsonovi do mozku snad nadosmrti. „Je toho dost. V Ottawě jim chvilku trvalo - ale tadyhle to máš." Položil před Tomáše strojem hustě popsaný papír.

Tomáš po něm jel prstem a občas spokojeně zabručel. „Ale - ale," řekl jednou nebo dvakrát. „No, má toho vrchovatě, ten pan Emil Barnes." Zvedl oči k mladší z kuchařek. „Buďte ráda, Anny, že to takhle dopadlo. Ten člověk je, kromě jiných lumpáren, v podezření z vraždy osamělý ženy."

„Panenkomarjá," polekala se matka. Pak si obě padly do náručí a začaly plakat. „Vidíš to, holčičko moje," huhlala.

„No-no-no," uklidňoval je Josef, a ten nezvykle rušný večer už mu šel zřejmě na nervy.

„Zatím to tu nevidím, ale spojení na Chrisse Bretta se určitě někde ukáže." Tomáš Lauren si vzal od Matta další papír. „Aha, pan Taylor," řekl spokojeně. „Ale tohle je asi opatrnější pán, tenhle pan Cirkusák, co?" povídal si pro sebe. „Podezření fůra, jenom co si z dřívějška pamatuju, ale zatím se moc neumazal. No nic, dneska se to možná změní." Trochu váhavě zvedl pohled k Richardsonovi. „Já tady ve městě do vašich záležitostí nemám zrovna moc co mluvit, ale tohle je věc, co začala v teritoriích."

„Máme zelenou," zašklebil se Matt. „Šéf povídal, ať ti jdeme na ruku. Ale písemně nám nic nedá."

„Prima." Tomáš si oddychl. „A Matte, máš to povolení k prohlídce, co jsme tenkrát nepoužili?"

Matt se znovu rozhlédl, tentokrát opatrně a pátravě. „Někde bych

ho tu měl mít," řekl a poplácal se po kapse.

„Jseš k nezaplacení, Matte," řekl spokojeně Tomáš. „Ty myslíš na všecko. Kolik máš lidí?"

„Tady ty dva," ukázal Matt na muže, kteří zůstali stát u dveří. Jeden z nich právě nenápadně vyhlížel ke sporáku a krátce popotahoval nosem. „A šoféry. Stačí to?" „Zná tě ten Taylor? Nebo některýho z nich?" „Ne, my tu s ním zatím neměli žádnou práci. Ty hříšky si přines odjinud."

„Pojedeš s námi a ukážeš nám, jak se dostat dovnitř?" otázal se Tomáš Langa. Otočil několik listů v zápisníku. „Tadyhle nám nakresli plánek budovy, hlavně vyznač přízemní okna a dveře."

„Ty, Tony, brzy vstáváš," řekla rázně Betty, když viděla, že se chystám taky.

„Jen ať jede, už je zdravej, povídal mně doktor Silvar," řekl Tomáš.

„Vy jste ale prevít, viďte," vybafla Betty procítěně. „No vidíš to, Josefe? On jenom kouká, aby už měl Tonyho zase v drápech."

„V každý akci jsme stáli s Nikipim po boku pana Siskou, prosím, pane Laurene," předstoupil před Tomáše pan baron.

„To nejde, pánové, tady nejsme nahoře..." „Dal jste nám tehdy při honbě na ty pašeráky alkoholu vystavit průkazky pomocných strážníků, pane," připomínal pan baron.

„Ty platily jenom na ten jeden případ." „To by snad nebyla tak vážná překážka, prosím ..." „Nejde to, lidi, vážně. Rád bych, ale tady platí jiný předpisy."

„Měl jsem vždycky dojem, prosím, když jsem vás tak pozoroval, že předpisy je možno přizpůsobit okamžitý situaci, pane Laurene, jestli prominete, že se vyjadřuju tak bez obalu."

„Já o vás slyšel dost," řekl Matt Richardson, „a docela bych uvítal, kdyby dva takoví rázní chlapíci šli s námi, ale moji šéfové jsou moc blízko. A do maléru byste mě přivést nechtěli, co?"

„Ale já můžu, ne?" Lulu se zvedl. Byl stejně veliký jako Matt.

„Počítám, že k žádný pranici nedojde," odmítl ho Tomáš. „Samý administrativní záležitosti, takže by ses moc nepobavil, fešáku."

Lulu se zamračil. „Tady se jeden v jednom kuse odstrkuje,"

bručel, a nespokojeně přihlížel, jak se chystáme k odchodu.

Josef hleděl ustaraně. „Člověče, Toníku, tohle já nemám rád," promluvil česky a mimoděk zase přešel do angličtiny. „Stojí ti to za to? Už abys šel na ty studie..."

„Však on na ty studie půjde," vyhrožoval Lulu, „kdybych měl vzít bič na psy a švihat ho po lejtkách až k tomu mistrovi."

IX

Jeli jsme ulicemi, kde večerní ruch už pomalu ustával, a čím dál k periférii jsme se dostávali, aut, povozů i lidí bylo méně a méně. I světla tu byla rozsazena řidčeji, a jednolité řady domů se začínaly trhat, ponechávaly mezi sebou volné prostory, potom se po stranách začaly zvedat prkenné ohrady, střídané malými dílničkami, minuli jsme skupinu už úplně venkovských stavení s malým krámkem mezi sebou, přejeli jsme starosvětské náměstíčko s nízkým kostelem a úzkým patrovým domem, na němž svítil nápis Hotel Evropa, a ponořili jsme se do tmy.

„Na příští odbočce doprava," řekl Lang, „tam už to uvidíte."

Řidič zabočil do aleje vzrostlých topolů, na jejímž konci opět zamrkalo pár řídkých světel.

„Tady radši zastavte," radil Lang. „Mohli by nás slyšet."

Vystoupili jsme do tmy. Dveře tiše klaply. Lang vykročil před námi. Když jsme obešli roh, objevila se dlouhá jednopatrová budova, stojící v úzké šeré ulici. Pokud jsme mohli v nedostatečném osvětlení vidět, krčily se uprostřed fronty pouze jedny dveře a několik zamřížovaných okýnek. V prvním patře se jich černala celá řada. „Vypadá to spíš jako vězení," povídám. „To je zadní strana. A tamhle těma dveřma se nosí ty věci," řekl Lang potichu.

„Tady naproti jsou sklady Nákupní obilní společnosti, co?" ptal se Matt. Vysoká budova bez oken lemovala druhou stranu ulice a táhla se zdánlivě do nekonečna. Ulice se zdála pustá, jen poblíž domu, který nás zajímal, stál osamělý vůz s ojí trčící do tmy.

Lang zamířil k širokým dvoukřídlým vratům. Malá branka v nich byla pootevřena. Zlehounka do ní strčil, a když zaskřípala, zadržel ji.

„Snad prolezete," řekl a mrkl po Mattově obrovité siluetě. První se protáhl na druhou stranu.

„Vy dva zůstaňte venku, každej na jeden roh," řekl Tomáš řidičům, než stačili vstoupit. „Hlavně pozor na ty dveře."

Před námi se rozkládal rozlehlý, spoře osvětlený dvůr, na jehož vzdálenější straně jsme spíš tušili, než viděli dlouhé nízké baráky. Několik oken svítilo. „Stáje, kolny a čeledník," řekl Lang tiše. „Pár chlapů ještě nespí."

Popošel několik kroků. Pod botami nám tlumeně zaskřípal udusaný písek. „Tamhle nahoře," ukazoval Lang na přední trakt hlavní budovy, „je patronův byt." Do tmy zářilo velké francouzské okno, v přízemí na vzdálenější straně budovy ještě jedno, obyčejné. „Tam bydlí ty tři poskoci."

„Pohromadě?" divil se Matt. „Tady je přeci hrůza místností."

„Skoro třicet. Hlavně nahoře - jeden pokojíček vedle druhýho. Tady v tom rohovým nad námi bydlel ten Barnes. Ale patron je chce mít pohromadě, a těm třem to vyhovuje. Celý večery mastí karty."

„Vy dva se postavte taky každej na roh. Pozor na přízemní okna i na vchod, ale nedupat," řekl Matt. Počkal, až muži zaujali svá místa a splynuli s tmou, a poklepal Langovi na rameno. „Ty běž domů. A nikomu ani slovo."

„A...," zaváhal Lang, „...všecko dobrý? Tamto, co jsem vám řek..."

„Tys nám na sebe něco řek?" divil se Tomáš Lauren. „Já se nějak nepamatuju. Naopak vím, žes nám moc pomoh, tak srdečný díky."

„Já děkuju," řekl Lang a otočil se.

„Tak jdeme na to," broukl spokojeně a s jakýmsi dychtivým očekáváním Tomáš Lauren, když se Lang začal ztrácet v šeru.

Vchod byl nad úrovní dvora. Z obou stran k němu vedlo několik stupňů, lemovaných dřevěným zábradlím. Neslo stejné ozdobné vyřezávání jako balkón před francouzským oknem nad námi.

Tomáš Lauren blikl baterkou, našel na rámu bytelných dveří zvonek a krátce ho stiskl. Kdesi v dálce se ozvalo cinknutí. „Tak jak jsme se domluvili, Matte. Zdržíš ty tři tady dole. My navštívíme pana šéfa, Tony ti ho přivede a já se ztratím." Zaposlouchal se. „Pozor,

někdo se šourá.“

„Kdo je?“ ozval se ochraptělý hlas. „Jen otevřte,“ řekl Tomáš a ještě něco nejasného zadrmolil.

„Cože?“ ptal se hlas, a zároveň cvakl zámek a dveře se pootevřely.

„Policie,“ řekl Matt a vmáčkl se dovnitř dřív, než muž mohl zareagovat. Vešli jsme za ním. „Jen tiše, o nic nejde,“ uklidňoval Matt muže, který začal otvírat ústa. Byl pomenší postavy a stál u zdi jen v nátělníku, starých pytlovitých kalhotách a neforemných bačkorách. Šle mu plandaly vzadu po zemi. Matt ho s konejšivým, kamarádským úsměvem nenápadně postrkoval do chodby vlevo, odkud se ozývaly hlasy.

„Hej, Dane, Rolfe,“ zavolal muž.

„Jenom klid, pane Morgane,“ broukal Matt. „Jste přeci Ben Morgan?“

„Vy mě znáte?“ řekl muž překvapeně. „Co se děje?“ Další dva muži vyšli ze vzdálených dveří a pustili se k nám.

Tomáš Lauren mně krátce stiskl paži. Matt nás svou postavou kryl, mohli jsme tedy nepozorovaně vklouznout na schody. „Potřeboval bych od vás pár informací, pánové,“ slyšeli jsme Mattův rozvážný hlas. „Dlouho vás nezdržím.“

Tiše jsme vyběhli do prvního poschodí. Pode dveřmi proti schodům se rýsovala tenká zářící čárka. Tomáš přikročil blíž, natočil hlavu a poslouchal, a když se nic neozývalo, zaklepal.

„Copak?“ ozvalo se. „Proč sakra ještě otravujete?“ Tiché kroky se přiblížily a klapla západka. Dveře se doširoka rozlétly a my jsme se dívali do zlostných černých oček, které se vzápětí překvapeně vykulily.

Tomášův popis seděl přesně. Muž byl ještě menší než ten, co nám otevřel, po stranách kulatého, zarudlého obličeje se mu od uší po bradu ježily široké černé kotlety. Z pokoje za ním na nás dýchlo zatuchlé teplo.

„Pan Edward Taylor?“ zeptal se Tomáš až přespříliš zdvořile.

„To jsem já.“ Muž se napřímil a vystrčil břicho. „Kdo vás sem pustil?“

Nerudně k nám vzhlížel.

„Policie.“ Tomáš, vytáhl průkazku, já jsem ukázal svou.

Zdálo se mi, že Taylor maličko ztuhl, odpověděl však stejně nabubřelým tónem. „No prosím. Co pro vás můžu udělat?“

„Kdybyste se obtěžoval dolů. Potřebovali bychom se vás a vašich lidí na něco zeptat.“

Taylor se podíval ze mne na Tomáše a zase zpátky. Nehýbali jsme se a on trochu ztratil jistotu. „Když to musí být,“ řekl. „Ale chystám se do postele.“ Vykročil rovnou mezi nás, takže jsme se museli rozestoupit, a bez ohlížení se pustil ze schodů. Šel jsem za ním a koutkem oka jsem zahlédl, jak se Tomáš svým lehkým kočičím krokem rozbíhá chodbou dozadu.

Z přízemí hlučely vzdáleností zkreslené hlasy. Matt se třemi muži stál pořád ještě v chodbě. Mluvili všichni jeden přes druhého.

„Tak co je,“ zavolal Taylor pánovitě.

„Dobrý večer, pane,“ přiložil Matt ruku ke štítku čepice. „Jestli to šéf neudělal, omlouvám se, že vás tak pozdě večer vyrušujeme, ale jistě vás nemusím ubezpečovat, že bychom si to bez vážného důvodu nedovolili.“

Trčel nad Taylorem jako topol nad patníkem tam venku v aleji. Taylor zakláněl hlavu.

„Dobře, dobře, tak si pospěšte,“ poroučel.

„Hned, hned, pane. Nemýlím-li se, jste pan Edward Taylor, majitel tady toho podniku, že ano?“

„To je přeci jasný,“ řekl Taylor netrpělivě. „O co jde?“

„S pány jsem se už seznámil. Pán Ben Morgan, váš účetní,“ ukázal na muže se spuštěnými kšandami, „pan Dan Winters, a pan Rolf Porter, je to tak správně?“

Taylor zamlaskal nevolí. „No ano, ale snad abychom se konečně dostali k věci.“

Matt vytáhl zápisník a rozvážně v něm listoval. „Tak to bychom teda měli všecko v pořádku,“ povídal si pro sebe a něco si zaškrtl. Nejdřív však dlouho olizoval hrot tužky.

„Tak dál, dál,“ pobízel ho Taylor.

„Jistě, pane.“ Matt se odtrhl od svých zápisků. „Po půjčovnách

koní, po jezdeckých klubech a po stájích tady ve městě se potuluje nějaký individuum, který se vyptává na někoho, kdo by i nás moc zajímal. Neukázal se taky u vás, pánové?“

„Jaký individuum?“ chtěl vědět Taylor. „A po kom se ptá?“

„Tak tohle já bych spíš chtěl slyšet od vás, prosím.“

„Potloukal se tu někdo cizí?“ rozhlédl se Taylor po svých zaměstnancích.

Všichni tři horlivě zavrtěli hlavami. „Já tu sedím celý dny, ale nikoho jsem nezahlíd,“ promluvil muž s kšandami.

„Ve stájích u Hollandů způsobil výtržnost a několik zaměstnanců zranil.“

„U Hollandů že by někoho přepral?“ zatvářil se nedůvěřivě Dan Winters. „To není možný. Tam je to jeden větší rváč než druhej, dokonce je mezi nimi několik vysloužilých boxerů.“

Matt po mně mrkl a já jsem uznale pokýval hlavou. Lulu si pro své radovánky vybral opravdu důstojné prostředí, a Matt jich teď pohotově využil.

Matt nahlédl do notesu a studoval prázdnou stránku. „Jeden muž leží s těžkým zraněním v nemocnici.“

„Kterej?“ ptal se třetí z mužů, Rolf Porter.

„Právě se to pokouším rozluštit.“ Matt si zvedal notes k očím a pak se rozhlédl po stropě, odkud mrkala jediná slabá žárovka. „Jenomže pište čitelně těmahle tlapama. To od člověka nemůže nikdo chtít.“ Krátce se zasmál. Nikdo se nepřidal.

„Můžeme jít k nám, je tam lepší světlo,“ navrhl Porter. Taylor ho stihl zlostným pohledem.

„Díky, to by třeba pomohlo,“ souhlasil Matt.

„Ale máme tam dost binec,“ snažil se ho zadržet Ben Morgan, který reakci svého šéfa zpozoroval.

„Já na pořádek taky nejsem zrovna moc háklivej,“ rozkládal Matt a nenápadně mrkl za mne. Tomáš se neukazoval.

„A co nám je po tom, že se u Hollandů někdo popral?“ vrčel Taylor. „Holland je stejně starej lump a podvodník.“

„Tohle já těžko můžu posoudit, pane,“ krčil Matt rameny.

Mezitím jsme došli do pokoje těch tří. Binec pro to, co tam

panovalo, je slabé slovo, a čistý vzduch neměli o nic raději než jejich šéf. Místnost byla dost velká, ale všude ležely hromady svršků, po zemi se povalovaly jezdecké boty, a kavalce s rozházenými pokrývkami zabíraly značnou část zbývajícího prostoru. Zařízení doplňovalo několik bytelných skříní, a na stůl se židlemi zbyl jen docela malý plácek uprostřed pod holou žárovkou.

Na stole, mezi špinavým nádobím a přeplněnými popelníky, stály sklenice, láhev s kořalkou a povalovaly se karty.

Muži stáli mezi tím vším nepořádkem - zřejmě jim vůbec nevadil - a dívali se na Matta, který svým tělem zakrýval dveře. Nahlížel jsem mu přes rameno.

„Na koho se měl ten dotyčnej vyptávat?“ nahrál Mattovi Dan Winters.

„Na jistýho Emila Barnese a jistýho Chrisse Bretta,“ pronesl Matt jen jako mimochodem, ale bedlivě všecky pozoroval, a já se díval s ním.

Všichni se ovládli, v očích se jim však něco změnilo. Nejklidnější zůstal Taylor. „Neznám,“ řekl krátce. „Vy jo?“

„O tom jednom jsem něco zaslech, no jo, jakpak ne,“ řekl Ben Morgan. „Psalo se o něm v novinách.“

Morgan je z nich nejchytřejší, napadlo mě. Případ, v němž jednu z důležitých rolí hrál Chriss Brett, doslova otřásl veřejným míněním, a kdo by tvrdil, že o něm neslyšel, nutně musel být podezřelý.

„Jen si vzpomeňte šéfe. Ten zlatej důl - a ty Indiáni...“ „Jo, pamatuju se,“ kývl Taylor.

„Vy jste asi nikoho z nich neznali, co?“ zeptal se Matt. „No jo, kdepak taky, že jo?“

S potěšením jsem pozoroval, jak Tomášovi připravuje půdu, jak ty čtyři ukolébává, aby potom útok, který nutně musel přijít, byl o to překvapivější. Roli trochu přihlouplého policajta hrál dokonale. „Já bych si tadyhle ještě potřeboval napsat jména všech vašich zaměstnanců,“ pokračoval.

„Proč to?“ divil se Morgan a Taylor začal netrpělivě luskat prsty.

„Jenom běžná policejní rutina,“ uklidňoval ho Matt. „To víte, úřední šiml. Proti tomu jsme všichni bezmocný.“ „Tak pište,

pište,“ pobízel ho Taylor. „Bene, nadiktuj mu to, a já si snad už můžu jít lehnout, ne?“ A vykročil.

„Jenom ještě moment, pane,“ zarazil ho Matt, ale Taylor stejně neměl naději projít. „Kdyby se náhodou na něco zapomnělo, abychom vás už potom nemuseli budit.“ „Na co by se, sakra, mohlo zapomenout?“ troufal si Taylor. „Ben mně vede papíry, takže ví pomalu víc než já sám.“

„Ale přeci jenom, pane. Vy jste tu šéf, že jo...“ „Tak si už ale pospěšte,“ poroučel Taylor. „Začni, Bene!“

Ben diktoval a Matt smolil písmenko za písmenkem, a vyptával se na výslovnost, některá jména si nechával hláskovat, a zdálo se, že Taylor roste. „Tenhle Lang,“ zvedl Matt oči od notesu, „copak je to za člověka?“

„Lang? Jako každej jinej,“ řekl Ben. Taylor už brunátněl.

„Já jenom, že jsem to jméno někde natrefil. No nic, tak dál.“ A zase maloval písmenka do notesu. Taylorovy oči plály zlobou, a on dostával barvu vařených raků.

Zaslechl jsem tichý šelest. Zaťukal jsem Mattovi na záda.

„Tak tohle byl poslední, co?“ zeptal se Matt a najednou mu šlo psaní docela rychle. Ustoupil stranou.

„To je dost!“ odfoukl si Taylor, a znovu chtěl vykročit, ale ve dveřích stál jiný habán a znemožňoval mu volný průchod. „Co, vy toho ještě nemáte dost?“ utrhl se. „Všechno v pořádku,“ chlácholil ho Tomáš, „už jdeme. Ty, Matte, to tu dodělej a přijď za námi.“ Ustoupil a Taylor se vyhrnul na chodbu. Pustili jsme se s Tomášem za ním. „Jo, pane Taylore, ještě maličkost,“ zavolal Tomáš, než se Taylor dostal ke schodišti. Slyšel jsem, jak se dveře pokoje za námi zavřely.

Taylor se zastavil, jako když ho bodne, a pomalu se otáčel. „Poslouchejte, člověče, pro ty pitomosti, co chcete vědět, tady šaškujeme pomalu půl hodiny. Tak se koukejte vymáčknout, a potom jdu rovnou spát.“

Obešel jsem Taylora a Tomáš přistoupil blíž. „Tam nahoře, v tom rohovým pokojíčku, někdo bydlí?“ zeptal se.

V Taylorovi hrklo, ale hned se vzpamatoval, a vzápětí ho roztřásl

vztek. „Cože!“ začal pokřikovat. „Vy jste si mně dovolil bez mýho vědomí čmuchat po domě? Tak tohle si teda odskáčete, kamarádíčku!“ začal šermovat pěstmi, až se mu vystouplé břicho natřásalo. „Já vám zatopím, panáčku. Mám svoje styky...“

Tomáš se zřejmě bavil. S lumpy, a ještě k tomu s nafoukanými lumpy, neměl slitování a rád je trochu natahoval na skřipec. „Jenom docela náhodou jsem tam nakouk, pane,“ řekl omluvně.

„Na to jste neměl právo! A už koukejte vypadnout! A hned!“

„Ano, jenom jsem vám zapomněl oznámit, že jsem ten pokoj zapečetil.“

„Jak!“ začal vyřvávat Taylor, a já jsem doufal, že Matt s těmi třemi vede dost hlasitou debatu. „Co jste to řek?“ „Zapečetil,“ opakoval trpělivě Tomáš. „Kvůli důkladnější prohlídce a otiskům prstů. On ten pán, co tam bydlel, se zachoval trochu neopatrně. Zapálil dopis, hodil ho do kamen, ale nepřesvědčil se, jestli shořel. A on zatím uhořel jenom růžek.“ Tomáš vyčaroval zelenou obálku.

Taylor začal ztrácet barvu. Znenadání hrábl po obálce, ale minul. „Dejte to sem,“ syčel. „Hned mně to vraťte.“ „Je to teda vaše. Takže jste nám lhal, když jste tvrdil, že Emila Barnese neznáte.“

Taylor skočil na návnadu. „Vlastně ani nevím, co je to za dopis. Něco jste mně podstrčil...“ Začala se mu chvět brada.

„Proč jste mně ho teda chtěl sebrat?“ „Proč... Myslel jsem, že mi patří, ale splet jsem se.“ „Nesplet, pane Taylore, leda, že by někdo jinej používal obálky s vaší firmou. Koukněte se.“

Taylor se na Tomáše neočekávaně vrhl, tloukl ho pěstí do prsou, a znovu se pokusil zmocnit se dopisu. Popadl jsem ho zezadu kolem ramen a přitiskl mu ruce k tělu. Opřel jsem se zády o stěnu a zahákl mu nohu kolem lýtek. Ještě chvíli sebou cukal, potom mi zvadl v rukou. Rámusu jsme nadělali dost, slyšel ho i Matt. Za rohem se otevřely dveře.

„Něco se děje, šéfe?“ ptal se.

„Nic, nic,“ zavolal Tomáš Lauren. „Jenom tadyhle pan Taylor drobátko uklouz. Ale už jsme to zvládli.“

„Tak prima, šéfe. Mládenci znají spoustu parádních fórků, rád bych si je poslech.“ A dveře zaklaply.

„No, pane Taylor, už budete mít rozum?“ zeptal se Tomáš.

„Pusťte mě, člověče,“ trhal sebou Taylor, „zlomíte mi ruku...“

„Poslechni ho, Tony, a vy mně, pane Taylor, věřte, že zapíráte zbytečně. Všecko na vás víme, jinak bychom nepřišli, to si račte uvědomit. A tady ten dopis, co jste vlastnoručně psal - je to ale vážně neopatrnej mládenec, ten Emil Barnes. Tahá takovej důkaz po kapsách z Ottawy až sem, a pak ho ani nedokáže zničit. A ještě se s tou svou nápadnou vizáží prochází po městě a chodí za děvčetem, takže si ho domácí můžou dobře prohlídnout. A navíc se vyptává na lidi, co zajímají Chrisse Bretta.“ Tomáš se díval, co jeho slova s Taylorem udělají, a nezklamal se. Taylor pobledl a rukou mimoděk šátral po zdi. „No tak, pane Taylor, dejte si říct. Vážně nemá cenu zapírat.“

„Nic nevím,“ zachraptil Taylor. „Nic vám neřeknu.“

„Jdete na to špatně. Kdybyste si třeba vymyslel, že jste nevěděl, jak se jmenuje člověk, co tu s vámi měsíc trávil pod jednou střechou...“

Taylor na něho vytřeštil oči. Ten časový údaj byla další věc, která dosvědčovala, že jsme dobře informováni.

„...právě měsíc předtím, co Chriss Brett utekl, a hned nato se ztratí...,“ dorážel ho Tomáš. „A s Brettem se znal, to víme.“

Taylor se začínal silně potit. Jak jsme stáli blízko sebe, ten jeho čpavý pot byl cítit nemytou pokožkou, koňmi a strachem.

„A vy Bretta taky znáte,“ pokračoval Tomáš Lauren.

„Toho ne!“ vykřikl Taylor.

„Takže Barnese přeci — mám tomu tak rozumět? Ale Bretta taky. Kdopak financoval to vaše společný podnikání, co?“

Zdálo se, že se Taylor skácí, a když Tomáš vytáhl z kapsy svazek klíčů, oči se mu leknutím zavřely.

„Kterejpak je asi od skladiště?“ rozvažoval Tomáš. „Jsou to přeci tyhle dveře? Pojďte nám dělat průvodce, pane Taylor.“

Taylor se nehýbal. Zdálo se, že snad ani nedýchá. Ta proměna ze zpupného, arogantního pana šéfa v tenhle pytel zoufalství byla tak rychlá, že jeho samého zaskočila.

„Pomoz mu, Tony, nebo tu budem stát do rána. Jdeme.“

Vzal jsem Taylora za paži a postrčil ho. Jako bych měl v ruce neživou věc. Popadl jsem ho tedy oběma rukama, a Taylor se konečně pohnul. Když Tomáš našel správný klíč a odemykal, Taylor se ještě jednou vzbouřil. Skokem se vrhl dopředu a snažil se mu v tom zabránit, ale to byl taky poslední pokus. Od té chvíle se choval úplně apaticky. Mohli jsme s ním dělat, co jsme chtěli.

Tomáš otevřel dveře, posvítil si baterkou a otočil vypínačem. Ze tmy se vyloupla veliká místnost s dlouhými dřevěnými regály, které se v několika řadách táhly až na její konec. Naplňovaly je hromady nejrůznějšího zboží, v krabicích i volně loženého. Rozhlasové přijímače, vysavače prachu, sloupce bělostného ložního prádla, částí oděvů, boty, hodiny všech možných druhů, ani se na jeden ráz nedalo všechno postřehnout. A podél stěn stály pračky, všelijaké stroje, bedny s neznámým obsahem, starožitný i novější nábytek...

„No, pane Taylor," řekl Tomáš Lauren s uznáním, „všecka čest." Ironicky se usmíval. „A to jste třikrát týdně vypravovali zboží dál ... Tony, přiveď dva naše lidi a proběhněte všecky ty horní pokojíky, klíče jsou ve dveřích. A v přízemí taky."

Vyběhl jsem do chodby. Z místnosti, kde besedoval Matt, se nesl smích. Otevřel jsem dveře na nádvoří a hvízdl. „Řekněte šoférům, ať se přesunou na protilehlý rohy, a přijďte za mnou nahoru do patra," řekl jsem policistům, když se vynořili z šera. Spěchal jsem po schodech, přede dveřmi Taylorova bytu jsem se na chvilku zastavil a poslouchal. Všude bylo ticho, které pak rozčeřily kroky našich dvou mužů. „Ten rohovej pokoj šéf zapečetil," řekl jsem. „Vy si vezměte každej jednu stranu..."

Vešel jsem do Taylorova bytu. Sestával ze tří místností. Na podnikatele to bylo obydlí velice skromné, zařízené jen nejnutnějším nábytkem. Jediný přepych, který si Taylor dopřával, byly zbraně. Měl jimi ověšenou většinu stěn, všechno prvotřídní kusy, ať už šlo o ručnice, pistole či revolvery všech možných ráží a velikostí, od perletí nebo stříbrem vykládaných pistolek po bytelné zálesácké kolty. Hádal jsem, kolik jich patří mezi levně získané zboží a kolik jich asi Taylor koupil v obchodě, a najednou ve mně zatrnulo.

Uvědomil jsem si, že jsme Taylorovi neprohledali kapsy. Ve

spěchu jsem se mrkl, jestli se někde někdo neskrývá a vyrazil ven. Muži už byli s prohlídkou taky hotovi. Ani oni nic mimořádného neobjevili. Spěchal jsem dolů a rovnou namířil k Taylorovi. „Až nahoře uvidíš tu zbrojnici," řekl jsem Tomášovi, když jsem Taylorovi prohlížel kapsy.

„Já ji viděl," přerušil mě Tomáš, „a jeho jsem si už taky oklep. Nic u sebe neměl."

„Má tam takový miniatury, že není na škodu to zopakovat. Jo, a v pokojích nahoře nic zvláštního."

„Skoč pro Matta," řekl Tomáš, když vstoupili dva naši muži, „a přiveďte ty tři. Uvidíme, co budou zpívat. A vy, hoši, pozor, kdyby snad někdo dostal roupy."

Když jsem otevřel dveře, naskytl se mi utěšený obrázek. Uprostřed toho nepředstavitelného nepořádku, v ovzduší, které by se dalo krájet, dřepěly čtyři postavy a ohýbaly se smíchem. Pánové asi skutečně znali povedené historky. Matt byl v obličeji brunátný jako před krátkým časem Taylor, a velikým modrým kapesníkem si utíral čelo a zátylek.

„Eh — he," pokoušel se zastavit smích. „Copak, už se jde?" A pochechtával se dál.

„Jo," povídám, a ten smích byl tak nakažlivý, že jsem se musel držet, abych se nerozesmál taky. „Ale máme tadyhle pánům ještě něco ukázat."

„Takže se neloučíme, hoši," smál se Matt. „Pojďte, tohle už se stejně nedalo vydržet." A znovu ho ohnul záchvat veselí.

Za stálého pokřikování a smíchu se za mnou vyhrnuli na chodbu. Jen jsme však zahnuli ke schodům a oni spatřili otevřené dveře, veselí náhle zamrzlo. Dan Winters uskočil leknutím zpátky a padl rovnou do náručí jednoho z policistů, který ho postrčil zpátky do houfu. Ben Morgan se znenadání rozklepal, až mu zacvakaly zuby. A Rolf Porter pouze civěl, jako by nevěřil očím.

„Jenom pojďte dál, pánové," ozval se ze skladiště Tomášův hlas, „ale ve vlastním zájmu — žádný nepředložený nápady. Venku jsme nechali pár lidí..." Dostrkali jsme ty tři pány dovnitř. „Jak vidíte, všecko nám je jasný. Brett dával peníze, Taylor nakupoval, Ben

Morgan ved evidenci, Dan Winters odvážel zásilky na nádraží — a co nám zbývá na Rolfa Portera? Balení? A všecko ostatní kolem tady těch pokladů?“

Všichni čtyři na Tomáše beze slova civěli a snad ani v té chvíli nebyli schopni se pohnout.

„A to je to nejmenší, s čím půjdete k soudu,“ rozkládal Tomáš Lauren. „Daleko závažnější je napomáhání k útěku z vězení, to už představuje pěkných pár let navíc.“

„Do toho mě netahejte,“ vykřikl Ben Morgan. „O tom nic nevím.“

„Už jseš v tom,“ odbyl ho Tomáš Lauren. „A jestli vám můžu radit, řiďte se příkladem svýho šéfa. Plný přiznání je někdy polehčující okolnost.“ Hlídal Taylora, aby ho případně zakřikl, kdyby se chtěl ohrazovat, Taylor však vůbec nereagoval. Tvářil se apaticky, vypadal jako člověk v šoku. „Tak, a teď si vás rozsadíme,“ řekl Tomáš a hrábl na stolek pro hrst čistých papírů a čtyři tužky. „Každej dostanete papír a napíšete, co o tom všem víte.

První bod - Chriss Brett, druhej - Emil Barnes, třetí - tady ten obchůdek.“

„Já vůbec nic nevím,“ vzpamatoval se teď i Rolf Porter. „To se uvidí, až si porovnáme vaše slohový úkoly. Každej z vás se tam výslovně zmíní o ostatních kamarádech, případně o dalších, co jsme se na ně zatím nedostali. Morgane, seznam odběratelů i s adresářem jsem už našel, takže je zbytečný někoho krýt.“ „Kam je dáme, šéfe?“ zeptal se Matt. „Odbudeme to tady. Vykliďte každýmu kousek místa v regále a přistrčte jim něco na sezení. A řádný rozestupy, ať se hoši nedomlouvají. Jako ve škole, pánové, žádný opisování.“

Zakrátko jsme je měli rozsazeny v řadě, každého s hlavou v regále. Nejblíž dřepěl na bedně Taylor, ale nepsal, ani se tužky nedotkl. Jen tupě zíral před sebe, bez pohybu, jako ochrnutý. „Tak, mládenci, ať s tím pohnem,“ pobízel Tomáš. „Cože, Ben Morgan si staví hlavu? Jeho věc. Žádný polehčující okolnosti. Já tě měl za chytřejšího, Morgane. Sedět pět let, nebo o dva víc, to je rozdíl, řek bych. Každej den je dlouhej, kamaráde, tejden jako měsíc a rok jako věčnost.“

Morgan kýval skloněnou hlavou ze strany na stranu, potom váhavě natáhl ruku po tužce. Netrvalo dlouho a všichni tři pilně psali. Danu Wintersovi samou horlivostí zčervenaly uši a Rolf Porter nahlas popotahoval nosem. Pod Mattovýma obrovitýma botama vrzala podlaha, jinak panovalo ve skladišti skoro úplné ticho.

Konečně jeden po druhém začali odkládat tužky. Nejdéle to trvalo Benu Morganovi, který byl v psaní nejzběhlejší. Zato popsal čtyři strany, zatímco ostatní sotva dvě. „Je tam všecko, pánové?“ ptal se Tomáš Lauren. „Tony, seber to, a vy, mládenci, jim dejte želízka. Pak tady s Mattem počkáte na techniky. Teď nám je pojďte pomoct naložit.“

Usadili jsme je po dvou dozadu do aut, sedli jsme si vedle řidičů a celou cestu jsme si je hlídali. Nikdo z nich se však o nic nepokusil. Netrvalo ani půl hodiny a každého z veselých zaměstnanců pana Taylora se ujal jeden vyšetřovatel, a jeho samého taky. Teď už je ovšem smích dávno přešel.

Vyšetřovatelé si v rychlosti přečetli zpovědi zajištěných a pak jsme se nad ně posadili my s Tomášem. „Jeden náš předpoklad se nám skoro potvrdil,“ řekl Tomáš, když jsme je prostudovali. „Soukromý letadlo, co tehdy brzy ráno odlétalo z letiště Avion klubu, odvezlo Chrisse Bretta někam nahoru. Šli jsme po téhle stopě už od samýho začátku, jenomže ten, kdo letadlo objednával, mluvil přímo s majitelem, a jenom telefonicky. Manželka majitele věděla jen to, že muž má někam odletět a že dostal slíbenou hromadu peněz. A letadlo se nevrátilo.“ „Tomáši, všichni se tváříme jakoby nic, ale teď, když víme, kam měl Chriss Brett namířeno, začíná mě popadat čím dál větší starost o Marii.“ „Počkej - počkej...“

„Ty počkej, Tomáši. Někdo čmuchá ve Webbs’ House a dozvídá se, jak to tam chodí, i to - teda - že mně na Marii záleží jako na nikom jiným, a ten někdo je kamarád Chrisse Bretta. Mimochodem, už jsme uvažovali, že on Chrissův útěk organizoval. Chriss se teda dostává na Sever a najednou odtamtud Marii přichází zpráva o Henryho nemoci. Právě teď jí onemocní táta!“

„Tony, já ti nechci dělat planý naděje, ale uvědom si, že tohle všecko jsou jenom domněnky. Za pár hodin konečně uvidíš.“

„Marie se měla sejít s Indiánem u Sobího jezera...“ Tomáš rozložil na stůl podrobnou barevnou mapu Kanadských severozápadních teritorií. „Tady odsud přinesl Stan Sett zprávu. Jeden denní pochod od stanice, to je asi - už to mám.“ Podíval se na mě. „Už jsou skoro dvě, v sedm startuješ, tak si běž zdřímnout. Já zvečera volal na letiště, aby ti dali někoho šikovnýho, trošku se tam s jedním znám...“

„Díky, Tomáši, ale já bych rád byl u výslechů...“ „Nic takovýho. Celej dům stejně asi přešlapuje v kuchyni a kouká na hodiny. Tomu šoférovi, co tě teď poveze, řekni, v kolik pro tebe má přijet. A zlom vaz.“ Tomáš mi stiskl ruku. „A ne aby tě napadlo nechat pana barona s Nikipim doma. Budu klidnější, když se svezou s tebou. Ale toho habána uhoď přes prsty, kdyby se ti škrábal do eroplánu.“ Uličnicky se na mě ušklíbl.

„Chudák Lulu,“ povídám. „Tolik dobrýho pro nás už udělal, a vděk nikde.“

„On je spokojenej, neboj se. A je potřeba vědět, kam ho pustit a kam ne. Na jemnou práci on není.“

Znovu jsem se vezl nočními ulicemi, teď už skoro prázdnými, a jak pominul všechen ten ruch okolo Taylora a jeho společníků, moje starost o Marii se postupně měnila v svíravou obavu, až se mi úžil dech.

Hostinec Webbs’ House byl temný. Jen jsem však natáhl ruku s klíčem, dveře se přede mnou otevřely.

„Zaplať pánbů, že už vás máme zase tady, pane Siskou.“ Pan baron ostražitě vyhlédl na obě strany a zatáhl mě dovnitř. Prošli jsme dlouhou jídelnou, ve světle pouličních lamp šerou a nezvykle tichou, a než jsme se dostali k lítačkám, v kuchyni cvakl vypínač. Nikipi s puškou v ruce stál u dveří do zadní chodby vedoucí na dvůr. „Příště pojede Nikipi a Mittinaki s Bílou vydrou,“ řekl vyčítavě. „Nikipi umí trpělivě čekat, ale tyhle hodiny moc dlouhý.“

„Je to čistá pravda, pane - ale jistě jste velice unaven. Měl byste se na cestu prospat. Nebo se nejdřív krapet posilníte?“

„Díky, pane barone, a vy taky půjdete do postele, už bdíte druhou noc a Chriss Brett je podle všeho někde v teritoriích.“

„Zdřímli jsme si zvečera, prosím.“ Pan baron rachotil dvířky u trouby a vzápětí ke mně zavanula lahodná vůně. „Už zase slintám jako malej pes,“ povídám. „Mně stačí, když cinknete lžící, a už otvírám zobák jako vrabčí pískle.“

„Vaše slova by byla vyznamenáním pro každýho kuchaře, co jich na světě je, pane, a nepřestávají mně vracet moje dlouho pošlapávaný sebevědomí.“

„Jděte, pane barone, to už se vám dávno vrátilo.“ „Jenom díky vám, prosím, a díky všem těm hodným lidem, co jsem se s nimi vaším prostřednictvím seznámil.“

„Zdá se, že padla hodina, kdy je kdekdo naměkko. Víte co, pane barone? Nemučte mě a předneste mně tu vaši novou báseň. Když ji cítím, pomalu se nedivím Lulu Pruďasovi, že hledá naběračku.“

„Pánbů mě netrestej, pane Siskou, s touhle věcí se pořád nedokážu vyrovnat, kdybych se desetkrát snažil. V civilizaci, u čistě prostřenýho stolu, a takový zvěrstvo... Sestra představená by ho hned první minutu vyhnala...“ „Jsme na něj moc přísný, pane barone, na dobráka.“ „No,“ váhal pan baron, „dobrák - dobrák - já bych spíš řek, že to teda většinou myslí s lidma dobře, ale skoro vždycky se mu to nějak zmotá. Jak tenhle člověk moh zbohatnout?“

„Po celým Severu ho znají spíš jako Lulu Smolaře, viďte? A vidíte, jak se lidi pletou.“ Jedl jsem a slastí přivíral oči.

„Lulu teď není důležitej,“ řekl chlapec. „Nikipi je zvědavej, co je novýho.“

Bez zjevné příčiny jsem si najednou uvědomil, že ještě před půl rokem by řekl: Lulu teď nebýt důležitej. Nikipi být zvědavej... Oba s panem baronem jsme ho dávno přemlouvali, aby se pokusil své vyjadřování poopravit, ale Nikipi se bál, že by jím lidé jeho kmene opovrhovali. Prý by si mysleli, že se chce mermomocí podobat bělochům. Až teď, mezi lidmi z Webbs’ House, přece jenom učinil aspoň malý ústupek a mluvil o sobě ve třetí osobě.

A ještě jednu věc jsem si uvědomil. Stále jsem o něm smýšlel a mluvil jako o chlapci, a on už to byl mladý muž, ne to vyžle, to poloviční dítě, jak jsem ho poznal, když polomrtvý hlady, sám a sám v surové severské zimě, v divočině, beze zbraně, bez ohně a bez

přístřeší, se za vražedného mrazu pokoušel uhájit život. Vykrádal mi pasti, a kdybych ho byl nechytil, jistě by zahynul. A on to věděl. Přesto však statečně bojoval, bojoval ze všech sil tam, kde by se jiný dávno vzdal. Teď na mě upíral oči jako zralé borůvky a čekal.

„Nového je dost," povídám a dal jsem se do vypravování.

Když jsem skončil, chvíli bylo ticho.

„Nikipi má starost o Marii," první promluvil chlapec. „Běloch Brett zlej. Lstivej. Nebezpečnej jako rosomák."

„Nikipi mně mluví z duše, pane Siskou," přidal se pan baron. „Už abychom tam byli - a kéž by se naše obavy nevyplnily."

„Teď nic nevymudrujem, lidi," řekl jsem ztrápeně. „Pojďte se vyspat, v šest pro nás přijede auto."

„Ano, to bude nejlepší," řekl pan baron zachmuřeně, jako když myslí na něco jiného.

X

Na schodech se ozval dusot. V předjitřním tichu se zdálo, že se dům otřásá v základech.

„Aha, pan Lucien se vyspal do růžova a je po ránu zase plnej energie," poznamenal pan baron.

„Lulu znova řekne: Lulu pojede s vámi," předpovídal Nikipi.

Dveřní rám zaplnil Lulu v tlustých dlouhých spodkách, v nátělníku a bos.

„Pane Luciene," zanaříkal pan baron, „kdepak máte pyžamo? A papuče?"

„Co zas?" zarazil se Lulu a přejel se pohledem shora dolů. „Jo tohle? To je dobrý. Jak to, že jste mě nevzbudili? Jedu přeci s vámi."

„Včera se dohodlo něco jinýho."

„Jaký dohodlo? To jste říkali vy, já ne."

„Přes noc se na věci nic nezměnilo."

„Kruci, přeci tu nebudu čučet z okna, když vy tohle... Já se taky chci zase proběhnout po sněhu."

„Dneska se moc běhat nebude - a odpoledne jsme zpátky."

„Třeba bych se tam někde moh dostat k pořádný flákotě sobího,"

zamlaskal Lulu. Najednou se rozhodl. „Kdepak, já na sebe něco hodím a hned jsem dole.“

„Počkejte, pane Luciene,“ zarazil ho pan baron, než se Lulu stačil ztratit. „Zpátky pravděpodobně povezeme nemocnýho, a ležící zabere víc místa než sedící cestující. A slečnu Marii. Těžko byste se vešel.“

„Posledně jsem se taky vešel.“

„Dneska máme menší eroplán. V jednom kuse by padal na tu stranu, co bys seděl,“ povídám. „Vzpomeň si, co ti říkal pilot.“

Lulu se na nás díval, koulel očima z jednoho na druhého a dohadoval se, jak to myslíme. „Zase samý srandičky, že jo?“ zeptal se nerozhodně.

Venku se ozval klakson. „My už si musíme pospíšit, pane Luciene,“ řekl rychle pan baron. „Tuhle v troubě máte pěknej kousek šťavnatý pečínky. Připravil jsem ji speciálně pro vás na takovej způsob, kterej vám bude připomínat tu vaši oblíbenou sobí pochoutku. K snídani jako dělaný.“

„Jo?“ potěšil se Lulu a váhavě přešlápl. „Ale stejně bych vás měl radši na očích, abyste tam zase něco nevyvedli.“

Objevila se Betty, ještě rozespalá a v županu, za ní Josef s rozcuchanými prošedivělými kudrnami. „Co že jste na nás nezaťukali?“ bručela Betty. „Já spala jako zabitá.“

„Já taky,“ řekl Josef. „Tak co včera?“ Než jsme došli k autu, stačil jsem jim v kostce vypovědět to nejdůležitější.

„Celej den do mě nic nebude,“ řekla Betty. „Koukejte se co nejdřív vrátit.“

„Tu máš, Toníku,“ řekl Josef česky, „tohle je někdy moc dobrá medicína.“ Vsunul mi do dlaně půllitrovou plochou láhev pálenky. „Kdyby třeba Henry potřeboval hlt

Odjížděli jsme, a Betty tam stála s očima velikýma a plnýma obav, a na ruce, kterou si přidržovala u krku župan, jí zbělely klouby. Josef ustaraně mhouřil oči a něco jí povídal.

Netrvalo dlouho, a my jsme vstupovali do stejné budovy jako před nedávnem. Na lavici u stěny seděl vytáhlý mládenec a ukusoval chleba. Když nás zahlédl, pomalu se zvedal. Měřím okolo sto

osmdesáti, ale on byl vyšší, štíhlý, nakrátko ostříhané vlasy mu stály okolo hlavy jako ježčí ostny. Byl oblečen do černých kožených kalhot, zasunutých do měkkých holínek, a kostkovaného svetru ke krku. Na lavici ležela kožená bunda.

Jediným pohledem zaznamenal naše oblečení a zbraně, všiml si barvy pokožky mých přátel. Natáhl pravici. „Já jsem Steve Prentiss. Pan Siskou?“ Potřásl si rukou i s Nikipim a panem baronem. Vycítil jsem, že oba jsou nakloněni zařadit pilota do kategorie slušných lidí, dokonce i Nikipi, který byl k bělochům zvlášť kritický.

„Čekal jste, že přijdu v červených kalhotách a širáku?“ zeptal jsem se ho.

„To jistě ne,“ zasmál se, a najednou vypadal jako vytáhlý nedospělý kluk. „Ale tenhle kroj tu zrovna často nevidíme. Můžeme vyrazit?“ Sebral bundu, chleba strčil do kapsy. „Snídaně,“ ušklíbl se. „Já to doma nikdy nestačím.“

„V tomhle byste tam nahoře daleko nedošel,“ povídám, „pokud byste musel náhodou nouzově přistát.“

Mrkl na své holínky. „Mám něco s sebou,“ řekl a ukázal na dvoumotorový dolnokřídlý stroj, stojící asi dvacet kroků od nás.

Vyšplhali jsme do kabiny, pilot vytáhl z brašny mapu snad ještě podrobnější, než jsem měl já, a rozložil ji.

„Ukažte mi, kam to bude.“

Vyhledal jsem své staré, tak dobře známé jezero poblíž řeky Mackenzie a jel jsem přes ně prstem až tam, co jsem loni objevil chatu Henryho Fina.

„Znáte to místo?“ zeptal se pilot. „Najdeme tam kus rovnýho placu na přistání?“

„Určitě, jenom to má trošku sklon ke straně.“

„Trošku by nevadilo. A takhle vám to bude vyhovovat?“

Ukázal na čtyři sedadla, za nimiž se až dozadu táhl volný prostor. Ke stěnám byla připoutána dvoje nosítka.

„Zcela určitě,“ řekl pan baron. „Zpátky pravděpodobně povezeme nemocnýho.“

„Povídal mně o tom ten váš člověk, co mě objednával,“ řekl pilot a měřil na mapě vzdálenost. „Přibližně dvanáct set kilometrů...“

Sebral mapu, šel se usadit ke svým přístrojům a za chvilku jsme pluli vzduchem.

Čím déle jsme letěli, tím jsem byl nedočkavější a zároveň ve mně stále silněji narůstaly obavy, chmurný, hrozivý stín, který uháněl se mnou jako ten, co běžel dole po sněhu stranou od nás, dálkou zmenšený obraz našeho stroje. Marie odjela, a jako by se rozplynula, a okolnosti, za nichž se mi ztratila, ve mně vzbuzovaly od minuty k minutě dravější strach. Tím víc jsem toužil po doteku země, po konci téhle cesty, jež by se byla mohla stát novým kouzelným výletem za sněhem a přáteli, tím víc jsem si přál, abych už měl Marii před sebou. Jedině její přítomnost může zahnat pocit nebezpečí, usvědčit z omylu všechny ty naše zlověstné představy a úvahy. Mimoděk jsem vnímal Nikipiho, stojícího opět vpředu u pilota, s nímž nepřestával rozprávět, a utíkala hodina po hodině...

„Pojďte sem, pane Siskou," zavolal pilot. „Támhleto by mělo být to vaše jezero."

Nedočkavě jsem přeběhl k Nikipimu. Nejdřív jsem ten kousek kraje z tohoto nezvyklého úhlu nepoznával, ale stačila chvilička, jen co jsme se přiblížili, a přede mnou to roztřepané pobřeží s hlubokými zátokami i daleko do jezera vystupujícími nosy ožilo. „Vzal byste to tadyhle kousek podél toho břehu?"

„Jistě," kývl pilot a vytáčel oblouk, a zároveň sklonil stroj k zemi. Nikipi pohyby jeho rukou mimoděk napodoboval.

S dojetím jsem sledoval břízami a vrbami lemované pobřeží, jak se pode mnou kousek po kousku odvíjelo, a snad ke každému metru se vázala nějaká vzpomínka, a všude jako bych viděl chlupaté čenichy svých hafanů. A pak jsem ji spatřil. Stála tam, jako by tam byla odjakživa, srostlá s tím divokým krajem, s nakloněným zčernalým komínem, kterým jsem tolikrát prohánět kouř ze dřeva, co jsem si v nejbližším okolí vlastnoručně narubal.

„V týhle chatě pan Siskou skoro celou minulou sezónu číhal na ty pašeráky alkoholu," oznámil pan baron pilotovi. „A rok nebo dva předtím, pánbů mě netrestej, tady poblíž skoro umřel hlady."

„A přitom chata byla plná jídla," dodal Nikipi.

„Nějaká zajímavá historka, co?" podotkl pilot.

„Historka?“ řekl pohoršené pan baron. „Pěkná historka, když šlo o život. Pan Siskou byl na útěku, protože se mylně domníval, že ho stíhá zákon, ve sněžný bouři zabloudil a za ty nekonečný dny, než bouře přešla, vyjed se psy poslední zbytek jídla, a pak už neměli nic, jen sníh.“

„Vy jste u toho byl?“ zeptal se pilot.

„Nebyl, prosím, ale znám ten hroznej případ, kterej měl, bohudíky, šťastnej konec. Když teda pana Siskou polomrtvýho a zesláblýho vyhnal hlad z lesa, kde se ukrýval, viděl tuhle chatu a nejdřív si myslel, že to jsou vidiny. A když poznal, že tu chata skutečně stojí, měl na vybranou. Buď se přestat skrývat a požádat o pomoc, ale tím zároveň riskovat, že majitel pojme podezření, že v něm pozná člověka, po kterým pase policie a oznámí ho, jak nejdřív se mu naskytne příležitost, nebo umřít hlady. A hlad je hrozná věc, pane. Zažil jste někdy hlad, až člověk omdlévá slabostí?“

„Nestrašte, člověče,“ otřásl se pilot. „Já strašně rád jím, a hlavně hodně.“

„Nemůžete teda. pochopit, co hlad s člověkem udělá. A navíc - pan Siskou má svoje psy rád jako bratry, a když viděl, jak jsou zubožený, sebral se a rovnou si to namířil k týhle, chatě.“

„A tam bylo zkrátka všude plno jídla,“ přerušil jsem ho, „nikdo doma, tak jsme se s hafany poměli.“

„A pan domácí, když se vrátil, byl štěstím bez sebe, co?“ zasmál se pilot, a už poněkolikáté stáčel stroj.

„Pane,“ řekl zklamaně pan baron, „takhle vypravování ztrácí tu pravou atmosféru...“

„Byli dva,“ řekl jsem pilotovi.

„Takže jak se vrátili, začal tanec.“

„Nikdy jsem se s nima nesešel.“

„Pane,“ zachraňoval pan baron, co se dalo, „divočina je krutá, ale spravedlivá. A - abych tak řek - má smysl pro rovnováhu. Kde na jedný straně dává, na druhý bere. I když je to hrozný, a pro ty dva lovce, co jim chata patřila, tragický, stejná bouře, co sem do kraje přihnala pana Siskou, ty dva chudáky někde na pláních zahubila.“

„Br,“ řekl pilot, znovu zakroužil a se zvýšeným zájmem si

prohlížel chatu.

„Kdyby tu Bílá vydra nenašel jídlo a zahynul, zahynul by i Nikipi. A mnoho Indiánů na Severu," řekl Nikipi.

„Jak vás to pojmenoval?" trhl sebou pilot. „Bílá vydra - poslouchejte, nejste vy z těch, co kápli na ten lágr podle nacistickýho vzoru?"

„To už je ovšem zcela jiná historie," chystal se pan baron k vyprávění.

„Ted to vezměte tímhle směrem," předešel jsem ho, a pilot sklonil stroj na křídlo. Ještě se však po chatě ohlížel, stejně jako já a Nikipi s panem baronem, který byl znovu zklamán. Chata se rychle vzdalovala, přilehlá k zemi, jako by v líbezném odevzdání spočívala v jejím bělostném objetí. Pohled na ni mě zahřál v prsou.

Holá, rovná plocha zasněženého jezera pod námi vypadala, jako by se vůbec nepohybovala a my jsme si mohli představovat, že stojíme na místě. Vzdálené pásy lesa a zalesněné vršky za nimi však mi připadaly povědomé.

„Už jsme skoro tam," řekl jsem.

Pan baron zapomněl na své zklamání, popadl pušku a na záda si hodil vak.

„Neměl byste to jídlo nechat tady v teple? Venku nám to zmrzne," povídám.

„Jídlo mám v pytlíku pod sedadlem. Ve vaku jsou sněžnice."

„Cože? Kde jste je vzal?"

„Od Napoleona. Povídal, že možná bude vysokej sníh, sehnal vrbový proutí a včera celej den na tom seděl."

„Vidíte, já jsem na ně vůbec nepomyslel."

„Už jsme moc dlouho na jihu, pane Siskou, pomalu bychom zapomněli, že tady to není jako procházet se po městě."

„Buďte tak dobrej, je to ono?" zavolal pilot.

Skočil jsem k němu, div jsem mu nevletěl na záda. „Je," hlesl jsem. Zatajil se mi dech. v prsou se mi nedostávalo vzduchu.

Byla zatím maličká, ale byla to ona chata, kde jsem prvně v životě spatřil Marii.

Celý ten den, a zvláště chvíle, kdy jsem tenkrát dojížděl sem k

tomu srubu, mi vyvstala před očima, jako bych ji právě prožíval znovu. Nejdřív se na rohu objevil muž v modrožluté kostkované košili a krátkém kožešinovém kabátě, a s puškou zdánlivě jenom tak lehce postavenou vedle nohy mi levačkou zamával. Byl o něco málo menší než já, štíhlý, skoro hubený a zvlněná světlá kštice mu spadala až na ramena. S nazrzlými vousy a kníry vypadal jako dobromyslný mrož, tak o deset let starší než já, na něco málo přes třicet. Krátce nato jsem se ke svém podivu dozvěděl, že je mu padesát. Ale nejvíc mě překvapily jeho oči, bystré, čilé, přímé, ale co bylo nejnápadnější, modré jako nejjasnější obloha. A byl ztělesněním sebejistoty a síly. Když mě lehce ochraptělým hlasem přivítal a vedl dovnitř, pocítil jsem k němu rychle rostoucí sympatie.

A pak jsem ji viděl. Seděla na bobku u kamen, a právě pomalu vstávala, pružná, štíhlá Indiánská dívka s velkýma černýma očima, podobnýma očím Nikipiho, které na mě zářily čistým, bezelstným pohledem. A zároveň jsem byl mimoděk překvapen pořádkem, který okolo ní panoval, a lahodnou kořennou vůní, která prosycovala ovzduší ve srubu. Podvědomě jsem při vstupu do loveckého obydlí očekával obvyklý zatuchlý pach, a teď jsem byl zaskočen.

Celou tu idylu však zakrátko narušil majitel, který se mi představil jako Henry Fin. Oslovil děvče dost nevrle, a jmenoval je „ženská“. V tu chvíli se ve mně všecko vzepřelo. Vždycky mě přivádělo do varu, když se některý běloch, sám třeba ubožák či tupec, nebo člověk, kterého společnost bílých dávno vyřadila ze svého středu, dívá na Indiány jako na poloviční zvířata, nebo aspoň jako na nerovnoprávné tvory jenom proto, že mají náhodou jinou barvu pleti. A přitom nesahá třeba takovému panu baronovi nebo Nikipimu ani po kotníky. Henry mě tedy hned na začátku trpce zklamal. Celá záležitost se však rychle vysvětlila, když jsem se dozvěděl, že Marie je jeho dcera. A poznal jsem i důvod jeho nevrlosti. Marie si vynucovala, aby ji pustil studovat medicínu, a on se vehementně bránil. Chtěl ji uchránit právě střetnutí s bělošskou hrubostí, s předsudky, s pohrdáním, které by ji ve městě podle jeho názoru pronásledovaly na každém kroku. A já se trošku zasloužil o to, že ho nakonec přece jenom zviklala. Pověděl jsem mu o Betty a navrhl, aby Marie bydlela ve Webbs’ House, kde

by se jistě cítila jako doma. Na Mariiny oči, plné vlahého vděku, jež na mě upírala po celou dobu, co jsem Henrymu přednášel své návrhy, do smrti nezapomenu.

Později jsem si uvědomil, že svou pomocí Marii jsem si na sebe upletl bič a brzy se přesvědčil, že co ona si vezme do hlavy, to taky provede. K mému zděšení mě začala nutit, abych šel studovat s ní.

Marie... Když jsem ji nějaký čas po návštěvě u nich uvítal u svého srubu a viděl ji stát za saněmi do voňava vyfoukanou čistým, ostrým povětřím, s tvářemi pod bronzovou pokožkou uzardělými větrem, ale taky - jak jsem si domýšlel - i potěšením, že mě zase vidí, nevěděl jsem, co radostí dělat. Sobí pláštěnka, která na každém jiném vypadá vždycky trochu neforemně, splývala jí v mých očích z ramen jako plášť nějaké princezny z pohádkové knížky - ale to bych jí v životě nedokázal říct, a mně samotnému ta myšlenka teď připadala příliš nadnesená, nehodná ostříleného zálesáka, za něhož jsem se pokládal - ale to nic neměnilo na skutečnosti, že Marie vypadala kouzelně...

„Kde to složíme?“ zeptal se mě pilot, a já byl nucen vrátit se do pochmurné přítomnosti.

„Nejjednodušší by to bylo u jezera pod chatou,“ řekl jsem váhavě, „ale nevím, jestli, bychom neměli letadlo nechat někde trochu dál.“

Pan baron si mě zamyšleně prohlížel. „Je to pravda,“ řekl potom pomalu.

„Nevíme, co nás tu může čekat,“ řekl Nikipi. „Tak kde?“ chtěl vědět pilot.

„Tady z tý strany je svah prudší,“ uvažoval jsem. „Támhle se, pokud si vzpomínám, svažuje míň.“

„Dobře, jdeme tam a zároveň to asi vezmeme trochu bokem. Radši už si všichni sedněte a držte se jak můžete. Seshora nepoznám, jestli na sněhu nejsou takový ty větrem udusaný vlny. Tak pozor... Nejdřív si to zkusíme nanečisto a pak pěkně hop dolů.“ A pevně se zapřel zády.

Když jsem přitiskl hlavu k okénku, viděl jsem ji vpředu po pravé straně. Už, vykřikovalo něco ve mně, jak se chata rychle přibližovala. Teď - teď vyběhne postavička v kožešinovém obleku, zacloní si dlaní oči... Nikdo se však neobjevoval. „Vidíte to taky?“

řekl jsem panu baronovi, který seděl přede mnou. „Přeci by uvnitř museli slyšet motory!“

„Slečna Marie zatím nedorazila,“ namítl váhavě pan baron a v očekávání nárazu se pevně chytil sedadla.

„Možná špatný psi nebo špatnej psovod,“ zavolal z druhé strany Nikipi.

„Ale přece - přece by tu Henryho nenechali samotnýho. Někdo z lidí z tvýho kmene, Nikipi, by se o něj jistě staral... A kouř, lidi! Přece by museli topit! A nikde nic!“

„Já už si všimnul, prosím,“ řekl tiše pan baron a ustaraně vyhlížel ven.

Zatřáslo to s námi pořádně a pan baron poplašeně vykřikl, přestože náraz čekal. Chvíli se mně dokonce zdálo, že se letadlo položí na křídlo, nadskakovalo a hopsalo, potom se však už jen pohupovalo ze strany na stranu jako husa a stále zpomalovalo. Sníh byl však skutečně udusaný jako mlat, jak pilot předpokládal, lyžiny po něm klouzaly a trvalo dlouho, než stroj zastavil.

„Šlo to docela prima, co?“ zubil se pilot, když se k nám otočil a zvedal se.

Panu baronovi i Nikipimu se zřejmě ulevilo, že už jsme dole, a já byl taky rád. Tak docela prima, jak povídal pilot, to přistání nevypadalo.

„Nikipi bude taky tak výbornej pilot,“ řekl chlapec a vyšplhal pohledem vzhůru po pilotově postavě až k očím.

„Díky, kamaráde...“ Pilot se zdál trochu v rozpacích.

„Co teď? Mám jít s vámi? Nebo si ponesete nosítka sami?

Pan baron po mně mrkl. „Nejdřív - nejdřív se tam podíváme, prosím, a potom uvidíme - jestli snad pan Siskou nemá jinej názor.“

„Radši tu zůstaňte,“ řekl jsem pilotovi. „Dáme vám vědět, kdybychom něco potřebovali.“

„Fajn,“ kývl pilot a otevřel nám dveře. Do teplé kabiny rázem vnikl studený vzduch a srazil se v hustou páru. „A safra,“ broukl pilot. „Natáhněte si rukavice rovnou tady, nebo vám v tu ránu upadnou prsty.“

Seskočili jsme na sníh a mráz se do nás pustil, jako by dávno

čekal, až se ukážeme, a zatím pořádně vyhládl. Navlékli jsme si kapuce. Pan baron se porozhlédl a potom zastrčil pytel se sněžnicemi pod přední část jedné lyžiny.

„Dejte to radši nahoru," radil mu pilot, „abychom potom nezapomněli."

Svah se pozvolna oble skláněl jako hřbet nějakého obrovitého medvěda a chata se zatím skrývala pod jeho úbočím.

„Nikipi povede, zná krajinu," řekl chlapec. „Bodejť bys ji neznal, když ses tu narodil," bručel pan baron nepřítomně a s napětím se rozhlížel.

„Potřeba dostat se ke srubu nenápadně," navrhoval Nikipi.

„To je jasný," odbyl ho pan baron. „Jenom z toho ale zase nedělej kdovíjaký dobrodružství - nehledě k tomu, že kdekdo široko daleko letadlo slyšel. Pamatujete se, pane Siskou, jak pokaždý, když měl příležitost, všecko hned dramatizoval, aby si moh zahrát na to svoje věčný pátrání a stopování?"

„Už v Edmontonu bylo mnoho záhad, pane barone," řekl jsem, „a tady to zřejmě pokračuje."

„Já vím, pane Siskou, já jenom aby se zase nepouštěl do nějakých bláznivin..."

Nikipi už nečekal a vykročil. „Koryto," řekl. „Zjara plný vody."

Ponořili jsme se do mělké brázdy s nerovným dnem, která se vinula trochu stranou od našeho směru. Když jsem natáhl krk, viděl jsem místy přes břeh porostlý vrbinami a řídkým křovím.

Nikipi pomalu přecházel z rychlého kroku do mírného poklusu a stále sledoval zákruty koryta. Přes kameny a závěje jsme klopýtali za ním. Dal povel k zastavení v místech, kde se křoví na břehu ježilo jako hustá beranice, a v jeho krytu jsme opět vyhlédli.

Chata se nám vyloupla před očima - ve vzdálenosti čtyřiceti padesáti metrů.

Už při své tehdejší návštěvě jsem si říkal, že si Henry pro svůj srub vybral ideální místo. Pár kroků k jezeru a k lesu, a utěšený výhled do dálky zvlněným krajem až po bílé pohoří na severu. A co je neméně důležité, možnost zahlédnout včas každého, kdo se blíží. Kromě toho, jak jsem se dozvěděl od Henryho, je krajina plná zvěře,

jen položit pasti a pokojně objíždět lovecký okruh.

„Nikipi...," začal se chlapec hrabat do stráně, ale zarazil jsem ho.

„Nikam," řekl jsem. „Půjdu já. Vy mě zatím jenom kryjte."

„Pane Siskou...," zaprosil pan baron.

„Dám si pozor, nebojte se, pane barone, a vlastně zatím o nic nejde."

„Radši, prosím, vzhledem k těm okolnostem, co jste o nich mluvil, postupujte, jako by o něco šlo, ano?"

„Mittinaki tady," navrhoval chlapec. „Nikipi sejde kousek níž, co je ta nakloněná bříza. Tak kryjeme větší kus."

„Tak běž," povídám. „Až tam dorazíš, půjdu já."

„Bílá vydra rychle," řekl. „Ale teďka nejdřív pušky." A první vyhodil náboj z komory, zkusil závěr, naprázdno cvakl kohoutkem a zase nabil.

„Vždyť jsi ty flinty celou dobu pucoval a mazal," naoko se durdil pan baron, „tak jim přeci takovejhle mrazík nic neudělá." Ale přece jen napodobil Nikipiho a já nakonec taky.

Při tom mrazíku, jak toho štípajícího neřáda laskavě pojmenoval pan baron, mi tuhl nos a zábly i oční bulvy. Jak jsem sledoval Nikipiho, který zakrátko zmizel v křoví u nakloněné břízy, stále jsem si musel oči utírat. Pak jsem vyšplhal nahoru na planinu, rozhlédl se a v předklonu uháněl k chatě. Doběhl jsem k zadnímu rohu a nalehl na stěnu. Nic jsem neslyšel. Odhrnul jsem si kapuci a na vteřinku položil ucho na ledové, ojíněné trámy. Uvnitř panovalo naprosté ticho. Opatrně jsem nakročil k přednímu rohu a vyhlédl. Dveře byly zavřeny a sníh před nimi se zdál neporušený, ale to zatím ještě nic neznamenalo. Lehké mokasíny na ztvrdlém sněhu skoro žádné stopy nezanechávají, a pokud přece jen, svěží větřík, který na hbitých nožkách pobíhá po pláních, je brzy smaže.

Sledoval jsem pohledem sníh dál a dál kolem chaty. I v závětří, na závějích byl jeho povrch hladký. A z hromady dřeva už nějaký čas nikdo neodebíral. Pomalu zapadala sněhem. Nedaleko chaty stál okraj lesa, ale bílý příkrov byl i na tenkých koncích větviček celistvý. A všude panovalo ticho, to hutné, naprosté ticho, které jsem tak dobře znal ze svých dlouhých měsíců samoty, veliké, mocné, bílé

ticho, jež dokáže i silnou, odolnou náturu rozmělnit na prášek. A tohle zdejší ticho, které stálo kolem chaty, se zdálo dýchat nejistotou, neznámým nebezpečím. A pustou prázdnotou.

Sunul jsem se po stěně ke dveřím a zůstal jsem stát jako přibitý. Zajišťovací kolík nevězel v oku petlice. Povaloval se na sněhu, zapadlý do škvíry těsně u dveří. Mohlo to znamenat jenom jediné. Dveře jsou zavřené zevnitř, někdo tam tedy je - a přesto nevyšel, když slyšel burácení motorů, ve stojatém tichu tím mohutnější. Opřel jsem se o dveře. Nepovolily ani o setinku milimetru. Zatlačil jsem silněji. Opět nic. Pak už jsem nevydržel a vrazil do nich ramenem. Zmrzlé ojíněné dřevo zapraskalo, ale nic se nezměnilo.

Bezradně jsem se rozhlédl. Nikde nikdo, ani své přátele jsem nezahlédl, přestože jejich stanoviště jsem viděl docela jasně. Rozhodil jsem rukama, abych jim dal najevo, že zatím nic nevím a zabouchal jsem pažbou. „Henry," zavolal jsem do škvíry vedle veřejí. „Hej, Henry, ozvi se." Můj hlas zapadl, jako by se byl vůbec neozval.

Bouchl jsem víc, a znovu, až ze dveří odletěla drobounká tříska. Se stejným výsledkem. Mimoděk mi v duchu vytanula vzpomínka na Roberta, z jehož rozpáleného čela tekl do kožešin na kavalci pot v celých proudech. Na Roberta tak zuboženého a zesláblého, že už skoro nedokázal zvednout ruku, aby si přidržel hrneček čaje u úst, natož aby vstal nebo hlasitěji promluvil. Přepadla mě úzkost. „Henry!" vykřikl jsem znovu a pak jsme postavil pušku ke stěně, odstoupil jsem a rozběhl se proti dveřím. Dveře zasténaly v závěsech. Znovu jsem se rozběhl a narazil, až se mi zatmělo před očima. Opět jsem popoběhl zpátky, uklouzl a svalil se jak široký tak dlouhý - a to mi asi zachránilo život. Ještě jsem neležel, a uslyšel jsem odněkud z lesa prásknutí a vzápětí nade mnou přefičela střela.

V takových okamžicích člověk neuvažuje, nedokáže to, a snad ani nemusí. Přemýšlení trvá moc dlouho. Automaticky je zastoupí pud, zvláště pokud je ten pud zbystřený dlouhým pobytem v divočině, kde je člověk odkázán pouze na sebe, na své reakce a schopnost rozhodnout se pro to jediné, co je v té rozhodující vteřince potřeba.

Převalil jsem se, a tak, jak jsem se to naučil od Indiánů, smýkl

jsem sebou vleže po sněhu, v letu sebral pušku a zapadl za roh. Byl nejvyšší čas. Jak jsem zakrátko zjistil, v místě, kde jsem se před chviličkou mihl, vyryla druhá střela do stěny dlouhou jizvu. Ten střelec měl opravdu dobré oko. Polilo mě horko. Sotva se mi vyhojila jedna rána, dost zlá, abych na ni nevzpomínal s radostí, čekala mě tu druhá, možná horší. A dostal jsem na neznámého střelce zuřivý vztek. Kdo to může být? Kdo dokáže takhle bez vyzvání vystřelit po někom, koho nezná? Nebo snad zná? A co to vůbec všecko znamená? Myslí mi bleskla tvář Chrisse Bretta. Co jestli si vymyslel tuhle past on? A když slyšel letadlo, běžel se ukrýt - ale proč by to dělal takhle komplikovaně? A sníh u dveří by nezůstal neporušený, kdyby před nedávnem ve spěchu vyběhl ze srubu.

V úkrytu za chatou jsem dal svým přátelům znamení, že jsem v pořádku a oni ať zůstanou, kde jsou, a zatím jen čekají a dávají pozor. Zvlášť jsem Nikipiho upozornil na les, kam měl blíž než pan baron, ale jistě to nebylo potřeba. Nikipimu byla situace jasná.

Zvažoval jsem, co dál. Neznámý střelec se ke mně nepustí přes volné prostranství, a pokud by se chtěl pokusit o obchvat, mohl jako kryt použít pravděpodobně pouze koryto, kde se skrývali moji přátelé. A Nikipi měl výhodu, že o útočníkovi věděl, kdežto on se mohl domnívat, že jsem tu sám. Bylo tedy výhodnější počkat, jak se zachová.

Rozhodnutí bylo logické a správné, ale řídit se jím už horší. Opět se projevil ten půlrok, za který člověk rozmazlovaný tak jako já v nemocnici a později ve Webbs' House mimo jiné dokonale ztratí i schopnost odolávat mrazu. Teď se do mě pouštěl víc a víc, a podporován svižným ostrým větříkem, pozvolna se pokoušel prodrat se i teplým prádlem a kožešinami. Uchýlil jsem se k vyzkoušenému indiánskému způsobu, jak si co nejdéle udržet tělesné teplo. Dřepl jsme si na bobek, objal kolena pažemi a pláštěnka spuštěná až na zem mě přece jen poněkud chránila. A zároveň jsem neustále číhal kolem sebe a přemýšlel, co se tu asi děje. Záhady se u Henryho srubu nevyjasňují, naopak, nebezpečným způsobem narůstají. Někdo tu střílí a zevnitř se ani potom neozývá ani hlásek. Kde je tedy Henry? A kde Mane?

Najednou jsem zahlédl něco, co mi zrychlilo dech. Nahoře, na zlomu svahu nad korytem, odkud jsme se před nedávnem spustili k Henryho chatě, se proti nebi na okamžik objevila černá skvrna, která hned zmizela, ale vzápětí se ukázala znovu. Před chvílí jsem uvažoval o možnosti obchvatu, ovšem v mnohem užším okruhu. Je snad útočníků víc a teď se nás pokoušejí uzavřít ze všech stran?

Vyskočil jsem a ukazoval celou paží nahoru, abych přátele upozornil na nové nebezpečí, a zároveň jsem si uvědomil, že oni je zatím nemohou vidět. Kopec se k nim svažoval vydutým, oblým svahem a oni se nacházeli příliš nízko, než aby viděli tak daleko na vrcholek jako já. Bleskem jsem stáhl palečnici, odjistil pušku a rychle si zase rukavici natáhl. V prstech jsem měl za tu krátkou chviličku pocit, jako když mě přes ně pan učitel v naší smržovské jednotřídce klepl rákoskou.

Lesem za chatou znovu houkla rána, a přestože se mi zdála tlumenější, možná vzdálenější než dvě předešlé, a z poněkud jiného směru, docela jsem sebou trhl. A zároveň se na kopci ukázal ten tmavý bod, proti obloze černý, tentokrát déle. Někdo odtamtud vyhlížel sem dolů, a jak se zvedal, zdálo se mi, že ta silueta je mi povědomá. Spíš než na útočníka vypadala na našeho pilota, který slyšel výstřely a přišel se podívat, co se děje. Na zkoušku jsem zamával paží. Ten nahoře odpověděl stejnou. Hned nato se vztyčil v celé kráse a velikosti, a já spěšně mával na znamení, ať se schová. Velice se mi ulevilo, že jsem se nemýlil a že pilot porozuměl, poslechl a přestal ze sebe dělat terč. Starost mi však působila nová střelba - a najednou se ozval křik, který nepřestával, a hned nato vyběhl z úkrytu pan baron, komicky poskakoval a kýval na mě, abych vystoupil, že je všecko v pořádku. Ukazoval někam za mne, na druhou stranu srubu.

Vyhlédl jsme za roh. Od lesa si v živé zábavě jako na procházce zvolna vykračovaly tři postavy, Nikipi uprostřed, a živě gestikulovaly. Krátce na to za mnou zavrzal sníh a pan baron se ke mně přidal.

„Nestalo se vám nic, pane?“ ptal se ustaraně a celého si mě prohlížel. „Jak jste si sedal na bobek, já se tak polekal, to si

nedovedete představit, a jen jsem s hrůzou čekal, kdy se skácíte.“ Zavřel oči a přejel si přes obličej rukavicí.

„Jsem v pořádku,“ řekl jsem, „ale co se to tu děje?“ „Nikipiho rodáci, prosím,“ vzpamatoval se pan baron, „ale víc taky zatím nevím.“ Vystoupil jsem a čekal, pan baron o krok přede mnou. „Lidi z mýho kmene,“ volal plný radosti Nikipi. „Kano,“ bouchl jednoho z nich pěstí do ramene a on zvedl na pozdrav pušku nad hlavu. „Vatipi,“ ukázal na druhého, který se zeširoka usmál a odhalil nám zažloutlý, značně prořídlý chrup. Oběma jim zpod kožešinových čepic visely prameny černých usmolených vlasů. „Oni hlídají Henryho pasti. Srub taky.“ „A proč? Kde je Henry?“

Nikipi promluvil svou mateřštinou, které jsem rozuměl jenom zčásti, a oni mu odpovídali stejně. Nikipi se zarazil. „Dostal zprávu,“ překládal zdráhavě, s náhlou obavou v očích. „Zprávu, že je Marie v Edmontonu nemocná.“

„Cože!“ Prudce jsem se nadechl a pak pomalu vypouštěl clech z plic. Celá hrůza té zprávy na mě padla jako lavina. „To znamená - to znamená...,“ opakoval jsem. „Ano, teď už se zdá jistý, že pana Henryho někdo vylákal k nám,“ promluvil pan baron tiše, „stejně jako vylákal slečnu Marii sem. A že ten někdo...“ Zmlkl, jako by se bál to jméno vyslovit.

„Běloch Brett,“ vyrazil ze sebe Nikipi a zatřásl rukou, v níž držel pušku. „Noatak tenkrát u šachty povídal, ty lidi potřeba zabít,“ pokračoval prudce. „Náčelník Otukamoan povídal, že vzteklej vlk se nedává do klece. Musí se utratit, aby nenakazil jiný. Všichni povídali to samý. Jenom Tomáš Lauren a Bílá vydra povídali ne, oni musí před soud. Co teď udělá soud, aby ochránil Henryho a Marii?“

Hleděl na mne s trpkou výčitkou a já mu musel dát za pravdu. Ale bylo zbytečné uvažovat, co se tenkrát mělo a co nemělo, a chladnokrevně někoho zabít bych nikdy nedokázal. A nic jiného bychom vlastně neudělali, kdybychom byli Chrisse Bretta a ostatní svěřili do péče Indiánů, jak všichni vyžadovali. Viděli jsme to na osudu dvou největších vrahů a mučitelů.

„Co budeme dělat, lidi,“ řekl jsem bezmocně. Než jsem mohl pokračovat, Vatipi zvedl pušku a skoro bez míření vystřelil. Naštěstí

mu ji Nikipi strhl k zemi a vychrlil na něho příval slov. Indián se zarazil a zatvářil se provinile.

Cílem jeho střely byl náš pilot, který přes mé varování nemohl nahoře zvědavostí vydržet. Běžel ze stráně k nám, na svých dlouhých nohách ve sněhu podivně nejistý, s vratkou chůzí. Teď ležel na břiše a zvedal k nám hlavu.

Pan baron se rozlítil. Tak jsem ho ještě nezažil. „Tak to v jseš ten potrhle] blázen, ten lump, zločinec, kterej nejdřív střílí, a pak se teprve ptá!“ křičel Vatipimu zblízka do obličeje. „Víš, po kom jsi pálil? Ať ti to Nikipi řekne a ty pak ten svůj zločin ohlas náčelníkovi, ať tě pořádně potrestá!“

Pan baron snad v rozčilení, snad abych i já rozuměl, mluvil anglicky, a Nikipi jeho řeč ihned přeložil.

„On je moc smutnej,“ tlumočil nám potom Vatipiho odpověď. Indián se skutečně tvářil zkroušeně a nevěděl, kam s očima.

„Smutnej leda proto, že se netrefil,“ hartusil pan baron a zvedl ke mně hlavu. „Pánbů mě netrestej, pane, ale já už vás vážně zase viděl v krvi, a to pro jednoho takovýho potrhlýho divocha!“ Zahrozil Vatipimu pěstí u hlavy a Indián rychle uhnul. „Jak já bych to vysvětlil paní Betty a panu Josefovi - a slečně Marii a všem... To snad abych se byl taky rovnou odstřelil...“ A znovu spustil na vyděšeného Indiána záplavu slov, tentokrát v indiánském jazyce, a já jsem vyrozuměl, že jindy tak slušný pan baron si tentokrát výrazy nijak nevybírá. A Vatipi si přede mnou div neklekl do sněhu.

Měl jsme té scény dost. Ještě mi za krkem sedělo leknutí z toho náhlého výstřelu. Kromě toho jsem měl starost o pilota. „Radši se vraťte,“ zavolal jsem. „Omrznete na nohy.“

Pilot vstal a zvedl nohu. Druhá mu uklouzla a on už se zase válel. Ale i tak jsme viděli, co nám chtěl ukázat Na nohou měl mokasíny, a když k nám pak doběhl, oba Nikipiho přátelé na nich mohli nechat oči. Střelec zapomněl na výčitky svědomí, tentokrát se skutečně spustil na všecky čtyři a ukazoval druhému pestrobarevné korálky, červené obšívání a bohaté třásně po stranách, a pilot trochu nejistě a v rozpacích přešlapoval.

„Co jim je?“ ptal se, podíval se po našich značně ošumělých

mokasínech bez ozdob, a pochopil. „Já myslel, že se to tak nosí. Když jsem je kupoval, ten chlápek v obchodě to taky tvrdil.“ Významně si odkašlal, ale oba Indiáni se nemohli toho krásného pohledu nabažit. „Co to tu bylo za střílení?“ ptal se pilot a předstíral, že už si jich nevšímá.

„Moc nescházelo a nedozvěděl jste se vůbec nic. A my jsme tu zůstali trčet i s celým tím vaším slavným letadlem,“ vrčel pan baron.

„Asi to ode mne byla pitomost, viďte.“ Pilot se tvářil provinile. „Ale jakpak mě mohlo napadnout, že po mně vypálí, když se tu s ním bavíte... A o co teda šlo?“

„Buďte tak laskav, pane,“ otočil se k němu zdvořile, ale s nezvyklou rozhodností pan baron. Zřejmě v něm stále ještě doznívalo leknutí. „Dovolte, abychom se sami na všecko důkladně vyptali. My zatím taky vlastně nic nevíme a potřebujeme všecko co nejdřív zjistit.“

„No prosím, prosím,“ omlouval se pilot. Schoulil se a otočil se zády proti větru. Měl na sobě kožešinové kalhoty a pláštěnku a chlupatou čepici jako kouli, ale ani tak mu zřejmě příliš teplo nebylo.

„Už víš, kdy Henry odjel a jak to, že chata je zavřená zevnitř?“ zeptal jsem se Nikipiho.

„Šest dnů,“ řekl, a když se oba Indiáni otočili a vydali se ke srubu, přidal se k nim a kýval, abychom je následovali.

Vatipi jako pravé dítě přírody, které si s ničím nedělá dlouho starosti, už zapomněl, jaký díl dostal od pana barona a co vlastně mohl svou střelbou zapříčinit, vytáhl u dveří nůž, s pochechtáváním jím podebral hlavičku jednoho hřebíku a hřebík vytáhl. Zároveň nepřestával brebentit a vítězně se na mě zaculil.

„Henryho pojistka, aby se do chaty nikdo nedostal,“ řekl Nikipi.

„Pojďme snad na chvilku dovnitř, aspoň tam nebude fičet,“ řekl pan baron a Nikipi otevřel.

Zevnitř na nás dýchl chlad snad ještě mrazivější než venku a pilotovy oči se toužebně stočily ke kamnům. „Nestojí to za to,“ řekl jsem. „Nikipi, zeptej se, kdo Henrymu přines vzkaz a jestli třeba Henry nepozoroval něco divného, a vůbec, ať ti řeknou všecko, co vědí.“ Při řeči jsem se díval po jediné místnosti srubu a všude jsem

viděl Marii. Tady u toho stolu jsme jedli a přeli se s Henrym o to, jestli má jít Marie studovat, nebo ne, tady jsme Henryho přesvědčili, že by se měl aspoň jet podívat do Edmontonu a seznámit se s Josefem a Betty, tady se na mě vděčně usmívala...

Nikipi s panem baronem se rychle domlouvali s oběma Indiány, chvílemi mluvili jeden přes druhého a mávali pažemi, ale trvalo to jen krátce. „Vzkaz přines Indián, kterej ho převzal na stanici a měl cestu tady kolem," překládal pan baron. „Nic jinýho se Henry nedozvěděl. A neměl žádný podezření, že by to nebyla pravda. Nebyl důvod. Nic mimořádnýho se předtím nedělo. Henry pak jenom zajel do jejich tábora a požádal náčelníka, aby mu někdo dvakrát týdně obhlédl pasti a mrkl se na srub. To je všecko.

„Marie sem teda zatím nedorazila." Zvedla se ve mně vlna naděje, nepatrná sice, ale chtěl jsem se jí držet. Bránil jsem se uvěřit souvislosti mezi těmi dvěma vzkazy o onemocnění...

„Dnes se tou cestou kolem Sobího jezera vraceli lidi do tábora," řekl potichu pan baron, nešťastně se na mě podíval a dodal: „Promiňte, pane, ale právě to povídali. Kdyby sem slečna Marie s psovodem mířila, museli na ni narazit. Je tam všude docela přehledná krajina."

Naděje pohasla stejně rychle, jako vznikla. Znovu se mě zmocnily nejhlubší obavy. Chriss Brett. Teď už jsem neměl jiné vysvětlení... Marie - Marie v rukou takového chladnokrevného darebáka, bezcitného ničemy... Nechtěl jsem domýšlet - nesměl jsem domýšlet, byla by se mě zmocnila panika...

„Škoda že nemáme saně, psy a zásoby," řekl pan baron. „Mohli bychom zaletět k tomu Sobímu jezeru a pokusit se najít stopu, i když..."

„Pozdě na stopy," řekl Nikipi, „ale možná potřeba zkusit. Oni," ukázal na Indiány, „dojdou do tábora pěšky. Nikipi a Mittinaki vezmou jejich saně a Bílá vydra poletí zpátky. Tam všecky lidi, co můžou, pan Lauren zařídí posly do stanic a do všech indiánskejch táborů..."

„A kde nás bude pan Siskou s letadlem hledat, až se sem znova vypraví?" namítal pan baron. Chvíli se s Nikipim přeli a spor

začínal být stále vzrušenější.

„Víte co, přátelé," přerušil jsem je, „teď už nic neuspěcháme a je potřeba, abychom tuhle věc zvážili všichni společně i s Tomášem Laurenem. Byl bych pro návrat do Edmontonu a podle situace můžeme ráno vyrazit znovu."

„Já jsem pro," přikývl pan baron. „Stejně by o nás měli starost, kdybychom se nevrátili, jak jsme slíbili."

„Bílá vydra by se vrátil," namítal Nikipi, ještě se bránil, ale nakonec uznal, že společný návrat je to nejrozumnější, co za této situace můžeme udělat.

„Pověz těm vašim mládencům všecko, co víme," řekl jsem Nikipimu. „Ať oznámí v táboře, co se děje, případně se připraví pomáhat, kdyby bylo potřeba. Požádej je, ať pro jistotu přece jen ještě jednou pošlou pár lidí k Sobímu jezeru." Podíval jsem se po místnosti a náhle cítil, že tu už nevydržím ani chvilku. A že je potřeba spěchat. Zatímco zavírali dveře, Nikipi oběma Indiánům vypravoval, co ještě nevěděli, a oni se horlivě rozhovořili. „Povídají," překládal Nikipi, „že náčelník určitě pošle lovce k Sobímu jezeru, aby zkusili přečíst stopy. Jestli nějaký najdou, část lidí se po nich pustí, ostatní zejtra zapálí u Sobího jezera oheň a pak každej den, dokud nepřiletíme. Máme přistát a oni nám povědí, co zjistili. Když nic, žádnej oheň."

Nikipiho lidé nás doprovodili k letadlu. Bylo na nich vidět, že u nich jejich rodák velice stoupl v ceně, když se odvážně a bez obav vyšplhal do letadla. Nikipi to cítil, až doposledka stál v otevřených dveřích a vážně jim zamával. Pak se po nás ohlédl a trochu se zarazil. Zřejmě si uvědomil, že by mohl být na jejich místě, kdyby se byl nedostal do světa.

Ani já, ani pan baron jsme však neměli pro tyto Nikipiho pocity pochopení. Starosti, které nás tiskly do sedadel, nám nedovolily myslet na něco jiného a brzy ovládly i Nikipiho.

Celou zpáteční cestu mě kromě obav pronásledovala netrpělivost. Přese všecko, co jsme se dosud dozvěděli, naděje přece jen vystrkovala hlavu. Třeba se dozvím něco, čím se dosavadní události vysvětlí, třeba...

XI

Když jsem skoro bez dechu vrazil do kuchyně, Henry Fin vyskočil a rozběhl se ke mně. Pak za mnou vstoupil jenom pan baron s Nikipim, a on se zastavil a ramena mu poklesla.

„Nic, viď...," skoro zašeptal.

„Henry," řekl jsem a nevěděl, jak dál.

„Dobrý večer, pane Henry," řekl pan baron. „Dovolil bych si vás poopravit, prosím: Zatím nic. A zaplať pánbů, že aspoň s vámi se tu setkáváme. Měli jsme obavu, jestli i vás někam nevylákali..."

Betty mi podala obálku. „Je to na tvoje jméno," řekla nezvykle tvrdě. „Radši jsme to hned otevřeli."

Vytáhl jsem složený list papíru. Dva řádky, které tam stály, jsem přeletěl jediným pohledem: Mám ji. Ty si pro ni přijď a něco uvidíš. Bez podpisu, ale nebyl potřeba. Pomalu jsem si sedl a dopis položil na stůl. Už tedy ne jenom dohady a domněnky. Zlé se stalo skutkem. Marie... Ale jak jenom ji dokázal překvapit, vlákat ji do pasti?

„Ten vás tolik nenávidí, pane, ale tolik..." Hlas pana barona se chvěl úzkostí. V náhlém hnutí mysli sebral dopis a otočil ho textem dolů, jako by se na ta slova nemohl dívat.

„Já přeci jenom maličko doufal, že je to takový planý, zlomyslný strašení... ," řekl Henry Fin.

„Ta hrozná zloba," potřásal pan baron bezmocně hlavou. „A ta rafinovanost, s jakou nás všecky mučí. Nechává nás v nejistotě, kde slečnu Marii drží, aby prodloužil náš strach."

„Jak se to sem dostalo?" zeptal jsem se.

„Objevilo se to ve schránce," řekla Betty.

Pan baron bloudil nepřítomně po kuchyni, jako by hledal východisko. „Taková zběsilost... ," šeptal si.

„Co je tu ještě novýho?" ptal se Nikipi.

„Nic nevíme - jestli snad Tomáš," odpověděl Josef. „Ale celej den se neozval, až před hodinou vzkazoval, že zajde na večeři."

„Už aby tu byl," řekla Betty.

Henry Fin mě chytil za ruku, jako by se potřeboval o někoho

opřít, a skoro bezvládně se spustil do židle vedle mě. „Člověče," řekl v čirém zoufalství, „Marie..." Položil obličej do dlaní a zatřepal hlavou, až mu dlouhé vlasy překryly obličej. Vypadal v té chvíli jako truchlící žena.

Ale ještě někdo trpěl. Lulu Pruďas dřepěl na své vyztužené židli s lokty zeširoka opřenými o stůl, hleděl ni kam do kouta a. tiše skřípal zuby. Z hrudi se mu ozývaly zvuky, jaké vydávají psi, když mají z někoho panický strach, a zároveň se chystají skočit protivníkovi po hrdle. Znovu jsem si uvědomil, že tenhle člověk, který snad dříve nevěděl, co je to nějaký cit, si našel cestičku nejdříve ke mně a potom k Marii, ke které vzhlíží jako pohan ke své vzdálené, nedotknutelné bohyni, a kdo na ni vztáhne ruku, riskuje smrt.

„Henry," řekl jsem, „my ji najdeme. Kdyby byla teritoria sebevětší, Chriss Brett nenalezne místo, kde by se ukryl."

„A slečna Marie, pane Henry," snažil se mě podpořit pan baron, „je statečná a samostatná dívka, prosím. Ta se o sebe dovede postarat."

Nic však zřejmě nedokáže povzbudit tátu, který má strach o své dítě, na němž lpí, jež miluje víc než cokoliv na světě. Henry, zálesák a zdánlivě tvrdý chlap, marně bojuje s citem tak hlubokým, že jeho dna sám nedohlédne.

„Pan baron má pravdu, Henry," pokusila se i Betty Henryho utěšit. „Odmalička sama v chatě uprostřed divočiny, třeba i několik dní, když jsi byl na lovu - to se pak člověk hned tak něčeho nelekne."

„No tak, Henry, člověče!" zahalasil Josef. „Chlapi nekloní hlavy jako plačky nad hrobem. Chlapi se perou. A když bude potřeba, nechám to tu, jak to je a jdu s vámi. To by bylo, abychom Marii nenašli."

„Díky, Josefe." Henry se trochu narovnal v zádech. „To zase přejde, já přeci nejsem žádná padavka. To jenom - jenom že jsem s takovou nadějí čekal, až se Tony vrátí, že snad, že..."

Lulu znenadání zařval a v tom temném výkřiku se ozývalo tolik vzteku a zároveň tolik bezmoci, že jsme všichni ztichli. „Jako vlka," běsnil Lulu. „Jako vzteklýho vlka..." Prsty se svíraly a rozvíraly, až mu lupalo v kloubech. Lulu nikoho z nás nevnímal a zřejmě si v

duchu spřádal obraz msty, již vykoná na zloduchovi, který si dovolil dotknout se jeho idolu.

Lítačkami spěšně vešel Tomáš Lauren. „Tak co?“ zeptal se nedočkavě.

Vylíčil jsem mu výsledek naší cesty a pan baron s Nikipim mě doplňovali. Napjatě poslouchali i všichni ostatní.

„Cože?“ zeptal se Josef pana barona, jako by špatně slyšel, a nehnutě se na mě díval široce otevřenýma očima. „Že po něm zase stříleli?“ V obličeji se mu objevil nezvykle rozhodný výraz. „Tak tohle teda ne, Toníku, to ne! Já tu vlastně zastupuju tvýho nebožtíka tátu, nezapomínej na to. Jsme tu už jenom dva Žižkové ze Smržova a já nechci zůstat jedinej. Tohohle života teda necháš, kdybych se s tebou měl rozejít ve zlým.“

„Tady to přeci nemá nic společnýho s jeho policejní prací,“ hájil mě Tomáš Lauren.

„Takhle daleko to přeci nepoženeme, Josefe,“ řekla Betty smířlivě, ale i ona zřejmě byla novým nebezpečím, z něhož jsem jen čirou náhodou vyklouzl bez úrazu, hluboce otřesena. Udělala neurčitý pohyb rukou. „Mysli taky trochu na nás, Tony. Na nás všecky, co jsme tvoje rodina. Kdyby ses moh našima očima podívat na toho vyzáblýho ubožáka, co celej prožloutlej bezmocně ležel v bezvědomí na nemocniční posteli, a žádnej doktor ti nedokázal poctivě říct, jestli zůstane naživu, tak bys náš strach o tebe pochopil.“

Tomáš Lauren zakašlal. Měl v ruce dopis a prohlížel ho z obou stran, prostudoval si obálku a pak obojí strčil do kapsy.

„Je dobře, že už jseš tu.“ S lehkým vzdorem mrkl po Josefovi a po Betty. „Já vlastně přijel pro tebe. Dostali jsme Emila Barnese.“

Obě kuchařky vykřikly, mladší ulekaně, starší zlostně.

„Na chvilku mně ho půjčte!“ Matka zatínala pěsti před obličejem, až se na ní všecko třáslo. „Koukněte, jaký boží umučení mně udělal z tý mojí holky.“

„To je ten kamarád toho Bretta?“ probral se Lulu. „Tak to jdu na něj s vámi. Já už z něj vytřesu, kam ten syčák zalez.“

„Z toho nic nebude, habáne, do kanceláře tě vzít nemůžu,“ řekl Tomáš Lauren.

„V jednom kuse člověka odstrkujete," vztekal se Lulu. „Kdybyste mě nechali, tak jsem ho už dávno měl."

„Jenom ještě trochu počkej, chasníku. Brzy možná budem potřebovat každou nohu."

„Tak ať už se to, kruci, rozhejbe. Copak je možný sedět jenom takhle na zadku a nic nedělat?"

„Ráno se do toho pustíme, ať už z Barnese něco dostaneme nebo nedostaneme." Tomáš Lauren na minutku stiskl sanice. „Ale my už mu rozvážeme jazyk," dodal s temnou pohrůžkou.

„Přiber mě k tomu, pane policajt," žebronil Lulu. „Je to kamarád toho lumpa a já ti ručím za to, že se rozpovídá, ani mu jazyk nebude stačit."

„Vzpomeň si, co ti tu povídal ten velkej policajt. A ty se zvedej, Tony."

„Ještě jsem se nestačil převlíknout." „A nevečeřel a dva dni a noc pořádně nespal," zasáhla Betty. „A co bude s vaší večeří?"

„Je to přeci zatím pořád příslušník Kanadský jízdní," šklebil se na ni Tomáš, „musí teda něco vydržet." „Dej jim něco s sebou," řekl Josef.

„Vy chlapi!" zatřepala na nás rukou, a rychle nám zabalila do ubrousku kus uzeniny a pár pořádných krajíců chleba.

„Na ten zejtřek bych měl říct - nikam! - Toníku," znovu promluvil Josef. „Tentokrát ještě jednou a naposledy to neudělám. Jde o Marii. Ale pak už konec, slyšíš? Konec - a nikdy jsem s tebou nemluvil vážněji, pamatuj si to."

„Tony," ozval se Henry, „udělejte všecko, abyste se něco dověděli. Zmáčkněte ho tam, proboha, zmáčkněte ho..."

„Neboj se, Henry," řekl jsem pojednou plný zloby a odhodlání. „Však on promluví."

„Tak jedem!" Tomáš mě postrkoval ke dveřím. „Kamaráde!" vykřikl za mnou Lulu a zašermoval zaťatými pěstmi. „Na nic nekoukej a ukaž mu to i za mě!" „Tak povídej, Tomáši," řekl jsem, když se řidič rozjel. „Kde jste ho našli?"

„V Ottawě. Matt si vypůjčil Taylorovy dopisní papíry a poslal tam letadlem dopis, jako že Taylor Barnese žádá, aby všeho nechal a

okamžitě zase přijel. Barnes chytil první letadlo, co dokázal stihnout, a naši andělíčkové strážníčkové letěli s ním. A taxík, co se mu u letiště nabídnul, byl náš, a Barnes se moc divil, když k němu přisedli tři naši.“

„A co Taylor a jeho lidi?“

„Taylor patří k těm náfukům, co jenom na každýho pouští hrůzu a můžou se zbláznit blahem, když se jim' ostatní plazí u nohou, ale sami se při prvním zadupání složí. Je v koncích a určitě už vysypal, co věděl, ale o tom, co nás zajímá nejvíc, nevěděl skoro nic. Všecko zařizoval Barnes. Taylor ho u sebe jenom ubytoval. Taky zaslech, že Barnes sjednává nějaký soukromý letadlo, ale podrobnosti neznal. Horší je, že pilot se zatím nevrátil, a já se bojím pomyslet, jak s ním možná Brett naložil, aby nemoh prozradit místo přistání. Ptali jsme se pilotovy ženy. Manžel jí odmítl cokoliv říct. Dal slovo, že nikomu nepoví nic, jinak by o ten výhodnej kšeftík přišel, a někdo mu přej nabíd hromadu peněz.“

„A Taylorovi lidi?“

„Rozpovídali se o jeho podnikání a jde skutečně o kradený věci. Místní poldíci už pochytali hromadu dodavatelů. Ale o Brettovi věděli míň než Taylor. Spíš si jen sem tam něco dávali dohromady - jako Lang.“

„To je slabý,“ řekl jsem zklamaně. „Tomáši, musíme - ty znáš Chrisse Bretta, a teď má v rukou Marii...“

„Já to přeci sakra vím, člověče,“ řekl Tomáš nešťastně, „a dělám, co můžu, ale zázraky neumím, Tony.“

Na chodbě jsme narazili na Matta. Držel v ruce nějaká lejstra a kývl nám jimi na pozdrav. „Jak sis to přál,“ píchl palcem za sebe. „Ani chvilka klidu. Co je tady, sedm se nás na něm vystřídalo, pokaždý to samý. Jméno, narození a tak dál, pěkně pomaloučku. U pátýho už se rozehříval a mně by byl nejradši vynadal, ale zchladila ho moje figura. Teď tam syčí vzteky.“

„Jak na něj, co myslíš?“

„Je to takovej ten týpek, co je mu nejdřív potřeba nabourat sebevědomí, takovej vyfintěnej kohoutek. Tady máš všecky ty lejstra. A ty - Tomáši - jedna věc - starej chce, aby u toho seděl

někdo z nás.“

„Rozumím,“ řekl Tomáš. „Můžu si vybrat?“ Čekal, a když Matt přikývl, spokojeně se zazubil. „Tak pojď ty, Matte. Už jsme si na sebe zvykli. Starej se bojí, abychom Barnesovi neprokousli krk, co? My, pověstný dravci, zdivočelý špinavý pejskaři ze Severu...“

„Neber to osobně, Tomáši. Starej má jít za dva roky do penze a nechce nic jinýho než to tu v klidu přečkat.“

„Jenom žádný maléry, já vím. Tak jdeme?“

„Běžte, ať vám nevychladne,“ ukázal Matt na dveře za sebou. „Hned jsem za vámi.“

„Ty, Tony, řež do něj hned od začátku hlava nehlava,“ řekl Tomáš. „Jak povídal Matt - nabourat sebevědomí. Žádný ohledy. Buď třeba sprostej, nebo jak chceš...“

Ani mě nemusel pobízet. Samou dychtivostí se mi tajil dech a já cítil, že jsem schopen všeho, jen abych se dozvěděl, co potřebujeme.

Emil Barnes seděl na židli uprostřed místnosti a číhal, kdo to přichází. Okamžitě si všiml mého kožešinového oblečení a mokasínů a přepadly ho starosti. Tomáš Lauren si toho všiml taky.

„Neumíš vstát?“ zařval.

Barnes sebou trhl a v prvním leknutí se napůl zvedl, ale hned se zase posadil, hodil si nohu přes nohu a furiantsky k Tomášovi zvedl hlavu. „Kdopak vy jste, že tu tak pokřikujete?“ Stáhl úzký černý knírek na stranu.

„Já ti to rovnou ukážu, abych nemusel moc mluvit,“ houkl Tomáš, udělal krok, popadl Barnese za límec a postavil ho na nohy. „A sedneš si, až ti dovolím.“

„Tohle si odneseš, poldo,“ rozvzteklil se Barnes, ale ani ve zlosti nezapomínal na svou parádu. Urovnal si sako, ohmatal uzel na kravatě a opatrně se přesvědčil, že namaštěné zvlněné vlasy neutrpěly úhonu. Usadit se na židli si však už nedovolil.

Tomáš se mu zblízka studeně zasmál do očí. Ukazovákem mu podebral kravatu a trhl jí, až zavlála ve vzduchu. Barnes zvedl ruku, jako by chtěl Tomáše uhodit, ale rychle ji zase nechal klesnout, jen sípal vzteky a zuřivě si cpal kravatu za sako.

„Měl sis to zkusit,“ řekl Tomáš potichu.

Barnes několikrát naprázdno polkl. Poprvé jsem v jeho očích zahlédl jiskřičku strachu.

„Pořádně si ho prohlídni, Tony," vybídl mě Tomáš, „a pověz mně, co o něm soudíš."

Chvíli jsem se jenom díval. „Libovej, frajer," řekl jsem potom. „Lacinej paráda. Vejtaha, falešnej jako pětník." Nemusel jsem se přemáhat, abych hrál tak, jak si Tomáš přál. Pociťoval jsem k tomu člověku čím dál větší odpor a nenávist. On pomohl Brettovi zmizet, on vyčmuchal poměry ve Webbs' House a přihrál Brettovi tip, jak mi nejvíc ublížit. Je původcem úzkosti a strachu, které se mi jako kus ledu usadily v žaludku, a strachu a úzkostí lidí, kterým tenhle syčák nesahá ani po kotníky. „Dlouhej a vychrtlej jako zubatá s kosou," pokračoval jsem, „a myslí si, jakej není elegán. A ten fousek pod nosem - jako utahaná tkanička od bot... Takový u nás nosili ti nejpitomější frajírkové, který si mysleli, že za tím knírečkem se schová jejich prázdná makovice, a snášeli je jenom ti, co byli ještě pitomější. Normálnímu člověku se nad takovou vizáží chce zvracet a chlapům se samy od sebe zatínají pěsti, jak se jim chce do toho ciferníku praštit."

Tomáš z Barnese nespouštěl oči a čas od času broukl na souhlas.

„A smrdí, veliteli," natáhl jsem proti Barnesovi paži. „Smrdí strachem, svejma špinavejma myšlenkama i sám od sebe."

Barnes na mě vzteky cenil zuby a zdálo se, že jeho strach zatím někam zalezl.

„To, čím se kouše, má ale drobet prořídlý, koukni se," upozornil jsem Tomáše. Barnes rychle sklapl.

„V base se na takový věci moc nedbá," promluvil Tomáš a mrkl do papírů před sebou.

„Soudím, že si odseděl dost a za to nejhorší, co člověk vůbec může vyvést."

„Máš pravdu, je toho fůra - a docela pestrý čtení. Skoro bych řek, že neexistuje nic, co by si nevyzkoušel, včetně těch nejodpornějších lumpáren."

„Přesně na to vypadá," potvrdil jsem, „a přesně tím smrdí. Ono se darmo neříká, že si člověk svůj vzhled modeluje sám."

„Řeknete mě konečně, co na mně chcete?“ zařval Barnes, který naší kritikou zřejmě trpěl víc, než by se zdálo. „Teď jsi zase moh vidět ty zuby, nebo jak by se to zažloutlý a křivý dalo nazvat.“ Vzal jsem si od Tomáše list papíru, který mi podával, a přelétl očima seznam dosavadních Barnesových hříchů. „Člověku se zvedá žaludek,“ řekl jsem s odporem. Ten lotr se neštítil nejhorší špatnosti a nechával za sebou spoušť, zkažené, zmařené životy dospělých i dětí, kteří na něho do smrti nezapomenou, a do hloubky poznamenáni, po celý zbytek života budou proklínat chvíli, kdy se s ním setkali. Nezaslouží si slzičku slitování, naopak, jen to nejhorší.

„Divím se, že ti ještě zatím nikdo nezakroutil krk,“ řekl jsem mu plný odporu a zloby, které vyznívaly i z mého hlasu. „Ale já ti ručím za to, že jestli se jednomu člověku, o kterýho teď jde, zkřiví vlásek na hlavě, budeš naříkat, že ses narodil.“ Barnes si znovu uvědomil moje oblečení a znovu začal dostávat strach.

„Slyšels to,“ řekl mu Tomáš a srovnal papíry na stole na hromádku. Všiml si, že Barnes se chce posadit. „Jenom postůj, nasedíš se ještě dost. Kdy jsi přijel do Edmontonu?“

„To asi víte stejně dobře jako já,“ odbyl ho Barnes. „Chci to slyšet od tebe.“ „Přeci dnes, hergot,“ utrhl se Barnes. „A předtím?“

„Kdy, předtím? Já tu už dávno nebyl.“ „Jak dávno?“ „Nevíte, co je to dávno?“

„Najednou si nějak troufá, veliteli,“ řekl jsem. „Nemám mu ukázat, jak se u nás domlouvá skotačivejm psům?“

Barnes se ke mně prudce otočil, ale stejně prudce zchladl. „Ty jseš...“ Zarazil se. „Kdo vy. vlastně jste?“ „Nepovídej, že ho neznáš,“ vysmíval se mu Tomáš. „To bych se neptal. V životě jsem ho neviděl.“ „Tak dobře, jak si. přeješ. Jméno, narození...“ „To už tady bylo nejmíň desetkrát. A máte to před sebou,“ znovu vzplál Barnes.

„Tak pojedenáctý.“ Tomáš se zatvářil soucitně. „Já se ti divím, Barnesi. Tohle divadlo jsi už přeci zažil mockrát, a víš, že nakonec to vždycky skončí stejně. Proč to teda natahuješ? Tobě se tyhle zábavičky líbí?“ . „Ptačí mozeček, veliteli,“ řekl jsem. Nestál jsem mu za pohled.

„Tak pokračujem,“ řekl Tomáš. „Jméno, narození...“

„Krucinál, nechte toho!“ Barnes se zarazil a pokoušel se opanovat. „Ten fígl je už moc starej. A blbej, nevšimli jste si?“

„Ale účinnej, jak tak koukám. Tak jméno...“ „Emil Barnes,“ zařval nositel toho jména, a chrlil ze sebe další údaje, ani se Tomáš nemusel ptát.

„Jen volnou, volnou, ať to stačím,“ krotil ho Tomáš. „Kolik ti bylo, když jsi vyfasoval první trest?“ „To tam taky máte.“

„Podívejme, ve čtrnácti. Za loupežný přepadení. Panečku, ty jsi byl troufalej školák. Ale to bylo jenom takový dětský zařízení, kam tě dali. První opravdovej trest hned první měsíc plnoletosti - a pak to šlo vesele dál... Takovej parádní rejstřík jsem už dávno neviděl.“

„Nepovídal jsem to, veliteli? Na první pohled blbej, libovej frajer, co nestačí ani na ty nejubožejší lumpárny, aby ho nechytili. Úplnej idiot. Jak je možný, že takoví pitomci to zkoušejí znovu a znovu, když vědí, že je stejně pokaždý dostaneme? Nebo si myslí, že v base nabrali rozum?“

„Mě už těma vašima řečičkama nevyprovokujete.“ Barnes ke mně opět stáhl jednu stranu fousku. „Já už vás prokouk.“ Ale vztekal se stejně. A zřejmě cítil, že sebevědomí a sebejistota mu ubývají.

„Kdy jsi byl naposledy v Edmontonu?“ zeptal se Tomáš Lauren.

„Je to dva roky.“

„V prosinci, těsně před vánocemi.“ Tomáš se mu posmíval, ale Barnes to nepochopil.

„Proč?“ zeptal se.

„Je to tak, nebo ně?“

„Tak ať je po vašem, je,“ frajersky se zašklebil Barnes. „A jestli si budete přát v červenci nebo v září, račte si posloužit.“

„Mně stačí ten prosinec. Mám tu jednu nevyjasněnou vraždu, do který by ses nám pasoval.“

„Tak moment, moment,“ lekl se Barnes, „já to řek jenom tak. Před dvěma roky jsem tu vůbec nebyl.“

„Kdy teda? Povídal jsi, že dávno.“

„Já už fakticky nevím.“

„Tak budeme vzpomínat. Loni?“

„Loni určitě ne.“

„Škoda. Mám tu taky jednu pěknou věcičku.“

„Poslouchejte, nesnažte se mě do ničeho namočit...“

„Předloni - povídal jsi, že ne - před třema roky?“

„Nevím - nevím - nevím,“ začal vykřikovat Barnes. „A nic z těch vašich restů mně nepřišijete, pamatujte si!“

„A nebyl jsi tu už jednou letos?“

„Víte co... !“ zařval Barnes a zarazil se.

Vešel Matt Richardson, nejdřív si rychlým, pátravým pohledem prohlédl Barnese, a když na něm neshledal žádné stopy nešetrného zacházení, zřejmě se trochu podivil. „Měl jsem ještě počkat?“ zeptal se.

„Jen pojď dál,“ zval ho Tomáš a usmíval se mu do obličeje. „My se teprva trošku rozcvičujem.“

„Pan Barnes je strašně hravej,“ povídám. „Jako štěně. A stejně slepej. A tupej a pitomej, až je ho člověku líto, a když je takhle žlutej vzteky a strachem se potí, až smrdí, nekamarádil by s ním ani ten nejhorší pobuda. Jenomže my se s ním musíme zabývat, a mě už to přestává bavit.“

„Takhle mě tu urážejí, co přišli,“ vykřikl Barnes. „Vy jste polda, máte uniformu, ale o nich vůbec nevím, co jsou zač. A vy přeci takový zacházení nesmíte trpět!“ Pod třemi upřenými pohledy naráz ztichl.

„Ptáš se, co jsou zač?“ zadumal se Matt. „Snad to ani nechtěj vědět, Barnesi, protože kdybych ti to prozradil, musel by sis dole podvázat podvlíkačky.“

Barnes se znovu vylekal. „Na takovýhle strašáčky vám teda neskočím, vy... A mám právo vědět, kdo to je „

„Právo...,“ odfoukl si Matt posměšně. „Ale konečně - tady toho znáš,“ prohodil jenom jako mimochodem a ukázal na mě. Barnes se skoro chytil. Napůl přikývl, vzápětí se vzpamatoval a zakroutil krkem, jako když ho škrtí límeček u košile. Matt nechal jeho reakci bez komentáře. „A tady ten větší, to je šéf všech našich mládenců, co slouží na vysokým Severu. Sekáč, to ti povím. Každej lump v teritoriích od jihu až k Aklaviku u Severního ledovýho moře se před ním třese. A dovede si vymyslet takový legrácky, že každej ten lump,

když se mu dostane do ruky, brzy změkne.“

„Na tohle jsem se neptal. Chci znát jeho jméno.“ „Tomáš Lauren. A jestli jsi o něm zatím nikdy neslyšel, tvoje škoda. Ale já myslím, že slyšel - třeba od některýho z kamarádů, co jim taky zavařil.“

„Žádný kamarády, který by ho mohli znát, nemám,“ řekl Barnes nepřesvědčivě.

„A tenhle, o kterým tvrdíš, že ho neznáš, je Tony Siskou,“ pokračoval Matt. „Bydlí v jednom hotýlku - Webbs' House se jmenuje. Neznáš to tam náhodou?“

„V životě jsem o něm neslyšel.“ Barnes vycítil, že jde do tuhého a podvědomě se přikrčil.

„Ne?“ podivil se Matt. „Asi se pleteš. Pamatuje si tě jedna něžná dívenka, který jsi de facto sliboval manželství.“

„Tak tohle teda zásadně nedělám.“ Barnes se znenadání zasmál. „A něžná dívenka...!“ Okamžitě si uvědomil, že udělal chybu.

„No, je teda krapet větší a dost při těle,“ připouštěl Matt.

„Třeba se mu to líbí, když sám div nechrastí kostma,“ poznamenal Tomáš.

„Ještě jste zapomněli, že je hlavně dost naivní a důvěřivá,“ přidal jsem se. „Na takovou lumpové jeho formátu tak ještě stačí.“

„Ta holka tě poznala na fotografiích, ty pitomče,“ zařval Matt, a neměl hlas o nic slabší než Lulu. „Máme ti ji přivést?“

„Spíš její mámu,“ řekl jsem, když se Barnes neměl k řeči. „Přiběhla by s paličkou na maso. Okovanou.“

Barnes si chvíli hryzal rty. Bylo vidět, že usilovně přemýšlí.

„Tak už bez legrace,“ řekl Tomáš netrpělivě. „Znáš ji?“

Barnes se nemohl rozhodnout. Teprve když se Tomáš prudce zvedl, maličko zakýval hlavou.

„Tím nám částečně odpovídáš i na otázky, kdy jsi sem přijel a jak jsi tu byl dlouho. Co jsi tu dělal?“

Barnes rozhodil rukama. „Nemůžu si jenom tak vyjet do Edmontonu?“

Tomáš nechal jeho otázku bez odpovědi. „Kdepak jsi bydlel?“

„Všelijak - jak se dalo.“

„A kde se dalo?“

„Ani už nevím - jednou tady, podruhý jinde...“

„Hezky nám to upřesni. V hotelu, u známých, někde na nádraží, v parku na lavičce...“

„To bych vyloučil, šéfe,“ řekl jsem. „Pocuchala by se mu paráda.“

Barnes se po mně opět ohlédl, ale už na mě nepokřikoval.

Přemýšlel možná tak usilovně, že mě ani neviděl.

„Ptal jsem se tě, kde jsi spal, a chci od tebe slyšet jasnou odpověď,“ řekl Tomáš zvýšeným hlasem.

„Já - ani vlastně nevím, jak se to jmenovalo.“

„Myslíš hotel?“

„Ne - takovej barák - já se v jedný hospodě seznámil s jedním chlápkem, trochu jsme spolu popíjeli. Když slyšel, že nejsem zdejší a nemám zajištěný bydlení, nabíd mně, abych přespal u něj.“

„Chceš říct u něj doma?“

„Jo - vlastně ne, já nevím. Je to někde na kraji města, už skoro žádný světla tam nesvítí - tam mně přenechal takovej malej pokojíček.“

Barnes míchal pravdu s výmysly, ale pokoušel se, aby té pravdy bylo co nejvíc. Ze zkušenosti asi věděl, že pravda se líp pamatuje a na výmyslech se člověk při křížovém výslechu snadno zaplete. „Která část města to byla?“

„Povídám vám, že někde na kraji. Jinak nevím.“ „Jak se tam jede?“ „To už se nepamatuji!.“ „Bydlel jsi tam celou dobu?“ „Jo, celou.“ „Hloupej, jak jsem povídal,“ řekl jsem. „Úplnej idiot.“

„A vlastně jsi vůbec nevycházel, co?“ pokračoval Tomáš.

„Vycházel, proč ne?“ „Ale jenom v noci.“ „Proč? Ve dne taky.“ „Do města sis nevyjel?“

„Samozřejmě vyjel. Skoro každej den.“ Barnes začal vyhlížet dost zpitoměle.

„V který čtvrti to teda je?“ „Povídal jsem, že nevím.“ „Jak ses tam z města dostával. Taxíkem?“ „Někdy taky.“

„A jak jsi taxíkářovi řek, kam má jet?“ Barnes se lekl a poznal, že se chytil. Otázka stíhala otázku v rychlém sledu a on nedával pozor, přestože Tomášův záměr byl od samého začátku průhledný. A Barnes skutečně nebyl žádný mudrc.

„Tvrdím pořád totéž - pitomec," dorážel jsem ho. „A teď hezky rychle vyklop, co víš. Mně se zdá, že si s tebou moc hrajeme - a nikam to nevede."

„Ten v tý hospodě, to má být Edward Taylor, šéf těch stájí?" zeptal se vzápětí Tomáš Lauren.

Barnes na něj zůstal koukat, jako by Tomáš právě vyčaroval Taylora z rukávu.

„Kamaráde," řekl Matt, „nezdá se ti, že si tady s tebou ty dva opravdu jenom tak pohrávají, a zatím vědí všecko?"

„Nic nevědí - co by mohli vědět," začal znovu vykřikovat Barnes, ale z hlasu mu zněla úzkost. „Já nic neudělal - a že člověk někde přespí - na tom přeci nic není."

„Tak dost," zarazil ho Tomáš Lauren. „Doporučuju ti, abys ve vlastním zájmu rozvázal, jak ti dobře radí tady ten velkej policajt. Taylora znáš už dlouho, ne z tý hospody."

Barnes se rozhlédl, jako by hledal pomoc. „Vy spolu přeci už dlouho obchodujete." „To teda vůbec ne..."

„Co by na tom bylo? Obchoduje přeci každej, ne?" zeptal se Matt. „Obchodovali jste?" „No, teda - vlastně trochu jo..." „S kradeným zbožím."

„S kradeným? Já nevěděl, že je kradený." „Teď už to víš." „Nevím."

„Právě ti to povídám. Už to teda víš?" „Jestli - jestli je to pravda, tak teda vím." „Je to pravda. Proč jsi sem přijel?" „Pro - kvůli tomu obchodování." „Jinej důvod jsi neměl?" „Ne, neměl."

„Co jsi tu celou tu dobu dělal?" „Bavil jsem se - a tak..."

„Zase už začíná zatloukat, veliteli," upozornil jsem Tomáše. „A je mu jasný, že na něj všecko víme, ale jeho zabedněnost je tak veliká, že přes ni nevidí." „Slyšels? Co jsi tu dělal?" „No bavil se. Co jinýho?" „Ty si nedáš říct, viď?" politoval ho Matt. „S kým ses bavil?" navázal Tomáš. „Jak se co naskytlo." Barnesovi se potily ruce. Neustále je nevědomky otíral o kalhoty.

„Jako třeba s kuchařkou z Webbs' House?" „S tou - s tou taky."

„Na ty ostatní ti ale moc času nezbylo. Večer co večer jsi trávil s ní. Proč?"

„Co - proč? Ona - teda - líbila se mně.“

„Cha - cha,“ udělal významně Matt. „Tohle vypravuj svojí starý babičce.“

„Tak proč!“ zeptal se tvrdě Tomáš a znovu vstal. Bylo vidět, že už má průtahů dost. „Proč ses potřeboval dozvědět, jak to v tom hotelu chodí? Kdo se o to zajímal? Komu jsi to dával vědět?“

Barnes uhýbal hlavou, jako by ho Tomáš svými otázkami bil po tvářích.

„Komu, slyšíš? Kdo od tebe ty zprávy přejímal?“ „Nikdo, já nikomu... Já - nechte mě - už mě nechte!“

Zakryl si dlaněmi uši a padl do židle. Tentokrát ho zvedl Matt. Barnes zařval bolestí, a když ho Matt pustil, chytil se za paži.

„Ten nebude mluvit, veliteli.“ Nemusel jsem se nutit do zlého tónu, kterým jsem promluvil. Znovu jsem si uvědomil, že zatím jen tady od toho člověka se můžeme dozvědět něco víc, něco, co by nás dovedlo na stopu Chrisse Bretta. A potřebovali jsme to vědět ještě dnes, teď, než se vypravíme na Sever za ním, aby se případně před naším odjezdem zařídilo tady v Edmontonu všecko, co by bylo potřeba.

„Neboj se, bude mluvit,“ řekl Tomáš sveřepě. „Komu jsi to předával?“

„Nikomu - přeci bych vám to řek, ne? Přeci...“ „Vidíte, jak je hloupej,“ povídám. „Veliteli, vzpomínáš si na náčelníka Chilcotinů? Mám mu o něm něco vypravovat?“

„Zkus to,“ kývl Tomáš. „Snad potom změní názor.“ Postavil jsem se před Barnese. „Neslyšel jsi náhodou něco o těch lumpech, co nahoře u jedný šachty chytali lidi jako zvěř a nutili je dřít, až vypustili duši?“

Barnes ke mně vzhůru poplašeně stáčel oči a knírek se mu chvěl. „Neslyšel,“ tvrdil.

„Nepovídej, byly toho plný noviny. Ty chudáci se už do smrti nedostali na zdravej vzduch - a nepřej si vidět ty podmínky, co v nich žili. Kost a kůže, na nohou zhnisaný boláky od okovů. Na záchod chodili tam, co spali. Jídlo jim nosili v bedně jako zvířatům. Jedli rukama.“ „Fuj,“ řekl Matt tiše.

„Ještě se nepamatuješ?“ zeptal jsem se Barnese. Hleděl na mě očima široce otevřenýma a neodpovídal. „Bylo to ještě horší, než se dá vylíčit. A náčelník Chilcotinů, a s ním můj indiánskej přítel Noatak, nás žádali, abychom jim ty chlapy, co ty zvěrstva prováděli, dali.“

Tomáš Lauren pochmurně pokyvoval hlavou. Už to ani nebylo divadýlko určené k tomu, aby Barnes změkl. Prožíval ty chvíle znovu a znovu, jako už tolikrát si dělal výčitky svědomí, že tenkrát Otukamoana neposlechl, že neudělal výjimku aspoň u Chrisse Bretta.

„Chlapi, který kromě toho, co jsme řekli, dokázali ještě víc, třeba přepadnout indiánskej tábor, když jim docházely pracovní síly, ženy, děti a starý lidi postřílet a muže odvést, si nic jinýho nezasluhovali, než aby si to s nimi srovnali Indiáni, který tolik zkusili.“

„Víš, co by se s nimi bylo dělo?“ zeptal se mě Tomáš Lauren naléhavě.

„Na to jsme neměli myslet,“ skoro jsem se na něho utrhl. „Neměli jsme právo na to myslet, přestože jsme policajti. Za takový zvěrstva je soud a vězení úplný nic. Právo na ty zločince měli Indiáni. Otukamoan, protože mu vyvraždili skoro celej kmen a on sám si taky užil tý otročiny. A Noatak za ostatní Indiány, aby si už i ten největší syčák uvědomil, že s nimi nemůže zacházet, jak si zamane.“

„Tenkrát se vůbec nezjistilo, kolik lidí tam umřelo, viď?“ ptal se Matt.

„Před šachtou stála bouda. Když jsme tam přišli, byla až po střechu naplněná mrtvýma. Házeli je tam jako dříví.“ Tomáš vypadal, že už se mu o tom nechce mluvit, ale přesto pokračoval. „Jenom za tu jednu sezónu. Nemohli je pohřbít, zem byla zmrzlá. Kolik jich tou boudou prošlo, jsme nedokázali zjistit.“

„Něco tak hrůznýho člověk do smrti nezapomene,“ řekl jsem. „A některý z těch lumpů doopravdy škodí dál, jak předpovídal Otukamoan, a bylo by k tomu nemuselo dojít.“

Barnes se díval ze mne na Tomáše a zase zpátky, a se sevřenými rty čekal, co z toho úděsného vzpomínání vyplyne pro něho.

„Znova se tě ptám,“ řekl mi Tomáš, „uvědomuješ si, co by s nima byli Indiáni udělali?“

„Vím. Indiáni si dodnes zachovali znalosti o tom, jak nekonečně dlouho udržovat člověka v mukách, třeba celý týdny, a tak, aby si nepřestával uvědomovat každou vteřinu. A přitom ten člověk ví, že až ta bolest skončí, on skončí s ní. A přesto si myslím, že tyhle lidi by si to byli zasloužili - a věřte mně, že se mně to neříká lehce.“

„Pomsta - to je hrozná věc, a já nemám rád ani to slovo, ale máš pravdu. Tenhle případ byl tak úděsnej... Asi - asi jsme to měli dokázat a dát jim je...,“ Tomáš se odmlčel, „... a ne jenom dva...“

Barnes se při Tomášových slovech prudce nadechl a zbledl. Matt hleděl stále stejně zachmuřeně. Teď začal něco hledat po kapsách a předstíral, že neslyší.

„Nikdy nezapomenu jména těch zvířat, co si taky říkali lidi,“ řekl jsem, a Tomáš mi rozuměl. Připravoval jsem se položit Barnese na lopatky. „Vally Yatesen...“ „Ten to doupě ved,“ řekl Tomáš Lauren pochmurně. „Toho jsem jim dal.“ „Jim Norris.“

„Toho taky - za zvěrstva a za to, co udělali s naším člověkem.“

„Kristian De Kievid lovil Indiány jako zvěř. Rommy Donovan, Lee Brooken. Andy Stanley. Patrick Clem.“

„A pak ještě tři, co sháněli posily tady na jihu, mezi bělochy. Vodili je na šachtu, kde je čekalo totéž co Indiány.“

„První - s tím koňským obličejem - Hank Flannagan, pak ten plešatej, Charlie McArtur, a mládenec, kterej se nejvíc nasmál, když moh pořádat hon na Indiány. Ani si už sám nepamatoval, kolik jich postřílel. Syčák nad syčáky...“ Nechal jsem na Tomášovi, aby dal Barnesovi poslední ránu.

„Chriss Brett,“ řekl Tomáš Lauren pomalu. Když to jméno padlo, Barnes zezelenal. Zdálo se mi, že se o něho pokoušejí mdloby.

„Neznal jsi náhodou některýho z nich?“ zeptal se ho Tomáš.

Barnes zuřivě zavrtěl hlavou, a pak jí v panice vrtěl stále víc, jako by doufal, že nás tím spíš přesvědčí.

Skočil jsem k němu a už jsem se sotva ovládal. „Chriss Brett!“ zařval jsem mu zblízka do obličeje. „Chriss Brett!“ Odsedí, kam až mu opěradlo dovolilo. „Neznám,“ breptal. „Nikoho z nich neznám...“

Matt udělal krok a stál vedle mne. „Znáš,“ zahřměl. „Ne - ne - ne...“

Tomáš se předklonil a lokty se opřel o stůl. „Zbytečně zapíráš," řekl věcně, klidným tónem. „Víme na tebe všecko."

Střídali jsme se s Mattem ve výpadech. Barnes cítil, že tahle záležitost je pro něj nejzávažnější, nejnebezpečnější, a neustále odmítal vše, co jsme řekli.

Zvedl jsem dlaň a Tomáš Lauren s Mattem zmlkli. Ukázal jsem na Barnese a on se znovu vyděsil. „Nepřizná se. Já to věděl. Marně tu s ním ztrácíme čas. Najdem si Bretta sami, ale tohohle si ráno vezmu s sebou." Sklonil jsem se k Barnesovi. „Víš kam? Na Sever. Dneska už chápeme, že jsme udělali chybu, když jsme Otukamoanovi nedali, koho chtěl. Včetně Bretta. Dáme jim tebe."

Barnes táhle zavyl, vyskočil a pokusil se prokličkovat ke dveřím. Mart ho popadl za paži a smýkl jím zpátky do židle. Barnes si opřel lokty o kolena a obličej zabořil do dlaní.

„Jak je to s letadly, Matte?" zeptal se Tomáš Lauren, jako by se nic nestalo.

„Poletí všichni, co jsi mně nadiktoval?" Matt odpovídal stejně klidně, ale Barnese si stále hlídal.

„Počítáš s Henrym, Tomáši?" připomenul jsem. „Chce letět taky."

Záměrně jsme si Barnese nevšímali.

„Jistě," řekl Tomáš. „A Lulu si určitě vezme doktora."

Chvíli jsme domlouvali podrobnosti výpravy a její návaznost na místní policii, způsob spojení a ostatní organizační záležitosti.

„Takže bude v letadle místo tady pro toho," hodil jsem bradou k Barnesovi.

„Ne!" vykřikl Barnes tichounce. „Ne..."

Všichni jsme se k němu otočili.

„... prosím vás," dodal. „Já - nemůžete - přeci nemůžete..."

„Tak to se pleteš," řekl mu Tomáš Lauren. „Ani pes po tobě neštěkne."

„Ne - já nechci - já - já vám všecko povím..." Dokončil, sotva jsme ho slyšeli.

„Komu jsi předával to, co ses dověděl ve Webbs' House?"

„Tadeášovi," odpovídal horlivě Barnes. „Jmenuje se Tadeáš Root."

Tomáš psal, a s ním si dělal poznámky i Matt. „Známá firma," pokýval hlavou. „V base jako doma. Přes něj šly určitě i motáky, co?"

„Ano, on všecko zprostředkoval."

„Jel v tom ještě někdo další? Ale na rovinu."

„O nikom nevím, namouduši."

„Tu duši si nech pro jiný příležitosti," odbyl ho Matt. „A teď všecko, co víš." Spěchal s papírkem ze dveří a vzápětí se vrátil.

„Tadeáš - já ho znám z dřívějška - za mnou přijel do Ottawy, že prej má výnosnej kšeft. Já nejdřív nechtěl, ale povídal, že Chriss Brett nabízí tolik peněz, kolik nevydělám za celej rok."

„O tom, jak to všecko probíhalo, si ho vyzpovídejte potom," řekl Tomáš Mattovi. „Já potřebuju něco, co by nám ukázalo, kam se poděl Brett. Povídej," kývl na Barnese.

„Já s Chrissem přímo nemluvil. Všecko zařizoval Tadeáš, teda - kromě tady..." Ukázal na mě. „A kromě letadla."

„Kvůli tomu jsi musel přijet až z Ottawy? A za to nabízeli tolik peněz?"

„Chriss chtěl, aby v tom jelo co nejmíň lidí, hlavně ne místní. Já měl hned zmizet, jak budu vědět dost, a to jsem taky udělal. A Chrissovi nejvíc záleželo na něm." Znova na mě ukázal.

„Víš proč?"

„Ne, ale Tadeáš povídal, že Chriss je tím úplně nemocnej. Ale taky neví, proč."

„Co jsi zařizoval dál?"

„Vážně nic jinýho. Jenom ty informace a letadlo."

„Když jsi telefonoval tomu pilotovi, kam jsi mu říkal, že poletí?"

„To, co chtěl Chriss. Jenom že nahoru. Když se zeptá, jak daleko, měl jsem mu říct, že ne dál než k Velkýmu Medvědímu jezeru."

„Tam měl teda Chriss Brett namířeno?" zeptal jsem se a těžko tajil dychtivost.

„Já nevím, ale spíš ne. Přeci by to Chriss dopředu neprozrazoval, ne?"

Prohlížel jsem si ho a uvažoval, jestli mluví pravdu. „Pamatuj si," řekl jsem mu tiše, a on se přikrčil, „jestli se zjistí, žes věděl víc,

přijdu si pro tebe, sám tě odvezu a zapomenu tě v táboře náčelníka Otukamoana. I kdybych měl čekat, až vylezeš z basy. Nebo třeba do smrti. Já tě tam dostanu.“

„Ne, proboha ne, já vážně víc nevím.“ Otřásl se. „Uvidíte, že jsem mluvil pravdu.“

„Dej ho někam vedle, Matte, aby byl při ruce,“ řekl Tomáš Lauren. „Chci vědět okamžitě všecko, na co by si třeba ještě vzpomněl.“

Dívali jsme se, jak Matt vyvádí skleslého Barnese, který se vlekl přes místnost se shrbenými rameny a s vlasy v nepořádku. Jeho laciná elegance se nacházela v troskách.

„Tak to by bylo,“ řekl Matt, když se vrátil. „Všecky jsou jako na kolotoči, ale zdá se, že Taylor i ty jeho lidi vysypali všecko, co věděli. Zatím ale pokračujeme. Barnese si vzali do presu tři ostrý hoši. Objednal jsem kafe. Dáte si, ne?“

„Rádi. Tony, co ta večeře od Betty?“ Tomáš odsunul lejstra.

Rozložil jsem ubrousek, z pouzdra za opaskem vytáhl svou starou dýku, a rozdělil salám a chleba na tři díly.

„Já už zvečera něco zakous,“ odmítal pozvání Matt.

„Stačilo by to pro pět,“ povídám.

„A takovýhle tělo něco potřebuje,“ dodal Tomáš Lauren.

Matt se zasmál a zálibně se poplácal na vystupující panděro. „Co tam dám, nikdy mně nikdo nevezme.“

Jedli jsme, odpočívali a čekali. Najednou jsem si po předešlém napětí připadal prázdný, a znovu mě přepadla úzkost, strach o Marii. A zklamání. Doufal jsem, že Barnes nám přece jen pomůže, ukáže cestičku, kudy dál, a ono zase nic. Naděje, že další výslechy přinesou nějaký výsledek, byla mizivá. Zbývalo už jen jediné - jméno, které tu padlo. Marie... Jako by zmizela ze světa, jako by nikdy nežila, nikde jediná stopa...

Krátce po tom, co jsem složil ubrousek, ozvalo se zaklepání, a vstoupil jeden z policistů, který s námi navštívil pana Taylora. „Máme ho tu,“ řekl Mattovi. „V rychlosti jsme mu prohledali ten jeho kutloch, ale nic zajímavýho tam neměl. Snad jenom tuhle složku dopisních papírů - je v ní pár divnejch čmáranic, tak jsme ji vzali s

sebou. Chcete ho sem hned?“

„Já ti řeknu. Zatím normální postup.“

„Rozhejbat,“ kývl policista a vzal za kliku.

Pustili jsme se do složky, přebírali ji, pak jsme vytřásli každý list, prohlíželi ho proti světlu, a dívali se zvlášť na ty, na nichž byly ty čmáranice, jak to nazval policista. Objevili jsme tak celkem šest útržků s podivnými klikyháky, které nám však nic neříkaly.

„Hádal bych na nějakej těsnopis nebo něco podobnýho,“ bručel Matt. „Ale kdepak Tadeáš a těsnopis. Chvilku počkejte, já se mrknu, jestli by si s tím nevěděli rady naši majstři z dešifrovacího.“

Vrátil se dřív, než jsme se nadáli. „žádnej těsnopis,“ hlásil. „On jenom Tadeáš strašně škrábe, a kromě toho ty zápisky prováděl na dva papíry, přiložený k sobě. Koukněte se, takhle. Na jednom papíru jsou písmena od poloviny nahoru, na druhým od poloviny dolů. Úplně primitivní. Kdyby uměl pořádně psát, mohli jsme na to přijít sami.“

„Tady to,“ trhl jsem sebou, „je určitě Wabassi Lake.“ „Ukaž!“ Tomáš mi vytími papíry z ruky. „Podívejme se! Tam žije ten náš Borg. Už se nám objevuje podruhý.“

„Tohle je jméno toho pilota, co Bretta vez na Sever,“ řekl Matt, který zatím studoval další dva záznamy.

„A třetí, bohužel poslední,“ řekl Tomáš, „ale to je - to je přece obráceně jméno Emila Barnese,“ dokončil zklamaně.

„Každej trošek dobrej,“ řekl Matt. „Dáme se teda do Tadeáše, ne?“ Vyšel a houkl něco do chodby. Dveře nechal otevřené. Objevil se v nich malý človíček, celý jaksi opršelý, opelichaný, se svislými rameny. Cípaté, o několik čísel větší sako mělo vytahané kapsy, jako by v nich jeho majitel stále nosil celý svůj majetek. Jediné, co na něm nebylo utahané, byly oči. Naopak, zdály se až příliš čilé, pozorné, a při vstupu zarejdily kolem jako lumíci.

„Dobrý večer vespolek,“ pozdravil mužík družně. „Dobrý večer, pane veliteli,“ uklonil se zvlášť Mattovi.

„Buď pozdraven, Tadeáši,“ uvítal ho Matt a podal mu ruku. „Tak copak je novýho?“

„Novýho? Ani bych nevěděl, pane veliteli,“ šoupl mužík nohou a

dlaní si pohladil lysinku, lemovanou řídkými pocuchanými štětičkami šedivých vlasů.

„Nějaký starosti?“ besedoval Matt.

„Starosti? Ne, kdepak, nikde žádný.“

„Mně se zdá, že tě přece jenom něco trápí.“

„Tak teda jo, pane veliteli, když už jste to poznal. Jednu starost bych měl.“

„Ven s ní, Tadeáši. My jsme před sebou nikdy neměli žádný tajemství, aspoň ne nadlouho. Nakonec se vždycky všecko vyjasnilo.“

„Teda, když už jste připomenul, co bývalo, pane veliteli, je tady určitej rozdíl. V minulosti jste si pro mě vždycky přišel sám, když jste si myslel, že bychom mohli mít nějakej společnej zájem. A dneska jste poslal ty rabijáty, který nemají žádný způsoby. Napadlo mě, že se na mě hněváte.“

„Ale vůbec ne, Tadeáši,“ halasil Matt. „Pořád stejně dobrý.“

„Ani nevíte, jak se mně ulevilo, pane veliteli...“

„Toho pana velitele ti asi do smrti nevymluvím, co, Tadeáši?“

Mužík se napřímil. „Komu čest, tomu čest,“ prohlásil. „Jednou jste pro mě pan velitel, a taky pan velitel zůstanete. Já jsem zásadovej člověk, vždyť mě znáte.“

„No, dobře, Tadeáši,“ lehce si povzdechl Matt. „Tak co nám povíš?“

Tadeáš Root se po nás rozhlédl s udivenou otázkou v očích. „Já?“ zeptal se a položil si dlaně s prsty doširoka roztaženými na propadlou hruď.

„No tak, Tadeáši, přeci víš, že jsem tě nikdy zbytečně necitýroval.“

„Právě, pane veliteli. To je druhá věc, která mně dělá starosti. Copak že si pro tebe pan velitel najednou takhle večer posílá, Tadeáši, opakoval jsem si celou cestu. Takovej uznalej a laskavej pán přeci člověka jen tak pro nic za nic nebude tahat z postele!“

„A k čemu jsi teda došel?“

„Nic,“ zvedl Root dlaně před sebe. Zaťukal si konečky prstů na čelo. „Žádná myšlenka, žádnej nápad. Zmatek.“

„Doopravdy bys tam nevyhrabal něco, co by mě mohlo zajímat?“

Root na něj chytrácky mrkl. „Kdybyste mně drobet napověděl, pane veliteli, třeba bych potom... Takhle nevím, z který strany...“

„Takže těch hříšků je jako obvykle víc.“ „Ale kdepak, pane veliteli, už žádný hříšky. Sekám dobrotu.“

„A z čeho? Dal sis něco stranou na starý kolena?“ „Vždyť to znáte,“ zahihňal se mužík. „Člověk musí pamatovat na to, že jednou už nebude tak čilej, aby moh vést podnik, ne? Ale zatím to ještě vynáší.“

„Můžu tady pánům prozradit, o jakej podnik jde, Tadeáši?“

„S potěšením si to poslechnu, jenom ale podle pravdy, pane veliteli.“

„Tadeáš začínal jako kapsář...“

„Kapsář umělec by bylo přesnější. Ekvilibrista a manipulátor na vysoký úrovni, žádná žabařina. Ve svých kruzích představuju špičku.“ „To je fakt,“ potvrdil Matt.

„Děkuju,“ řekl dojatě Root. „Jako je jinde král nebo třeba maharádža, v oboru kapesní manipulace jsem - troufám si to tvrdit - králem Kanady já. Tisíce poddaných. Dáte mi jistě za pravdu, že hrdost je namístě kdekoliv, kde člověk dosáhne dokonalosti a nejvyšších met?“ „Tadeáš je kromě jinýho i filozof,“ poznamenal Matt. „Ale abychom neodbíhali. Začněme si povídat o tom, co nás zajímá.“

Nechtěl jsem Mattovi zasahovat do způsobu vedení výslechu, a neměl se k tomu ani Tomáš Lauren, který, jak se mi zdálo, se docela bavil. Už mě však znovu popadala netrpělivost. Chvílemi se mi zdálo, že si z nás ten mužíček tropí švandu, že mu činí potěšení točit podle svého se třemi habány, z nichž každý je skoro dvojnásobného vzrůstu než on sám. Ale potřebovali jsme vědět, co se skrývá v té podlouhlé oplešatělé lebce, a potřebovali jsme to vědět hned. Ne proto, že mě pálily oči nevyspáním, ne pro únavu, která mě začala zmáhat čím dál víc, ale pro něco mnohem, mnohem důležitějšího. A částečně taky proto, že tohle nebyla práce, která by mě těšila. Sedět na židli a nutit někoho k řeči - mnohem raději bych uháněl za saněmi stovky kilometrů sněhem, větrem i zimou, a teď tím spíš, kdybych

znal cíl, kdybych znal místo, kde čeká Marie. A ten člověk před námi byla poslední naděje. Jestli nic neví, nebo z něj nic nedostaneme...

Tadeáš sebejistě zamířil k židli pro vyšetřované uprostřed místnosti. „Můžu, pane veliteli?“ zeptal se a rovnou si sedl. „Pořád mě trápí ty moje křečový žíly...“ „Pánové začnou být každej moment netrpělivý, Tadeáši,“ upozornil Matt mužíka. „Já bych si tu s tebou klidně popovídal. Poseděli bychom třeba celou noc, ale tahle záležitost spěchá.“

„Jistě, ale pro úplnost ještě maličkost o tom zmíněným podniku. Založil jsem něco jako podpůrnej spolek, pánové. Všichni podle svých možností a výdělků přispívají do společný pokladny, z který je potom financována pomoc, třeba v případě nemoci, nebo se z ní vyplácejí příspěvky rodinám v době, kdy je člen dočasně mimo provoz. Nečlenům přirozeně pracovat v oboru nedovolujeme.“

„Tadeáši...!“ řekl Matt.

„Už jenom maličkej dovětek, pane veliteli. Já vím, že taková organizace není nic novýho, ale dá se říct, že my tady, jelikož jsme ji postavili na právní základ, jsme ji dovedli téměř k dokonalosti.“

„Stačí, Tadeáši,“ řekl Matt rázně. „Teď zase k věci.“ „Já ale ještě pořád nevím, o co jde,“ postěžoval si Root.

„Spíš bychom to měli vyjářit tak, že nevíš, o kterej z tvých hříšků mně jde, a nerad bys vyrukoval s tím, co já třeba zatím netuším.“

„Býval jste trpělivější, pane veliteli,“ řekl s přátelskou výtkou Root.

Matt jeho poznámku přeslechl. „Jakpak to vlastně vypadá s tvým spojením do věznice, Tadeáši? Ještě tam vedou některý tvoje kanálky?“

„Normálně, pane veliteli,“ rozhodil Root rukama. „A - něco novýho? Zajímavýho?“

„Skoro nic - nic, co by se týkalo mýho podnikání.“ „Vůbec nic, co by mě mohlo zajímat?“ „O ničem bych jaksi nevěděl.“ „Teď mě ale lakuješ, Tadeáši,“ zavrčel Matt. „Já?“ Root se zatvářil dotčeně. „Vás nikdy...“ „Tak jinak, Tadeáši. Na určitý věci máš nos. Ale jsou jiný, který vypadají jako jednoduchá, i když třeba trochu riskantní záležitost, ale je za tím víc, co by každýmu, kdo by se k

tomu připlet, mohlo zlomit vaz.“

„Tomu nerozumím, pane veliteli.“ Na Rootovi bylo vidět, že horlivě přemýšlí. „Vlastně teda rozumím, ale nevím, na co to napasovat.“

„Tak teďka já se odvolávám na naše starý dobrý vztahy.“

„Který byly vždycky korektní,“ dodal hbitě Root. „Nestalo se, abys nepoznal, kdy spadla klec. Teď spadla, Tadeáši. Poznáš to hnedle, stačí dvě jména. Emil Barnes. Chriss Brett.“

Matt s přimhouřenýma očima přihlížel, jak Root zvažuje, co odpovědět. Mužík se ukazovákem poškrábával na nose, hladil si bradu, až se mu volná kůže shrnovala na stranu, drbal se na uchu.

„Copak o to, pane veliteli, jména jsou mně známý, to jo...“

„Máme tu Barnese, Taylora i ty jeho lidi, Wintterse, Portera a Morgana.“

„No jo, to už mě napadlo, jak se tak vedla řeč.“ „Chriss Brett má na krku další vraždu, a teď ještě únos ženy.“

„To bude asi ta, jak je na její nalezení vypsaná ta odměna milión dolarů, ne?“

„Cože?“ řekli jsme všichni tři najednou. „Milión dolarů. Tak to stojí v dnešních večernících.“ Poplácal se po kapsách. „No jo, já zapomněl, i noviny mně ty vaši rabijáti sebrali.“

„To určitě Lulu,“ řekl jsem, a překvapení ve mně ještě docela nahlas doznívalo. „Nikomu se nezmíní...“ Zase překvápko, řekl by Lulu, kdyby tu byl, napadlo mě. A radoval by se jako malé dítě, kterému se podařilo vyvést někoho aprílem.

„Tak se koukni, Tadeáši,“ navázal Matt. „Někdo někomu umožní spojení z basy ven a zpátky, jo?“ „Jo,“ přikývl Root a pozorně se na Matta díval. „Je to samozřejmě riziko. Jednak je to trestný, jednak se taková korespondence nevede jenom tak pro legraci. Je to tak?“

„Obvykle ano.“

„Může jít o všelicos. Třeba i o útěk.“ „Takový pokusy bývají dost častý.“

„Útěk se obyčejně připravuje tak, aby proběh hladce, a pokud možno bez úrazu, ale někdy se něco zvrtne a nějakej polda přijde o život. To pak se ty ostatní poldové začnou rojit jako sršni a někomu

začne být sakra horko.“

„To je potom lepší někam zalézt a moc se neukazovat.“ „Jenomže se nikdy nepodaří zalézt tak hluboko, abychom toho dotyčnýho nevyšťárali. A teď jde o to, jestli ten, kdo zprostředkoval spojení, se přichomejt i u toho mordu, nebo ne.“

„A když ne?“

„Za určitejch okolností se mu může počítat jenom ta pošťácká činnost.“

„Má nějaký záruky?“

„Ale Tadeáši! Jako bys u nás byl první den! Samozřejmě nemá, ale přeci víš, jak je důležitý, jak se sesumíruje protokol. Správná formulace a takový ty říkánky, jako že vyšetřovanej vyšel vyšetřovatelům vstříc a dobrovolně učinil plný doznání, srazilo kolikrát sazbu třeba až na spodní hranici - ale vždyť to znáš pomalu líp než já.“

Root váhal a zřejmě si s něčím dělal starosti. „Stará známost a korektní vztahy - to už je tak trochu jako džentlmenská dohoda, řek bych.“

„Já taky,“ přikývl Matt.

„Takový partneři neblufujou.“

„Když hraje na rovinu jeden, druhej hraje stejně.“

„Tak jo,“ rozhodl se Root a se zřejmým ulehčením vzhlédl. „Před nějakým časem jsem od Chrisse dostal moták. To spojení, kterým došel, se mně ale nějak nezdálo, tak jsem si to prověřil po svý linii.“

„Bachaři,“ konstatoval Matt.

„No - víte, jak to chodí,“ řekl Root neurčitě.

„O nich až potom. Tak dál.“

„Chriss se oháněl takovou hromadou peněz, až jsem se celej roztřás. A přitom toho za ně zase tak moc nechtěl. Měl zřejmě všecko perfektně promyšlený a rozehraný hezky zeširoka, práskanej on je na to dost. Každej měl udělat jenom dvě tři věci a konec, pryč od toho.“

„Začni o sobě.“

Root zvedl palec. „Měl jsem dát do novin inzerát, zpáteční adresa na poste restante...“ Vysunul ukazovák. „Čekat, až na to noste

restante dostanu dopis. Bude v něm zase jenom nějaká adresa na poste restante. Na tu poslat další Chrissův moták, nerozlepenej.“ Root přidal prostředník. „Dát se do kupy s Barnesem, poslat ho do jednoho hotelu a zařídit, aby připravil na určitej den letadlo. Pak dát vědět Chrissovi do lapáku, že je všecko hotový.“

„Takže tys nepřirychtoval Brettovi cestu z basy, ani auto, ani jiný podobný věci?“

„Kdepak, já vůbec nevěděl, kdy to bude a jak se to provede. Moh jsem se jenom dohadovat podle toho letadla.“

„Je ti jasný, že si ty poste restante prověříme?“

„S tím musím počítat.“

„Ty jseš dost zvědavej člověk, Tadeáši. Nenapadlo tě poslat na poštu někoho ze svých lidí, aby se mrknul, kdo si dopis vyzvedne? Nebo se mrknout do toho motáku?“

„Napadlo - nenapadlo - už ze zásady se nepletu do věcí, který mně k ničemu nejsou. I když, jak jste povídal, jsem jinak dost zvědavej člověk.“

„No - řekněme, Tadeáši. A teď: Z toho, co víš a na co jsme tu třeba zatím nenarazili, je pro nás v tomto momentě nejdůležitější, kam se poděl Chriss Brett.“

Tomáš Lauren zpozorněl a já jsem si uvědomil, že svírám ruce, až se mi nehty zařezávají do dlaně.

„Kam se moh podít,“ opakoval Root, „já teda Chrisse vůbec nezahlíd, a v motácích se samozřejmě o svých plánech taky nerozepisoval. Ale podle letadla a podle toho, co se šušká, určitě někam do teritorií.“

„Pověz nám, co se šušká.“

Rootovi blýsklo v očích. „Měl bych jednu otázku, pane veliteli, smím? Děkuju. Řekněme, že bychom tady na něco přišli, že bych vás třeba náhodou přived na nápad, kde

ho hledat, a on se tam někde opravdu vyskytoval, moh bych uplatňovat nárok na tu vypsanou odměnu?“

„Tohle je na mě trochu složitý a já to oznámení ani neviděl, ale konečně...,“ Matt pokrčil rameny a ohlédl se po nás, „... proč ne?“

„Je otázka, jak by to nakonec dopadlo,“ rozvažoval Root, „ale

zkusit by se to muselo. Budeme s tím teda počítat?“

Ty věčné odbočky a průtahy mi drásaly nervy, ale uznával jsem, že Matt jistě ví, jak jít na toho komického chlápka, že zřejmě zná způsob, jak mu rozvázat jazyk, a my dva s Tomášem bychom byli možná vůbec neuspěli. „Můžeme s tím počítat,“ souhlasil Matt. „Co se teda šušká?“

„Je toho víc, ale co je pravda a co si někde někdo vymyslel, nedokážu posoudit. Povídá se, že Chriss měl na tý zlatý šachtě větší podíly než ostatní, vybíral si je. ve zlatě a zlato neměnil. Zařídil si po celým Severu všelijaký schovávačky. Věděl, že třeba bude muset utíkat, a tak aby měl všude, ať se dostane kam chce, po ruce něco na živobytí.“ Matt se tázavě podíval na Tomáše Laurena. „Je to možný,“ řekl Tomáš. „Chriss Brett znal teritoria líp než kdo jinej, strávil tam řadu let. A jistě tam má kamarádíčky toho druhu, kterej mu vyhovuje.“

„To je další věc,“ přidal se Root. „Chriss prej byl, co se Indiánů týče, prevít a střílel je na potkání, ale když mu mohli být k něčemu dobrý, docela je snášel. A někde tam nahoře má kamaráda, nějakýho náčelníka, kterej mu jde na ruku.“

„Potomimao,“ řekl jsem.

„Ten mazavka by za láhev kořalky udělal všecko na světě,“ přisvědčil Tomáš Laure::.

„Potom je tam někde nějaká šachta, velkej zlatokopeckej tábor. Tam taky někoho má.“ „Wabassi Lake a Borg,“ řekl jsem.

„Ale třeba ještě někdo další,“ podotkl Tomáš Lauren. „Co takhle krásná Maggy, milá Charlie McArtura?“

Matt čekal a teď se znovu otočil k Rootovi. „Co ještě víš o Wabassi Lake?“

Mužík na něho mrkl a maličko zaváhal. „Tam jsem posílal ten druhej moták, co měl nerozlepenej pokračovat dál. Jo, a Chriss taky dost často vzpomínal na nějakýho parťáka, s kterým dřív zkoušel kutat, ale kde byste ho měli hledat, to mně teda vážně není známo.“ „Napadá tě něco?“ zeptal se mě Tomáš. „Ne. Přede mnou sice taky mluvil o nějakým parťákovi, ale nezmiňoval se, kde ho má.“ „A dál?“

„Dál už nic. To je všecko.“ „Tadeáši!“

„Ano, pane veliteli?“ „Tohle přeci ještě není všecko!“ „Jako že se Tadeáš jmenuju.“

Matt na něm chvíli visel pochmurným pohledem. „Jestli jsi nám tady na místě pověděl všecko, co víš, naše dohoda platí. Jestli ne...“ Matt rázně mávl rukou. „Je mně to jasný, pane veliteli.“ „Takže co?“

„Na moje slovo bylo vždycky spolehnutí, je to tak?“ „No, nevzpomínám si, že bys mě byl někdy zásadně podfouk. Nepřiznal jsi sice nic, co jsem ti nemoh dokázat, ale když jsi dal slovo...“

„Tak teda moje slovo na to, že dál o tý věci nevím nic. Jenom - jenom je tu ještě jedna maličkost.“ Byl bych přísahal, že jsem v jeho očích zahlédl škodolibý ohníček.

„No?“ zeptal se Matt.

„Že Chriss taky může být někde úplně jinde. Je natolik mazanej, že si spočítá, kde vás napadne ho hledat.“

Matt se zvedl od stolu a Tomáš Lauren vstal s ním.

„Poslouchej, my potřebujeme Bretta najít, hned, okamžitě,“ řekl Rootovi. „Jestli nám můžeš pomoct, udělej to. Protože pokud jsi nás jenom maličko podfouk, nejenže neplatí ta vaše džentlmenská dohoda, ale já tě navíc zkoupu tak, že už ti žádný podnikání nepomůže. Do smrti se budeš na mříže koukat z druhý strany.“

„Proč on na mě hned takhle, pane veliteli,“ zavyčítal Root.

„Kamaráde, na toho jsem já krátkej, na to má moc vysokou šarži. A když povídá, že tě zkoupe, tak to udělá. Jestli teda ještě něco víš, ve svým vlastním nejsvětějším zájmu to vyklop.“

„Dal jsem přeci svoje slovo,“ odmítl ho Root skoro důstojně, ale bylo na něm vidět, že jím Tomášovo náhlé vystoupení otřáslo.

„Takže poslední slovo?“ zeptal se Matt. „Ještě máš možnost. Ne? Tak teda pojď. Je čas jít do postele.“

„Doma, nebo tady u vás?“ Root se pokusil o předešlý důvěrný tón, ale už mu nevycházel.

„Samozřejmě u nás. Oni se s tebou ještě pobaví nějaký pánové.“

„Je to nutný, pane veliteli? Já jsem starej člověk, kterej potřebuje

řádnou životosprávu.“

„Je to nutný,“ řekl s důrazem Matt.

„Tak to se nedá nic dělat.“ Root v protikladu ke svému prohlášení docela čile vyskočil. Svorně spolu odešli.

„Ty, Matte, ty tomu člověku věříš?“ zeptal se Tomáš, když se policista zase objevil.

„Do určitý míry,“ připustit Matt. „On je to svým způsobem charakter,“

„Třeba je; sám jsi ale povídal, že nepřizná víc, než co mu dokážeš.“

„To je fakt. Jenomže se vždycky úzkostlivě vyhýbal zabíjení. A tady je mrtvých až moc, v Brettově minulosti, ale hlavně tohle poslední. A Tadeášovi je jasný, že kdybychom mu přišili spoluúčast, skutečně by zbytek života strávil v base.“

„Tím spíš by teda moři zapírat.“

„Mám takovej pocit, že sice má hromadu zástojů, na který jsme mu nepřišli, ale od týhle celý záležitosti že se rád očistil, přestože ví, že za ni taky zaplatí. A že kdyby byl věděl, že při ní přijde někdo o život, zdaleka by se jí byl vyhnul.“

„No, ty ho znáš líp...“ Tomáš Lauren se zvedl.

„Celou noc bude mít co dělat,“ zamrkal Matt. „Jestli v něm přeci jenom něco zůstalo, dozvíš se to. A vy, mládenci, zlomte vaz.“

XII

Potřetí v krátké době jsme seděli v letadle, tentokrát v policejním stroji, a mířili k severu. Nemluvný pilot nás v krátkosti upozornil, že nás čeká špatné počasí, a už se s námi nebavil.

Matt, který zřejmě celou noc nespal, nám na letiště poslal zprávu, že soustavně pokračující výslechy všech zajištěných nic nového nepřinesly. Zůstalo tedy u původního plánu, na kterém jsme se s Tomášem ještě večer dohodli. Už dříve, hned na začátku pátrání, se po stanicích, dřevařských základnách i kutačkách rozlétlo upozornění se žádostí o zprávu o každém, kdo by se podobal Chrissu Brettovi, případně o komkoliv dalším, kdo by vzbudil podezření, že mu

pomáhá nebo pomohl. Naši příslušníci, tvořící řídkou, beznadějně řiďoučkou síť, byli v pohotovosti. Náčelníkovi Unkatakovi i do dalších táborů jsme poslali prosbu, aby se lovci při svých objížďkách zajímali o každého, kdo projíždí jejich územím, a hlásili, co zjistí. Všecka tato opatření byla jistě správná a potřebná a mohla přinést kladný výsledek, ale spíš jen náhodou. V kraji tak členitém a nepřehledném, kde se na stovkách kilometrů vyskytuje pouhých pár opuštěných mužů, nebo taky nikdo, mohl Chriss Brett najít spoustu úkrytů, kde ho nikdo neobjeví. A Brett Sever dokonale zná, na to jsme stále nesměli zapomínat. A my, co jsme seděli v letadle, hrstka lidí, jsme měli najít Marii... Při tom pomyšlení mě popadala beznaděj.

Pilot se nemýlil. Letadlo sebou pohazovalo a trhalo, jako by se bránilo prát se s větrem, který kolem nás i pod námi divoce prohánět potrhaná oblaka. „Kdyby se někomu dělalo zle, řekněte," otáčel se po nás doktor Silvar.

Tomáš původně váhal, jestli ho máme brát s sebou. „Nevíme, jaký túry nás třeba čekají," rozvažoval, „a někdy rozhoduje i ta minuta zdržení..."

„To je jistě pravda, prosím, ale taky nevíme, do čeho jdeme," odpovídal mu pan baron. „A pan doktor Silvar si už saně vyzkoušel."

„Vždyť vy jste taky poloviční doktor, jestli ne celej," namítal Tomáš Lauren.

„Jenomže, pane Laurene," řekl vážně pan baron, „já už bych se nikdy nechtěl dostat do situace, jako tady s panem Siskou." Krátce se na mě podíval a v očích se mu mihla hrůza. „Když tak přede mnou ležel a na sněhu pod ním narůstala ta rudá kaluž - a ta hrozně rozbitá hlava..." Pan baron si přejel dlaněmi přes obličej a za nimi na mě znovu vyhlédl.

Nakonec rozhodl Lulu. „Doktor bejvá potřeba, a doktor pojede, i kdybych ho měl celou cestu nýst v náručí. Jenomže, jak povídal tadyhle ten, on už krapet přivyk, a to ostatní ho naučím." Velice rychle zapomněl, jak jeho péče při nedávném pokusu dopadla.

Doktor Silvar, který byl debatě přítomen, trochu nejistě řekl:

„Díky, pane Luciene. Já rád pojedu, ale snad že bych se radši

přidal tady ke krajanovi - pan baron se mnou už jednou měl starostí ažaž.“

„Nic takovýho,“ zarazil ho Lulu. „Beru si vás ze svý nemocnice jako táborovýho doktora, tak se o vás taky postarám.“

Lulu doktoru Silvarovi zásadně vykal, a já se tomu nepřestával divit. Lulu mi to pokaždé znovu rád vysvětlil.

„Byl jsem nemocnej?“ ptal se. „Byl. Vyléčil mě? Vyléčil. Když mě bolely ty zlomeniny a on mě něčím pích do zadku, přešly mě bolesti? Přešly. Dřív jsem si nemyslel, že by doktoři byli k něčemu dobrý, ale teď vidím, že někdy jo. A až ty se vyučíš na toho doktora, a někdo by ti chtěl tykat nebo si na tebe vyskakovat, beru na něj bič. Na doktory v mý nemocnici si nikdo dovolovat nebude, to si piš!“

Ani v jeho případě si Tomáš Lauren nebyl jist, jestli dělá dobře, když svoluje k jeho účast, na výpravě. Lulu se jako obvykle s ničím nepáral.

„Ne?“ zeptal se. „Tak dobře. Najmu si svoje letadlo a poletíme s doktorem sami dva. A hotovo. A kdybyste nechtěli vzít támhletoho,“ vystrčil na pana barona svoje roští, „a toho mládence, najmu třeba každýmu taky jedno letadlo.“

Pomoc, kterou nabízel doktor Silvar, nikdo z nás nepotřeboval. Saně se taky někdy houpají na závějích jako lodička na rozbouřených vlnách, a člověk má občas žaludek docela v krku.

V letadle panovala pochmurná nálada. Henry tonul v úzkostech, moje nebyly o nic menší, Lulu se vztekle mračil a co chvíli naježil bradu, jako by Brettovi na dálku tiše vyhrožoval. Pan baron po nás rejdil ustaranýma očima. Jenom Nikipi se díval před sebe s výrazem pevného odhodlání a ve tváři se mu usadil bojovný výraz. A Tomáš Lauren o něčem s přivřenými víčky přemýšlel, a zdálo se, že ho několikerá probděná noc poznamenala, a on trochu pospává. Až teprve když nás pilot upozornil, že se blížíme k Sobímu jezeru, přitiskl se k okénku stejně jako my ostatní.

Stroj se sklonil k zemi a zakroužil. Nedočkavě jsme vyhlíželi ven, jestli se někde neukáže sloup dýmu. Skutečnost nás zklamala. Po ohni ani stopa, nezahlédli jsme ani človíčka. Pilot se spustil ještě níž.

„Znamení!“ vykřikl Nikipi. „Lovci nenašli žádnou stopu, všecko

zavátý sněhem. Rozjeli se kolem. Nepřestávají hledat. Pořád větší kruhy, kdyby třeba někde v závětří zůstala stopa.“

„Je to pravda, pane Laurene,“ přisvědčil pan baron. „Vidíte tamhle ty větve sestavený do obrazce?“

„Co to ale znamená?“

„Jak povídal Nikipi, skutečně nic nenašli. My máme letět dál, oni pokračují.“

Jak byla naše předminulá cesta plná humoru a veselí, tak se ta dnešní podobala pohřebnímu průvodu, po tom zklamání o to víc. Přece jen jsme každý sám u sebe doufali, že se něco dozvíme. Po zbytek cesty už jsme skoro nemluvili a každý se zabýval svými myšlenkami. Ani jindy tak hovorný pan balon se neozýval.

Konečně po několika dlouhých hodinách houkl pilot dozadu, že se blížíme k Wabassi Lake.

„Je to tam hrbolatý, aspoň bylo. když jsem se tam předloni dostal,“ zavolal jsem do hřmění motorů. „Tak se pořádně držte.“

„Ale no jo,“ řekl Lulu, kterého jsem vyrušil z úvah.

Wabassi Lake mi. ukázalo jinou tvář než před dvěma roky. Po rozmoklé, čvachtající, zčernalé břečce nebylo ani stopy. Ztvrdlý sníh vypadal jako mlat a po letištní ploše se honil ostrý přízemní vítr. Do tváří nás šlehaly jehličky sněhu a zábly všude, kam se jim podařilo proniknout. Choulili jsme se do pláštěnek, natahovali jsme si rukavice a pušky jsme si přehodili na řemen přes záda.

„Dejte to sem,“ řekl Lulu a tahal doktoru Silvarovi z ruky těžkou, objemnou brašnu.

„Kdepak, kdepak,“ bránil se doktor Silvar. „Jsou tam na vaše ruce moc křehký věci.“

„Jaký ruce zase?“ vrčel Lulu.

„Já bych ji, prosím, vzal,“ nabízel se pan baron, a doktor Silvar mu brašnu po chvilce zdráhání svěřil. Kromě ní nesl na zádech ještě tlumok.

„Jemu jo, a mně ne,“ bručel si nespokojeně Lulu, a zase už se pokoušel dostat liščí ohon do kapuce. „Kruci...!“ nadával tiše.

Pustili jsme se skoro v předklonu proti větru přes prostranství k prvním domkům, za nimiž se v řídké chumelenici nejasně rýsovaly

těžní věže s obrovitými koly. Tomáš nás vedl víc vpravo, než jsem šel tehdy s Chrissem Brettem a ostatními, pak úzkou uličkou, lemovanou nízkými dřevěnými baráky, ke srubu, z jehož komínu vycházel dým. Vítr ho okamžitě srážel k zemi. V nose mě už chvíli příjemně lechtala vůně hořícího dřeva.

Když jsme otevřeli dveře, dýchlo na nás teplo, a zima zvenčí v souboji s ním se srazila v bílý oblak.

„Pláštěnky vyklepat venku," nařizoval zevnitř známý hlas.

„To je on," strnul Lulu ve dveřích jako očarovaný. „Ten skotskej mrňous s těma zlatejma vlasama." A nedokázal spustit oči ze zrzavé čupřiny Josse McCoye.

„Ten habán mě vždycky znova dojme," řekl Joss McCoy. „Takhle láskyplně se o těch mých kučerách nevyjadřovala ani moje vlastní matička. A pojď dál, ať nám nevyvržeš všecko teplo."

Postrčil jsem Lulu Pruďase dovnitř. „Buď zdráv, Jossi," řekl jsem a natáhl ruku.

„Vítej," odpověděl a opatrně na mě mrkl. Byl zřejmě dobře informován a odpustil si své oblíbené vtípky. „Ale! Pan baron a Nikipi! Rád vás vidím, lidi." Potřásl jim rukou. „A tohle je jistě Henry Fin. Těší mě, že tě poznávám."

„Jsme moc potěšeni, pane, že se s vámi zase setkáváme," pronesl pan baron téměř slavnostně. Byli skoro stejně velcí, Joss dokonce možná o nějaký ten milimetr menší. „Jenom kdyby to bylo za jiných okolností, prosím." Pootočil se. „Dovolte, pane doktore, abych vám představil dalšího z dobrejch lidí, s kterejma je radost pobývat pod jednou střechou."

„Tak co je novýho, Jossi," vyptával se Tomáš Lauren, když se odbyl seznamovací ceremoniál.

„Nic. Borg si z toho svýho baráku zařídil noclehárnu pro havíře. Nevyváří, připravuje jim jenom snídaně. A nečepuje žádný pití. Zdá se, že - abych tak řek - vede bezúhonnej život."

„A co psi? Nějaký vyjížďky?"

„Žádný, a sám psy přeci nikdy neměl. Ty myslíš na toho Gabriela, jak jsi mi o něm psal, co? Tak tam určitě nebyl. Nevytáh z Wabassi Lake paty, co se před dvěma roky vrátil od soudu." „Ale

nějak tomu Silverstoneovi přísun zařídil.“ „Asi jo, ale tady se nemáš pořádně koho zeptat. Stálý usedlíci skoro žádný, a havíři si hledí svýho. Já několikrát prolez celý Wabassi Lake, ale nikde jsem nenarazil na nic, co by Borga s naší věcí spojovalo, že by se tu ukázal Brett - to už teda vůbec ne.“ „Tak si s Borgem popovídáme.“

„Nejdřív se snad najíte, ne? Já tadyhle něco uklohnil...“

„Kdybyste dovolil, pane, a neurazil se - ne že bych pochyboval o chutnosti a kvalitě vašeho jídla...“

„Já budu jenom rád, když se toho ujmete,“ šklebil se Joss McCoy. „Aspoň si zase jednou přijde na svý nejenom panděro, ale i jazyk.“

„Čaj je hotov, jak vidím,“ povídal si pan baron, „tak ho můžeme rovnou servírovat. Nikipi!“

„Pojedu s vámi, veliteli?“ ptal se Joss McCoy. „Až jak pořídíme u Borga. Ale spíš jo. Když se tu Brett neukázal doteďka, vracet se sem nebude.“

„Já si myslím, že se od toho Sobího jezera koukal dostat co nejvýš. Byl by blázen, kdyby se potuloval tady někde okolo.“

„Lovci, co se rozhlížejí kolem Sobího jezera, nenarazili ani na žádný stopy po táboření, jinak by nám byli dali znamení.“

„Rád bych věděl, kde vzal toho Indiána, co tam měl čekat se saněma,“ uvažoval Joss McCoy.

„Vidíš, a jsme zase u Borga. Borg opatřoval psovody, když Chriss Brett vodil ty party nahoru k šachtě, a sehnal i chlápka, co dovez Silverstoneovi kořalku. A dál...“

Tomáš seznámil Josse s výsledky pátrání posledních dnů a včerejšího výslechu Barnese i Roota.

„Je to jako začarovaný,“ vmísil se tiše do debaty Henry Fin, který se na chviličku vytrhl ze svých pochmurných úvah.

„Tak, prosím, k jídlu,“ vyvolával zbytečně hlasitě pan baron a starostlivě po Henrym pokukoval. Henry jedl mechanicky a zřejmě nevěděl, co má na talíři.

Hned po jídle jsme vyrazili.

„Radši dřív, než se chlapi vrátí ze směny,“ pobízel nás Joss McCoy, a Lulu vstal, jako by se rozumělo samo sebou, že se zúčastní. S ním se připravovali i pan baron s Nikipim. Jen doktor

Silvar, jakmile se uvolnil stůl a deska byla čistě umyta, začal z brašny a z tlumoku vykládat své doktorské nářadíčko a kontroloval krabice a krabičky, skleničky s tabletami a prášky a vodičkami, a znovu rovnal balíky vaty, obvazů a dalších věcí do brašny. A tohle všecko bych se měl naučit, napadlo mě...

Joss McCoy nás vedl mezi baráky k Borgovu srubu, který stál o samotě, kus za posledním stavením. Bylo to neutěšené místo, pusté a ohyzdné, tu a tam porostlé řídkým holým křovím.

A jako by se nic nezměnilo. Stejně jako tehdy, když jsem se sem dostal s výpravou mužů, kteří měli doplnit řídnoucí pracovní síly na zlaté šachtě, přivítalo nás zatuchlé teplo a z přítmí překvapeně zamrkal světlovlasý obr ve stejném svetru a stejných kalhotách z měkké kůže, zasunutých do holínek, jak jsem ho viděl posledně. Ani dnes nepozdravil, ani nevstal, a jen zamračeně koukal, jak se hrneme dovnitř.

Holé začernalé trámové stěny a desítka úzkých patrových kavalců v pozadí místnosti s podezřele vypadajícími rozhrabanými přikrývkami, i ten velký začernalý hrnec na rozpálených kamnech, vše bylo stejné, a přeneslo mě o dlouhou řadu měsíců zpátky. „Buď pozdraven," řekl Tomáš Lauren. Borg si nás zatím po řadě prohlédl, nedal na sobě znát, že už někoho z nás někdy viděl, a teď mžikl po Tomášovi Laurenovi. „I ty," broukl neochotně. „Jak se jistě pamatuješ, jsme od Kanadský jízdní." Borga ta zpráva nijak viditelně nevzrušila. „Potřebujeme od tebe slyšet pár věcí, a dost spěcháme."

Borg zase nic. Víc ho zajímalo, jak se kamna červenají žárem.

„Kdy jsi naposledy viděl Chrisse Bretta?" Jestli Borg na tu otázku čekal, nedal to najevo. „U soudu," řekl krátce. „A kdy jsi o něm slyšel?" „Od tý doby vůbec." „Sem nechodí noviny?"

„Chodí, ale já je nečtu." Pohodil rukou k polici s nádobím. Leželo tam několik starých, uprášených knížek s odrbanými hřbety, ale časopis žádný.

„Nepovídej, že nečte aspoň někdo z tvých podnájemníků."

„Ty jsou rádi, když můžou jít spát. Nejvýš vyrazí do hospody." „Pořád tam ještě šéfuje Maggy?" Borg jenom kývl.

„Takže ti není známo, že Brett utek z vězení.“ „Utek?“ zvedl Borg obočí, a já jsem nedokázal odhadnout, jestli se skutečně diví, nebo údiv předstírá. „A někdo mu připravil saně a psovoda.“ „To je logický, jestli chtěl na Sever.“ Borg zlehka pokrčil rameny. „Takže ty o tom nic nevíš.“

„Já nevěděl nikdy nic!“ rozčilil se Borg znenadání. Tím na sebe prozradil, že není tak klidný, jak se tváří. „Mám tu hromadu místa a nechám tu přespat každýho, kdo zaplatí. Nějak se živit musím.“ Borg se zahleděl Tomášovi do očí. „Toho popotahování, co jsem si užil právě kvůli Brettovi a Flannaganovi, mám nadosmrti dost. I kdyby platili zlatem, do ničeho se nenamočím.“

„A co když tě namočí Brett, až ho dostanem?“ řekl Joss McCoy. „A my ho dostanem, žádnej strach.“

„Vaše věc.“ Borg už se zase ovládal. „A teď mně račte dát pokoj.“

Tomáš Lauren se pohledem dorozumíval s Jossem McCoyem.

„Tebe znám,“ řekl znenadání Lulu a pokročil dopředu. Borg sebou trhl a začal mít starosti. „Z Dawsonu.“ Lulu přistoupil ještě blíž. „Pak ses mně někam zaběh, ale mám na tebe pořád stejnou žízeň.“

Borg se pomalu zvedl a židli nenápadně posunul před sebe. Byl skoro stejně velký jako Lulu. „Já v Dawsonu v životě nebyl,“ řekl a zřejmě hádal, co Lulu zamýšlí.

„Ne, že ne?“ zeptal se Lulu. „A o ten pytlík zlata jsi mě teda taky neokrad, co? To tenkrát proved indiánskej Velkej duch, pacholek jeden.“ Lulu významně pokýval hlavou.

Borg se přesunul ke kavalci, na kterém zřejmě spal, ale s ním se tam přemístil i Lulu a klidně se posadil. „Koukej se zvednout,“ řekl mu Borg. „A vypadni.“

„Tak jo.“ Lulu čile vyskočil, hrábl si pod pláštěnku a vylovil odtamtud objemný kožený váček. „Koukněte,“ řekl a rozmotal řemínek. „Vidíte?“ Odhrnul okraj pytlíku, plného zlatých valounků velikosti hrachu, ale i větších.

Ukázal na neumělé, inkoustovou tužkou vyvedené písmeno L, nastrčil je Borgovi pod nos, zavázal řemínek a váček zase schoval. „Takovejhle pytlík to byl.“ Znenadání Borga odstrčil, až Borg narazil zády na stěnu, a než mohl zasáhnout, Lulu začal oběma rukama šátrat

pod polštářem a pod slamníkem. Levačkou vytáhl velký armádní kolt a hodil ho pod kavalec.

Borg zaklel a vrhl se dopředu. Lulu se už narovnával a Borga znovu odhodil. V pravačce držel opět pytlík. „Tady je!“ vykřikl, a když rozmotal řemínek, viděli jsme podobné humpolácké písmeno L jako před chvilkou.

„To je ten samej!“ zařval Borg. „Nic takovýho jsem tu neměl!“

„Jo?“ zeptal se Lulu chytrácky. „Tak to dokaž.“ „To je fakt,“ hbitě se přidal Joss McCoy. „A do tý doby, než se to podaří, je mojí milou povinností tě zajistit. Takže si pro tebe za pár dní přijdu, a ručím ti za to, že z basy se ti už nic dokazovat nepodaří.“

„To je podfuk,“ křičel Borg. „Vy jste to na mě narafičili, syčáci...“

„Všecko se zaprotokoluje,“ přerušil ho Joss McCoy. „Urážka úřední osoby ti vynese něco navrch.“

„Počkej,“ řekl Tomáš Lauren. „Možná bychom se teď dohodli. Co když to vezmem znova, Borgu?“

Borgovi se vzteky třásly rty. „Co chceš brát znova? Řeknu ti to samý, co na začátku.“

„Děláš chybu,“ politoval ho Joss McCoy. „Dobře, zatím teda řekněme, že nic nevíš,“ pokračoval Tomáš. „Ale kdybys začal přemýšlet, určitě bys přišel na to, v kterým kraji se Chriss Brett nejradši zdržoval.“ „Můžu se upřemýšlet k smrti...“

„Nedá si říct, šéfe,“ otočil se Joss k Tomáši Laurenovi. „Nechme to tak. Bretta dostaneme i bez něj, a on si půjde pobesedovat s kamarády, co na něj už v lapáku čekají.“

„Počkej,“ vztáhl proti němu Borg ruku. „Teď mně napadá, že Brett se kamarádil s nějakým Indiánem - Potomimao se jmenuje - a někde v těch končinách měl s nějakým parťákem srub.“ „Upřesnit by to nešlo?“

„Ani kdybych stokrát chtěl. Zeptejte se toho Indiána.“ „Dík za radu,“ řekl Tomáš ironicky. „Ale je tu ještě něco. Jak se ti líbí jméno Silverstone?“ Borg zamžikal. „Proč? Kdo to je?“

„Kamarád toho, co u tebe objednal tu dodávku kořalky.“

„Co si to tu v jednom kuse vymýšlíte?“ vykřikl Borg. „My ne, kamaráde,“ řekl Joss McCoy. „Víš, co se dává za pašování kořalky

do indiánských území?“

„Abych mu snad rovnou zlomil vaz, ne?“ váhal Lulu. „Řeč s ním není a kupu let má strávit za mřížema...“ „Počkej, ještě ho potřebujeme. Tak, Borgu...“ Ještě dlouho se Tomáš Lauren s Jossem McCoyem pokoušeli Borga oblomit, zviklat, přidal jsem se i já, plný netrpělivosti a znovu se hlásícího bezmocného vzteku, ale marně.

„Tak se koukni,“ řekl mu Joss McCoy nakonec a přistoupil až k němu. Vypjal se, ale i tak nedosahoval Borgovi po ramena. „Platí to, co jsem ti povídal. Jediná maličkost, co jsi o Brettovi věděl, moh nám prozradit a neprozradil, ti změní živobytí skoro do smrti. Bez milosti. A ta kořalka ti teda přijde draho tak jako tak.“

„Já si pro ten pytlík přijdu, až tohle vyřídím,“ slíbil Lulu Borgovi.

Borg zatínal rty, které se mu opět maličko chvěly, ale už ne vzteky. Mlčel, neřekl ani slovo. Když jsme vycházeli, seděl na svém místě a čučel na kamna. Jen tváře měl červenější než při našem příchodu a na čele mu stál pot.

„Teda, habáne, všecka čest,“ řekl Joss McCoy Lulu Pruďasovi a pokoušel se srovnat s ním krok. „Co?“ zeptal se Lulu. „To jako mně?“ „Jasně že tobě. Ten podfuk s tím pytlíkem jsi vymyslel parádně.“

„Jaký vymyslel? Já nic nevymyslel. Tohle jsme dělali na Aljašce pokaždý, když nám některej začal smrdět. A mně tenhle smrdí ještě teď.“.

„Já sice nic necítil,“ ozval se pan baron, „ale slyšel jsem o tom. Některý lidi, hlavně ty hodně - jaksi - prostí, mívají ten dar, že vycítí, s kým mají tu čest. Takže ta poznámka se nemusí brát jenom jako přirovnání.“ „No...,“ zapochyboval Joss McCoy. „Jaký no?“ začal se rozehřívat Lulu a nemilostivě ze své výše shlížel na chlupaté dýnko jeho čepice. „Jako psi, ne? Psi taky vycítí, jakej jseš. A já zrovna tak. Každej přeci nějak smrdí. Tys ho necítil?“

„Nepleťte se,“ řekl Henry Fin. „Já takový případy taky znám. Nikdy jste si příkladně nevšimli, jak začne zavánět člověk, co z něčeho najednou dostal hroznej strach? Tak vidíte. Tohle je něco podobnýho.“

„No, asi jo, když to všichni tvrdíte,“ připouštěl Joss McCoy. „Ale

že by tvoje velký pracky dokázaly takovej bleskovej eskamotérskej kousek, tomu bych teda nikdy nevěřil. Jak bys to byl proved, kdyby Borg trval na tom, že chce vidět ten první pytlík?“

„Klidně bych mu ho ukázal, na tom nic není,“ Lulu znovu zalovil pod pláštěnkou. „Já mám dva, koukej.“

Joss se zastavil. „Teda, člověče...!“ A nebyl sám, kdo se divil.

„Překvápko, co?“ pochechtával se Lulu, hned se však zase zachmuřil. „To on už každej na tý Aljašce věděl, když jsme to na něj takhle zahráli, o co jde, a po druhým pytlíku se ani neptal.“

„A potom?“ zeptal se Joss McCoy.

„Potom? Potom nic. Záleželo na tom, co byl zač. Falešnýho karbaníka jsme příkladně vyhnali - samozřejmě jsme mu vyrabovali všecko, o co nás ošidil. Když jsme přišli na to, že nás dřel bez nože a má nahrabáno víc, než je slušný, vzal se mu revolver a nůž, flinta taky, a pustil se po sněhu do kraje jen tak, bez saní. A když se ukázalo, že někdo někoho oddělal pro mamon nebo proved nějakou jinou podobnou lumpárnu, v momentě se sešel soud, a řeklo se raz, dva nebo tři, podle toho, jak soud předtím odhlasoval, a to už zase každej věděl, o co jde. Raz byla kulka, dva provaz, tři polejt benzínem a... Do třech minut byl konec tak jako tak.“

„Já něco podobnýho slyšel,“ řekl Joss McCoy potichu, sotva ho bylo ve vrzání sněhu a hvízdání větru slyšet. „A co?“ hádal se Lulu. „Tam nebyl žádnej pan policajt. Basa taky ne. A něco se přeci udělat muselo, ne?“ „Co když jste se spletli a oddělali nepravýho?“ „No co - to máš jako se vším, ne? Na dlouhý ptaní nebyl čas. Každýho čekala jeho práce.“

„Taky názor,“ pokývl Joss McCoy. „Ale poslouchej, habáne, jak to, že ty s sebou taháš tolik zlata?“

„Jaký tolik?“ divil se Lulu. „Drobet zlata na cestu se vždycky může hodit, ne?“

„Jo,“ přisvědčil Joss trochu popleteně. „Ale ty ho máš určitě za pěknejch pár tisíc. To je u tebe drobet?“

Lulu se přestával bavit. Mávl rukou. „Teď máme jiný starosti, ne?“ A naráz opět upadl do posupného mlčení.

„Sbal se a letíme,“ řekl Tomáš Lauren Jossovi McCoyovi, než

jsme došli do srubu. „Do večera to k Unkatakovi stihnem a ráno můžeme vyrazit dál.“

„Já s tím počítal, takže mám skoro sbaleno. Jenom hodím do pytlíku, co zbylo od oběda.“

„O to se postarám sám, když dovolíte,“ hrnul se pan baron ke kamnům.

Ve chvilce zamykal Joss McCoy dveře srubu a klíč strkal do postranní kapsy vaku. Přišlo mi to trochu divné. Všechny sruby, co jsem jich kdy na Severu viděl, se zajišťovaly jenom obyčejným dřevěným kolíkem - jenomže tady jsme byli v civilizaci, a tam už je potřeba svůj majetek zamykat.

Pilot dřepěl v letadle. Zřejmě jsme ho vzbudili. Nejdřív měl hromadu námitek, že do tmy nedoletí a kdesi cosi, ale nakonec si dal říct, a my jsme opouštěli nehostinné místo, do hloubi rozryté lidskou chamtivostí. Uvědomovali jsme si, že těžba kovů je nutné zlo a lidská společnost se bez ní neobejde, ale stejně mi bylo líto té panenské krajiny, přírody neporušené a čisté do té doby, než přišel člověk a zpustošil ji.

Henry Fin už nedokázal skrýt zklamání a nedočkavost a o něčem se polohlasně domlouval s Tomášem Laurenem. Taky jsem se v duchu vracel k rozmluvě s Borgem, a nemohl se zbavit pocitu, že věděl víc, než prozradil. A zároveň jsem si znovu uvědomil něco, co se v posledních dnech už několikrát dohlašovalo pozornosti - svou nechuť k tomu, čemu se říká vyšetřování, vyslýchání, hlavně právě ono. Uznával jsem, že je to základ policejní práce, ale potýkat se s někým, nutit z něho odpovědi, vyhrožovat, tisknout ke zdi, až z něj v úzkostech teče pot - to nebylo něco, co by mi dělalo potěšení. Je pravda, že Tomáš to provádí bez zábran, a vůbec ho nenapadají myšlenky, které znepokojují mne, ale taky by to asi nedělal, kdyby mu tolik nešlo o Sever, o jeho lásku divočinu, o to, aby se o ní mluvilo co nejlépe, bez despektu. A toho bylo možno dosáhnout jenom tehdy, když se zneškodní co nejvíc lumpů, které tam houfně táhne představa rychlého zbohatnutí - za každou cenu. A kdyby nešlo o Marii, asi bych Tomáše požádal, aby mi dovolil neúčastnit se těch výslechů, jaké jsme právě absolvovali. Rád bych je přenechal jemu a

Mattovi a ostatním. Tyhle úvahy, které mi táhly hlavou, probouzely další, vyvolávaly otázky, co dál, když přece výslechům se jako policista nevyhnu. A odtud už byl jen krůček k nové myšlence na Marii a k tomu, co se mi za pomoci všech přátel snažila vysvětlit - že policejní práce není pro mne, že budoucnost, kterou mi vybrala ona, je to pravé. Mohl bych dál žít na Severu, ale ne proto, abych někoho stíhal. Naopak, abych pomáhal obyvatelům divočiny v těžkostech a nemoci...

Najednou jsem si uvědomil, že se vlastně přestávám bránit, že poznenáhlu přistupuji na názory, které jsem zatím pořád odmítal. Znovu mě vyděsila ta hromada moudrostí, namačkaných do spousty tlustých knih - a vzbouřil jsem se. Zakázal jsem si na ty věci myslet, a zároveň jsem věděl, že tím nic nevyřeším. A že nedělám dobře, když odmítám uvažovat o věcech, které si nakonec úvahy tak jako tak samy vynutí.

Po těch dohromady víc než osmi hodinách, které jsme ten den strávili v letadle, jsme všichni rádi vyskočili v Unkatakově táboře na udusaný sníh. Vítání, přestože jsme se rozloučili teprve nedávno, nebylo o nic méně srdečné než prvně. Nejvíc se ho dostalo slavnému hrdinovi, uznávanému reku a nepřemožitelnému vítězi, Lulu Pruďasovi, a Lulu se sice nadnášel a vypínal mohutnou hruď, s takovým návalem projevů přízně si však už pomalu nevěděl rady. Několikrát jsem zachytil jeho zmatený, skoro prosebný pohled, ale nemohl jsem mu pomoci. Co si vysloužil, to měl.

Tomáš se ihned sháněl po nějakých zprávách. Došlo jich dost ze všech stran, ale všecky byly negativní. Při poradě, která se odbývala za účasti Unkataka, Ottanawy, Noataka i Beatrice a rady dalších příslušníků kmene, bylo rozhodnuto pokračovat tak, jak jsme si předem naplánovali, s přihlédnutím k dalšímu možnému cíli Chrisse Bretta, na který nás upozornil Borg. Ale do tábora k Potomimaovi jsme stejně měli namířeno, takže se od tohoto cíle vůbec nevzdálíme, právě naopak. U Potomimaa jistě zjistíme, kde bývalou Brettovu chatu hledat, přestože sám Potomimao nám to neprozradí. Spíš by nás poslal na druhou stranu.

Letadlo, které nás přivezlo, se vracelo do Edmontonu. Ráno měl

přiletět jiný stroj, menší a pohyblivější, který nepotřebuje příliš dlouhou rozjezdovou dráhu. Joss McCoy s ním jako pozorovatel bude sledovat naši každodenní trasu a podle potřeby přistane, nebo se s námi spojí pomocí krátkovlnné vysílačky. Kromě toho bude létat křížem krážem celým krajem a pátrat po případných stopách.

Náčelníkovi Unkatakovi přednesl Tomáš Lauren žádost, aby s námi pustil Noataka, který nám už tolikrát poskytl neocenitelné služby. Tuhle záležitost už však měl Noatak s náčelníkem předem vyjednanou. Jenom na mě potají potutelně zamrkal. Za žádnou Cenu by byl nezůstal v táboře, když se připravuje takováhle akce;

„Nepotřebujete ještě další lidi?“ ptal se náčelník. „Attiba a Utumanito by se taky rádi přidali, a mnoho dalších.“

Oba, které jmenoval, byli moji dávní přátelé, a docela bych byl uvítal, kdyby Tomáš souhlasil, ale zklamal mě.

„Už takhle je nás celá armáda,“ namítal. „Na chycení jednoho lumpa až dost.“

„Nikdy nevědět,“ namítal Noatak. „Někdy každej člověk dobrej.“

Tomáš jenom zavrtěl hlavou. „Pojďte si radši znova projít trasu, kudy se dáme, Jossi...“ Rozložil mapu. „Brett někde musí doplňovat zásoby, hlavně ryby pro psy, a jak jsme si řekli, nejspíš by je dostal v táboře náčelníka Potomimaa.“

„Neříkat náčelník,“ namítl dotčeně Noatak. „Potomimao zloděj, opilec a podvodník. Kupuje kořalku a prodává svejm lidem - draho, až oni už ani kůže na prodej, ani jídlo. Celej kmen za pár let mrtvej. My s Bílá vydra viděli.“

„Svatá pravda,“ přidal se pan baron. „Ten člověk dávno patří za mříže. Já mu už tenkrát nevěřil, když tvrdil, že pro ty lotry ze zlatý šachty jenom lovil zvěř na maso. Hádal bych, že pro ně klidně lovil i dvounohou.“

„Jestli mu přijdu jenom na maličkost, beru ho tentokrát s sebou,“ řekl Tomáš Lauren sveřepě. „Příležitostí k nápravě jsem mu dal dost.“

„V tom případě by bylo opravdu lepší, kdybys měl pár našich navíc,“ řekl náčelník Unkatak. „Mohli by ho dopravit sem, my bychom ti ho pohlídali, nebo ho poslali do Edmontonu.“

„No, možná že tě přeci jenom poslechnu - ale pojďme dál, Jossi. Máme zatím tři tipy. Potomimaův tábor, chatu u jezera Tři bobří hráze a pak Brettův srub v Potomimaově kraji.“

„Je to dálka, veliteli,“ řekl Joss.

„Je,“ souhlasil Tomáš Lauren. „Jenomže z letadla můžeš všelicos přehlídnout, takže stejně musíme projíždět místy, kde by byla naděje, že možná, když budeme mít štěstí, zkřížíme Brettovy stopy, nebo ho někdo náhodou zahlídne a poví nám o něm. Hádám, že už dneska jsme vyrovnali Brettův náskok, jestli jel už od Sobího jezera se saněma.“ Tomáš ustaraně hleděl do mapy. „Jenom mě mate, že se to letadlo zatím do Edmontonu nevrátilo a nikdo o něm neví. Podle toho, co jsme se dozvěděli na letišti, pilot neměl přídavný nádrže, takže moc daleko se pustit nemoh.“

„V takový rozloze najít jedny saně...,“ vydechl Henry malomyslně.

„Já vím, člověče, ale co naděláš? A tadyhle všude,“ přejel Tomáš dlaní po mapě, „se rozhlíží pár našich i indiánskejch přátel, co se umějí dívat. Joss se postará, aby pořád věděli, kudy táhnem, a případně zprostředkuje spojení.“ Rozhlédl se po nás, jak jsme seděli u ohně v náčelníkově stanu.

„Já se dost bojím, prosím,“ promluvil pan baron, „že si Brett při svý mazanosti uvědomí, kde ho asi budeme hledat. Ze se zeptáme Borga i Potomimaa a dozvíme se o jeho chatě.“ Přihrnul do plamenů několik vychladlých oharků. „Jediný, co by mu snad ve snu nenapadlo, je, že se srazíme s nějakým Gabrielem, na kterýho už asi dávno zapomněl, a že ten Gabriel se rozpovídá o starý chatě Wallyho Yatessena, o který Brett jistě ví. Takže tam k tomu jezeru Tři bobří hráze bychom se měli vypravit nejdřív - a dokonce bychom se tam mohli dostat přibližně ve stejnou dobu jako on.“

„Kdyby teda vyjel od Sobího jezera se saněma, moh byste mít docela pravdu, pokud by mířil rovnou tam, a on by dneska moh být někde tady.“ Tomáš označil místo na mapě. „A jestli by se přeci jen odvážil k Potomimaovi, hádal bych na tady tu oblast.“

Lulu civěl na mapu jako na nepřítele a v hrudi už mu zase bouřilo. Čekal jsem, že vyletí, ale ovládl se.

„Zejtra to všecko obhlídneš, Jossi,“ řekl Tomáš Lauren, „a pak se pustíš za námi. Jenom musíš počítat s tím, že Brett, jak uslyší letadlo, zapadne do nejbližšího úkrytu.“

„Pokud je vůbec tady,“ řekl tiše Henry Fin.

„Bude se letadlo vracet denně sem?“ ptal se Unkatak.

„Jo, ráno sem pro ně jinej stroj dopraví zásoby benzínu.“ Tomáš se rozhlédl. „Ještě někdo něco? Jestli ne, jdeme se konečně zase jednou vyspat.“

XIII

Řada osmi vrchovatě naložených saní vyrazila v poměrné tichosti. Muži mluvili tlumeně, a ani psům se v té předjitřní hodině pod mrazivě mrkajícími hvězdami nechtělo štěkat.

Jako obvykle vedl Noatak, za něj se spěšně zařadil Nikipi. Z obou se už před několika lety stal sehraný párek. Třetího jim dělal pan baron. Za saněmi pana barona statečně klusal doktor Silvar, pevně svíral v ruce oko přívěsného řemenu a stahoval si kapuci víc do čela.

„Já vím, že vás budu zdržovat, ale copak já to vaše vražedný tempo vydržím?“ naříkal už dopředu, ještě než jsme vyjeli.

„Mám psy jako vlky,“ uklidňoval ho pan baron. „Vždycky se chvíli povezete vzadu a je to. A pak vás zase usadíme do saní.“

Lulu se znovu pokoušel dostat doktora Silvara k sobě, ale rychle jsme mu to rozmluvili a Lulu dost nerad poslechl.

Henry Fin se držel poblíž Tomáše Laurena a já za nimi. Uzavírali Attiba s Utumanitem, které Tomáš přece jen nakonec vzal s sebou. Vedli dohromady jedny saně.

Poslouchal jsem svist skluznic na zmrzlém sněhu, bušení psích tlapek i tichý šelest mokasínů, a s chladnou úzkostí v srdci přemýšlel, co je asi s Marií a jestli tahle etapa už konečně přinese nějaký výsledek. Zatínal jsem zuby a stejně jako starý náčelník Otukamoan jsem dodatečně znovu a znovu litoval, že Tomáš Lauren k těm dvěma, k Wally Yatessenovi a Jimu Norrisovi, nepřidal tehdy i Chrisse Bretta. Byl by si to plně zasloužil a já jsem dnes nemusel s

obavami uvazovat, co přinese nejbližší budoucnost, ale hlavně Marie nemusela zažít tuto zlou zkušenost. Čekala mě cesta divočinou, s přáteli, kterou bych za jiných okolností podnikal plný nadšení, ale tak'o už předem ztrácela vše krásné, co by mi byla jindy poskytla. Každá myšlenka, každý krok, každý další uběhnutý kilometr znamenaly jen nové a nové závaží starostí a obav. První den jsme urazili aspoň sedmdesát kilometrů. Sanice byla výborná, vítr se usadil a kromě toho jsme projížděli krajem, který Unkatakovi lidé znali stejně dobře jako já smržovský les u nás doma. Odpoledne nad námi přeletěl Joss McCoy a krátkovlnnou vysílačkou ohlásil Tomášovi Laurenovi, že nikde se neobjevilo nic nového. „V čem to sedíš?“ zeptal se Tomáš Lauren. „Páni šéfové nám přeci jen přidělili větší stroj, než původně zamýšleli,“ hlásil Joss McCoy. „Ale je to stejně šikovná mašinka jako ta malá.“

Večer, přestože mě zmáhala únava, jsem nemohl usnout. Strach o Marii nás všechny provázel od okamžiku, kdy jsme se dozvěděli, co se stalo, ale teď, když jsme se dostali do kraje, kde bychom ji mohli najít, kdy jsem nevěděl, jestli se třeba zrovna včera vzduch, který dýchám, nerozvlnil jejím dechem, nabývaly obavy na váze a chvílemi se zdálo, že se nedají unést. Nemluvili jsme o tom, ale věděl jsem, že Henry Fin je na tom stejně jako já, a že i ostatní sdílejí naše pocity. A Lulu celý den sveřepě dusal do sněhu a zachmuřeným pohledem nepřestával sledovat kraj. kterým jsme projížděli, a všímal si každé maličkosti. Byl jsem si jist, že Lulu, přestože je za určitých okolností těžkopádný, tady, v pustině, je doma, nic mu tu není cizí a všecko k němu promlouvá jasnou řečí. A Lulu té řeči perfektně rozuměl. Stejně jako naši indiánští přátelé nevynechal jediný vršek, z kterého se mohl rozhlédnout, rozjížděl se daleko do kraje a zase se neomylně vracel do původního směru, přestože jsme ho třeba několik hodin neviděli. A teď seděl zasmušile u ohně a taky se nemohl odhodlat zalézt do stanu.

Ani druhý den se neudálo nic mimořádného, jenom naši přátelé se pouštěli ještě dál, až jsme chvílemi měli obavy, že zabloudili. A večer u ohně nás Noatak upozornil, že nazítří, přestože do tábora máme ještě daleko, se dostaneme do blízkosti lovišť Potomimaových

lidí. Jak jsme věděli z dřívějška, Potomimao stavěl ve dne i v noci v okolí tábora hlídky, nepodaří se nám ho tedy asi překvapit. O našem příjezdu bude včas informován, takže se na nás bude moci připravit.

„Škoda," řekl Tomáš Lauren. „Byl bych radši, kdyby o nás doposledka neměl potuchy."

„Attiba mockrát projel ten kraj. Možná se povede najít cestu i v noci," nabídl se Attiba.

„Zejtra pojedeme jen do poledne," navrhoval Noatak. „Pak spát, odpočívat. Až večer dál." Litoval, že máme tak málo času. Nejraději by se byl sebral a dnešní noci tu cestu s Attibou prozkoumal. „Jako tam, co umírali Severní lidi," dodal.

„Tenkrát jsi odved pořádnej kus práce, člověče," řekl s uznáním pan baron. „Nevím, jestli by ten přepad bez tebe proběh tak hladce."

„Tady žádný skály, co my z nich tam koukat k šachtě," litoval Noatak.

„Žádný," souhlasil Attiba, „ale na druhý straně za táborem kopce. Ne moc vysoký, ale příkrý. Lidi od Potomimao tam neloví, možná ani nechodí." Tomáš Lauren s nadějí poslouchal.

„Oni líný," kývl Noatak. „Najde Attiba cestu oklikou, aby oni druhej den neviděli naše stopy?"

„Možná," připustil váhavě Attiba. „Potřeba zkusit."

„My pak u Potomimaa rovnou v kožichu," řekl Noatak.

„Koukat mu rovnou do stanu a za pár minut v táboře."

„Začínám si doopravdy připadat, jako když jsme se chystali na tu šachtu," ušklíbl se Tomáš Lauren. „Taky jste vlastně skoro všecko vymysleli vy."

Záměr se povedl tak, jak Noatak s Attibou naplánovali. Joss McCoy, který přiletěl okolo poledne, hlásil, že nic neobjevil. Tomáš Lauren ho informoval o našem plánu a doporučil mu, ať se po nás nazítří neohlíží, jen dál pokračuje v letech po kraji. Za to nás má hledat další den, a pokud by nás nikde nespatřil, ať pátrá nad Potomimaovým táborem. Nevíme, co nám náčelník uchystá. A pokud by se mu něco nelíbilo, ať Joss co nejrychleji přivolá pomoc. Potom si Tomáš s pilotem a Jossem dohodli, kde asi bychom se mohli pohybovat, kdybychom pozítří opustili Potomimaův tábor, a

letadlo zase odletělo. Ta noční cesta ovšem vůbec nebyla jednoduchá, jak naši indiánští přátelé slibovali. Nekonečné hodiny jsme se tloukli tmou, nahoru, dolů, mezi lesy a podrostem, kde byla tma ještě hlubší, kde jsme neviděli na krok. Větve stromů a křovin nás šlehaly do tváří a hrozily vypíchnout oči, klouzali jsme a co chvíli padali. Jediný, komu ta cesta snad nečinila žádné potíže, byl Lulu. Jako by viděl i ve tmě. A naopak nejvíc trpěl doktor Silvar, který se už nakonec jenom vezl a neslézal ze saní, a pan baron ho na nerovném terénu dvakrát vyklopil. Naštěstí se pády odbyly bez úrazu, oba utržili jenom několik škrábanců. Ale vše se podařilo a před úsvitem jsme se už krčili v mlází, a jak si potom do kraje nakračoval den, ve vzdálenosti necelých dvou kilometrů se kolem prostranství, zatím ještě pustého, začaly objevovat vysoké kuželovité stany. Až potud to bylo v pořádku. Daleko nepříjemnější byla skutečnost, že jsme si na svém stanovišti nesměli dovolit zapálit sebemenší hraničku, a my byli po té krkolomné cestě uhřátí a upocení, že se z nás skoro kouřilo. Dřepěli jsme na hromadě chvojí, zahaleni do všech přikrývek, co jsme jich měli, ale přesto jsme se třásli zimou. Teprve když začalo být aspoň trochu vidět, vyhledali Noatak s Attibou vzadu za kopcem místo v hluboké strži, kde rozdělali ze suchého dříví malý oheň. Tam jsme se potom střídavě krčili, sušili se a ohřívali, zatímco druzí vyhlíželi na tábor položený pod námi na rozlehlé pasece.

Pan baron vařil jeden kotlík čaje za druhým, a zároveň nás nakrmil. Své dostali i psi, kteří tu noc odvedli největší kus práce, a teď sytí blaženě spali.

„Člověče, tam to vypadá jako u nás doma ve svátek," řekl jsem Tomášovi, s kterým jsme zachumláni do kožešinových přikrývek seděli na vrcholku kopce pod nízkým rozložitým smrčkem a dívali se do Potomimaova tábora. „Nikomu se nechce vstávat. Dokonce ani lovci ještě nevyjeli."

„Nejen to, zřejmě ještě nevylezli z pelechů." Skutečně, prostranství bylo zatím skoro pusté, přestože žluté předjarní sluníčko, malé a ostře ohraničené, už nahlíželo přes zubaté hřbety vyšších kopců několik kilometrů za námi a měnilo sníh v třpytící se zlato. I

zasněžené stromy dostaly toho rána zlaté čepice. Občas se tou zlatou záplavou mezi stany přebrodila nějaká žena, zastavila se na pár slov s druhou a zamířila po svých.

A pokud se objevil muž, vypadal, jako když má ještě oči zalepené spánkem.

„Ten Potomimao to teda vede," povídám. „Už posledně, když jsme se tu s Noatakem zastavili, u něj panovaly poměry jako u nás v hospodářství, co mělo každou chvíli přijít na buben."

„Kořalka," pronesl Tomáš Lauren hořce. „Co ta už nadělala zlýho..."

Nad táborem leželo mrazivé ticho, a stejně tiše nad ním tu a tam zakroužily první prchavé obláčky namodralého dýmu a mizely v čiré obloze. Do očí se nám zahryzával mráz, až slzely, a led nám lepil řasy k sobě.

Mlčky jsme čekali, ale dlouho trvalo, než se tábor pomalu, pomaloučku probudil k jakýmsi trochu čilejším projevům života. Na lov vyjelo až někdy v polovině dopoledne jenom patero saní, na tak početný tábor málo, žalostně málo.

„Kdy my dolů?" zeptal se Noatak, který se k nám spolu s Nikipim připojil.

„Rád bych viděl co nejvíc, tak snad někdy odpoledne, co ty na to?"

„Možná. Možná dřív, kdyby lovci padli na naše stopy." „Tady nás snad překvapit nemůžou, ne?" „Attiba a Utumanito zpátky po našich stopách, jestli nejede někdo za námi."

„Právě. Takže když se nic nebude dít, odpoledne uděláme Potomimaovi návštěvu."

„On rád, moc vítá," zachechtal se Noatak, ale hned zvážněl. „Moc pozor. Potomimao had. Kdyby on nebál, když my tady, on nás s Bílá vydra zabil. Dneska už možná nebojí. Po kořalce třeba zapomene bát."

„Budeme s tím počítat," řekl Tomáš Lauren. „A teď pojďme dolů, Tony. Už mně začínají drkotat zuby."

„Nikipi a Noatak všechno vidí," ujišťoval nás horlivě chlapec.

Odplížili jsme se po kolenou dál do úkrytu mlází a křovinami

zarostlou strání jsme klouzali do našeho ležení. „To je dost, prosím," zavyčítal pan baron. „Už jste jistě na rampouch. Tady, prosím, čaj! Výjimečně jsem do něj kápnul drobet rumu."

Podívali jsme se s Tomášem po sobě. Tomášovi zacukaly koutky, úst. Právě před chvílí pronášel úvahu o škodlivosti alkoholu.

„Snad ten kluk nebude nahoře provádět nějaký hlouposti." staral se pan baron. „Jak ho člověk na chvilku pustí z dohledu..." „Kde je Lulu, pane barone?" zeptal jsem se. „Ale...," ohlédl se pan baron, „teď tu někde byl. Bral si ze saní nějaký nářadí..."

„Proboha, co si bral? Doktore, nevšim jste si?" „Vypadalo to jako takovej menší krumpáč." „A nějakej pytlík nebo něco takovýho?" „To snad ne."

„Taky doufám. Už jsem se lek, že tu někde začne odstřelovat skály."

Pan baron pokýval hlavou. „Pan Lucien je typickej příklad člověka, o jakým se říká, že je v zajetí svých utkvělých představ. Dokáže vždycky myslet jenom na jednu věc. Dokud jsme jeli, myslel na slečnu Marii a soptil vztekem na Bretta. Teď jsme nuceni zahálet a pan Lucien se musí nějak zabavit. A tak se věnuje jediný a pravý náplni svýho života."

„Lucien je vážně šťastnej člověk," řekl doktor Silvar. „S výjimkou současný situace je přesvědčen, že prožívá báječný časy. Ze má tak skvělej život, jakej si nikdo neumí představit." Doktor ležel na kožešinách a převaloval se, aby se neopékal jen z jedné strany.

Ani jsem si neuvědomil, že mě pan baron upřeně pozoruje, až promluvil: „Netrapte se, pane Siskou, prosím. Tím nikomu nepomůžete, ani nic nevyřešíte. Ano, já vím," pospíšil si, když se mu zdálo, že chci odporovat. „Starost a obavy člověk nezažene, když mu napadne, ale ty my máme přeci všichni. Pan Henry jako táta, my jako přátelé a obdivovatelé slečny Marie... Ale víte - jak ten pan Lucien tu věc prožívá - já bych tomu nevěřil, kdybych to na vlastní oči neviděl... Jo, a všimli jste si, prosím?" odváděl řeč. Ukázal na široké okrouhlé otisky ve sněhu.

„To byl rys," povídám. „Ano. Přišel se na nás k ránu podívat." „Tak blízko? Pěkně odvážnej chlapík," řekl Tomáš Laurem

„Některý bývají prevíti,“ souhlasil pan baron. Nad námi zapraskaly větve. Ze stráně se řítil Nikipi, až za ním odletovaly kusy sněhu.

„Jedny saně do tábora,“ volal už zdaleka. „Takže asi padli na naše stopy,“ hádal Tomáš a začal se zvedat.

„Ne lovec, cizí saně,“ vysvětloval chlapec udýchaně. „Indián po daleký cestě, celej bílej jinovatkou. Psi taky. On hned do stanu k náčelníkovi.“ Tomáš se zase posadil. „Co o tom soudí Noatak?“ „Indián cestou spěchal. Psi úplně uštvaný.“ „Jak vypadají jeho saně?“ „Nic. Skoro prázdný.“

„Poslouchejte...,“ řekl Henry Fin potichu. „Nemůžeme všechno spojovat s Brettem, Henry,“ uklidňoval ho Tomáš Lauren. „Samozřejmě, je tu možnost, že přijíždí od něj...“

„Jdu nahoru,“ rozhodl se Henry a popadl pušku. „Lepší, když nás je tam co nejmíň, ale jak chceš. Jenom, prosím tě, žádný nepředloženosti.“

„Myslíš, že mně to musíš připomínat?“ Henry se skoro utrhl.

„To platí pro všecky.“ Tomáš se za ním díval se starostí v očích. „Už mu začínají povolovat nervy,“ řekl.

„A divíš se?“ zeptal jsem se ho a znovu mě napadlo, kde je asi právě teď Marie •..

„Věru že ne,“ řekl zachmuřeně pan baron. „Ale nebojte se, já se o pana Henryho postarám, pane Laurene. On na mě dost dá.“

„Ty, Tomáši,“ řekl jsem, „neměli bychom se k Potomimaovi vypravit dřív? Proč ne hned?“

„Dneska už bychom stejně daleko nedojeli,“ domlouval mi Tomáš. „Podívejme se, co náčelník podniká, než si s ním promluvíme.“

„Co jestli ten Indián zase odjede. Je potřeba ho vyzpovídat.“

„Z očí ho nepustíme. A neplaš se. Kdyby se chystal pryč, ti tři nahoře by nás vzbouřili.“

„Za chvíli podávám oběd, prosím,“ upozornil nás pan baron. „Byl bych nerad, kdyby se mně teď všichni začali rozbíhat.“

Jako by pana barona slyšel, zanedlouho se objevil Lulu a ohlížel se po kotlíku. Když zpozoroval, že se na něj dívám, schoval ruce za

záda.

„Našels?“ zeptal se ho Tomáš Lauren. „Cože? A co jako?“

„Ale no tak, chasníku! Přeci je nám všecko jasný, ne?“ „Jasný? Jaký jasný?“ začal se Lulu dostávat do varu. „Nic není jasný.“

„On to stejně neprozradí,“ ušklíboval se pan baron. „Pan Lucien je hlavička.“

„Víte co?“ rozhlédl se po nás Lulu. „nechte si ty svoje věčný srandičky, jo? A neptejte se tak hloupě.“

„A na co se jako nemáme ptát?“ Neodolal jsem, abych se nepřidal.

„To je zábava, když to někomu nezapaluje, co?“ otočil se Lulu na doktora Silvara. „Neptal se mě, jestli jsem našel? Nenašel, no, když to musíte vědět! Ale kouknout se přeci můžu, ne? Za to nic nedám.“ Lulu se postupně přestával utrhovat a žádostivě se zahleděl k ohni, a vzápětí s němou pobídkou zvedl oči k panu baronovi.

Shora přiběhl Noatak, a div nevlezl až do plamenů. Obličej měl ztuhlý, že sotva hýbal rty.

„Ty už jseš jako ten kluk,“ huboval ho pan baron. „Ono by nestačilo, kdyby tam mrznul jeden, co? Ale čím víc se štveme a čím víc zkoušíme, tím větší zábava, že jo? Tadyhle si sedni a naber si čaj. A nikam nechoď, dávám jídlo.“

„Indián, co přijel, do stanu,“ hlásil Noatak a třel si dlaněmi tváře a nos. „Zeny mu nesly jídlo. Teď asi spí. Jinak nic. Muži většinou ve stanech, pár k náčelníkovi. Nikdo nepracuje, jenom některý ženy.“

„A to je poledne, prosím,“ pohoršoval se pan baron. „Ale jakej pán, takovej krám. Ryba smrdí od hlavy. Kdy přijde ten kluk?“

„Noatak jídlo a vystřídat. Nikipi dolů.“

„Aspoň ten pan Henry by moh mít rozum,“ bručel si pan baron.

Objevil se i Attiba, na rozdíl od Noataka uhřátý rychlým během, ale s obličejem stejně ztuhlým. „Všecky lovci na druhou stranu,“ ukazoval rukou. „Nikdo nevracet

tudy. Nikde žádný stráže. Potomimao možná už je nestaví.“

„Taky otužilci,“ brumlal si pro sebe pan baron. „Tyhle ale aspoň dělali něco užitečnýho.“

Utumanito, který zatím opatřoval psy, se k nám připojil. Pan baron nás podělil miskami a do hrnků nalil silnou kávu. „Po jídle

byste se měli střídavě prospat," radil. „Nějakýho blázna zase třeba napadne, že se v noci někam pojede - koukněte se na pana Luciena. Usnul s lžící v ruce. Jako miminko."

„Já se teď mrknu nahoru," řekl Tomáš, když dopil poslední doušek a blaženě si odfoukl. „Jdeš se mnou, Tony?"

„No jo, další neposeda," skoro si šeptal pan baron.

„Copak, že by taky nervy, pane barone?" zeptal se Tomáš.

„Už asi jo, pane Laurene," přiznal se pan baron. „Nemůžu si pomoct, všecko mě dráždí. Jak dlouho bude tahle nejistota ještě trvat?" Zarazil se. „Promiňte, pane Siskou, já už nevím, co mluvím..."

Beze slova jsem vykročil;

„Běžte se ohřát, lidi," řekl Tomáš Henrymu a Nikipimu, když jsme se k nim připlížili, „a najíst, nebo vás pan baron zakousne. Dělo se tu něco?"

„Řek bych, že tu začal jarmark," odpověděl Henry. „Vidíš to? Chlapi jeden po druhým chodí do náčelníkova stanu, pod paží kůže nebo přikrývky, který určitě sebrali ženským, sotva je vyrobily, a vycházejí s prázdnou. Teda - skoro s prázdnou."

Tomáš nakrčil obočí a zvedl k očím dalekohled.

„Nikipi vidí," řekl chlapec. „Flašky."

„Potvrzuje se nám to, co jsme vlastně věděli," povídám. „Je načase tam vletět."

„Asi je. Najezte se a ostatní ať začnou zapřahat. Attiba" by měl promyslet, jak se tam dostat, aby nás zahlídli co nejpozději." Tomáš se stisknutými rty přihlížel, jak další a další muži mizí v náčelníkově stanu a vycházejí lehčí o svůj majetek. „To je jeho konec," bručel si s temným uspokojením.

Odhrnul jsem si kapuci. „Slyšels to taky?"

„Jo. Některý namazaný už začínají vyzpěvovat. Pojďme." Ale ještě se ohlížel.

Sebral jsem přikrývky do náruče a hrabal se sněhem za ním. Když jsme došli dolů, všichni měli zabaleno, a Nikipi s Henrym právě panu baronovi odevzdávali prázdné misky.

Noatak se o něčem ve svém jazyce domlouval s Attibou a oba

živě gestikulovali. Nikipi se díval z jednoho na druhého a z očí mu svítila dychtivost.

„Vidíte ho, pane?“ stěžoval si pan baron. „Zase už má příležitost hrát si na stopaře a neohroženýho bojovníka.“

„Rozdělit lidi,“ řekl Noatak Tomáši Laurenovi.

„Někdo musí zůstat u psů, až tam vrazíme,“ řekl Tomáš Lauren. „Těm lidem není co věřit.“

„Saně v táboře do kruhu zadky k sobě, psi ven,“ řekl Noatak. „U saní Utumanito.“

„Pak je potřeba pohlídat jejich spřežení, kdyby se chtěl třeba někdo ztratit.“

„„Attiba uhlídá,“ zvedl Attiba ruku v palečnici.

„A ty, Noataku, vrazíš rovnou do stanu k tomu Indiánovi, co přijel, a pokusíš se ho rychle vyzpovídat.“

„Já se přidám,“ řekl rozhodně Henry Fin. „Však on promluví, jestli budu mít jen stínek podezření...“

„Jak chceš. A Lulu, ty se postavíš před náčelníkův stan a nikoho nepustíš dovnitř.“

Lulu se chtěl nejdřív bránit, pak se zarazil. „A myslíš, že se jich tam bude dobývat hodně?“ zeptal se s nadějí.

„Nevím, ale je to docela možný.“

„Tak ať si přijdou,“ broukl si Lulu s potěšením.

„Jenom žádný bláznění, Lulu,“ varoval jsem ho. „Tady jde o důležitější věci než jenom o rvačku.“

„A já to nakonec nevím, viď?“ utrhl se na mě.

„A co my?“ ptal se pan baron.

„Všichni ostatní se mnou k náčelníkovi,“ řekl Tomáš Lauren.

Lulu se na mě zamračil. „To je furt nějakýho citýrování,“ zareagoval ještě jednou na moji poznámku.

„Ty, habáne, máš ještě jeden úkol. Jak zmizíme ve stanu, začneš na všecky strany hezky nahlas vykřikovat, že přišla policie, ať si nikdo nic nezkouší. Attiba s Utumanitem ze svých stanovišť totéž - v jejich řeči. Tak jedem. Veď nás, Attibo.“

„Tudy,“ ukázal Attiba. „Správnej vítr. Táhne na tábor.“

„Ale tím pádem pozor na naše psy. Tak do toho.“

Co nejrychleji a zároveň ve vší možné tichosti jsme se proplétali lesem, okřikovali jsme psy, kteří už co chvíli mohli ucítit pachy z tábora, a přidržovali jsme vzadu saně. Svah byl místy prudký jako střecha, a většinou hustě zarostlý křovím. Jakmile jsme se však dostali na rovinu, postupovali jsme rychleji, a zakrátko jsme se krčili u krajních stromů, téměř na samém kraji tábora. Tomáš dlouho neváhal a mávl rukou.

Opět jsem se tedy díval do Potomimaovy hrubé, temné, měděné tváře, teď zrůzněné prudkým leknutím, do kterého se vzápětí prodral neovladatelný vztek. Něco právě velkopansky nařizoval vyzáblému Indiánovi, který mu v poníženém postoji ukazoval ubohý svazek kožešin, a druhou ruku natahoval po baňaté láhvi s kořalkou. Za Potomimaem ležely tři bedny, z nichž jedna, otevřená a napůl vyprázdněná, obsahovala řádku dalších lahví. U stěny se vršily hromady kožešin a přikrývek, nové, pestrobarevně vyšívané mokasíny, a další a další výrobky indiánských žen. Zvenčí neustále znělo táhlé bučení, jímž Lulu oznamoval naši přítomnost. Dva další, vzdálené hlasy mu odpovídaly.

Potomimao byl dnes kupodivu téměř střízlivý. Pravděpodobně se zříkal alkoholu, když prováděl svůj výměnný obchod, kterým ožebračoval své lidi. Vedle náčelníka stál náš starý známý, Kanagi, náčelníkova pravá ruka, vysoký, na rozdíl od dřívějška vypasený, jak jsem ho ještě nezažil. Už na sobě neměl ten odrbaný háv, v němž jsem ho viděl posledně. Byl navlečen v úplně nový, krátký, pestře vyzdobený kožený kabát a kožešinové kalhoty s třásněmi na švech. Malé oči se mu téměř ztrácely pod obočím. Mohl jsem si v nich přečíst totéž, co kdykoliv dřív, a totéž co v očích Potomimaových - prudkou, vražednou nenávist. A Potomimao slyšitelně zaskřípal zuby a na hrbolatém čele mu naskočila žíla jako provaz. Hrubé čelisti se ještě víc rozšířily a ústa se pootevřela, jako by chtěla začít kousat.

„Tak jsme se sešli, Potomimao," řekl Tomáš Lauren, a význam jeho slov byl jasný všem ve stanu, snad i Indiánovi, který se pokoušel skrýt láhev pod pláštěnku. „Já tě varoval," pokračoval Tomáš Lauren. „Ottanawa tě u šachty varoval. Všichni jsme tě varovali."

Všiml jsem si, že doktor Silvar hledí do těch dvou nenávistí stažených obličejů zaraženě. Zato pan baron s Nikipim, stejně jako já s hlavněmi pušek na předloktí, se posunovali podél stěn na obě strany stanu, a střežili Potomimaa s Kanagim každý z jednoho boku.

Potomimao se náhle rozkřičel, až se zalykal. Nerozuměl jsem všemu, a taky to bylo zbytečné. Spílal nám, a nevynechal snad jedinou nadávku, kterou znal.

„Tímhle jsi skončil, a ty s ním," ukázal Tomáš Lauren na Kanagiho, když Potomimao konečně na chvilku ztichl. „Nikipi, vzal jsi pouta?"

Chlapec sáhl pod pláštěnku, zatřepal ve vzduchu chuchvalcem sobích šlach, a vytáhl z nich několik delších, které se mu zdály nejvhodnější.

„Svažte je," poručil Tomáš.

„Nech to tam!" vykřikl jsem na Kanagiho a namířil mu na břicho. Ruka se mu nenápadně začala pohybovat, a já měl v dobré paměti, jak si při našem posledním setkání pohrával s nožem zasunutým vzadu za opaskem. „Ruce za hlavu!" Kanagi mi chvíli nenávistně vrčel do obličeje, a teprve když jsem pozvedl pušku, zdráhavě poslechl.

„Zavolám všecky muže," znovu se rozeřval Potomimao, když se k němu Nikipi obezřetně blížil. „Zabít běloch!" blýskal po nás krví podlitýma opileckýma očima. „Zabít zrádnej Indián," stihl týmž pohledem Nikipiho s panem baronem, a znovu něco začal vyvolávat vysokým hlasem. Tentokrát však nešlo o nadávky. Zvenčí mu odpovídal hlas neúnavného Lulu Pruďase.

„Můžeš se ukřičet k smrti," řekl Tomáš náčelníkovi. „Tábor obsadili naši lidi."

Jako na potvrzení jeho slov napůl vstoupil Lulu a zuřivě na Potomimaa zakoulel očima. „Přestaň tu hulákat, nebo ti zmáčknu krček," houkl na něho a zachňapal ve vzduchu prsty. S tou svojí flintičkou, která v jeho tlapě vypadala jako hračka, vyhlížel skutečně hrozivě, a Potomimaovy výkřiky zeslábly, až skončily docela. „Ještě jednou!" zahrozil Lulu ukazovákem.

„Počkejte chvilku, pane Luciene," řekl pan baron. „Dá nám

možná trochu práce, než jim nasadíme pouta.“

„Jakýpak práce,“ broukl Lulu, odhrnul kůži vchodu a rychle mrkl ven, a vyšlápl svou medvědí tlapou dopředu. „Dejte to sem.“

„Ne - ne, pane Luciene,“ vztáhl proti němu pan baron dlaně. „Vy byste jim ty ruce určitě rovnou přeštíp.“ „Tak ať koukají dělat dobrotu,“ hučel Lulu. „Natáhnout,“ utrhl se na Potomimaa. „A ty taky.“

Oba se sice ještě vzpouzeli a Potomimao drtil mezi zuby Nikipimu do obličeje výhrůžky, ale nakonec seděli se spoutanýma rukama i nohama, každý uvázán k jedné stanové tyči. Lulu se ztratil a znovu začal vyvolávat.

„Tak,“ řekl Tomáš spokojeně. „Pane barone, vy mluvíte jejich jazykem, ne?“ „Perfektně, prosím.“

„Vy těm lidem dokážete nejlíp vysvětlit, proč jsme jejich náčelníka zatkli...“

„Když dovolíte, pane Laurene,“ přerušil ho pan baron horlivě, „situace je mi jasná stejně dobře jako vám, a buďte ubezpečen, že jim vše, jak náleží, vyjasním.“

„Dobře, ale potřebujeme si pospíšit. A taky jim povězte, že všichni, co tu dnes tomu vydřiduchovi nechali svoje věci, mohou si pro ně přijít - po jednom, samozřejmě, aby se nám sem nenahrnuli jeho případný příznivci a nechtěli nám skočit na záda.“

„Už letím, a všechno nechte klidně na mně, pane Laurene.“

„A ještě něco. Ta kořalka, co si odnesli, se musí vrátit.“

„To už bude horší, prosím,“ zapochyboval pan baron. „Kdo je za ni ochoten dát tohle ...“

„Aspoň to zkuste. A nikdo ať neopouští tábor - a Lulu ať už přestane.“ Pan baron odspěchal a hlas jako polnice skutečně ztichl. „Moje lidi neposlouchat,“ zařval Potomimao. „Moje lidi roztrhat na kusy.“ Zacloumal spoutanýma rukama. „Ani jeden běloch živej pryč. Tady naše zem. Bílej ukrad Indiánům všecko, i zem...“

„Jestli nepřestaneš, dostaneš roubík,“ okřikl ho Tomáš Lauren. „A zrovna ty mluv o okrádání Indiánů.“

Potomimao v úšklebku odhalil zažloutlé zuby, a pokud mu pouta dovolila, celý se vzepjal nenávistí tak hlubokou a vražednou, až mi

zatrnulo v zádech. Jeho černý pohled nás jednoho po druhém doslova spaloval, a z koutků úst začaly Potomimaovi vytékat stroužky zpěněných slin.

„Zabít, všecky zabít," soptil Kanagi, a hruď se mu divoce zvedala nenávistnou zběsilostí, jíž přetékal. Připadalo mi, že hledím do dravčí tváře, do šílených žhoucích očí pračlověka, primitivního, pololidského tvora. „Zabít - zabít - zabít...," drtil mezi zuby.

„Už nebudeš mít příležitost," řekl mu Nikipi s despektem, a ještě jednou mu zkontroloval pouta. Kanagi ho divoce odstrčil.

Zvenčí se ozval hromadný výkřik a naši zajatci s nadějí zvedli hlavy.

„Počkej tu, Tony," řekl Tomáš spěšně a vyrazil ven. Než za ním kůže vchodu opět spadla, slyšel jsem nezvykle zvučný hlas pana barona, který něco rychle povídal v drsné řeči Potomimaova kmene. A opět se ozval pokřik. Naši zajatci napjatě poslouchali. Pokoušel jsem se vyrozumět, co to pan baron hlásá, ale bez velkého úspěchu. Některým indiánským nářečím jsem sice dost dobře rozuměl, ale nikdy jsem si nebyl úplně jistý, jestli rozumím správně. Sebemenší odstín přízvuku dokáže úplně změnit smysl slov, a tyhle jemné nuance mi zatím ještě dělaly potíže.

Tomáš se vrátil. „Pan baron to vede po svým, ale líp bychom to nedokázali. A tady máme prvního hříšníka."

Váhavě vstoupil Indián, jediným pohledem zhodnotil situaci, a narovnal se v zádech. Zpod pláštěnky se vynořila ruka s poloprázdnou lahví. „Přátelé vypili," řekl tiše, s obavou v hlase, a možná ani nelhal. Opilost jsem na něm nepozoroval.

„Postav to semhle a vyber si, co je tvoje."

Indián poslechl už bez váhání, po spoutaných mužích se vůbec neohlédl.

„Jak to, že ti to vypili přátelé? Ty sis ani nelíz?"

„Nechutná," zavrtěl Indián hlavou.

„Proč jsi teda kořalku kupoval?"

„On nařídil." Pohlédl krátce na náčelníka. „Každej musel kupovat." Potomimao ho spaloval pohledem a cosi výhrůžně vrčel. Indián znejistěl.

„Jen se nenech zastrašit," řekl mu Tomáš. „Už jsi přece slyšel, že tenhle přestal být vaším náčelníkem."

„Moc lidí moc radost," řekl Indián. „Já jít poslouchat dál."

Hned po jeho odchodu se objevil Henry Fin. „Nic," odpověděl na Tomášovu nevyslovenou otázku.

„Potomimao," řekl Tomáš Lauren, „co je to za člověka, co dnes přijel?"

Potomimao jen na Tomáše vztekle zíral a neodpověděl. Nic jiného jsem od něho ani neočekával.

Tomáš Lauren taky uznal zbytečnost svého pokusu. „Dobře," řekl Potomimaovi. „Od týhle chvíle jseš pro mě vzduch. A pokud bys ty chtěl mluvit se mnou, moc si rozmyslím, než případně budu souhlasit. Ale asi nebudu." Otočil se k Henrymu. „Tak co?"

„Tvrdí, že jen projíždí kolem, a potřeboval se pořádně najíst a odpočinout si. Tenhle souhlasil, ale Indián, než odjede, musí zaplatit."

Henry zklamaně zavřel oči. „S Marií nemá nic společnýho ..."

„Čím může chudej Indián platit?"

„Má pár kůží, já se koukal. Noatak ještě zkouší přimět ho k řeči, kdyby snad přeci jenom něco věděl."

„Pohostinnej pán, tenhle Potomimao, co? Nikipi, zůstaneš tu hlídat?"

„Nikipi zůstane, ale taky ven."

„Jenom chvilku. Pojďme, Tony. Vy taky, doktore, jestli chcete."

Pan baron ještě řečnil. Lulu stál za ním jako tělesná stráž. Henry Fin se postavil vedle něho, a zakrátko přiklusal i Noatak a jenom na Tomáše zavrtěl hlavou.

„Už jsem hotov, prosím," řekl pan baron přes rameno. Znovu promluvil k lidem, kteří stáli natlačeni na prostranství mezi stany, a zamával pažemi.

Dav zahlučel a nastal pohyb. Někteří se tlačili na jednu stranu, druzí na opačnou, jiní váhali, otáčeli po sobě hlavy a domlouvali se mezi sebou. Několik se jich pokusilo odejít. Pan baron je zavolal zpátky.

„Pověděl jsem jim všecko, co jste si přál, pane, ale protože byly

vzneseny dotazy, musel jsem jít ještě drobet dál.“ Pátravě, poněkud nejistě mžikl po Tomášovi Laurenovi. „Teď se právě rozdělují na ty, co stojí za Potomimaem, a na ty druhý. Potom bych doporučoval ihned přistoupit k volbě nového náčelníka, žádný dlouhý otálení.“

Díval jsem se na tu dobrou stovku lidí, ale jaký to byl rozdíl proti příslušníkům kmene náčelníka Unkataka. Tam spokojení, dobře živení i oblečení muži, baculaté ženy a veselé, čilé dětí. Tady lidé většinou pohublí, někteří s vrásčitými, vyžilými tvářemi, jimž bronzová pokožka, přecházela do šeda, hubené, podvyživené děti s velkýma vážnýma očima, a většina postrojená v odrbaných kožešinách jako hastroši. Jenom část vypadala jakžtakž k světu, a ti všichni se řadili na stranu příznivou Potomimaovi. Náčelník měl zřejmě své oblíbence, kterým přál, zatímco druhé utiskoval a odíral, jak mohl.

Tomáš Lauren mlčky vyčkával. „Tak dvě třetiny proti, méně než třetina pro Potomimaa.“ Uprostřed přešlapovali a všelijak se přeskupovali ti, kteří nevěděli, kam se dát, nebo kterým to bylo jedno. Tomáš zvedl ruku.

„Tak ticho,“ houkl z pozadí Lulu. Jeho hlas přehlušil neustávající brebentění, dohadování, zlostné výkřiky i neskrývané pohrůžky, kterými se příslušníci obou táborů začali častovat.

„Stačí, chasníku, stačí,“ zarazil Tomáš Lulu Pruďase, který znovu otevíral ústa. Lidi se ohlíželi k nám a začali se uklidňovat. Hleděli s nadějí, jiní jen s očekáváním něčeho nového, řada však s odporem a vzdorem. Tomáš si odkašlal. „Tady náš přítel Mittinaki vám jistě dostatečně vysvětlil důvody, pro který jsem Potomimaa nejen zbavil práv náčelníka kmene, ale pro který jsem ho musel dokonce zatknout jako těžkýho zločince, a s ním i Kanagiho. Vy ty důvody konečně znáte nejlíp.“

Ve slabší skupině to zahlučelo, v tvářích lidí, kteří stáli proti Potomimaovi, se objevilo uspokojení.

„Oba leží tady ve stanu v poutech. Ráno je dám odvést do vězení. Rozumíte všichni? Dobře,“ řekl, když dostal kladnou odpověď. „Jak správně radí Mittinaki, je na vás, abyste si hned zvolili nového náčelníka a novou radu starších.“

„Žádnej novej náčelník, náčelník Potomimao,“ vykřikl jeden z Potomimaových příznivců, ale když se k němu všechny hlavy naráz otočily, polekal se a pokoušel se ukrýt za záda svých sousedů.

„Jenom aby se do sebe nepustili,“ staral se pan baron. „Abychom pak taky nějakou nekoupili.“

„Já jim koupím,“ huhlal Lulu a potřásal puškou. „Ví se něco novýho o tý tvojí indiánský slečince?“ zeptal se Henryho. Henry jen zaťal rty. „Já se taky poptával, ale nic.“

Henry řekl: „Brett tu zřejmě nebyl, a na jeho spojení s Potomimaem taky nic neukazuje.“

Mezi lidmi to začalo vřít. Přebíhali sem a tam, někde se začali pošťuchovat. Nejvíc křiku se ozývalo z Potomimaova tábora, tam byli ti nejvýbojnější, hrozili druhému táboru pěstmi, blýskl dokonce i nůž, ale všecko to vyhrožování mělo opačný výsledek, než mělo přinést. Větší tábor se pohrůžkami spíš sjednocoval.

Pan baron zvedl hlavu k obloze. „Začíná se zatahovat, pane Laurene,“ upozorňoval. „Dneska nám padne tma dřív.“

„Tak si pospíšíme. Chasníku, utiš je „ Lulu zařval z hloubi plic, až mi zalehlo v uších. Celý tábor strnul v pohybu, v některých očích se objevilo leknutí, v jiných naprostá nevíra, že by takový ryk mohlo vydat lidské hrdlo. I psi na kraji tábora na vteřinku přestali štěkat.

„Koho byste navrhli za příštího náčelníka?“ zeptal se Tomáš do ticha.

Potomimaova skupina začala znovu hlučet a překřikovat druhou, z té jsme však přece jen zaslechli několik jmen. Nejčastěji se ozývalo jedno, ale v hluku jsme stále dobře nerozuměli.

„Tagano,“ řekl Noatak. „Znát Tagano.“ „Vystup, Tagano,“ zavolal Tomáš Lauren. „Je dobrej?“ zeptal se Noaiaka.

„Dobrej,“ přisvědčil Noatak. „Moudrej.“ Z davu pomalu, vážně vystoupil hubený Indián středně vysoké postavy. Držel se rovně a měl přímý, neuhýbavý pohled, a v sobě něco z náčelníka Unkataka. Tomáš Lauren Taganovi pokynul, aby se postavil vedle něho. „Všichni znáte toho muže. Je hoden vaší důvěry?“ Ozval se křik, převážně znamenající souhlas. „Je dobrej bojovník, lovec, statečnej člověk?“ Křik opět znamenal přitakání, a zazněl silněji než

prve. „Kdo teda soudí, že by moh být vaším náčelníkem, usedne na zem. Stojící ustoupí dozadu za ně. Tahle skupina," ukázal na Potomimaovy příznivce, „zůstane tam, kde je."

V davu opět nastal pohyb. Jedna postava po druhé se skládala k zemi, dozadu se stáhlo asi dvacet osob, z nich se však ještě několik rozhodlo jinak a posadilo se taky. „Vidíte všichni, stejně jako já, že víc než polovina z vás je pro Tagana?" zavolal Tomáš Lauren. „Dejte mu teda důvěru, zvolte si ho za náčelníka, a pomozte mu všichni v těžkým úkolu, co ho čeká. Panuje u vás bída, a jeho první starost jistě bude dostatek jídla pro všecky, nejen pro některý. Ale zeptejme se ještě jeho samého. Tagano, jsi ochoten vzít na sebe to veliký břemeno? Jistě sám nejlíp víš, že potrvá pár let, než zase budete vypadat tak, jak má dobrej kmen vypadat."

„Tagano přijme ten úkol, když většina chce, ale tamti budou proti němu."

„Nikdo ti nebude bránit, když Potomimaovým přátelům dovolíš odejít s celým majetkem z tábora."

Z opoziční skupiny se znovu ozvaly zlostné výkřiky. „Neposlouchat běloch. Ať běloch poroučí bělochům. My tady svůj pořádek."

„Pořádek?" zeptal se Tagano. „Kde je tady vidět pořádek?"

Znovu propukl hluk, a oba tábory se prudce dohadovaly. Váhavci, stojící vzadu, otáčeli oči sem a tam, a pak se jeden po druhém přidávali k Taganovi. Malá Potomimaova skupina pomalu umlkala.

„Ostatní je na tobě, Tagano," řekl Tomáš Lauren. „Až si zvolíš radu starších, sami rozhodněte, co s tamtěmi."

Tagano se k němu obrátil celým tělem. „Celej kmen ode dneška dobrej kmen," řekl bez patosu. „Už o něm neslyšet špatný."

„Moc vám to přeju." Tomáš podal Taganovi ruku. „Kdybys potřeboval, dej vědět, a já zase přijedu a pomůžu ti."

Tagano cosi zavolal a všichni jeho přátelé vyskočili a rázem vykřikli. Potomimaovi lidé se v sevřené skupině stahovali mezi stany, kam už z okolních lesů sestupovalo šero, a rozčileně se o

něčem dohadovali.

„Mně se zdá, že nezamýšlejí nic dobrýho, prosím," ozval se pan baron. „Ale už jsme zařídili, aby se nanosila zásoba dřeva, a kolem dokola prostranství se celou noc udržovaly ohně."

Tagano posunkem přivolal několik mužů. „Na noc těm lidem od Potomimaa odebereme zbraně," řekl tlumeně.

„Utumanito," řekl Noatak. „Sám hlídá psy. Noatak koukne."

„Mně se tady nechce něco líbit," bručel Lulu. „A když se mně nechce něco líbit... Musím tu ještě stát?"

„Ne, chasníku, ale daleko nechoď, a hlavně se nepouštěj do pranice. Dneska je nálada na nože."

„Vezměte tři stany vedle Indiána, co dnes přijel," řekl Tagano na odchodu. „Ženy za chvíli přinesou jídlo."

„Teď snad máš svých starostí dost, ne?" řekl Tomáš Lauren. „My už bychom se nějak obstarali. A odneste si ty věci, co má Potomimao ve stanu."

Postupně začaly šlehat plameny z kruhu hranic. Ohně, které ozářily prostranství, náhle prohloubily tmu za stany a kolem tábora.

„Co oni?" zeptal se Nikipi, který po celou dobu jednání střídavě vykukoval ze stanu a hlídal zajatce. „Do stanů, kde my budeme spát?"

„A kořalka?" ozval se pan baron. „Všecko k nám do stanů, ráno ji zlikvidujeme." Noatak se vrátil právě včas, aby se zúčastnil přemístění zajatců. Obstoupili jsme je a s odjištěnými puškami jsme je vyvedli ven.

„Doktore, radši se držte stranou," řekl Tomáš Lauren. „A vy dva si pospěšte," nařizoval Potomimaovi s Kanagim.

„No, prosím," vrčel pan baron. „Teď, když bychom ho tu nejvíc potřebovali, pan Lucien se ztratí."

Rozhlíželi jsme se na všecky strany a co nejrychleji hnali zajatce k svým stanům. Ostatní, stejně jako já, očekávali pokus osvobodit je, výstřel ze tmy, útok na naši nepočetnou skupinku, a Potomimao s Kanagim se taky netrpělivě a s dychtivým očekáváním rozhlíželi, několikrát nazdařbůh vykřikli, a pak se rozkřičeli z plných plic, ale výsledek je trpce zklamal. Přiběhli pouze jejich odpůrci a s

posměchem a škodolibými poznámkami utvořili špalír, jímž oba zajatci procházeli jako uličkou hanby. Bez překážky jsme dorazili do vyhrazených stanů. Jeden jako druhý se pokoušeli za pohrdavou maskou skrýt zklamání, ale jejich naděje na osvobození rychle pohasínaly. Znovu jsme je přivázali k stanovým tyčím. Pak jsme si střídavě došli pro saně, a psy jsme rozmístili kolem stanů.

„Ten Lulu se snad vážně ztratil," řekl jsem panu baronovi, když jsme se usazovali na kožešiny kolem ohně uprostřed stanu.

„Však on se objeví, neboj se," řekl Tomáš Lauren a pohodlně se rozvaloval. Bylo na něm vidět, že je s dneškem velice spokojen.

U vchodu se ozval šramot, vysoký výkřik a zavrčení jednoho z našich psů. Noatak s Nikipim v mžiku vyskočili a opatrně odhrnovali kůži, zakrývající vstup, a jejich pušky vyhlížely s nimi. Hned se však sklonily a Noatak se smíchem odhrnul kůži docela. Zeny nám nesly jídlo a jeden z našich hafanů je vystrašil.

Jen ženy vešly, začal na ně Potomimao cosi vyštěkávat. Jedna z nich si před ním odplivla, jinak vůbec nedaly najevo, že si ho všimly. Potomimao vykřikoval nadávku za nadávkou, Kanagi vrčel jako rozdrážděný pes. Zena si beze slova odplivla ještě jednou.

„No," zaváhal pan baron, když ženy před nás rozložily nádoby a odešly, „asi jsme přeci jenom měli Taganovi hezky poděkovat a uvařit si sami." Začichal jako zvědavá myška a potřásl hlavou. „Zkažený to teda není, to ne, abych vám nekazil apetit..." Opatrně uždibl z jedné misky po druhé. „Jseš pěknej lump, Potomimao. Dostat lidi takhle daleko ... Ale tobě osobně pořádnej kus masa a sůl a koření nescházely, že ne?" Z hlasu pana barona čišelo nepřátelství. Opět se mi potvrdilo, že co se týče jídla, je pan baron nesmiřitelný, a někdo, kdo způsobil, že se nemůže vařit tak, jak se sluší a patří, v něm vzbuzuje hluboký hněv. „Můžeme jim rozvázat ruce, pane Laurene?" zeptal se. Nabral do dvou misek a šel je postavit před zajatce. „Račte si pochutnat, pánové, ale asi to nebude mít takovou chuť, jak jste byli doposavád zvyklí."

Potomimao ani Kanagi nevzali jídlo na vědomí. Seděli a dívali se někam přes naše hlavy.

„Jen je nechte, ona je ta jejich hrdost přejde, až jim začne kručet v

břiše,“ řekl Tomáš Lauren.

„Ano, a já skočím pro svůj pytlíček s kořením.“ Pan baron cupital ven jako horlivá hospodyňka, a ve chvilce se vracel se svými vaky. „Kdyby někdo chtěl, může dostat z vlastních zásob, ale naši hostitelé by se mohli urazit ...“

„Kde může být ten pan Lucien?“ staral se doktor Silvar jako já před chvílí.

„Už začínám mít taky starost,“ přidal se pan baron. „Jídlo on vždycky cítí na dálku.“

„Najezme se a pak se po něm podíváme,“ navrhl Tomáš Lauren. „U toho chasníka člověk nikdy neví...“

Házel jsem do sebe jakýsi podivný pokrm, který ani po zákroku pana barona ničím nevynikal, a zároveň natahoval uši, kdy se ozve známý dusot, ale kromě halasení, veselých výkřiků a brebentění, tlumeného koženými stěnami stanu, jsem neslyšel nic, co by svědčilo, že se Lulu vrací. A jídlo, které se vždycky, když vařil pan baron, měnilo ve skutečné hody, jsme tentokrát odbyli rychle, spíš jsme jen pozřeli, co jsme potřebovali na zahnání hladu, a už jsme se zvedali.

„Pánové stále nemají chuť, tak je zase svážeme,“ řekl Tomáš Lauren. .,Kdo tu s nimi zůstane?“ Přihlásili se Attiba s Utumanitem.

Vyšli jsme ven. Na jasně osvětleném prostranství se konal tábor lidu. Chvílemi mluvili všichni dohromady, pak si vynutil pozornost jeden, druhý, ale mně význam proslovu většinou stále unikal, i když jsem mnohému rozuměl, a další si mohl domyslet.

„Už zabavili těm Potomimaovým přítelíčkům zbraně.“ řekl snokojeně pan baron. „A hlídají psy. Žádný saně nesmějí z tábora. A ráno by chtěli tu partu vyprovodit.“

„Promluvím s Taganou, aby si je tu radši ještě pár dní nechali,“ řekl Tomáš Lauren. „Mohli by se nám pověsit na paty a pokoušet se Potomimaa s Kanagim osvobodit.

A my je posadíme Jossovi do mašiny, aby je odvezl do opatrování Unkatakovi.“

„Ale ráno jedem dál,“ řekl Henry Fin rozhodně. „A musíme se konečně přeptat, kde je ten bývalej Brettův srub.“ Možná že to

způsobila mihotavá zář plamenů, ale zdálo se mi, že jak den za dnem odchází, Henry mi před očima stárne, a v obličeji mu překvapivě rychle přibývají vrásky.

„Noatak už ví," řekl Noatak. „Attiba taky ví, zná ten srub, zná cestu."

„Jak je to daleko?"

„Dva denní pochody."

„Nebál by ses vlézt do letadla?" zeptal se Tomáš Noataka.

„Noatak už dvakrát letěl v letadle," řekl Noatak skoro dotčeně.

„A Attiba?"

„Neseděl, ale nebát," tvrdil Attiba.

„Zejtra teda, jak se ukáže Joss, nasednete a poletíte to tam prohlídnout. Vezmete to křížem krážem a cestou budete dávat pozor. My zatím pojedeme dál. Až se vrátíte, můžeme se tam stočit, kdybyste narazili na něco zajímavýho. Spokojen, Henry?"

„Díky, Tomáši," řekl Henry Fin, ale obličej se mu nevyjasnil.

Na opačném konci tábora se ozval ryk. Lidi se rozlétli, jako by je napadla smečka vlků.

„Tohle bude pan Lucien, nebo ať do smrti jím tak jako dneska," vyhrkl pan baron. „Takovejhle zmatek nikdo jinej ... Vidíte?!"

Na prostranství přidusal Lulu, a v každé ruce nesl něco zplihlého. Když se zastavil na světle, viděli jsme, že ty předměty jsou indiánské pláštěnky, v nichž vězí dvě bezvládná těla. Dali jsme se do běhu. „Lulu!" vykřikl jsem. „Co zase blbneš?" „He?" lekl se Lulu a otočil ke mně hlavu jako sněžná sova. „Já? Jak to já? To oni." Uvědomil si, že něco drží, uvolnil prsty, a těla se mu složila k nohám. „A ležet!" zahulákal na ně, přestože se vůbec o nic nepokusila. „A ani hnout!"

Okolo nás se shromáždil celý tábor. Lidi si ukazovali prstem a vykřikovali dvě jména.

„Tak - copak to znamená, mládenče?" vyptával se Tomáš Lauren nezvykle přísně. „Kdepak jsi je ulovil?"

„Já?" zamračil se na něj Lulu. „Přeci povídám, že oni ulovili mě."

„Koukám!" řekl Tomáš ironicky.

„Jo tohle?" mrkl Lulu dolů. „No právě," dodal vztekle. „Tak jenom pomalu, pane Luciene," konejšil ho pan baron. „Jenom

hezky po pořádku, jedno po druhým.“

Lulu na něho chvíli koukal, jako by ho v životě neviděl, a do obličeje se mu postupně vloudil výraz nevíry. „Já,“ vykřikl najednou podivně vysokým hlasem, „já starej pitoměj rosomák, zabedněnej mezek...“ Zašermoval pažemi a pak si pěstmi zabušil na hlavu, až zaduněla jako indiánský buben, „...kterej prolez nejzastrčenější končiny Aljašky a teritorií, kterej byl všude a myslel si o sobě, kdovíjakej není zálesák, se nechá chytit do oka jako maličkej pitomej králíček ...“

Jeho nenadálé zoufalství bylo tak nelíčené, jeho stud tak hluboký, že mi ho přišlo líto. Pan baron zřejmě sdílel moje pocity a pokusil se ho utěšit.

„žádnej králíček, pane Luciene, natož pak jaksi to - nerozumnej. Jak vidím, jste tu jako vítěz.“

Lulu se ze setrvačnosti ještě párkrát bouchl do hlavy, a vykulil oči. „Cože? Vítěz? Jako pitomec!“ Zamyslel se a vzpomínal. „Mně se na těch poskocích toho bývalýho náčelníka něco nezdálo, tak jsem se šel tadyhle za stany mrknout, co to tu punktujou...“

„Vy jste se pustil sám mezi tu loupežnickou bandu?“ lekal se pan baron. „Potmě a sám?“

„A bez flinty,“ řekl Lulu a pěst se mu už zase sama zvedala k hlavě. Zaplavila ho nová vlna studu. „Nikdy bez ní neudělám ani krok, a teď najednou ...“ Zamával si svými lopatami kolem uší. „Teda, já ji vlastně nejdřív měl,“ uvědomil si. „Oni se schovali támhle za ten stan, a mně se tam nelíbil jeden takovej chlápek, co vypadal jako pěknej prudina, a vzadu na kalhotách měl futrál s takhle dlouhou dýkou.. A v jednom kuse si s ní hrál, povytahoval ji a zase ji pouštěl zpátky - a já moc dobře vím, co tyhle indiánský kluci s takovou hračkou dovedou. A vy jste se tamhle kousek dál motali proti ohňům, jako byste se vystavovali na střelnici. Tak jsem si opřel flintu o stan, abych měl obě ruce volný, a chystal se ho chytit za ten jeho krček . - . A vtom jsem postřeh, že dva tři kroky stranou stojí takovej vlasatej Indián - jo, tenhle,“ vzpomněl si a ukázal dolů, „a takhle na mě dělá prstem.“ Lulu zahrabal ve vzduchu ohnutým ukazovákem. „Ten s tou kudličkou už toho hraní nechal, tak jsem

nakročil k tomuhle. A on mně šuška do ucha, abych nikomu nic neříkal, že by ho na místě zabili, kdyby poznali, co mně prozradil, a abych teda rovnou šel za ním, že ví, kde je ta indiánská slečinka, co ji hledáme. A šel a už mně mizel ve tmě, tak jsem za ním rovnou mazal, a že mně povídal o tý indiánský slečince, úplně jsem na flintu zapomněl. Čekal na mě kus dál, a s ním ještě jeden. To je tenhle.“ Lulu rýpl špičkou mokasínu do druhé zhroucené postavy.

„To už ti mělo být divný, chasníku,“ řekl Tomáš Lauren.

„Taky bylo, ty chytrej,“ utrhl se na něho Lulu. „Já se zaťal, že dál ani krok, ale tenhle tlustej vlasatej povídal, že to je kamarád, kterej taky neschvaluje, do čeho se ženou lidi, co drží s Potomimaem, a že jde o minuty, protože tý slečince hrozí nebezpečí. Tak co bys dělal ty?“ Lulu zavřel oči a zatřepal hlavou. „Tak jsem teda vykročil, a ptal se, jak je to daleko. Prej mají kousek dál v lese saně.“

„Člověče, jaký saně? Přeci víš, že jsme je hlídali.“ „Copak mně to napadlo? Já jim řek, že se vrátím pro svoje, ale oni že za žádnou cenu, že bych je tím prozradil. Tak co jsem měl dělat?“ Lulu se na nás na všechny postupně podíval s otázkou v očích i v každém viditelném rysu obličeje. „Co byste dělali vy, kdyby vám řekli, že jí hrozí nebezpečí? A oni tam ty saně měli!“ „Povídej dál, člověče,“ skoro vykřikl Henry Fin. „Já si teda řek, že si nějak poradím, a chyt jsem se těch saní. Já teda v noci dost slušně vidím, ale čert ví, kudy mě to vláčeli. Hnali to se mnou někam dolů ze stráně, a já jenom uhadoval, jak moc a kolikrát měníme směr, a oni metelili pořád dál, a nějakým mlázím - oni tam snad mají takový nějaký tunely, kde teda nevidíte nos mezi očima - a tak dobrou půlhodinu. A já na ně celou tu dobu nadával, a kdy že už tam budem a ať si pospíší, a oni pořád, že za chvíli. Ale znáte ty jejich chvíle.“

Lulu se zatahal za namrzlé smotky černých drátů, co mu lemovaly obličej, a zřejmě znovu prožíval to napětí.

„A pak ty kluci indiánský zarazili. A že musíme ještě kousek do podrostu, tam že už neprojedeme. Povídám jim, že nevidím na krok. Popadli mě teda každej z jedný strany za ruce a vedli mě jako školáka, a tak jdeme, a najednou šup ho. Já za ty ruce visel ve vzduchu. Oni tam měli ty oka předem připravený, a stačilo jim jen

mně do nich strčit ruce.“

Lulu nad sebou zoufale zakroutil hlavou. „Jako ten pitomej králíček. Přeci to znáte. Oko ze sobí šlachy a ohnutej smrček, a jak tam něco strčí hlavu, smrček se narovná a konec. Jenomže já nevisel za krk, ale jako ukřižovanej, s nohama půl metru nad zemí.“ Lulu zadupal. „Já se vám lek, až jsem se kous do jazyka. A to mě tak namíchlo, že jak jsem se houpal a najednou ucítil pod patou nějakej dotek, kop jsem tam plnou silou, a někdo zařval. Já pořád nic neviděl, ale zdálo se mně, že se něco šustlo i přede mnou, tak jsem tam zprubnul kopnout taky, a slyšel jsem, jak někomu parádně cvakly zuby. Já si v tu chvíli přál, aby se ten dotyčnej taky kous do jazyka a aby ho jazyk taky bolel jako mě.“

Lulu několikrát přejel jazykem po vousech, jako by se přesvědčoval, že už je zase tak dalece v pořádku. „Tak teď jsem tam visel a čekal, jestli se třeba ještě někdo neukáže, ale všude kolem ticho. S tímhle teda ty hoši nepočítali, povídám si, a jsou tu jenom sami dva. Ukázalo se, že jsem uhád. Oni mě měli jenom pověsit a počkat si u mě, až co a jak bude dál. Jak jsem z nich potom dostal, potřebovali rukojmí, který by vyměnili za Potomimaa a toho druhýho strašáka.“

„Takže tam moh klidně viset kdokoliv z nás, a vy jste se jim jenom šiknul první. Asi by to pak bylo dopadlo hůř.“ Pan baron si na okamžik přikryl palčákem oči.

„Přeci to povídám, ne?“ řekl Lulu, a jak byl v nezvyklé vypravěčské ráži, hned zase pokračoval. „Hoši ke svý smůle šáhli vedle. Oni nepočítali, že mám tak dlouhý nohy a že se tak brzy vzpamatuju, a že když kopnu, je to, jako když kopne kůň. A ještě s něčím nepočítali. S mojí váhou.“ Lulu přejel očima svoji figuru až dolů ke špičkám mokasínů a zase zpátky. Ty smrčky mě teda zvedly, ale dlouho nevydržely a začaly se ohýbat, tak jsem jim pomoh. Hopsal jsem a hopsal, až jsem se postavil na špičky. A pak už mě nic nemohlo udržet. Já měl vztek skrz ten jazyk, a taky, že jsem se dal tak nachytat, a trhal jsem a trhal, až jsem jednu po druhý urval špičky těch stromů.“ Zvedl paže. Ještě se mu na nich houpaly vršky smrčků. „Naštěstí se mně ty pouta přes rukávy a přes rukavice nemohly

zaříznout do rukou, jináč jsem snad o ně přišel, a já to nedokázal.“

„Ale dokázal,“ řekl pan baron s přesvědčením.

Lulu se na něho překvapeně podíval. „No, možná že jo,“ připustil potom, a zdálo se, že ho poznámka pana barona uvedla do rozpaků. „A jak jsem byl volnej, hned sirky a koukám, a ty dva mládenci tam spinkají na sněhu jako andělíčkové, a tomu tlustýmu teče z nosu krev. Tak jsem je popad za límce a hurá k saním, tam jsem je dohromady přivázal a pleskal je po papulách tak dlouho, až se probrali, a já se jich na všecko vyptal.“

„Pleskal, povídáš, jo?“ zeptal se Tomáš Lauren. „Teď už mně je jasný, proč ten jeden pořád kroutí krkem. Jako když má strnutí šíje, a ten druhej drží hlavu štajf, jako by ho škrtil límec. A tváře mají teda oba pěkně oteklý.“

„To ještě pořád pro ten vztek,“ řekl Lulu vzdorovitě. „Takže se hoši probrali a dali jsme se na cestu zpátky. A to je všecko.“

„A to je všecko,“ šeptal si pan baron. „A některýmu z nás možná zachránil život.“

„Vlastně moment, moment, ono to zase není tak jasný,“ vzpomněl si Lulu. Hrábl dolů, ty dvě postavy zvedl a chvíli je stavěl na nohy jako loutky s podlamujícími se koleny, až mu konečně stály. „Teď mně hezky řekněte, jestli jste mě měli vykouknutýho, nebo jestli vám bylo jedno, koho drapnete. Ale pravdu, nebo...!“

Indiáni rychle uhnuli a zvedli ruce. Pak se po sobě vyděšeně podívali, ale mlčeli.

„Tak bude to?“ houkl Lulu.

„Ty slyšet pravdu, ale potom ty zase zlej,“ zakňoural jeden z Indiánů.

„To je možný, protože já jsem zlej pořád, ale pravdu chci slyšet stejně, nebo ji z vás vytřesu.“

„Vybrat tebe,“ řekl Indián opatrně.

„A proč!“

„Ty vypadat jako jeden velkej...,“ Indián se zarazil.

„No?!“

„Ty potom strašně moc vzteklej... ,“ smlouval Indián.

„Tak ať. A už ať je to venku!“

„Jako jeden velkej - velkej - hloupej běloch dokončil Indián a přikrčil se. A když se Lulu k ničemu neměl, dodal: „Moc hloupej běloch.“

Lulu tu zprávu uvážil a chytrácky se zasmál. „Ale teď už si to nemyslíš, co?“

Indián zaváhal, pak si dodal odvahy. „Myslet - pořád myslet, jenom ty moc velkej a silnej...“

„Tak to vidíte,“ otočil se k nám Lulu hluboce zmaten. „Vidíte to?“

„Koukněte se,“ zavolal pan baron.

„Nechci žádný násilí,“ řekl Tagano, který s námi poslouchal vypravování Lulu Pruďase. „Ale vidíte, jak oni nebezpečný. Zůstanou pohromadě, dokud vy nejste z kraje pryč.“

Přihlíželi jsme, jak se Potomimaovi přátelé jeden po druhém objevují na osvětleném prostranství, někteří sami, jiní za vydatné pomoci Taganových lidí.

„Potřebuješ ty muže?“ zeptal se Tagano Lulu Pruďase.

„jo. Zatím mně neřekli, co vědí o tý indiánský slečince.“

„Nic,“ zavrtěl Tagano hlavou. „Kdyby věděli, vím taky.“

„Kruci,“ řekl popleteně Lulu. „A já si doteďka myslel, že jo...“ Obočí se mu ustaraně nakrčilo. „Pak někomu věřte.“ Točil se dokola a pohazoval rukama. Pan baron s Nikipim v obdivu přiskočili a začali mu odvazovat vršky stromků.

XIV

Příští den uprostřed dopoledne jsme na chvilku zastavili na bílých pláních daleko od tábora, a pan baron už opět tahal z pytle své čistě vyprané klůcky z někdejšího teplého spodního prádla, a poděloval nás svačinou. A než jsme dojedli, slyšeli jsme komáří bzukot, který stále sílil, až se po kraji rozlehl řev motorů. Psi letadlu zle vyhubovali a nechtěli se dát utišit.

Tomáš Lauren vytáhl krátkovlnnou vysílačku. „Jossi, slyšíš?“ „Jasně, veliteli, a taky vidím. Je vás o dva víc, co?“ „Zeptej se pilota, jestli myslí, že tu má dost dlouhou dráhu na přistání. Rovný to je - řek bych.“ „Povídá, že jo. Máme jít dolů? Tak si držte

čepice.“ Letadlo ladným obloukem zakroužilo a počalo klesat. Zanedlouho zase opanovalo pláně nehnuté ticho.

„Tak co se děje, šéfe?“ volal Joss McCoy, sotva vystrčil hlavu z kabiny.

„Kruci,“ vyklouzlo Lulu Pruďasovi, když znovu znenadání spatřil zrzavé kučery, které Joss hned na to zimo... mřivě přikryl beranicí.

joss McCoy jako veverka sešplhal na sníh. „Ahoj, Tomáši,“ volal pilot a pustil se za Jossem. „Buď zdráv, Davide, dobrej let?“

„Dobrej, až tady na toho upovídanýho mrňousa. Od rána ji nezavřel.“ „Tomu stačí dát dobrejtro, a už vrčí,“ bránil se Joss. „Safra, vy tu máte zimu,“ choulil se pilot do teplého koženého kabátu.

„Kdopak je asi támhleten, co se k nám točí zády,“ povídal si Joss McCoy. „A koukejme, Potomimao! A vzal si s sebou kamaráda, aby mu nebylo smutno. Tak sklapla past, co, náčelníku? No, ty už jsi to dávno zasluhoval.“ Potomimao vůbec nezvedl oči, v obličeji se mu nehnul jediný sval. Kanagi trousil koutkem úst jakousi nadávku, ale ani on už nevěnoval Jossovi pozornost.

Ráno, když je naši indiánští přátelé poutali k saním, se ještě jednou pokusili dorozumět se svými příznivci. Oba několikrát vykřikli na dosud temné, skoro prázdné prostranství, odpovědělo jim však jenom štěkání psů. Potomimao svou výzvu několikrát opakoval, nakonec už nepříčetně ječel, spílal, zuby trhal pouta na rukách, ale lidé nového náčelníka si Potomimaovy přisluhovače dobře hlídali. Žádný z nich se neukázal, nikdo se neozval. Potomimao to nemohl pochopit. Nevěřícně se rozhlížel, znovu se vztekal a soptil, trhal pouty. Pak už mu nezbylo nic jiného než uvěřit, že je skutečně konec, že prohrál, a nikdo mu nepřispěchá na pomoc. Od té chvíle se ponořil do zlobného, pochmurného mlčení, a už nepromluvil, neřekl jediné slovo, jedinou námitku, přestože běh, kterému zřejmě dávno odvykl, a pohodlný, a zároveň nezřízený život, způsobily, že sotva popadal dech. Nebránil se, běžel, co mu síly stačily, nepostěžoval si. Jenom

jeho pohled připomínal oči rozběsněného, napůl šíleného psa.

Tomáš Lauren Jossovi v krátkosti vylíčil, co se minulý den

odehrálo, a seznámil ho s naším plánem. „U toho srubu jste za slabou hodinku, i když to cestou budete šněrovat sem a tam. Nečekám, že na Bretta narazíte, ale stejně pozor. My zatím pojedeme dál přibližně severozápadním směrem, a okolo poledne byste nás mohli najít tady v těch místech.“ Joss s pilotem nahlíželi do Tomášovy mapy a pokyvovali, že rozumějí. „Zpátky vám naložíme tady ty dva.“

Attiba se na letadlo tvářil dost nedůvěřivě, ale když viděl, jak Noatak šplhá nahoru, bez váhání ho následoval. Na okamžik jsme ještě v okénku zahlédli jeho napjatou tvář, pak nám zmizel.

Henry Fin se s toužebným přáním v očích díval za strojem, který se rychle ztrácel v modré báni, značkované bílými oblaky, které co chvíli zakrývaly slunce. A ještě někdo kromě něho a mne stál a hleděl do míst, kde letadlo zmizelo. Lulu. Mračil se, něco si pro sebe povídal, a bezmocně kroutil hlavou.

Nikipi si připřáhl Noatakovy saně, jeho psy uvázal vzadu, a vyrazili jsme. Potomimao, připoután dvoumetrovým řemenem k saním Tomáše Laurena, se opět brzy zadýchal, a bylo na něm vidět, že ho dopolední vycházka jaksepatří znavila. Kanagi běžel u mých saní a co chvíli mě stíhal vražednými pohledy.

Slunce se přehouplo přes nejvyšší bod své dráhy, a Tomáš zabočil k lesnaté stráni, která vybíhala daleko do planiny jako zvědavý nos, pátrající, co se tady venku děje. Ve chvilce hořel oheň, do kterého pan baron co chvíli hodil hrst syrového chvojí. Stejně jako my vyhlížel, kdy už se opět objeví letadlo. Henry Fin skoro nebyl schopen jíst. Někde tady v tom kraji už se musí vyskytovat Chriss Brett, pokud vůbec mířil na Sever. Ale ten kraj - ten kraj je rozlehlý, větší než půlka Cech...

Díval jsem se do táhlého, rozšiřujícího se údolí, které mířilo někam do shluku oblých kopců a vršků s bíle se blyštícími kulatými čepicemi. Dno značkovaly dálkou zmenšené hromádky křovin a podrostu, ohýbající se pod nákladem sněhu. Údolí z obou stran lemovaly lesy, a všude ticho, klid a mír, tolik odporující tomu, co jsme nesli v sobě.

Pilot zaroloval skoro až k nám, a psi se znovu, když se ta příšera blížila, mohli zbláznit. Henry Fin s Lulu Pruďasem vyskočili a běželi

letadlu naproti, za chvilku se však zklamaně ploužili zpátky. Joss McCoy ani nemusel mluvit. Pomalu slezl na sníh a s pilotem přisedl k ohni. Pan baron je beze slova nakrmil. Krátce nato se Tomáš zvedl.

„Vstávej, Potomimao, je čas. Ty taky, Kanagi.“ Žádnému z nich se nechtělo. Seděli dál se zaťatými rty, napjatí, plní zloby a nenávisti.

„Tak pojďte, hoši, pojďte,“ pobízel je Joss McCoy. Poslechli, teprve když Lulu jednoho po druhém rázně popadl za ramena a zvedl na nohy. Pak se skloněnými hlavami vykročili.

„Budete sedět hezky klidně,“ povídal jim cestou Joss, „jinak se mašina splaší a shodí vás dolů.“ Chystal se uvolnit jim pouta, aby mohli vyšplhat nahoru.

„Jen jim to radši nech,“ řekl Lulu, popadl Potomimaa za boky a zvedl ho. Potomimao se pokusil kopnout ho do obličeje, ale už nestačil. Lulu ho vyhodil jako pytel a Potomimao dopadl na kolena na podlahu letadla. Pilot ho taktak zachytil, aby zase nevypadl ven. Stejnou cestou putoval i Kanagi.

Potomimao se ani neohlédl a zmizel. Kanagi se však postavil ve dveřích, dlouze si prohlížel krajinu kolem, a zdálo se, že zhluboka nabírá do plic vzduch a nevypouští ho. Oči měl pojednou jako prázdná sklíčka.

„Zejtra teda jako dneska, šéfe, jo?“ volal shora Joss McCoy. Burácení stroje znovu zvedlo psy na nohy. V okénku se na vteřinku ukázal Potomimaův temný, hrubý obličej.

Když jsme se otočili, pan baron ukládal poslední části své výbavy do pytle, a Nikipi už stál u saní a netrpělivě kopal do přimrzlých lyžin. „Nono, to je pořád spěchu,“ bručel pan baron, ale ruce mu jen kmitaly. Potom jsme se vydali na další bludné putování. Naším cílem a nepatrnou, zoufale nepatrnou nadějí, bylo jezero Tři bobří hráze, vzdálené odhadem čtyři denní pochody od nás.

Tu noc jsem opět špatně spal, díval se na záblesky plamenů, které se míhaly na tenkém plátně stanu nade mnou, na němž vyrůstala vrstva jinovatky z mého dechu, a myslel na Marii, tolik jsem myslel na Marii, až se mi zdálo, že mé myšlenky musí na dálku cítit. Pak jsem uslyšel tichý hovor a plameny vyšlehly výš. U ohně seděli Lulu

s Henrym a vedli jakousi debatu s dlouhými odmlkami, jako když každý z nich nejdřív důkladně zvažuje odpověď. Nakonec se k nim přidal i pan baron, a podle tónu hlasu jim zřejmě domlouval. Než jsem někdy dávno po půlnoci přece jen usnul, stále ještě jsem slyšel, jak někdo chrastí dřevem, a oheň vysoko plápolal. Narazili jsme na ně úplně nečekaně nedlouho před polednem. Noatak s Nikipim, kteří jako obvykle běželi po nekonečné pláni daleko vpředu, náhle prudce trhli saněmi zpátky, div se psi nesvalili na záda. Nikipi se otočil a zběsile mával pažemi. Doběhl jsem a nechal psy, ať si zastaví sami. Naše stopy se v ostrém úhlu blížily k jiným, na tvrdém sněhu sotva patrným. Noatak u nich klečel a zblízka si je prohlížel.

„Tam," ukázal. „Dneska. Ne dlouho." Henry Fin se prudce nadýchl a napůl s nadějí, napůl s obavou se díval, kam Noatak ukazoval. Lulu Pruďasovi ztvrdly oči a brada se mu hrozivě naježila. V prsou mu zahřmělo. Takový zvuk vydává medvěd, než se rozeřve naplno a zároveň se vrhne na nepřítele.

„Tak teď opatrně, lidi," řekl trochu zbytečně Tomáš Lauren. „Kdo ví, koho máme před sebou, ale stejně..." Stopy běžely k lesu, který ležel asi dva tři kilometry před námi.

„Proč by to nemoh být on?" zeptal se Henry Fin prudce. „Čas i vzdálenost odpovídá." „Stejně tak on, jako někdo jinej."

Obloha dnes nebyla modrá. Mísilo se do ní stále víc šedi, a zdálo se, že se přiblížila k zemi. Viditelnost se zmenšila, a zároveň se na planinu počal plížit vražedný mráz, který drsnou, krutou krásu krajiny jen podtrhoval. „Nikipi a Noatak se kouknou do toho lesa," dožadoval se dychtivě chlapec.

„Zase už!" zakřikl ho pan baron. „A je to nesmysl, jedeme tam všichni. Stejně je nás tu odevšad vidět."

„A všichni společně," rozhodl Tomáš Lauren. „nechte si pro jistotu rozestupy. Nikipi, Noataku, jenom na kraj lesa, dál zatím ani krok." A rozběhl se podél stopy.

To už nebyla jízda, to byl pád. Pláň se mírně svažovala, a nás hnala naděje, provázená netrpělivostí a strachem, který jsme se každý podle svého snažil potlačit. Úsek cesty k lesu trval mžik, a už jsme stáli na kraji a dívali se do stínu, kde se stopa, ve vyšším a měkčím

sněhu znatelnější, vinula dál mezi řídce rozesazenými stromy. Tomáš Lauren beze slova znovu pobídl psy a pokynem paže zahnal Nikipiho s Noatakem za sebe. Hnuli jsme se husím pochodem, a tiše jako průvod duchů jsme se sunuli vpřed. Tomáš teď nespěchal, a za každou zátočinku nejdříve vykoukl, než se pustil dál. A mně se zdálo, že tu nejistotu nevydržím, a cítil jsem, jak se mi do hlavy hrne krev.

Po dobrém kilometru les před námi zřídl. Teď už naši dva nejhorlivější stopaři nevydrželi. Rozběhli se a v krytu krajních stromů poklekli do sněhu. Nikipi hlasitě vydechl. Ve chvilce jsme to viděli taky. Po pláni, podobné té, kterou jsme právě projeli, se mírným tempem sunuly saně, a za nimi klusaly dvě téměř stejné postavy v kožešinách, s kapucemi na hlavách. Takhle vypadají všichni cestovatelé v divočině, a těžko lze rozeznat, jestli jde o muže či ženu, o člověka staršího nebo mladého, zvláště zezadu.

Dychtivě jsem se snažil rozlišit nějaký pohyb, zpozorovat něco známého, cokoliv, co by mi prozradilo, jestli jsme konečně na konci cesty...

Henry Fin svíral oči do úzkých škvírek. S obličejem plným napětí vypadal jako závodník, který čeká na výstřel startovací pistole, aby vyběhl. „Je to Marie!“ vykřikl tiše. „Je to ona - je to ona... !“ A ohlédl se po Tomášovi, najednou bezradný a nerozhodný, a pohledem ho zoufale žádal o pomoc, o radu. A Lulu vyskočil a v netrpělivosti drásal rukavicí kůru borovice, za níž stál.

Tomáš Lauren vyhlížel přes planinu. „Já si tím teda nejsem tak jistej, ale na každej pád... Mají náskok asi tři kilometry,“ rozvažoval, „a už se blíží k tomu mrňavýmu lesíku - a za ním je druhej. Musíme je nechat zajet dál, tak daleko za ten další, aby se k němu nemohli vrátit, až vyrazíme. Potom už nikde žádnej úkryt nenajdou a máme je jako na dlani.“

„Vypravím se za ním sám,“ řekl Henry s náhlým rozhodnutím. „Jsem dobrej střelec. Když pojedeme všichni, může nás slyšet. Musíme ho zneškodnit, než jí něco udělá. A on nezaváhá ani vteřinku a zabije ji, jestli...“

„Jen klid, Henry,“ krotil ho Tomáš Lauren.

„Pojedu já,“ řekl jsem. „O mě mu jde...“

„Vy jste se oba, s prominutím, zbláznili,“ okřikl nás pan baron. „Samozřejmě znamenáte pro Bretta těžkou pohanu - jak on to vidí, pane Siskou, a proto vás vytáh sem, o tom není pochyb. Ale proto taky se mu nesmíte dostat do rukou, ani se mu přiblížit.“

„je to tak, Tony - a ukvapenost je špatnej rádce. Slyšíš, Henry?“

Lulu hleděl za vzdalujícími se postavami, za zmenšujícími se saněmi, které už minuly druhý lesík, a kňučel jako pes v úzkostech.

„Ještě vydržte, lidi,“ varoval naléhavě Tomáš Lauren. „Jen ještě chvilku, abychom je mohli ve volný krajině obklopit ze všech stran. Brettovi pak nezbude, než se vzdát.“

Sám nevěříš tomu, co povídáš, hádal jsem se s ním v duchu, ale s ohledem na Henryho jsem mlčel, a jen se díval. Zdálo se mi, že Marii poznávám v té menší postavě. Měl jsem ji už tak blízko, tak blízko a přece tak daleko...

Lulu znenadání zařval, snad proti své vůli, že už nemohl nejistotu, netrpělivost, strach o Marii déle snášet, a jeho psi, vypůjčení od Indiánů a zvyklí poslouchat na sebemenší pokyn, sami od sebe s hlasitým štěkáním vyrazili. Lulu se sotva stačil chytit přívěsného řemenu, byl stržen za saněmi, a už se ani nepokoušel zastavit.

„Hrome, pitomče jeden!“ vykřikl Tomáš Lauren a pustil se za ním - a vzápětí i my.

Štěkání psů, které se dodaleka rozléhalo tichými planinami, rázem změnilo obrázek před námi. Jedna z postav se ohlédla, a saně se ostrým obloukem otočily a zamířily zpátky k lesíku. Zmizely v něm dřív, než my jsme dojeli k prvnímu. Nešlo vlastně ani o pořádné lesíky, rostlo tam pouze několik napůl suchých borovic s větrem odrbanými korunami, s řídkým podrostem kolem sebe, ale přece jen to byl úkryt, kde se saně skryly.

„Zůstaňte, kde jste, a ani se nehněte!“ ozval se hlas, a já ho poznal. Brett! Chriss Brett! Byl to skutečně on!

Lulu se dral křovím na druhou stranu lesíka, my všichni za ním.

„Člověče, aspoň si přidřepni,“ křikl Tomáš Lauren, a Lulu mechanicky poslechl, ale hrabal se dál. „A žádný samostatný akce,“ hrozil Tomáš. „Slyšíš? Zkusíme s ním vyjednávat.“

V hrudi Lulu Pruďase už teď hřmělo bez přestávky, a jeho oči dostávaly napůl nepříčetný výraz.

„Slyším vás," křičel Chriss Brett. „Nikdo ať nevystrkuje palici, nebo mu ji ustřelím. A při první ráně z vaší strany to koupí ona."

„Marie!" vykřikl Henry Fin. „Marie...!"

„Poslouchej mě, Brette, mluví Tomáš Lauren. Chci na tobě, abys nám vydal to děvče. Když to uděláš, dám ti tři dny náskok."

„Proto jsem si ji nevzal, abych ti ji zase vracel - pozor tam s tou flintou, vidím ji. Jak jsem řek, při první ráně to dostane ona - ale začnu od nohou. Řekni jim, že to myslím vážně. No, jen jim to řekni!"

Lulu při každé pohrůžce jako v bolesti stiskl víčka, a hned zase oči vytřeštil před sebe.

Pak jsem uslyšel její hlas. Brett jí zřejmě uvolnil ucpaná ústa.

„Střílej, táto! Střílejte, lidi!" volala spěšně. „Jinak dostane Tonyho. Chce jenom Tonyho..."

„Ty bestie," vykřikl Chriss Brett. Dolehl k nám hluk zápasu.

„On se zbláznil," slyšeli jsme Mariin přerývaný hlas. „Chce jenom pomstu - zešílel..." Marie naráz zmlkla, ale krátce nato zapraskalo křoví, Chriss Brett vyletěl pozpátku z lesa, a padl bokem na sníh. Hned nato vyběhla Marie a vrhla se na něho. Chriss Brett ji odkopl a pokoušel se vstát. Marie se překulila, padla na něho celou váhou a spoutanýma rukama do něho začala bušit.

Noatak s Nikipim číhali s puškami u ramene, Attiba s Utumanitem, připraveni vyběhnout, se v očekávání ohlíželi po Tomášovi. Pan baron třeštil oči před sebe a svíral rty. Než jsme však mohli něco podniknout, Lulu dlouze zařval, jedním a týmž pohybem urval pahýl větve z borovice, vedle níž stál, a zároveň ten pahýl hodil bez míření takovou silou, že ho téměř nebylo vidět, a vyrazil. Byla to podvědomá reakce pračlověka, který je zahnán do úzkých, a mimoděk učiní první, co mu bleskne hlavou. A větev, silná jako mužská paže, proletěla těch několik desítek metrů, a byla by Chrisse Bretta zasáhla a snad i zabila, Brett se však právě v té chvíli osvobodil, odrazil Marii zpátky a překulil se dál.

I já už jsem měl pušku připravenou k výstřelu, ale nikdo z nás

nevypálil z obavy, že by mohl zasáhnout Marii, a teď nám částečně kryl výhled Lulu. A Chriss Brett spatřil postavu, která se k němu s gorilím řevem řítila, a ze země a téměř bez míření vystřelil, a vzápětí znovu. Zdálo se mi, že Lulu sebou po každé ráně maličko trhl, jako by narazil na neviditelnou překážku, kterou však vzápětí smetl z cesty. A než Chriss Brett stačil znovu stisknout spoušť, zalehla ho metráková lavina. To už jsme běželi všichni - a naráz jsme se zastavili. Chriss Brett se se vzteklým řevem zmítal v železném sevření vysoko nad hlavou Lulu Pruďase, který ho teď najednou v tichosti, beze slova či křiku, vyhodil do vzduchu, poklekl na jedno koleno, a na druhé ho nechal zády dopadnout. Chriss Brett se zlomil a pomalu se překulil obličejem do sněhu.

„Jak chcíplá krysa," vydechl pan baron. „Pane Luciene," vykřikl najednou s úzkostí a znovu se rozběhl. My za ním.

Lulu otočil hlavu ke křoví, odkud právě po kolenou vylézala Marie, šťastně se na ni usmál a pomalu se položil vedle Chrisse Bretta. Pak ještě jednou zvedl chlupatou lichoběžníkovou hlavu, snad aby se přesvědčil, že je Marie skutečně v pořádku a v bezpečí, a s úlevou ji zase položil na sníh. Oči se mu zavřely.

„Doktore!" vykřikl jsem, „rychle, prosím vás, rychle!" Padl jsem na kolena a v ustrnutí se díval do nehybného obličeje, který začínal kolem očí nápadně rychle šednout.

Nikipi už upaloval zpátky.

„Tady mně zmrzne, když ho svlíknu," řekl doktor rychle.

„Tony," řekla Marie potichounku a klekla si ke mně. „Táto ..."

Henry jí přeřízl pouta na zápěstí, spustil se na kolena vedle ní, a Marie nás oba vzala kolem krku, přitáhla si naše hlavy k sobě a zabořila nám obličej do tváří.

„Marie... ," řekli jsme oba s úlevou, jako jedněmi ústy.

„Kousek dál, prosím, pane Siskou," zašeptal spěšně pan baron.

Zvedli jsme se. Naši indiánští přátelé už odtáhli Bretta stranou a zbudovali nad tělem Lulu Pruďase velký stan. Ve vchodu se vršila hromádka roští, kterou Noatak právě podpaloval. Ve chvilce oheň hořel a částečně vyhříval vnitřek stanu.

Pan baron už byl s doktorem Silvarem uvnitř, Nikipi právě

zastavoval saně, trhal za popruhy, kterými byly přivázány doktorovy věci, a pak je rychle vlekl ke stanu. Společně začali se vší možnou opatrností vysvlékat to velké nehybné tělo z pláštěnky. Šlo jim to zoufale pomalu a ztěžka, nikdo další by se však byl do stanu nevešel. A když byli konečně hotovi, s hrůzou jsem hleděl na novou kazajku Lulu Pruďase, dar obdivovatelek z Unkatakova tábora, na níž mokvaly dvě rudé skvrny. Jedna poblíž klíční kosti, druhá okolo žaludečního důlku. Marie na okamžik zavřela oči a sklopila hlavu na prsa, ale opanovala se a přihlížela, stejně jako já a Henry s Tomášem Laurenem. A když se odhalila mohutná chlupatá hruď, sledovali jsme doktorovy hbité prsty a obratné ruce pana barona, který bez říkání věděl, co právě doktor potřebuje.

Marie ke mně zvedla bolestí a strachem rozšířené oči. Doktor, zaujat svou prací, nepromluvil jediné slovo, a my s novou zoufalou netrpělivostí čekali na jeho ortel. A mě vyděsilo, jak našemu velkému a hlučnému, teď však tolik tichému a mlčenlivému kamarádovi, podivně, hrozivě zešpičatěl nos.

„Doktore, prosím vás..," řekl jsem naléhavě. Už jsem nedokázal mlčet. „Doktore...!"

Doktor Silvar neodpovídal. Zatínal jsem ruce v rukavicích a naprázdno polykal a pokoušel se rozeznat, jestli se divoce zarostlá hruď Lulu Pruďase zvedá, přál jsem si zahlédnout jediný projev života...

„Neumře, doktore, viďte, že neumře!" zaprosila Marie, a jako by svou prosbou doktora zaříkávala.

Konečně, konečně doktor promluvil, a byl to najednou jiný člověk než po celou tu společnou cestu, která pro něho byla od samého začátku plná nového, neznámého a překvapivého. Teď byl ve svém živlu, na svém místě, v práci, které rozuměl.

„No - má naději," řekl opatrně. „Tohle tělo by mělo něco vydržet. Ale ještě dneska se musí dostat do nemocnice."

„Dostane se tam," řekl rozhodně Tomáš Lauren.

„Noataku, Nikipi, Attibo, i ty," ukázal pan baron na Utumanita, „tamhle na planině velkej oheň a hodně syrovýho, ať nás co nejdřív najdou."

Zahlédl jsem Nikipiho, jak ve spěchu vyvléká hlavu z řemínku, na němž visel jeden z Napoleonových amuletů, a s námahou ho přetahuje přes husté roští Lulu Pruďase. Byl to týž amulet, který mi nechal v nemocnici, když mě tam přišel navštívit. Nikipi věřil, že dává nemocnému sílu a uzdravuje. Po příchodu z nemocnice jsem mu ho vrátil, a on jím teď svolával všecky dobré duchy ku pomoci a na záchranu našeho velkého, nemotorného, dobrého kamaráda.

„Marie," řekl jsem s bolestí, a zároveň s úlevou, a teprve teď jsem plně pocítil radost, že ji vidím a že ji nacházím zdravou.

„Nic ti neudělal?" ptal se Henry s úzkostí v hlase.

„Ne, táto. On...," ohlédla se po hromádce kožešin, která ukrývala tělo Chrisse Bretta, a vypadala najednou ubohá, zplihlá a nepatrná, „...on snad skutečně v tom vězení zešílel, i když zároveň nepřestával jasně uvažovat. Měl fixní ideu, že nemůže žít, pokud Tonyho nezabije ."

„A on by to byl udělal, prosím, pane Siskou, a nebýt chudáka pana Luciena, kdoví jak by to bylo dopadlo." Pan baron chvíli pochmurně potřásal hlavou. „Ještěže s sebou máme lékaře, prosím. Na tohle zranění už bych si se svýma znalostma netroufal." A vrhl po mně významný postranní pohled.

Pochopil jsem, co ten pohled znamená, a jako bleskem se mi ve skutečném světle zjevila celá současná situace, s tím tak nezvykle tichým Lulu Pruďasem, o kterého jsem měl i přes ujištění doktora Silvara nadále svíravý strach, s Marií a s nebezpečím, z něhož právě o vlásek vyklouzla, když stejně tak tu mohla ležet i ona, i s ostatními, které taky ohrožovala Brettova puška. A pan baron mi porozuměl, stejně jako já jemu a jako Marie, ale Byl to on, kdo jenom tak jako mimochodem, téměř hovorovým tónem dodal: „Řek bych, že doktorů není nikdy dost, prosím ..."

Přečetl jsem si v těch dvou párech očí, v dvou párech indiánských, ale přitom tolik, tolik rozdílných, a zároveň podobných očí, stejnou myšlenku, stejné přání, a pohled mi znovu padl na změť černého houští, které skrývalo tvář Lulu Pruďase, v níž se ve stínu stanu matně rýsovala jeho pevně sevřená víčka, a na hromadu bílých obvazů, které křižovaly jeho hruď. „Ale vždyť já to vím taky," řekl

jsem trochu prudčeji, než jsem chtěl. A oba, jeden jako druhý, trochu překvapeně vydechli. A Marie mi lehce položila hlavu na prsa a zavřela oči. Zdálo se, že by, to byl pan baron nejraději udělal taky.

Praha - Chlum 1983

JOSEF KUTÍK • BÍLÁ VYDRA NA VLČÍ STEZCE
Svazek č. 186

Řídí Hana Krubnerová
Ilustroval Karel Toman. Obálku navrhl James Janíček.
Graficky upravil Jan Hejda.

Vydal jako svou 7103. publikaci Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1985.
Odpovědná redaktorka Hana Krubnerová.
Výtvarný redaktor Zdeněk Kudělka.
Technická redaktorka Jitka Pavlíková.
Ze sazby písma Public vytiskla Severografia, n. p., závod 1, Liberec. 16,77 AA (text 14,69, ilustrace 2,08), 16,82 VA.
Náklad 85 000 výtisků. 1. vydání. 13-878-85 14/64
Cena výtisku 7,- Kčs

© Albatros, 1985
© Josef Kutík, 1985 Illustrations
© Karel Toman, 1985

Digitalizoval Wendy
06.08.2006

Čtrnáct let je Toníkovi Žižků z malé české vesničky, když se, někdy v době krize za první republiky, vydává společně se svým otcem, který přišel o práci, do Ameriky za obživou. Zde pak za tragických okolností o otce, který na cestě za lepším živobytím ztroskotává a nechce dál žít, přichází.

Není to jediná ztráta, která Toníka, nyní vlastně již mladého muže, potkává. Ze vzdálené vlasti přichází zpráva, že mu navždy odešla i matka. A brzy nato se dovídá, že Československá republika přestala existovat. Z jeho užší vlasti, obsazené hitlerovskými hordami, zůstal už jen bezobsažný útvar jakéhosi protektorátu, pod nímž si nedovede představit nic než utrpení lidí, jež miloval. Zdá se tedy, že všechna

pouta s domovem jsou u něho jednou provždy zpřetrhána.

Jenže touha po zdánlivě ztraceném domově vede Toníka k rozhodnutí vstoupit do formující se zahraniční armády a bojovat za osvobození své vlasti. Čeká jej však další zklamání: zranění, které si za života v nádherné, ale kruté přírodě kanadského Dalekého severu přivodil, je takového rázu, že nemůže být odveden.

Nabízí se mu však jiné řešení: proslulá Kanadská jízdní policie znatelně prořídla, neboť mnoho jejích příslušníků odešlo do armády, protože vypukla nová světová válka. V jejích řadách tedy nyní Toník hledá a nachází uplatnění. Brzy si získává první ostruhy, stejně jako již dříve čestné přízvisko: Bílá vydra. Pod tímto přízviskem je Toník Žižků alias Tony Siskou (jak ho zde jmenují) po celém kanadském severu znám jako přítel Indiánů a nesmiřitelný odpůrce všech jejich nepřátel z řad bílých, kteří v nich často spatřují jen méněcenné divochy, jež je třeba zotročit, využít pro své vlastní zištné cíle a vysílené nakonec vyhladit.

Nemusí litovat, že se nemůže zúčastnit osvobozeneckého boje na válčištích vzdálené Evropy: má nyní možnost svůj smysl pro čest, právo a spravedlnost v plné míře uplatnit zde. Toník se například zúčastní odhalení nebezpečné bandy zločinců, kteří na svém tajném, úředně neregistrovaném dole kdesi v nedohledných pustinách severozápadních teritorií Kanady, pro nějž lapali jednak Indiány, jednak nezkušené mladé provinilce na útěku před zákonem, zavedli režim barbarského vykořisťování spojeného s bezohledným odstraňováním vyčerpaných obětí. Další rok se podílí na likvidaci pašerácké organizace, která ničila Indiány zakázaným prodejem alkoholu.

Touto čtvrtou epizodou ze života Toníka Žižků prozatím vyvrcholilo vyprávění o osudech Bílé vydry. Využili jsme příležitosti, která se nám naskytla a položili za vás autorovi u příležitosti vydání pátého dílu několik otázek:

1. Od úzce omezeného, úzce lokalizovaného ohniska novodobého barbarství jste vedl paralelu do civilizované Evropy, kde ve stejné době celý jeden národ na vysoké kulturní úrovni zavedl, sveden zrůdnou ideologií fašismu, podobný, i když mnohem nelidštější režim v měřítku tak širokém, že se vymyká jakékoliv představě. Prozradíte svým čtenářům, kdy se ve vás zrodil záměr realizovat klukovské sny svého vlastního mládí právě tímto vyprávěním?

Tu dobu zrůdné ideologie jsem zažil na vlastní kůži v údobí nejcitlivějším, v čase dospívání. Od té doby se vždy znovu dozvídáme o pohrdání takzvanými nižšími rasami, o snahách ovládnout, udusit, zlikvidovat celé kmeny, ano celé národy. Jen úplně lhostejný člověk může zůstat klidný. Kromě toho sever svou krutostí i krásou mě lákal od klukovských let, a jakýmsi krátkým spojením - samozřejmě za účasti dalších činitelů - pak vznikla Bílá vydra.

2. Ústřední hrdina vašeho vyprávění, který se náhle stává exulantem, jemuž je uzavřen návrat do okupované vlasti, není z rodu neprůstřelných „ostrých hochů“, jež podprůměrní autoři moderní dobrodružné literatury tak rádi kopírují. Je skromný ze své vnitřní podstaty, a je to přesto hrdina jaksepatří, který musí chlapcům od jedenácti let výše nutně imponovat. Stvořil jste jej z protestu proti deformovaným představám o hrdinství - nebo jste takového hrdinu sám poznal?

V běžném životě se to, čemu se říká hrdinství, dost těžko rozeznává, a pod přízviskem hrdina si možná každý představujeme něco jiného. Měl jsem, myslím, to štěstí, že jsem poznal hned několik lidí, kterým ten titul patřil. A vždycky to byli lidé prostí, neokázalí, skromní, kteří své činy za hrdinství nepokládali, a pokud je někdo chtěl vynášet či oslavovat, upadli do rozpaků. Jak by tedy mohli být jiní hrdinové mých příběhů?

3. Podmanila si nás ona plodná radost z vyprávění, která dokáže citlivě a s mírou disponovat prvky napětí, humoru i grotesky. Těch groteskních je už v předešlém, ale hlavně v tomto díle poněkud víc než v předcházejících. Nemýlíme-li se, chtěl jste jimi tak trochu parodovat literaturu indiánek v její pokleslé podobě. Potvrdíte náš dojem, doplníte jej - nebo se mýlíme?

Mám rád legraci a tím pádem se nezříkám ani parodie. A kromě toho - prožívám údobí těžká, nepříliš radostná, a najednou se cosi změní a kolem nás jako by se rozsvítilo. I něco takového jsem několikrát zakusil a myslím si, že podobné zvraty patří k životu a člověk je musí brát, jak přicházejí. Takže stále a stále čekám, že se rozsvítí ještě víc - a příběhy, které píšeme, jsou přece obrazem života. I když se odehrávají třeba na opačném konci světa, vycházejí z reality.

4. Proslýchá se, že tímto dílem chcete vyprávění o Toníkovi Žižků

uzavřít. Třeba si říkáte: „Když je hra v nejlepším . . .“ A snad se také chcete vyhnout jalovému obehrávání již vyčerpané podstaty. My ovšem už víme, že se Toník - možná - rozhodne studovat medicínu. Je-li tomu tak, tedy se před zraky čtenáře tak říkajíc proměňuje, či přímo naplňuje etické jádro celého vyprávění. Takovýto - velice pozitivní - zvrat v soudu hrdiny, takováto zčistajasna nadhozená „otázka“ v cyklickém románě vývojového typu snad přece autora zavazuje, aby na ni svým mladým čtenářům odpověděl, řekněme, znovuotevřením cyklu. Nu?

Označujete příběhy Toníka Žižky za cyklický román vývojového typu a jedním dechem mluvíte o závazku pokračovat. Přitom si sám uvědomujete nebezpečí, které autor podstupuje. Neuvědomují si je možná čtenáři, kteří se o pokračování vyjadřují trochu jinými slovy, ale shodně s vámi.

To nebezpečí je skutečně značné, i když, jak asi ani jinak není možné, Toník Žižka a ostatní, kteří s ním žijí v těch dalekých drsných krajích, žijí zároveň se mnou tady, v Praze, ale i jinde, kde se rád vyskytuju, na chalupě v Chlumu u Sedlčan či na Šumavě, a velice vehementně si vynucují moji neustálou pozornost. A lze říci - protože už jsou jednou na světě - žijí si po svém a na má přání a předsevzetí moc nedají.

5. Řekli jsme „mladým čtenářům“. Už i vrabci si však štěbetají, že si Toníka Žižků oblíbili čtenáři snad ze všech věkových kategorií. Člověk by skoro řekl, že jej adoptovali, přijali za svého... Neříkejte, že o tom nic nevíte!

Děkuju za tahle krásná slova. Protože tak sladce zahřejí u srdce, každý autor je slyší nadmíru rád. A pokud byste měl pravdu - ještě větší díky.

S autorem rozmlouval
PhDr. Josef Poláček, CSc.